
Regionální operační program regionu soudržnosti Střední Morava

REGIONÁLNÍ
OPERAČNÍ PROGRAM
REGIONU SOUDRŽNOSTI
STŘEDNÍ MORAVA

VERZE 14

2007–2013

PŘEDMLUVA	5
1 SEZNAM ZKRATEK	7
2 SEZNAM TABULEK	9
3 ÚVOD	13
3.1 Cíl Konvergence	13
3.2 Způsobilost pro čerpání.....	13
3.3 Partnerství pro program	13
3.4 Výchozí dokumenty a legislativa.....	19
4 SOCIOEKONOMICKÁ ANALÝZA REGIONU	23
4.1 Všeobecný popis	23
4.2 Sociálně demografický vývoj.....	24
4.3 Ekonomický vývoj.....	25
4.4 Vzdělání a celoživotní učení	34
4.5 Podnikatelské prostředí a cestovní ruch	39
4.6 Doprava.....	47
4.7 Životní prostředí.....	50
4.8 Společenské změny, rizika a ohrožené skupiny	56
4.9 Tematické zkušenosti z programového období 2004 – 2006.....	59
4.10 Procesní zkušenosti s čerpáním evropských prostředků	62
4.11 SWOT analýza.....	65
5 STRATEGIE	71
5.1 Východiska.....	71
5.2 Vize	71
5.3 Celková strategie regionu Střední Morava	72
5.4 Strategie ROP Střední Morava	80
5.5 Globální cíl.....	81
5.6 Specifické cíle.....	82
5.7 Vazby na strategické dokumenty	84
5.8 Koordinace ROP Střední Morava s tematickými operačními programy 2007 – 2013.....	96
5.9 Křížové financování	103

5.10	Vnitřní konzistence programu	105
5.11	Horizontální témata (udržitelný rozvoj; rovné příležitosti)	109
5.12	Soulad s politikami Společenství.....	115
5.13	Veřejná podpora pro „Regionální operační program regionu soudržnosti Střední Morava 2007 – 2013.....	115
5.14	Veřejné zakázky	117
6	PRIORITNÍ OSY	119
6.1	Prioritní osa 1 Doprava.....	121
6.1.1	Oblast podpory 1.1 Regionální dopravní infrastruktura.....	127
6.1.2	Oblast podpory 1.2 Veřejná doprava	128
6.1.3	Oblast podpory 1.3 Bezmotorová doprava	128
6.2	Prioritní osa 2 Integrovaný rozvoj a obnova regionu	130
6.2.1	Oblast podpory 2.1 Rozvoj regionálních center	140
6.2.2	Oblast podpory 2.2 Rozvoj měst	144
6.2.3	Oblast podpory 2.3 Rozvoj venkova	146
6.2.4	Oblast podpory 2.4 Podpora podnikání	147
6.3	Prioritní osa 3 Cestovní ruch.....	148
6.3.1	Oblast podpory 3.1 Integrovaný rozvoj cestovního ruchu.....	152
6.3.2	Oblast podpory 3.2 Veřejná infrastruktura a služby	153
6.3.3	Oblast podpory 3.3 Podnikatelská infrastruktura a služby.....	154
6.3.4	Oblast podpory 3.4 Propagace a řízení	155
6.4	Prioritní osa 4 Technická pomoc	156
6.4.1	Oblast podpory 4.1 Podpora řídicích, implementačních a kontrolních úkolů řídicího orgánu	157
6.4.2	Oblast podpory 4.2 Podpora zvyšování absorpční kapacity regionu.....	157
7	INDIKÁTORY	159
7.1	Indikátory kontextu	160
7.2	Indikátory globálního a specifických cílů programu	162
7.3	Systém indikátorů	166
8	REALIZAČNÍ ČÁST	166
8.1	Implementace programu	166
8.1.1	Orgány Regionální rady regionu soudržnosti Střední Morava.....	169

8.1.2	Vnější subjekty zapojené do implementace ROP Střední Morava	175
8.1.3	Procesy spojené s realizací programu a projektů.....	176
8.1.4	Příjemci , systém výběru projektů.....	176
8.1.5	Úkoly příjemců.....	176
8.1.6	Administrace výběru projektů dle typu podpory	177
8.2	Finanční řízení.....	179
8.3	Kontrolní systém	182
8.3.1	Auditní orgán.....	182
8.3.2	Systém finanční kontroly	186
8.3.3	Nesrovnalosti	188
8.4	Monitorování	189
8.4.1	Monitorovací výbor ROP Střední Morava	189
8.4.2	Informační systémy, přenos dat	190
8.4.3	Výroční zprávy a závěrečná zpráva o provádění programu ROP Střední Morava	193
8.4.4	Strategické zprávy členských států.....	194
8.5	Publicita a propagace programu.....	194
8.6	Evaluace programu.....	195
8.7	Hodnocení programu Ex-ante.....	197
8.8	Hodnocení SEA ROP Střední Morava	200
9	FINANČNÍ PLÁN	210

Předmluva

Kohezní politika (politika soudržnosti) Evropské unie (dále jen EU) představuje nástroj sbližování sociálně-ekonomických charakteristik jednotlivých regionů EU prostřednictvím sady finančních nástrojů a zřetelně identifikovaných věcných priorit. Politika soudržnosti je uplatňována v rámci programových období; předkládaný Regionální operační program regionu soudržnosti Střední Morava (dále jen ROP Střední Morava) představuje základní nástroj uplatňování politiky soudržnosti v předmětném regionu v programovém období 2007 – 2013.

Politika soudržnosti EU pro programové období 2007 – 2013 doznala v kontextu celé EU v porovnání s programovým obdobím 2004 – 2006 změny směřující k jejímu zjednodušení, zprůhlednění a posílení její decentralizace. Součástí těchto změn je nejen viditelné snížení počtu cílů a nástrojů jejich dosažení, ale především výrazné posílení role regionů v tomto procesu, se zdůrazněním územně-integrovaného přístupu. V souladu s těmito trendy bylo přijato rozhodnutí (na základě usnesení vlády číslo 245/2005) o přípravě samostatných Regionálních operačních programů, které v průběhu programového období 2007 – 2013 budou v rámci cíle Konvergence doplňovat množinu Tematických operačních programů.

Regionální operační program regionu soudržnosti Střední Morava představuje klíčový strategický programový dokument, vycházející ze sociálně-ekonomických rozvojových priorit regionu při realizaci projektů podporovaných ze strukturálních fondů EU v průběhu programového období let 2007 – 2013. Dokument ROP Střední Morava respektuje legislativní i programové dokumenty EU, další klíčové strategické dokumenty sociálně-ekonomického rozvoje EU, jakož i klíčové dokumenty sociálního a ekonomického rozvoje České republiky (dále jen „ČR“) a jejich regionů. Koncept ROP Střední Morava pak současně respektuje procedury a pravidla využívání prostředků ze strukturálních fondů EU, státního rozpočtu ČR a ostatních národních a regionálních veřejných i soukromých zdrojů.

Obsahové priority ROP Střední Morava jsou v souladu se strategickými rozvojovými dokumenty regionu, tedy zejména Programem rozvoje územního obvodu Olomouckého kraje a Programem rozvoje územního obvodu Zlínského kraje, a regionálními rozvojovými dokumenty s tematickým zaměřením (http://www.kr-olomoucky.CZ/OlomouckyKraj/Regionální+rozvoj/regionální+rozvoj_CZhtm?lang=CZ; <http://www.kr-zlinsky.CZ/?ro=71991>).

Obsahové priority ROP Střední Morava dále respektují i hlavní programové a rozvojové dokumenty ČR, na obecné úrovni především dokument Strategie hospodářského růstu (dále jen „SHR“), pro konkrétní účel realizace politiky soudržnosti Národní rozvojový plán (dále jen NRP) ČR a schválenou verzi Národního strategického referenčního rámce (dále jen NSRR).

Obsahové priority ROP Střední Morava současně vycházejí z rámcových dokumentů přijatých na úrovni institucí EU, z nichž klíčové jsou Strategické obecné zásady Společenství (dále jen „SOZS“), formulující hlavní strategické cíle sociálně-ekonomického rozvoje EU v oblasti politiky soudržnosti.

Obsahové zaměření ROP Střední Morava respektuje komplexní způsob podpory regionálního rozvoje na základě analyticky vyhodnocených priorit, kterými jsou Doprava,

Integrovaný rozvoj a obnova regionu a Cestovní ruch, za asistence podpůrné priority
Technická pomoc.

Regionální operační program regionu soudržnosti Střední Morava splňuje formální náležitosti, dané metodikou a připomínkami EK, Ministerstva pro místní rozvoj ČR a Ministerstva financí ČR (dále jen MMR a MF). Dokument je rozčleněn do 9 hlavních kapitol. Kapitola „Socio-ekonomická analýza regionu“ popisuje prostřednictvím standardních charakteristik současnou sociálně-ekonomickou situaci regionu a ústí do SWOT analýzy. Dosažené analytické výstupy jsou základem tvorby strategie a identifikace strategických nástrojů, jejichž využití sleduje naplnění programových cílů. Tyto cíle jsou konstruovány prostřednictvím prioritních programových os a indikátorů, jež má realizace programu po jeho završení přinést. Předposlední kapitola je věnována procesu implementace programu a indikátorům a závěrečná kapitola přiřazuje v podobě finančního plánu naplňování vytčených cílů odpovídající finanční krytí.

1 Seznam zkratk

AO	Auditní orgán
CHJ	Centrální harmonizační jednotka
CR	Cestovní ruch
CRR	Centrum pro regionální rozvoj
ČNB	Česká národní banka
ČOV	Čistírna odpadních vod
ČR	Česká republika
ČSOP	Český svaz ochránců přírody
ČSÚ	Český statistický úřad
CZ-ICSE	Mezinárodní klasifikace postavení v zaměstnání
CHKO	Chráněná krajinná oblast
EAFRD	Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova
EFF	Evropský rybářský fond (European fisheries fund)
EIB	Evropská investiční banka
EK	Evropská komise
ELZA	Elektronická žádost (programové období 2004 – 2006)
ERDF	Evropský fond pro regionální rozvoj
ES	Evropská společenství
ESF	Evropský sociální fond
EU	Evropská unie
EUR	Euro €
FS	Fond soudržnosti
HDP	Hrubý domácí produkt
ICT	Informační a komunikační technologie
IOP	Integrovaný operační program
IPRM	Integrovaný plán rozvoje města
IPRÚ	Integrovaný plán rozvoje území
IS	Informační systém
IS P	Informační systém příjemce
MF	Ministerstvo financí
MD	Ministerstvo dopravy
MK	Ministerstvo kultury
MHD	Městská hromadná doprava
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu
MSP	Malé a střední podniky
MSSF	Informační systém pro monitorování programů pro období 2004 – 2006
MSC2007	Monitorovací systém Central 2007
ms2007	Informační systém pro monitorování programů pro období 2007 – 2013
MM2007	Metodika monitorování strukturálních fondů a Fondu

	soudržnosti pro programové období 2007 – 2013
MFTK	Metodika finančních toků a kontroly programů spolufinancovaných ze SF, FS a EFF na programové období 2007 – 2013
MZe	Ministerstvo zemědělství
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
MV	Monitorovací výbor
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
NH	Národní hospodářství
NOK	Národní orgán pro koordinaci
NNO	Nestátní nezisková organizace
NPR	Národní program reforem ČR, resp. Národní Lisabonský program 2005-2008
NRP	Národní rozvojový plán
NSRR	Národní strategický referenční rámec
NUTS 2	Územní statistická jednotka – v ČR regiony soudržnosti
NUTS 3	Územní statistická jednotka – v ČR kraje
OK	Olomoucký kraj
OP	Operační program
OP PI	Operační program podnikání a inovace
OP ŽP	Operační program Životní prostředí
OP D	Operační program Doprava
OP VK	Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost
OP VaVpI	Operační program Výzkum a vývoj pro inovace
OP LZZ	Operační program Lidské zdroje a zaměstnatost
OP TA	Operační program Technická pomoc
OSMS	Odbor správy monitorovacích systémů MMR
OSR	Odbor strategického rozvoje
PCO	Platební a certifikační orgán
PPS	Parita kupní síly
PL	Polsko
PPP	Public Private Partnership
PS	Pracovní skupina
PRV	Program rozvoje venkova
ROP Střední Morava	Regionální operační program regionu soudržnosti Střední Morava
RR	Regionální rada
ŘO Střední Morava	Řídící orgán Střední Morava
SC NSRR I-IV	Strategický cíl NSRR I-IV
SEA	Posouzení vlivu koncepce na životní prostředí
SF	Strukturální fondy
SFC2007	System for Fund Management in the European Community 2007 – 2013 (Informační systém Evropské komise)
SHR	Strategie hospodářského růstu (strategie priorit)
SK	Slovensko

SO ORP	Správní obvody obcí s rozšířenou působností
SOZS	Strategické obecné zásady Společenství
SROP	Společný regionální operační program programového období 2004 – 2006
SWOT	Analýza silných stránek, slabých stránek příležitostí, hrozeb (Strengths – Weaknesses – Opportunities – Threats)
SZIF	Státní zemědělský intervenční fond
THFK	Tvorba hrubého fixního kapitálu
TEN-T	Transevropské dopravní sítě (Trans-european network for transport)
ÚRR	Úřad Regionální rady
VRR	Výbor Regionální rady
VŠPS	Výběrové šetření pracovních sil
ZK	Zlínský kraj

2 Seznam tabulek

tabulka 1	Seznam partnerů pro přípravu ROP Střední Morava – složení pracovních skupin
tabulka 2	Přehled vypořádaných připomínek k programovému dokumentu ROP Střední Morava
tabulka 3	Základní demografické údaje obyvatel regionu soudržnosti Střední Morava
tabulka 4	Počet obyvatel regionu soudržnosti Střední Morava
tabulka 5	Věková struktura
tabulka 6	Výkonnost ekonomiky regionu soudržnosti Střední Morava
tabulka 7	Vývoj v počtu pracovní síly
tabulka 8	Míra ekonomické aktivity (%) (podíl zaměstnaných na celkovém počtu obyvatel starších 15 let)
tabulka 9	Kvalifikační struktura a počet zaměstnaných v národním hospodářství podle pohlaví v regionu soudržnosti Střední Morava
tabulka 10	Zaměstnanost osob starších 15 let v NH regionu Střední Morava a ČR
tabulka 11	Zaměstnaní v regionu soudržnosti Střední Morava podle odvětví činnosti
tabulka 12	Počet zaměstnaných osob podle mezinárodní klasifikace postavení v zaměstnání v regionu soudržnosti Střední Morava
tabulka 13	Vývoj průměrné hrubé mzdy na zaměstnance v regionu soudržnosti Střední Morava
tabulka 14	Vývoj nezaměstnanosti v regionu soudržnosti Střední Morava v období 1995 – 2006
tabulka 15	Vzdělanostní struktura uchazečů o zaměstnání v regionu soudržnosti Střední

Morava

- tabulka 16** Věková struktura uchazečů o zaměstnání
- tabulka 17** Celkové veřejné výdaje na vzdělání v ČR a v EU
- tabulka 18** Struktura obyvatelstva staršího 15 let podle nejvyššího dosaženého vzdělání, Výběrové šetření pracovních sil
- tabulka 19** Struktura základních veličin oblasti školství v regionu soudržnosti Střední Morava v jednotlivých školních letech
- tabulka 20** Studenti a absolventi vysokých škol podle kraje místa studia a zřizovatele ve školním roce 2005/2006
- tabulka 21** Počet registrovaných ekonomických subjektů v regionu soudržnosti Střední Morava
- tabulka 22** Počet registrovaných subjektů podle odvětví v regionu soudržnosti Střední Morava
- tabulka 23** Počet registrovaných subjektů podle právní formy v regionu soudržnosti Střední Morava
- tabulka 24** Registrované subjekty podle velikosti v regionu soudržnosti Střední Morava
- tabulka 25** Vývoj cestovního ruchu v regionu soudržnosti Střední Morava – ubytovací zařízení
- tabulka 26** Ukazatele cestovního ruchu v regionu soudržnosti Střední Morava
- tabulka 27** Hromadná ubytovací zařízení v regionu soudržnosti Střední Morava
- tabulka 28** Hlavní ukazatele výzkumu a vývoje podle regionů
- tabulka 29** Použití osobního počítače a internetu a elektronické obchodování jednotlivci
- tabulka 30** Místo použití internetu jednotlivci (ve věku 15 a více let) v roce 2005
- tabulka 31** Veřejně přístupná místa pro internet v knihovnách
- tabulka 32** Přehled statistických údajů o letištích Bochoř a Kunovice
- tabulka 33** Délka dopravních komunikací v regionu soudržnosti Střední Morava
- tabulka 34** Silniční a železniční hraniční přechody v rámci regionu soudržnosti Střední Morava v roce 2005
- tabulka 35** Chráněné krajinné oblasti k 31.12.2005 v rámci regionu soudržnosti Střední Morava
- tabulka 36** Chráněná území (počet a rozloha (v ha) – Olomoucký kraj
- tabulka 37** Chráněná území (počet a rozloha (v ha) – Zlínský kraj
- tabulka 38** Investice na ochranu životního prostředí – Olomoucký kraj
- tabulka 39** Investice na ochranu životního prostředí – Zlínský kraj

- tabulka 40** Neinvestiční náklady na ochranu životního prostředí v roce 2004 – Olomoucký kraj
- tabulka 41** Neinvestiční náklady na ochranu životního prostředí v roce 2004 – Zlínský kraj
- tabulka 42** Ekonomický přínos z aktivit na ochranu životního prostředí v roce 2004
- tabulka 43** Odpady podle vybraného způsobu nakládání – Olomoucký kraj
- tabulka 44** Odpady podle vybraného způsobu nakládání – Zlínský kraj
- tabulka 45** Čistírny odpadních vod pro veřejnou potřebu
- tabulka 46** Držitelé průkazů zdravotně postižených podle krajů k 31. 12. 2005
- tabulka 47** Příklady uskutečněných silničních staveb s vyčíslením skutečných nákladů
- tabulka 48** Možnosti ovlivnění jednotlivých oblastí prostřednictvím nástrojů politiky soudržnosti EU
- tabulka 49** Systém cílů a priorit ROP Střední Morava
- tabulka 50** Vazby prioritních os a oblastí podpory pro ROP Střední Morava na priority Strategických obecných zásad Společenství
- tabulka 51** Vazby prioritních os a oblastí podpory ROP Střední Morava na priority Lisabonské strategie, resp. Národního programu reforem České republiky
- tabulka 52** Vazby prioritních os a oblastí podpory ROP Střední Morava na priority Strategie hospodářského růstu České republiky
- tabulka 53** Vazby prioritních os a oblastí podpory ROP Střední Morava na strategické cíle a témata Národního strategického referenčního rámce 2007 – 2013
- tabulka 54** Vazby mezi SWOT a specifickými cíli ROP Střední Morava
- tabulka 55** Environmentální indikátory
- tabulka 56** Kvantifikovatelná environmentální kritéria ROP Střední Morava
- tabulka 57** Nekvantifikovatelná environmentální kritéria ROP Střední Morava
- tabulka 58** Struktura prioritních os a oblastí podpory
- tabulka 59** Vazba analýzy SWOT a specifických cílů prioritní osy 1
- tabulka 60** Vazba analýzy SWOT a specifických cílů prioritní osy 2
- tabulka 61** Vazba analýzy SWOT a specifických cílů prioritní osy 3
- tabulka 62** Kontextové indikátory ROP Střední Morava v období 2007 – 2013
- tabulka 63** Indikátory programu
- tabulka 64** Regionální operační program regionu soudržnosti Střední Morava (v EUR)
- tabulka 65** Regionální operační program regionu soudržnosti Střední Morava

tabulka 66 Orientační rozdělení příspěvku Společenství podle kategorie v operačním programu

3 Úvod

3.1 Cíl Konvergence

Strategie a zdroje politiky soudržnosti v programovém období 2007 - 2013 se projevují ve vymezení tří nových prioritních cílů (Objectives) pro strukturální akce prováděné v rámci politiky soudržnosti – cíl **Konvergence**, Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost, Evropská územní spolupráce.

Priority fondů současného programového období představuje cíl **Konvergence**. Tento cíl do značné míry vychází z Cíle 1 předchozího programového období 2004 – 2006 „Podpora rozvoje zaostávajících regionů“. Je určen k urychlení konvergence nejméně rozvinutých regionů. Měl by přispět zejména ke zlepšení podmínek pro růst a zaměstnanost prostřednictvím investic do materiálních a lidských zdrojů; pro inovace a rozvoj společnosti založené na znalostech; pro podporu schopnosti přizpůsobit se ekonomickým a společenským změnám; k ochraně životního prostředí a k posílení efektivnosti administrativy.

3.2 Způsobilost pro čerpání

Území regionu soudržnosti Střední Morava bylo v programovém období 2004 – 2006 způsobilé pro čerpání pomoci v rámci cíle 1 politiky soudržnosti EU „Podpora rozvoje zaostávajících regionů“. Podpora byla poskytnuta prostřednictvím Evropského fondu pro regionální rozvoj a Evropského sociálního fondu s celkovým objemem prostředků odpovídajícím 14,75 % celkové alokace Společného regionálního operačního programu, která pro celou ČR činila 454,3 mil. EUR. Alokační Společného regionálního operačního programu pro programové období 2004 – 2006 (dále SROP) v rámci regionu soudržnosti Střední Morava tak činila 67 mil. EUR.

V programovém období 2007 – 2013 jsou dle článku 5 obecného nařízení pro financování ze strukturálních fondů v rámci cíle „Konvergence“ způsobilé pro čerpání regiony soudržnosti, jejichž hrubý domácí produkt (dále jen HDP) na obyvatele měřený paritou kupní síly je nižší než 75 % průměru HDP EU-25. Region soudržnosti Střední Morava bude čerpat podporu přímo v rámci Cíle „Konvergence“ z Evropského fondu pro regionální rozvoj prostřednictvím ROP Střední Morava.

3.3 Partnerství pro program

V souladu s článkem 11 obecného nařízení je princip partnerství uplatňován jak při přípravě, tak v průběhu realizace programu ROP Střední Morava.

V období před vznikem Regionální rady regionu soudržnosti Střední Morava byly za přípravu ROP Střední Morava zodpovědné kraje, které tvoří region soudržnosti Střední Morava, tedy Olomoucký a Zlínský. Příprava ROP Střední Morava je rovněž podporována v rámci projektů „Posílení absorpční a administrativní kapacity,, v opatření 3.3 SROP.

Ve fázi přípravy programového dokumentu ROP Střední Morava byli partneři zapojeni do připomínkování dokumentu účastí na zasedání Koordinační pracovní skupiny a Pracovních skupin pro přípravu ROP Střední Morava. Koordinační a pracovní skupina pro ROP Střední Morava řídila zpracování celého programového dokumentu a schvalovala jednotlivé výstupy. Zastoupení v ní byli představitelé kraje, měst a obcí. Přítomni byli také zástupci zpracovatelů ROP Střední Morava a ex-ante hodnotitel. Tuto roli převzal následně Výbor Regionální rady

(dále VRR) a za dopracování je nyní odpovědná Regionální rada regionu soudržnosti Střední Morava.

Jednotlivé fáze přípravy ROP Střední Morava v podobě analytické i návrhové části po jednotlivých fázích přípravy ROP Střední Morava byly předkládány k připomínkám v rámci pracovních skupin pro přípravu ROP Střední Morava za účasti zástupců měst, obcí, mikroregionů, expertů pro danou oblast, příslušných resortů, univerzit, úřadů práce, hospodářských komor, podnikatelské i neziskové sféry a sdružení. Členové pracovních skupin byli nominováni tak, aby byly zastoupeny subjekty se vztahem ke všem prioritním osám ROP Střední Morava a se vztahem k horizontálním tématům. Cílem těchto veřejných projednání a workshopů bylo průběžně diskutovat a připomínkovat návrhy celkové koncepce operačního programu a jednotlivých prioritních os a informovat zainteresované subjekty o dalším postupu přípravy operačního programu. Na základě připomínek k aktivitám u jednotlivých oblastí podpory byl upřesňován dokument po obsahové stránce.

Za neziskový sektor byly v pracovních skupinách ROP Střední Morava zastoupeny tyto nevládní neziskové organizace, zodpovědné za prosazování rovných příležitostí nebo udržitelný rozvoj při respektování principu ochrany životního prostředí: Centrum pro zdravotně postižené Olomouckého kraje ve skupině prioritní osy 1 Doprava, Centrum pro komunitní práci CpKP Střední Morava a Český svaz ochránců přírody ČSOP Kosenka ve skupině pro prioritní osu 2 Integrovaný rozvoj a obnova regionu. Pracovní skupiny pro prioritní osu 3 Cestovní ruch se účastnila Muzejní společnost Litovelska o.s. Hlavní připomínkou bylo zajištění co nejpříznivějšího způsobu proplácení pro neziskový sektor. Tato připomínka byla zohledněna při nastavení finančních toků, kdy platby jsou průběžné s minimálními lhůtami pro administraci.

Do přípravy ROP Střední Morava byla formou účasti na pracovních skupinách ROP Střední Morava zahrnuta i města. Zástupci Svazu měst a obcí ČR a zástupci statutárního města Olomouc a Zlína.

Složení jednotlivých pracovních skupin včetně kontaktů na tyto členy je zveřejněno na webových stránkách www.rr-strednimorava.cz.

tabulka 1 Seznam partnerů pro přípravu ROP Střední Morava – složení pracovních skupin:

Zaměření pracovní skupiny	Název subjektu	Typ subjektu
Doprava	Olomoucký kraj	Krajská samospráva
	Zlínský kraj	Krajská samospráva
	Svaz měst a obcí ČR	Zájmové sdružení právnických osob
	Ředitelství silnic a dálnic	Státní příspěvková organizace zřízená Ministerstvem Dopravy
	České dráhy a. s.	Podnikatelský subjekt
	Centrum pro zdravotně postižené Olomouckého kraje	Nezisková organizace
	Ministerstvo financí ČR	Ministerstvo ČR

	Ministerstvo pro místní rozvoj ČR	Ministerstvo ČR
	Povodí Moravy	Státní podnik
Integrovaný rozvoj a obnova regionu	Olomoucký kraj	Krajská samospráva
	Zlínský kraj	Krajská samospráva
	Svaz měst a obcí ČR	Zájmové sdružení právnických osob
	Město Olomouc	Místní samospráva
	Město Zlín	Místní samospráva
	Krajská hospodářská komora Zlínského kraje	Dobrovolné sdružení okresních hospodářských komor
	Univerzita Tomáš Bati ve Zlíně	Vzdělávací instituce
Kvalita života	Olomoucký kraj	Krajská samospráva
	Zlínský kraj	Krajská samospráva
	Univerzita Palackého Olomouc	Vzdělávací instituce
	CpKP Střední Morava	Nezisková organizace
	Úřad práce Olomouc	Státní organizace
	Úřad práce Zlín	Státní organizace
	Regionální rada odborových svazů ŠMKOS Olomouckého kraje	Odborová organizace
	Český svaz ochránců přírody	Nezisková organizace
Cestovní ruch a kultura	Olomoucký kraj	Krajská samospráva
	Zlínský kraj	Krajská samospráva
	Sdružení cestovního ruchu Jeseníky	Příspěvková organizace sdružující obce a podnikatele
	Svaz měst a obcí ČR	Zájmové sdružení právnických osob
	TK Plus	Podnikatelský subjekt
	Lázně Jeseník	Podnikatelský subjekt
	Muzejní společnost Litovelská o. s.	Nezisková organizace
Cestovní ruch a kultura	Regionální sdružení cestovního ruchu Zlínský kraj	Příspěvková organizace sdružující obce a podnikatele
	HP Tronic	Podnikatelský subjekt
	Lázně Luhačovice	Podnikatelský subjekt
	Regionální rada odborových svazů ŠMKOS Zlínského kraje	Odborová organizace

Z pracovních skupin, které se podílely aktivně na tvorbě programového dokumentu ROP Střední Morava, vycházely mnohé připomínky, které byly podkladem pro úpravu dokumentu. U připomínek, kde není uveden konkrétní subjekt, který připomínku uplatnil,

se jedná o závěry z jednání pracovní skupiny. Z nejčastějších připomínek, které jsou rozděleny podle prioritních os programového dokumentu ROP Střední Morava, lze uvést následující:

Obecně pro všechny prioritní osy

- zamezit překryvům s ostatními operačními programy (akceptováno, zařazeno do kapitoly Koordinace ROP Střední Morava s jednotlivými operačními programy).

1) Prioritní osa 1 - Doprava

- požadavek zahrnout do oblasti podpory 1.2 Veřejná doprava i výstavbu přestupních terminálů (Připomínka Olomouckého kraje - akceptováno, do oblasti podpory 1.2 přidána „výstavba přestupních terminálů“ jako samostatná aktivita),
- návrh na zvýšení alokace na prioritní osu 1 Doprava na 45 % (Připomínka podnikatelského subjektu v dopravě – neakceptováno, rozdělení finančních alokací vychází z analýz potřeb regionu)
- zařadit aktivitu značení cyklotras do prioritní osy 3 Cestovní ruch (Připomínka Sdružení cestovního ruchu - neakceptováno, značení cyklotras je nedílnou součástí budování cyklotrasy a obě aktivity budou řešeny komplexně v rámci oblasti podpory 1.3 Bezmotorová doprava),
- doplnění SŽDC mezi příjemce v oblasti podpory 1.2 Veřejná doprava (Připomínka Ředitelství silnic a dálnic - akceptováno, SŽDC zařazena mezi příjemce v oblasti podpory 1.2),
- začlenění ČD a. s. mezi příjemce (Připomínka podnikatelského subjektu České dráhy - akceptováno, do příjemců byli zařazeni „provozovatelé drážní dopravy).
- zamezení možných překryvů s PRV u podpory místních a účelových komunikací (akceptováno, rozhraní popsáno v kapitole 7 Prioritní osy – 1 Doprava - Koordinace s intervencemi dalších programů),
- požadavek na zamezení překryvu s OP Doprava (akceptováno, rozhraní popsáno v kapitole 7 Prioritní osy – 1 Doprava - Koordinace s intervencemi dalších programů).

2) Prioritní osa 2 - Integrovaný rozvoj a obnova regionu

- doplnění do příjemců 2.2 Rozvoj měst organizace zřizované či zakládané kraji či obcemi (Připomínka Olomouckého kraje - akceptováno, organizace zřizované či zakládané kraji či obcemi přidány do příjemců v oblasti podpory 2.2),
- návrh administrovat oblast podpory 2.4 Podpora podnikání krajskými projekty (Připomínka Hospodářské komory - neakceptováno, ROP Střední Morava nepočítá se zprostředkujícími subjekty),
- návrh rozdělit aktivity soc. služby a zdravotnictví do samostatných aktivit v rámci oblastí podpory prioritní osy 2 Integrovaný rozvoj a obnova regionu z důvodu rozdílných úloh těchto opatření (Připomínka zástupce neziskových organizací - akceptováno, rozděleno v oblastech podpory 2.1, 2.2 a 2.3),
- doplnění aktivity „pořádání kulturních akcí“ (neakceptováno, ROP Střední Morava podporuje realizace investičních aktivit, nikoliv pořádání akcí),
- začlenění školských zařízení pro mládež s handicapem (Připomínka Olomouckého kraje - akceptováno, bude zohledněno v rámci horizontálních témat),
- definovat rozhraní mezi 2.2 Rozvoj měst a 2.3 Rozvoj venkova v prioritní ose 2 (Připomínka Svazu měst a obcí - akceptováno, rozhraní 5 000 obyvatel je vloženo do textu u oblastí podpory 2.2 a 2.3),

- doporučení podporovat významnější komunikace a místní komunikace pouze s „multiplikačním efektem“ (akceptováno, v textu kapitoly 7 Prioritní osy – 2 Integrovaný rozvoj a obnova regionu - Specifické cíle popsána podpora místních a účelových komunikací pouze v návaznosti na občanskou vybavenost a veřejná prostranství).

3) Prioritní osa 3 - Cestovní ruch

- doplnit do oblasti podpory 3.3 Podnikatelská infrastruktura a služby aktivitu „kulturní památky“ a do příjemců podnikatelské subjekty (Připomínka Olomouckého kraje - akceptováno, vloženo do oblasti podpory 3.3),
- definovat kritéria pro výběr území s vysokou koncentrací infrastruktury a služeb pro oblasti podpory 3.1 Integrovaný rozvoj cestovního ruchu (Připomínka Sdružení cestovního ruchu - akceptováno, definováno u oblasti podpory 3.1),
- požadavek na možnost odstraňování starých ekologických zátěží (SEZ) pouze v prioritní ose 3 Cestovní ruch (neakceptováno, SEZ jsou aktivitou prioritně v OP ŽP, menší ekologické zátěže jsou pak v rámci ROP Střední Morava řešeny především v prioritní ose 2 Integrovaný rozvoj a obnova regionu, rozhraní s OP ŽP je popsáno v kapitole Koordinace ROP Střední Morava s jednotlivými operačními programy – Brownfields),
- přesněji vymezit překryvy v oblasti cestovního ruchu s PRV (Připomínka Svazu měst a obcí - akceptováno, rozhraní popsáno v kapitole 7 – Prioritní osy - 2 Integrovaný rozvoj a obnova regionu - Koordinace s intervencemi dalších programů),
- požadavek do příjemců v oblasti podpory 3.1 Integrovaný rozvoj cestovního ruchu doplnit statutární město Olomouc (Připomínka statutárního města Olomouce - akceptováno, statutární město Olomouc doplněno mezi příjemce v oblasti podpory 3.1),
- požadavek doplnit do příjemců v oblasti podpory 3.2 Veřejná infrastruktura a služby zájmová sdružení právnických osob (Připomínka Sdružení cestovního ruchu – akceptováno, zájmová sdružení právnických osob doplněna mezi příjemce v oblasti podpory 3.2),
- do prioritní osy 3 Cestovní ruch doplnit aktivitu „výstavnictví“ (Připomínka statutárního města Olomouce - akceptováno, aktivita doplněna do oblastí podpory 3.1, 3.2 a 3.3),
- zamezení možných překryvů s Integrovaný operační program (dále jen „IOP“) (připomínka Olomouckého kraje - akceptováno, rozhraní popsáno v kapitole 7 Prioritní osy - 3 Cestovní ruch - Koordinace s intervencemi dalších programů)

V průběhu přípravy programu byly pracovní verze dokumentu k dispozici k veřejným připomínkám prostřednictvím internetových stránek www.rr-strednimorava.cz a také prostřednictvím krajských webových stránek Olomouckého a Zlínského kraje. Dokument byl dále diskutován s širokou veřejností v rámci veřejného projednání SEA hodnocení ROP Střední Morava. Pro zapojení co nejširšího okruhu budoucích aktérů a potenciálních příjemců programu se konají a budou konat konference, veřejné semináře a veřejná projednání ROP Střední Morava.

Regionální operační program regionu soudržnosti Střední Morava byl vypořádán v řádném meziresortním připomínkovém řízení a připomínky od všech resortů byly vypořádány dle následujícího přehledu:

tabulka 2 Přehled vypořádaných připomínek k programovému dokumentu ROP Střední Morava (stav k 30.6.2007):

Instituce	Počet připomínek celkem	Z toho		
		Akceptováno	Částečně akceptováno	Neakceptováno
Ministerstva	151	108	18	25
Ministerstvo financí	38	32	1	5
Ministerstvo pro místní rozvoj	72	52	11	9
Ministerstvo dopravy	8	3	1	4
Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	13	8	3	2
Ministerstvo průmyslu a obchodu	1	1	0	0
Ministerstvo vnitra	4	2	0	2
Ministerstvo zemědělství	4	2	1	1
Ministerstvo práce a sociálních věcí	1	0	1	0
Ministerstvo životního prostředí	10	8	0	2
Pracovní skupiny	43	24	13	6
Doprava	15	9	2	4
Integrovaný rozvoj a obnova regionu, Kvalita života	11	7	3	1
Cestovní Ruch	17	8	8	1
Ostatní subjekty	28	16	4	8
ČSÚ	2	1	0	1
Ex-ante hodnotitel	11	7	3	1
Zástupci z regionu soudržnosti Střední Morava	15	8	1	6

Princip partnerství bude uplatňován rovněž v průběhu realizace programu, zejména ve fázi hodnocení a monitoringu realizace ROP Střední Morava prostřednictvím Monitorovacího výboru ROP Střední Morava. V Monitorovacím výboru ROP Střední Morava budou zapojeni zejména zástupci zainteresovaných skupin obou krajů. Města a obce budou zastoupena prostřednictvím Svazu měst a obcí ČR, rovněž bude zastoupen neziskový sektor. Dále bude členem Monitorovacího výboru (dále jen MV) zástupce MMR, MF – PCO, MD, Konfederace zaměstnavatelských a podnikatelských svazů ČR, Krajské hospodářské komory, zástupci Univerzity Palackého v Olomouci a Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně a zástupci krajských úřadů. Jako hosté budou k jednání přizváni zástupci DG Regio - Generálního ředitelství EK pro regionální politiku a MF – AO.

3.4 Výchozí dokumenty a legislativa

Regionální operační program regionu soudržnosti Střední Morava je dokument, na který je nutné nahlížet v širších souvislostech celé škály zásadních strategických programových a koncepčních dokumentů, a to jak na úrovni evropské tak na úrovni ČR, resp. jednotlivých krajů tvořících region soudržnosti Střední Morava.

Programové zaměření ROP Střední Morava je v souladu nejen s níže uvedenými dokumenty zásadního charakteru, ale současně plně respektuje odpovídající legislativu Evropského společenství (dále jen ES) a ČR.

Podkladem pro zpracování ROP Střední Morava byly zejména níže uvedené strategické dokumenty a materiály.

Dokumenty a legislativa na evropské úrovni:

Důležité dokumenty:

- Strategické obecné zásady Společenství
- Třetí zpráva o pokroku v oblasti soudržnosti: K novému partnerství pro růst, zaměstnanost a soudržnost
- Společně k růstu a zaměstnanosti: Nový začátek lisabonské strategie (sdělení předsedy EK zasedání Evropské rady)
- Pracovní dokument pro rozvoj měst

Legislativa:

- Nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 ze dne 11. července 2006 o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu a Fondu soudržnosti a o zrušení nařízení (ES) č. 1260/1999, OJ L 210, 31. 7. 2006 (dále „obecné nařízení“)
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1080/2006 ze dne 5. července 2006 o Evropském fondu pro regionální rozvoj a o zrušení Nařízení (ES) č. 1783/1999, OJ L 210, 31. 7. 2006
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1081/2006 ze dne 5. července 2006 o Evropském sociálním fondu a o zrušení Nařízení (ES) č. 1784/1999
- KOM (2005) 299 v konečném znění – Sdělení Komise – Politika soudržnosti pro podporu růstu a zaměstnanosti – Strategické obecné zásady Společenství, 2007 – 2013
- Working paper EC „Cohesion Policy and cities: the urban contribution to growth and jobs in the regions“
- Nařízení Komise (ES) č. 1828/2006 ze dne 8. 12. 2006, kterým se stanoví prováděcí pravidla k Nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 o obecných ustanoveních týkajících se Evropského fondu pro regionální rozvoj, Evropského sociálního fondu a Fondu soudržnosti a k Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1080/2006 o Evropském fondu pro regionální rozvoj (dále „prováděcí nařízení“)
- Pokyny k regionální podpoře na období 2007 – 2013, OJ C 54, 4. 3. 2006
- Nařízení komise č. 1628/2006 ze dne 24. října 2006, o použití článků 87 a 88 Smlouvy o ES na vnitrostátní regionální investiční podporu
- Rozhodnutí Rady ze dne 6. října 2006 o strategických obecných zásadách Společenství pro soudržnost (2006/702/ES)
- Smlouva o založení Evropského společenství (dále jen Smlouva)

Dokumenty a legislativa na národní úrovni:

Důležité dokumenty:

- Národní strategický referenční rámec ČR 2007 – 2013 (verze červenec 2007)
- Národní rozvojový plán ČR 2007 – 2013

- Národní lisabonský program 2005 – 2008 / Národní program reforem České republiky
- Strategie udržitelného rozvoje ČR
- Strategie regionálního rozvoje ČR
- Strategie hospodářského růstu ČR 2005 – 2013
- Politika územního rozvoje ČR

Legislativa:

- Zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 490/2003 Sb., o vydání Klasifikace územních statistických jednotek (ČR-NUTS), ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 420/2004 Sb., o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 138/2006 Sb., změna zákonů v souvislosti s přijetím zákona o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 47/2002 Sb., o podpoře malého a středního podnikání, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 108/2006 Sb. o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů
- Usnesení vlády ČR č. 235/1998 o Zásadách regionální politiky vlády
- Usnesení vlády ČR č. 40/1999 o zabezpečení přípravy pro využívání Strukturálních fondů a Kohezního fondu Evropské unie
- Usnesení vlády ČR č. 245/2005 k postupu přípravy České republiky na čerpání finančních prostředků ze strukturálních fondů a z Fondu soudržnosti Evropské unie v letech 2007 až 2013
- Usnesení vlády ČR č. 470/2001 k návrhu Národního rozvojového plánu (aktualizované znění)
- Usnesení vlády ČR č. 1242/2004 k návrhu Strategie udržitelného rozvoje České republiky
- Usnesení vlády ČR č. 984/2005 k návrhu Strategie hospodářského růstu České republiky
- Usnesení vlády ČR č. 730/1998 o Programu obnovy venkova

Další dokumenty:

- Cestovní ruch v regionech České republiky, 2003
- Dopravní politika České republiky pro léta 2005 – 2013, červenec 2005
- Generální plán rozvoje dopravní infrastruktury, 2006
- Národní strategie rozvoje cyklistické dopravy v ČR, leden 2005
- Politika územního rozvoje České republiky, březen 2006
- Strategie podpory dopravní obsluhy území, 2006
- Metodika finančních toků a kontroly programů spolufinancovaných ze strukturálních fondů (dále jen SF), kohezního fondu (dále jen FS) a EFF pro programové období 2007 – 2013

Dokumenty na regionální úrovni

Důležité dokumenty Olomouckého kraje:

- Program rozvoje územního obvodu Olomouckého kraje – Aktualizace dokumentu schválená zastupitelstvem v únoru 2006

Další dokumenty Olomouckého kraje

- Sociálně demografická analýza Olomouckého kraje, 2003
- Program rozvoje cestovního ruchu, říjen 2003
- Koncepce rozvoje venkova a zemědělství v Olomouckém kraji, listopad 2005
- Koncepce rozvoje podnikání v Olomouckém kraji, listopad 2005
- Územně energetická koncepce, březen 2004
- Koncepce environmentální výchovy, osvěty a vzdělávání, únor 2004
- Koncepce ochrany přírody a krajiny pro území Olomouckého kraje, září 2004
- Koncepce rozvoje silniční sítě Olomouckého kraje, 2006
- Koncepce rozvoje cyklistické dopravy na území Olomouckého kraje, červenec 2003
- Koncepce rozvoje sociálních služeb v Olomouckém kraji, 2003
- Krajský plán vyrovnávání příležitostí pro osoby se zdravotním postižením v Olomouckém kraji, březen 2004
- Bezpečnostní analýza s návrhem programu prevence kriminality v Olomouckém kraji, srpen 2003
- Plán odpadového hospodářství v Olomouckém kraji, září 2004
- Program snižování emisí a imisí znečišťujících látek v ovzduší Olomouckého kraje, září 2004
- Plán rozvoje vodovodů a kanalizací Olomouckého kraje, říjen 2006
- Koncepce rozvoje kultury a památkové péče v Olomouckém kraji, 2003
- Koncepce zahraničních aktivit Olomouckého kraje, květen 2004
- Koncepce rozvoje humanitární pomoci Olomouckého kraje, leden 2004
- Rozvoj informační společnosti Olomouckého kraje, 2004
- Koncepce zdravotnických služeb Olomouckého kraje
- Strategická analýza zdravotnických zařízení Olomouckého kraje
- Koncepce rozvoje tělovýchovy a sportu v Olomouckém kraji, 2006
- Dlouhodobý záměr vzdělávání, březen 2006
- Územní plány velkých územních celků Olomoucké aglomerace, 2004
- Územní plán velkého územního celku Jeseníky, 2003
- Generel dopravy silnic II. a III. třídy na území Olomouckého kraje, 2006

Důležité dokumenty Zlínského kraje:

- Program rozvoje územního obvodu Zlínského kraje - červen 2002

Další dokumenty Zlínského kraje:

- Sociálně demografická analýza Zlínského kraje, 2004
- Program rozvoje cestovního ruchu a jeho aktualizace, 2004, 2006
- Analýza malých a středních podniků (dále jen MSP) Zlínského kraje, 2002
- Územně energetická koncepce, 2004
- Výběr ploch pro umístění strategických průmyslových zón, 2005
- Vymezení rozvojových ploch pro výrobu, 2004
- Generel dopravy Zlínského kraje - návrh výhledové koncepce, 2004
- Plochy pro podnikání velikostní kategorie 0,5 – 5,0 ha, 2005

- Územní prognóza, 2005
- Koncepce a strategie ochrany přírody a krajiny Zlínského kraje, 2004
- Plán odpadového hospodářství Zlínského kraje, 2004
- Dlouhodobý plán účinnější podpory památkové péče ve Zlínském kraji do roku 2010
- Integrovaný dopravní systém ve Zlínském kraji, 2003
- Koncepce rozvoje zdravotní péče ve Zlínském kraji do roku 2010
- Koncepce rozvoje zdravotní péče lůžkové, ambulantní a jiné ve Zlínském kraji pro rok 2004 – 2007
- Plán rozvoje sociálních služeb ve Zlínském kraji pro rok 2008
- Koncepce rozvoje cyklistické dopravy na území Zlínského kraje, 2004
- Program snižování emisí a imisí znečišťujících látek v ovzduší ve Zlínském kraji, září 2004
- Plán rozvoje vodovodů a kanalizací Zlínského kraje, 2004
- Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje výchovně vzdělávací soustavy Zlínského kraje, 2006
- Územní plány velkých územních celků Zlínské aglomerace a Beskyd, 2002

4 Socioekonomická analýza regionu

4.1 Všeobecný popis

- *Souhrnná charakteristika regionu*

Region soudržnosti Střední Morava je v rámci srovnání ekonomické vyspělosti podprůměrně rozvinutým regionem jak v rámci EU-25, tak v rámci ČR. V porovnání s průměrem „nových“ členských zemí, které vstoupily do EU 1. 5. 2004 a 1. 1. 2007, je však jeho ekonomická vyspělost nadprůměrná. Ekonomická struktura regionu vykazuje konvergenční rysy zejména z pohledu podílu primárního sektoru; na straně druhé podíl služeb roste hluboko pod průměrem EU. Celková míra nezaměstnanosti se výrazně neodchyluje od celostátního či unijního průměru; problémem je vysoká úroveň strukturální nezaměstnanosti a podíl dlouhodobě nezaměstnaných. Neuspokojivá je i vzdělanostní struktura obyvatelstva, nízký podíl vysokoškolsky vzdělaných osob a klesající ukazatele v cestovním ruchu. Region však vykazuje výrazný růstový potenciál, zejména v oblasti služeb a cestovního ruchu, opírající se o dlouhodobou tradici a zkušenosti s podnikáním.

- *Geografie, obyvatelstvo*

Region soudržnosti Střední Morava leží ve středu Evropy, ve východní části ČR. Jeho velká část má periferní polohu; hraničí s Polskem a Slovenskem. Rozkládá se na ploše 9 230 km² (OK – 5 267 km²; ZK – 3 963 km²), tedy 11,7 % území ČR. V regionu soudržnosti Střední Morava žije 1,230 milionu obyvatel (OK – 639 894 osob; ZK – 589 839 osob), tedy 12 % obyvatelstva ČR. Region má nepříznivé ekonomicko-geografické charakteristiky (údaje za rok 2006). Velkou část regionu tvoří hranice s ekonomicky slabšími oblastmi Polska a Slovenska, třetinu území pokrývá Chráněná krajinná oblast (dále jen „CHKO“).

- *Administrativní členění*

Administrativně je Střední Morava z pohledu kvalifikace EU regionem soudržnosti (dále jen NUTS 2), sestávajícím ze dvou krajů (dále jen NUTS 3): Olomouckého kraje (dále jen „OK“) a Zlínského kraje (dále jen „ZK“). Olomoucký kraj se dělí na 5 okresů a 13 správních obvodů obcí s rozšířenou působností (dále jen SO ORP); Zlínský kraj se člení na 4 okresy a 13 SO ORP. Jednotlivé okresy i SO ORP jsou velikostně i urbanisticky velmi rozdílné; hustota zalidnění je ve Zlínském kraji vyšší (149 osob na km²) než v Olomouckém kraji (121 osob na km²). Pouze 15 % obyvatel regionu žije v sídlech s 50 000 a více obyvateli – v Olomouci a ve Zlíně. S výjimkou Středních Čech je to nejméně v ČR. Podobně jako ve Středních Čechách je v regionu vysoký podíl obyvatel žijících v obcích o velikosti 500 – 5 000 obyvatel, tj. přibližně 43 %.

Kompetence samospráv krajů a obcí jsou v ČR omezené a všechny zásadní politiky spadají do kompetence centrální vlády a úřadů. Totéž platí o územních rozpočtech, přičemž daňová výtěžnost regionu soudržnosti Střední Morava je ve srovnání s ostatními regiony nejnižší.

Hlavní charakteristiky a trendy

→ Periferní poloha regionu, ekonomicky slabé regiony na polské a slovenské straně

4.2 Sociálně demografický vývoj

- Souhrnná charakteristika demografického vývoje regionu

Od počátku 90. let počet obyvatel v regionu soudržnosti Střední Morava klesal. Přirozený úbytek obyvatel regionu Střední Morava byl díky příznivější věkové struktuře přibližně o jednu třetinu nižší, než celostátní průměr. Relativní hodnota migračního salda byla v porovnání s průměrem ČR přibližně poloviční. Přesto v obou částech regionu soudržnosti Střední Morava byl registrován v delším časovém období úbytek počtu obyvatel, který je dán přirozeným demografickým vývojem a současně migrací z regionu.

tabulka 3 Základní demografické údaje obyvatel regionu soudržnosti Střední Morava

	2004		2005		2006	
	ZK	OK	ZK	OK	ZK	OK
Přirozený přírůstek	-761	-444	-595	-296	-314	130
Přírůstek stěhováním	-399	-743	31	34	11	603
Celkový přírůstek	-1 160	-1 187	-564	-262	-303	733

Zdroj: ČSÚ

Podle výsledku statistické bilance k 31. prosinci 2006 měl region soudržnosti Střední Morava celkem 1 229 733 obyvatel (OK – 639 894 126; ZK – 589 839), z toho 630 530 žen (OK – 328 030; ZK – 302 500) - (51,3 %). V roce 2006 byl po mnoha letech zaznamenán celkový přírůstek obyvatel v regionu soudružnosti Střední Morava (430 osob). Odkládané rodičovství v 90. letech se po roce 2000 změnilo ve výrazný nárůst porodnosti. Prognóza odhaduje do roku 2015 rodičovství u silných populačních ročníků. To vyvolává nové požadavky na kapacitu i kvalitu infrastruktury a služeb pro děti předškolního a školního věku.

tabulka 4 Počet obyvatel regionu soudržnosti Střední Morava

	2004	2005	2006
Počet obyvatel	OK – 635 126 ZK – 590 706	OK – 639 161 ZK – 590 142	OK – 639 894 ZK – 589 839
- z toho žen	OK – 326 201 ZK – 303 031	OK – 328 020 ZK – 302 709	OK – 328 030 ZK – 302 500

Zdroj: ČSÚ

- Věková struktura

Oba kraje regionu soudržnosti Střední Morava se liší svoji věkovou strukturou obyvatel, na straně druhé vykazují téměř totožnou hodnotu ukazatele průměrného věku. Průměrný věk obyvatel byl 40,2 let (Zlínský kraj 40,2 roku; Olomoucký kraj 40,1 roku) a má trend každoročního mírného nárůstu vlivem nízké porodnosti a prodlužování střední délky života. Naděje dožití při narození žen dosáhla stejné hodnoty 79,7 roku jak v OK i ve ZK a u mužů 73,2 roku – OK; 72,6 roku - ZK. Z pohledu měření věkové struktury indexem stáří, v Olomouckém kraji vlivem demografického stárnutí, je počet dětí a seniorů v populaci vyrovnaný, tj. na 100 dětí připadá 100 seniorů. Ve Zlínském kraji počet seniorů v populaci převýšil dětskou složku, tzn., že na 100 dětí připadá 104 seniorů.

tabulka 5 Věková struktura

	2000			2006		
	ZK	OK	ČR	ZK	OK	ČR
Průměrný věk	38,4	38,4	38,8	40,2	40,1	40,2
Index stáří	82,9	82,7	85,5	103,7	100,3	100,2
Index ekonomické závislosti	43	43	43	40	41	40

Zdroj: ČSÚ

Vysvětlivky:

Index stáří udává počet osob ve věku 65 let a více na 100 dětí ve věku 0 – 14 let

Index ekonomické závislosti porovnává závislost neproduktivní složky populace na produktivní složce populace, tj počet dětí ve věku 0 – 14 let a seniorů ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 15 - 64 let.

Vzhledem k nízké porodnosti a stárnutí obyvatelstva, vlivem prodlužování střední délky života, neboli naděje dožití se **index ekonomické závislosti mění a bude nadále měnit tak, že na produktivní populaci budou závislí ve větší míře především senioři než děti, neboť dětské složky v populaci ubývá.**

- Prognóza vývoje obyvatelstva

Hlavní charakteristiky a trendy

- Relativně mírný pokles celkového počtu obyvatel
- Nízká hodnota migračního salda
- Viditelný jev stárnutí populace
- Nové požadavky na kapacitu i kvalitu infrastruktury a služeb pro děti předškolního a školního věku

4.3 Ekonomický vývoj

- Souhrnná charakteristika ekonomického vývoje regionu

V rámci regionu soudržnosti Střední Morava bylo v roce 2005 vytvářeno 9,5 % hrubého domácího produktu (dále „HDP“) ČR (OK 4,9 %, ZK 4,6 %).

V rámci regionu Střední Morava HDP v přepočtu na 1 obyvatele činí 79,1 % průměru ČR (Olomoucký kraj 78,1 %, Zlínský kraj 80,1 %). V porovnání s ostatními regiony soudržnosti ČR je to nejnižší dosažený podíl.

V porovnání s průměrem EU-25 dosáhl HDP na obyvatele v roce 2005 v regionu soudržnosti Střední Morava 58,2 %. Úroveň HDP koresponduje s vývojem mezd, mírou nezaměstnanosti, dojížděnou za prací, umístěním aktivit s odpovídající úrovní vytvářené přidané hodnoty a celkovou ekonomickou strukturou regionu.

- Vývoj produkční schopnosti

Hrubý domácí produkt přepočtený na obyvatele v paritě kupní síly regionu soudržnosti Střední Morava dosahuje 58,2 % průměru tohoto ukazatele vykazovaného EU-25. Hodnota tohoto ukazatele již převyšuje tu, jež je vykazována pro 10 nových členských zemí EU z roku 2005 – EU-10 (54,3 %). Proces reálné konvergence je tak v případě obou součástí regionu soudržnosti Střední Morava v průběhu této dekády zcela patrný.

Podíl primárního sektoru na HDP i celkové zaměstnanosti je relativně nízký, nicméně v celostátním porovnání i ve vztahu k průměru EU nadprůměrný až výrazně nadprůměrný; relativně nízký je však podíl služeb (opět, jak v porovnání s celostátním průměrem, tak zejména v evropském kontextu). Nadprůměrně vysoký podíl na HDP i celkové zaměstnanosti tak vykazují sekundární ekonomický sektor.

Ani při srovnání údajů posledních dvou let nevyplývá nijak extrémně výrazný růst hospodářské dynamiky v obou krajích regionu soudržnosti Střední Morava.

tabulka 6 Výkonnost ekonomiky regionu soudržnosti Střední Morava

	2001	2002	2003	2004	2005
HDP (běžné ceny) v mil.Kč	OK – 115 254 ZK – 113 391	OK – 119 582 ZK – 118 399	OK – 124 182 ZK – 122 489	OK – 137 560 ZK – 127 99	OK – 144 804 ZK – 137 313
Regionální hrubý domácí produkt v běžných cenách v mil. EUR	OK – 3 383 ZK – 3 328	OK – 3 882 ZK – 3 844	OK – 3 889 ZK – 3 846	OK – 4 313 ZK – 4 013	OK – 4 862 ZK – 4 611
HDP v % (ČR = 100)	OK – 4,9 ZK – 4,8	OK – 4,9 ZK – 4,8	OK – 4,8 ZK – 4,8	OK – 4,9 ZK – 4,6	OK – 4,9 ZK – 4,6
HDP na 1 obyvatele (Kč)	OK – 179 067 ZK – 190 616	OK – 186 312 ZK – 199 507	OK – 193 844 ZK – 206 803	OK – 215 011 ZK – 216 465	OK – 226 617 ZK – 232 558
HDP Na 1 obyvatele v % (ČR = 100)	OK – 77,8 ZK – 82,9	OK – 77,1 ZK – 82,6	OK – 76,7 ZK – 81,9	OK – 78,9 ZK – 79,4	OK – 78,1 ZK – 80,1
HDP na 1 obyvatele v % (EU-25= 100)	OK – 51,4 ZK – 54,7	OK – 52,4 ZK – 56,1	OK – 52,4 ZK – 55,9	OK – 55,7 ZK – 56,0	OK – 57,5 ZK – 59,0
HDP na 1 obyvatele v % (EU-25= 100)	53,0	54,1	54,0	55,8	58,2

Zdroj: ČSÚ, Eurostat

- Vývoj trhu práce

Ukazatel míry nezaměstnanosti vykazovaný v rámci regionu soudržnosti Střední Morava koresponduje s průměrnými hodnotami vykazovanými v rámci EU-25 a je výrazně nižší, než průměrná míra nezaměstnanosti v EU-10. **Vývoj počtu pracovních sil** v regionu soudržnosti Střední Morava je v zásadě stabilizovaný.

Zaměstnanost

tabulka 7 Vývoj v počtu pracovní síly (v tis.osob)

	2001	2002	2003	2004	2005
ČR	5 146,0	5 139,1	5 132,3	5 132,5	5 174,2
Region soudržnosti Střední	602,1	603,3	606,7	601,3	604,2

Morava					
OK	312,0	317,3	316,1	312,6	314,2
ZK	290,1	286,0	290,6	288,8	290,0

Zdroj: ČSÚ

tabulka 8 **Míra ekonomické aktivity (%)** (podíl zaměstnaných na celkovém počtu obyvatel starších 15 let)

	2001	2002	2003	2004	2005
ČR	60,0	59,8	59,4	59,2	59,4
Region soudržnosti Střední Morava	58,4	58,3	58,5	57,8	57,9
OK	58,4	59,2	58,9	58,0	58,1
ZK	58,4	57,4	58,0	57,6	57,6

Zdroj: ČSÚ

Míra ekonomické aktivity v regionu soudržnosti Střední Morava ukazuje, že nejvyšší míra ekonomické aktivity existuje v případě vysokoškolsky vzdělaných osob; mezi nimi pak muži vykazují ještě vyšší míru ekonomického zapojení. Ekonomická aktivita vysokoškolsky vzdělaných osob navíc roste. Faktor vzdělání tak sehrává v procesu zapojení do ekonomických aktivit velmi podstatnou roli; na opačném spektru o tomtéž svědčí i velmi nízká míra ekonomické aktivity v případě osob se základním vzděláním a osob bez vzdělání. Míra ekonomické aktivity těchto osob se navíc dále snižuje.

tabulka 9 **Kvalifikační struktura a počet zaměstnaných v národním hospodářství (dále jen NH) podle pohlaví v regionu soudržnosti Střední Morava** (v tis.osob)

	2001	2002	2003	2004	2005
Základní vzdělání a bez vzdělání	43,8	44,1	35,7	33,6	28,2
Střední bez maturity	259,0	262,0	265,3	258,5	253,4
Střední s maturitou	180,5	184,9	190,3	183,0	189,5
Vysokoškolské	61,6	59,1	63,2	67,2	74,3

Muži

Základní vzdělání a bez vzdělání	16,3	15,9	13,0	10,7	9,6
Střední bez maturity	171,8	171,1	172,8	172,4	168,5
Střední s maturitou	89,0	89,2	92,9	87,2	91,8
Vysokoškolské	36,8	37,6	37,7	40,7	44,7

Ženy

Základní vzdělání a bez vzdělání	27,5	28,2	22,7	23,0	18,6
----------------------------------	------	------	------	------	------

Střední bez maturity	87,2	91,0	92,5	86,1	84,9
Střední s maturitou	91,5	95,8	97,4	95,8	97,7
Vysokoškolské	24,9	21,5	25,5	26,4	29,7

Zdroj: ČSÚ

Region soudržnosti Střední Morava vykazuje stabilitu vývoje nejen ukazatele počtu pracovních sil, ale v zásadě stabilní je i zaměstnanost osob starších 15 let (rozdíl mezi těmito ukazateli představuje počet nezaměstnaných osob).

Pod relativně stabilním vývojem je registrován nárůst počtu zaměstnaných zejména v Olomouckém kraji a v případě Zlínského kraje se jedná spíše o mírný pokles.

tabulka 10 **Zaměstnanost osob starších 15 let v NH regionu Střední Morava a ČR (v tis. osob)**

	2001		2005	
	Region soudržnosti Střední Morava	ČR	Region soudržnosti Střední Morava	ČR
Celkem	OK – 279,5 ZK - 265,5	4 727,7	OK – 282,8 ZK - 262,6	4 764,0
Muži	OK – 161,0 ZK – 152,9	2 674,0	OK – 163,9 ZK – 150,6	2 705,5
Ženy	OK – 118,5 ZK – 112,6	2 053,7	OK – 118,8 ZK – 112,0	2 058,5

Zdroj: ČSÚ

Srovnáním roku 2006 oproti roku 2001 došlo ke zvýšení počtu zaměstnaných v rámci regionu soudržnosti Střední Morava (o 5,2 %). Je registrováno, že stále nejvýznamnějším zaměstnavatelem je zpracovatelský průmysl (v roce 2006 v něm bylo zaměstnáno 34,1 % zaměstnaných osob). Druhým nejvýznamnějším zaměstnavatelem je činnost obchodu a oprav motorových vozidel a spotřebního zboží (12,4 % zaměstnaných osob v roce 2006). Třetí největší počet lidí pak nachází práci ve stavebnictví (9,1 % počtu zaměstnaných v roce 2006 v rámci regionu soudržnosti Střední Morava).

tabulka 11 **Zaměstnaní v regionu soudržnosti Střední Morava podle odvětví činnosti (tis. osob)**

	2001	2005	2006
Celkem v regionu soudržnosti Střední Morava	545,0	545,4	573,4
Zemědělství, myslivost, těžba nerostných surovin	OK – 21,2 ZK – 9,1	OK – 17,9 ZK – 10,1	OK – 19,9 ZK – 8,6
Zpracovatelský průmysl	OK – 87,0 ZK – 101,9	OK – 85,2 ZK – 91,8	OK – 94,3 ZK – 104,3
Výroba a rozvod elektřiny, plynu a vody	OK – 4,2 ZK – 3,6	OK – 2,5 ZK – 2,6	OK – 4,3 ZK – 3,7
Stavebnictví	OK – 23,3 ZK – 26,6	OK – 26,4 ZK – 25,8	OK – 24,2 ZK – 28,1
Obchod, opravy	OK – 31,4	OK – 36,3	OK – 36,7

motorových vozidel a spotřebního zboží	ZK – 31,9	ZK – 36,2	ZK – 34,6
Ubytování a stravování	OK – 8,2 ZK – 9,0	OK – 10,6 ZK – 10,3	OK – 10,0 ZK – 13,2
Doprava, skladování a spoje	OK – 22,0 ZK – 15,6	OK – 20,7 ZK – 14,4	OK – 19,0 ZK – 13,6
Finanční zprostředkování	OK – 4,7 ZK – 3,4	OK – 3,7 ZK – 3,5	OK – 2,6 ZK – 2,3
Nemovitosti a pronájem, podnikatelské činnosti	OK – 9,5 ZK – 9,9	OK – 12,6 ZK – 12,7	OK – 12,8 ZK – 11,0
Veřejná správa a obrana, povinné sociální zabezpečení	OK – 19,6 ZK – 15,2	OK – 19,3 ZK – 15,0	OK – 21,6 ZK – 13,5
Vzdělávání	OK – 20,5 ZK – 14,5	OK – 17,8 ZK – 16,2	OK – 16,3 ZK – 15,0
Zdravotní a sociální péče, veterinární činnosti	OK – 18,7 ZK – 16,0	OK – 19,5 ZK – 16,1	OK – 20,8 ZK – 22,0
Ostatní veřejné, sociální a osobní služby	OK – 9,3 ZK – 8,3	OK – 10,0 ZK – 7,5	OK – 10,9 ZK – 8,3

Zdroj: ČSÚ

Struktura zaměstnanosti podle zaměstnání odpovídá rozdělení ekonomických aktivit v rámci regionu soudržnosti Střední Morava. Početně téměř vyrovnanou skupinou profesí v regionu jsou tak řemeslníci a kvalifikovaní výrobci a zpracovatelé (20,0 % z celkového počtu zaměstnaných v roce 2005) a techničtí, zdravotničtí a pedagogičtí pracovníci (20,1 % z celku v roce 2005). Následují pak pracovníci zaměstnaní jako obsluha strojů a zařízení (16,8 % celkového počtu zaměstnaných v roce 2005). V celém regionu lze hovořit o relativně nízkém počtu vědeckých a odborných duševních pracovníků.

tabulka 12 Počet zaměstnaných osob podle mezinárodní klasifikace postavení v zaměstnání (dále jen CZ-ICSE) v regionu soudržnosti Střední Morava (v tis. osob)

	OK		ZK	
	2000	2005	2000	2005
Zaměstnaní celkem	278,6	282,8	268,3	262,6
v tom podle KZAM				
Zákonodárci, vedoucí a řídící pracovníci	14,7	12,3		21,5
Vědecktí a odborní duševní pracovníci	21,6	27,6	19,9	19,5
Techničtí, zdravotní a pedagogičtí pracovníci (vč. příbuzných oborů)	49,7	56,4	49,6	53,6
Nižší administrativní pracovníci (úředníci)	17,0	19,8	19,3	15,4

Provozní pracovníci ve službách a obchodě	33,9	33,2	33,5	33,2
Kvalifikovaní dělníci v zemědělství a lesnictví (vč. příbuzných oborů)	6,6	6,4	5,9	4,1
Řemeslníci a kvalifikovaní výrobci, zpracovatelé, opraváři	64,4	56,9	58,5	52,2
Obsluha strojů a zařízení	41,5	45,0	43,1	46,8
Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci	24,0	22,6	23,2	15,7
Příslušníci armády	5,2	2,6	2,4	0,6
Nezjištěno	-	-	-	-
Postavení v zaměstnání podle CZ-ICSE				
zaměstnanci	241,9	240,0	223,6	218,6
zaměstnavatelé	7,5	11,2	9,6	10,6
pracující na vlastní účet	24,5	27,0	30,7	32,2
členové produkčních družstev	2,8	2,1	3,6	-
pomáhající rodinní příslušníci	1,9	2,5	0,8	1,2

Zdroj: ČSÚ

Největší skupina mezi ekonomicky aktivními osobami je tvořena zaměstnanci (84,1 % celkového počtu ekonomicky činných osob v regionu soudržnosti Střední Morava v roce 2005); tato skupina ještě velmi dlouhodobě zůstane zcela dominantní, nicméně počet zaměstnanců v čase trvale klesá (přibližně v souladu s celostátním trendem) na úkor růstu počtu zaměstnavatelů, samostatně výdělečně činných osob a pomáhajících rodinných příslušníků. Viditelný je zejména nárůst ekonomicky aktivních osob pracujících na vlastní účet – jejich podíl na celkové zaměstnanosti v regionu soudržnosti Střední Morava v roce 2005 činil 10,9 % a v průběhu srovnávaného pětiletého období, tj. oproti roku 2000 jejich počet vzrostl o 10,7 %.

Průměrná mzda v regionu soudržnosti Střední Morava je přibližně 15 procentních bodů pod celostátním průměrem (85,3 % průměrné mzdy v ČR v roce 2006), přičemž od tohoto průměru se v čase dále mírně vzdaluje (ještě v roce 2004 byla průměrná mzda v regionu soudržnosti Střední Morava jen o 13 % nižší, než činil tehdejší celostátní průměr).

Zajímavé jsou pak i vnitroregionální rozdíly v úrovni průměrné mzdy podle ekonomických činností. Jestliže v obou krajích v roce 2006 pobírali druhou nejvyšší průměrnou mzdu shodně pracovníci veřejné správy, tak nejlépe placení v OK jsou pracovníci ve stavebnictví, kdežto ve ZK jsou to pracovníci sektoru finančního zprostředkování.

tabulka 13 Vývoj průměrné hrubé mzdy na zaměstnance v regionu soudržnosti Střední Morava

	2004	2005	2006
	v Kč		
Regionu soudržnosti Střední Morava	OK – 15 215 ZK – 15 102	OK – 16 193 ZK – 16 420	OK – 17 095 ZK – 17 384
ČR celkem	17 030	19 024	20 211

Zdroj: ČSÚ

- Nezaměstnanost

Vývoj ukazatelů nezaměstnanosti v průběhu delšího i nedávného uplynulého období v rámci celého regionu soudržnosti Střední Morava vykázal zajímavé a poučné charakteristiky. Jestliže před více než 10 lety byla v obou sledovaných krajích (především pak Zlínském kraji) míra nezaměstnanosti velmi nízká až zanedbatelná, během následujících pěti let se tato v kontextu celého regionu zvýšila přibližně 3,5-krát. Jestliže před více než 10 lety se absorpční schopnost pracovního trhu při vzniku nových ekonomických aktivit projevovала podprůměrnou hodnotou míry nezaměstnanosti, skutečně zahájený proces firemní restrukturalizace ve druhé polovině 90. let nejenže prudce zvýšil míru vykazované nezaměstnanosti, ale přinesl i do té doby málo známý fenomén strukturální nezaměstnanosti, jež se v rámci regionu soudržnosti Střední Morava projevil především v některých lokalitách Olomouckého kraje, který jako celek vykazuje míru nezaměstnanosti přibližně o 1,5 procentního bodu vyšší v porovnání se Zlínským krajem.

I další ukazatele vývoje nezaměstnanosti odhalují jevy podstatné z pohledu cílů ROP Střední Morava. Týkají se například - v delším časovém srovnání – nárůstu počtu uchazečů o zaměstnání, který se v průběhu let 1995 – 2003 zvýšil přibližně čtyřikrát a rokem 2004 začal v obou krajích regionu poměrně viditelně klesat (zejména v Olomouckém kraji).

Počet volných pracovních míst, nasvědčující na straně jedné na zvyšující se poptávku po ekonomických aktivitách, na straně druhé na strukturální problém na trhu práce (nedostatek odpovídající poptávané pracovní síly) je viditelný ve Zlínském kraji. V Olomouckém kraji se počet volných pracovních míst zvyšuje, kdy zejména v roce 2006 došlo k jeho téměř dvojnásobnému nárůstu ve srovnání s předchozím rokem.

tabulka 14 Vývoj nezaměstnanosti v regionu soudržnosti Střední Morava v období 1995 – 2006 (stav k 31.12.)

ZK

	1995	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005*	2006
Registrovaná míra nezaměstnanosti (v %)	2,4	7,0	8,7	8,1	8,5	10,2	10,6	10,6	9,3	7,75

Zdroj: ČSÚ, MPSV

* změna statistické metodiky

ZK

	2002	2003	2004	2005*	2006
Uchazeči o zaměstnání	29 759	31 621	31 606	29 505	25 601
- podíl žen (v %)	49,9	50,3	51,0	52,9	54,9
Volná pracovní místa	1 558	1 219	1 762	2 067	5 511

Zdroj: ČSÚ, MPSV

* změna statistické metodiky

OK

	1995	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005*	2006
Registovaná míra nezaměstnanosti (v %)	4,4	10,3	12,6	11,9	11,5	12,2	12,6	12,2	10,7	8,97

Zdroj: ČSÚ, MPSV

* změna statistické metodiky

OK

	2002	2003	2004	2005*	2006
Uchazeči o zaměstnání	39 395	40 770	39 591	36 180	31 187
- podíl žen (v %)	48,4	49,0	49,8	51,6	54,0
Volná pracovní místa	2 906	2 493	2 513	2 849	4 537

Zdroj: ČSÚ

* změna statistické metodiky

Největší podíl na počtu nezaměstnaných osob v obou krajích regionu soudržnosti Střední Morava mají osoby vyučené bez maturity; jejich podíl je v obou krajích přibližně srovnatelný a v čase navíc velmi stabilní (okolo 45 %). Druhou největší skupinu mezi nezaměstnanými tvoří lidé se základním vzděláním nebo bez vzdělání (přibližně 25 % celku na úrovni celého regionu); i tento ukazatel vykazuje v čase velmi stabilní údaje. Naopak mezi nezaměstnanými jsou zhruba 4 % osob s vyšším nebo vysokoškolským vzděláním.

tabulka 15 Vzdělanostní struktura uchazečů o zaměstnání v regionu soudržnosti Střední Morava (stav k 31.12. příslušného roku, v %)

	Celkem	
	2000	2006
Základní vzdělání a bez vzdělání	OK – 26,9 ZK – 21,7	OK – 29,3 ZK – 21,6
Střední odborné vzdělání bez maturity	OK – 1,2 ZK – 1,3	OK – 1,0 ZK – 1,1
Vyučení	OK – 44,9 ZK – 46,9	OK – 44,1 ZK – 46,9
Vyučení s maturitou	OK – 5,2 ZK – 5,5	OK – 4,1 ZK – 5,6
Úplné střední všeobecné s maturitou	OK – 3,2 ZK – 3,6	OK – 2,9 ZK – 3,2
Úplné střední odborné s maturitou	OK – 14,5 ZK – 17,0	OK – 14,5 ZK – 17,0
Vyšší vzdělání	OK – 0,9 ZK – 0,8	OK – 1,0 ZK – 1,1
Vysokoškolské vzdělání	OK – 2,7	OK – 3,1

	ZK – 3,1	ZK – 3,5
Celkem	100,0	100,0
Celkem	OK – 38 092 ZK – 23 935	OK – 31 187 ZK – 25 601

Zdroj: ČSÚ, vlastní výpočty

Ani věkové složení uchazečů o zaměstnání neprochází v průběhu uplynulého období razantními změnami. V rámci stabilního vývoje těchto ukazatelů v čase tak dochází k potvrzení dvou věkově nejcitlivějších skupin obyvatelstva mezi uchazeči o zaměstnání. Jeto skupina osob starších 50 let (konkrétně v intervalu 50 – 54 let), která se v obou krajích podílí na celkové nezaměstnanosti 15 %. V rámci regionu soudržnosti Střední Morava však existuje ještě citlivější skupina osob, obvykle bez pracovních zkušeností, resp. jen s velmi malými pracovními zkušenostmi, která představuje nejpočetnější věkovou množinu mezi uchazeči o zaměstnání; jedná se o osoby mezi 20. a 25. rokem věku a v celém regionu je podíl této věkové kategorie na celkové nezaměstnanosti kolem 11 %.

tabulka 16 Věková struktura uchazečů o zaměstnání (stav k 31. 12. , v %)

	2000	2006
do 19 let	OK – 2,8 ZK – 2,5	OK – 4,2 ZK – 4,2
20 – 24 let	OK – 23,6 ZK – 22,8	OK – 11,8 ZK – 12,4
25 – 29 let	OK – 13,3 ZK – 13,5	OK – 11,4 ZK – 11,1
30 – 34 let	OK – 11,2 ZK – 11,5	OK – 12,2 ZK – 12,1
35 – 39 let	OK – 10,4 ZK – 10,4	OK – 10,5 ZK – 10,2
40 – 44 let	OK – 10,6 ZK – 10,3	OK – 10,5 ZK – 10,7
45 – 49 let	OK – 12,0 ZK – 12,5	OK – 11,3 ZK – 10,8
50 – 54 let	OK – 12,0 ZK – 11,9	OK – 15,2 ZK – 15,3
55 – 59 let	OK – 4,0 ZK – 4,3	OK – 11,5 ZK – 11,6
nad 60 let	OK – 0,2 ZK – 0,3	OK – 1,3 ZK – 1,6
celkem	100,0 (= OK – 38 092 osob ; = ZK – 23 935 osob)	100,0 (= OK – 31 198 osob ; = ZK – 25 601 osob)
průměrný věk nezaměstnané osoby (roky)	OK – 35,2 ZK – 35,4	OK – 39,7 ZK – 39,8

Zdroj: ČSÚ, vlastní výpočty

Hlavní charakteristiky a trendy

- Míra nezaměstnanosti v regionu je mírně nad průměrem ČR i EU
- Nárůst počtu volných pracovních míst
- Prodlužující se doba průměrné délky nezaměstnanosti (projev strukturální nezaměstnanosti)
- Nejcitlivější skupiny mezi nezaměstnanými osobami: starší 50 let a ve věku 20 – 25 let

- Míra ekonomické aktivity je mírně pod průměrem ČR a nad průměrem EU
- Relativně vysoký podíl zaměstnanosti v sekundárním ekonomickém sektoru a relativně nízký podíl v sektoru terciárním
- Vysoký podíl kvalifikovaných výrobních pracovníků na celkové zaměstnanosti; současně velmi nízký podíl vědeckých a odborných duševních pracovníků; navíc, stále relativně vysoký podíl nekvalifikovaných pracovníků
- Rostoucí počet samostatně výdělečně činných osob
- Nízká průměrná mzda ve srovnání s průměrem ČR
- Nerovnoměrné rozložení průměrné mzdy u srovnatelných profesí a činností v rámci regionu

4.4 Vzdělání a celoživotní učení

Stávající trend změn v ekonomických a sociálních strukturách, probíhající napříč EU, klade mimořádně vysoké nároky na vzdělání. Z pohledu řady subjektů v ČR představují tyto nároky zcela nový postoj a přístup ke vzdělávání, jako nikoliv jednorázové, či časově omezené, nýbrž soustavné, trvalé, celoživotní aktivitě. Jinými slovy, úspěšné završení studia či absolutorium učiliště jsou „pouze“ vstupem do procesu celoživotního učení. Podstatou tohoto přístupu je zajištění schopnosti každého jednotlivce zodpovědně se samostatně vzdělávat, bez ohledu na životní fázi, místo, čas a formu a způsob učení.

Česká republika v dokumentu Strategie hospodářského růstu z roku 2005 a v navazujícím dokumentu Strategie rozvoje lidských zdrojů z roku 2005 akcentuje svoji připravenost rozvíjet stávající a budoucí potřebě adekvátní formy a způsoby učení.

V obou dokumentech je zdůrazněno, že dlouhodobě udržitelný hospodářský růst může být zajištěn pouze tehdy, pokud trh práce bude saturován dostatečnou nabídkou vzdělané, kvalifikované a adaptabilní pracovní síly. Uplatnění na trhu práce je podmíněno vzděláním, kvalifikací, ochotě se učit, rekvalifikovat a pracovat.

Vzdělávací systém by tak měl být nejen prostorem, kde se zmíněné motivy vzdělávání ze strany jednotlivce naplňují; onen nový vzdělávací přístup musí být adekvátně propagován a nositelé vzdělání – pedagogové, instruktoři, lektori – musejí mít vytvořeny odpovídající stimulační a motivační podmínky.

Priority na poli vzdělávání tak zahrnují flexibilitu vzdělávací soustavy (její otevření, zlepšení zapojení znevýhodněných žáků a studentů, zvýšení nabídky středního vzdělávání s maturitní zkouškou, posílení vazby mezi nabídkou a poptávkou po typu vzdělání na trhu práce, rozšíření přístupu k vyššímu odbornému a vysokoškolskému vzdělání); podporu rozvoje přenositelných dovedností absolventů; intenzivnější spolupráci mezi vzdělávacím a kulturním sektorem v oblasti celoživotního učení; zvýšení vzdělanosti dospělé generace odstraňováním bariér přístupu ekonomicky aktivních osob ke vzdělávání; podporu dalšího vzdělávání a řízení lidských zdrojů ve firmách; rekvalifikaci a jiné formy dalšího vzdělávání pro osoby, které pečovaly o děti, rodinné příslušníky či jinak nebyly delší dobu ekonomicky aktivní; či udržení mladých talentů v zemi (regionu).

V rámci ČR výdaje na vzdělání z veřejných zdrojů v poměru k HDP vůči průměru EU zaostávají.

tabulka 17 Celkové veřejné výdaje na vzdělání v ČR a v EU (v % na HDP)

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
ČR	4,05	4,04	4,16	4,41	4,51	4,59	4,64
EU-25	5,00	4,94	5,10	5,22	5,27	5,33	5,39

Zdroj: Eurostat, ČSÚ

Výdaje na vzdělávání jsou v rámci regionu soudržnosti Střední Morava ve většině poskytovány z veřejných zdrojů, převážně ze státního rozpočtu (přibližně 80%), zřizovatelé škol poskytují prostředky v řádu přibližně 20 %.

Veřejné vysoké školy jsou rovněž ve většině financovány ze státního rozpočtu; jejich pedagogické aktivity normativním způsobem, vědecká a výzkumná práce pak rovněž dominantně ze státního rozpočtu prostřednictvím smluvního financování (granty, výzkumné úkoly apod.). Menšinovými příjmy veřejných vysokých škol jsou rovněž výnosy z vědeckých, výzkumných, vývojových či poradenských aktivit, grantů pocházejících mimo státní rozpočet, či z hospodaření s majetkem.

- Účast na vzdělávání

V regionu soudržnosti Střední Morava vzdělanostní struktura v zásadě kopíruje celostátní průměr, byť z kvalitativního pohledu se nachází mírně pod ním. Jestliže v roce 2005 činil například podíl vysokoškolské populace 10,4 % z počtu obyvatel dle dosaženého vzdělání, tj. ve věku 15 a více let, tak v regionu soudržnosti Střední Morava dosáhl tento údaj hodnoty 9,5 %. V případě osob se základním vzděláním a osob bez vzdělání v regionu soudržnosti Střední Morava je tento podíl oproti celostátnímu průměru překonán (22 % versus 20 %). Podíl osob se středním vzděláním s maturitou je v regionu soudržnosti Střední Morava (29,8 %) mírně nad celostátním průměrem (26,1 %). V případě osob se středním vzděláním bez maturity dosáhl podíl hodnoty 40,2 % v regionu soudržnosti Střední Morava, když za ČR je tento podíl 37,7 %.

Pokud se zaměříme na stejné srovnání v případě žen, vycházejí nám za rok 2005 pro region soudržnosti Střední Morava ještě méně příznivé výsledky (vysokoškolsky vzdělaných je pouze 8,2 % z populace žen; naopak podíl žen se základním vzděláním či bez vzdělání činí 25,7 %).

Pozitivním rysem tohoto srovnání je vývoj v čase; od roku 2000 do roku 2005 se podíl vysokoškolsky vzdělaných osob zvýšil téměř o 2 procentní body; naopak podíl osob se základním vzděláním a bez vzdělání se v regionu soudržnosti Střední Morava snížil o 2,8 procentního bodu.

tabulka 18 Struktura obyvatelstva staršího 15 let podle nejvyššího dosaženého vzdělání, Výběrové šetření pracovních sil (dále jen VŠPS)

(v tis. osob)

	OK		ZK	
	2000	2005	2000	2005
Obyvatelstvo ve věku 15 a více let celkem	534,4	541,2	497,9	503,1
Vzdělání				
základní a bez vzdělání	134,3	109,3	121,2	104,1

střední bez maturity	207,2	220,6	195,6	198,8
střední s maturitou	144,1	157,7	135,9	153,7
vysokoškolské	39,4	53,6	35,6	46,2
Muži	257,1	260,9	240,1	242,7
základní a bez vzdělání	49,0	37,2	38,7	35,0
střední bez maturity	121,6	125,6	114,0	116,0
střední s maturitou	59,8	67,8	61,7	66,7
vysokoškolské	22,4	30,1	21,1	24,9
Ženy	277,2	280,3	257,8	260,4
základní a bez vzdělání	85,3	71,9	82,5	69,1
střední bez maturity	85,7	94,9	81,6	82,8
střední s maturitou	84,3	74,1	74,2	87,0
vysokoškolské	16,9	23,5	14,5	21,2

Zdroj: ČSÚ

- *Vzdělávání na základních, středních a vyšších odborných školách*

Demografický vývoj ČR i regionu soudržnosti Střední Morava se výrazně promítá – zejména v kategorii základních škol – do trendu citelného poklesu školských institucí, žáků i učitelů v čase. Méně výrazný pokles lze pak registrovat v případě počtu žáků na učilištích. Na straně druhé, v případě gymnázií lze pozorovat vývoj v zásadě stabilní, v případě středních odborných a částečně i vyšších odborných škol lze hovořit o mírně rostoucím trendu.

Jestliže v průběhu školního roku 2005/2006 navštěvovalo základní školy v rámci regionu soudržnosti Střední Morava celkem 108 066 žáků na 512 školách, tak ještě ve školním roce 2003/2004 bylo na základních školách o 9 850 žáků více, což představuje (pokles o 8,4 %). Pokles je způsobený nízkou porodností. Ve stejném čase se počet škol snížil o 14 (pokles o 3,9 %). Počet učitelů pak byl za toto období nižší o 300 osob.

Na druhé straně se zvyšuje poptávka po předškolních zařízeních v důsledku dříve odkládaného rodičovství a rodičovství silných ročníků. Do roku 2015 se bude tato poptávka dotýkat i základního školství a volného času dětí. Bude nutná reakce zejména ze strany obcí a měst na tento trend. Současně rostou potřeby speciálního vzdělávání, integrace či naopak individualizace. Nepoměrně stabilnější je vývoj na středních školách a učilištích, na nichž ve školním roce 2005/2006 studovalo či učilo se 69 539 studentů a žáků. Na tomto počtu se nejvyšší měrou podílejí studenti středních odborných škol (39,1 %) studenti gymnázií pak představují 25,6 % a učni v regionu soudržnosti Střední Morava podíl 35,3 %.

V průběhu srovnávaných tří školních let došlo na středních školách k mírnému nárůstu počtu studentů středních odborných škol, který dosáhl 2,9 %. Úbytku počtu žáků na učilištích (o 4,3 %) odpovídá pokles počtu učitelů a mistrů odborné přípravy (o 8,5 %).

Na vyšších odborných školách se pak na svoji profesi připravovalo ve školním roce 2005/2006 2 687 studentů v rámci regionu soudržnosti Střední Morava; tento segment vzdělávání registruje mj. stagnaci počtu studentů (za poslední tři školní roky zvýšení o 1,8 %), tomu odpovídá konstantní počet školských zařízení, ale na druhé straně prudký úbytek počtu učitelů (o 48,1 %).

tabulka 19 **Struktura základních veličin oblasti školství v regionu soudržnosti Střední Morava v jednotlivých školních letech**

	2003/2004		2004/2005		2005/2006	
	OK	ZK	OK	ZK	OK	ZK
Základní školy						
- počet škol	290	236	279	233	280	232
- počet žáků	60 335	57 584	57 455	55 046	55 411	52 655
- počet učitelů	4 264	3 856	4 036	3 371	4 097	3 723
Gymnázia						
- počet škol	20	14	20	15	20	15
- počet žáků	9 684	7 585	9 695	7 726	9 937	7 870
- počet učitelů	780	614	793	631	736	574
Střední odborné školy						
- počet škol	48	52	48	52	46	50
- počet žáků	12 537	13 881	13 124	14 309	13 167	14 030
- počet učitelů	1 208	1 544	1 250	1 568	1 049	1 146
Učiliště						
- počet škol	42	34	41	32	37	30
- počet žáků	12 818	12 619	12 495	12 402	12 272	12 081
- počet učitelů/ mistrů	1 383	1 428	1 372	1 372	1 344	1 228
Vyšší odborné školy						
- počet škol	7	11	7	11	7	11
- počet žáků	1 261	1 378	1 275	1 327	1 357	1 330
- počet učitelů	153	213	162	195	101	89

Zdroj: ČSÚ

- *Vzdělávání na vysokých školách*

Dvě veřejné a dvě soukromé vysoké školy v rámci regionu soudržnosti Střední Morava navštěvovalo ve školním roce 2005/2006 celkem 24 606 studentů všech typů studia, tedy 8,7 % z celkového počtu vysokoškolských studentů zapsaných ke studiu v ČR. Naprosto dominantní počet studentů (96,1 %) studuje na veřejných vysokých školách, zbývající část studentů připadá na soukromé vysoké školy.

Díky dlouhé tradici vysokého školství v rámci Olomouckého kraje je počet studentů zapsaných především na Univerzitě Palackého přibližně dvojnásobný s počtem studentů Univerzity T. Bati ve Zlíně. Počet studentů bakalářského studia je dokonce mírně vyšší na vysokých školách ve Zlínském kraji; celkový dvojnásobek počtu studentů je tak výsledkem mnohonásobně vyššího počtu studentů magisterského studia a doktorantů v kraji Olomouckém.

Razantní strukturální změny ekonomiky a společnosti v minulých více než 15 letech, a jim odpovídající změna struktury pracovních sil a požadavků trhu práce, vedly nejen ke zvýšení počtu studentů vysokých škol, nýbrž i k založení řady nových oborů a specializací.

Činnost vysokých škol je významná nejen z důvodu přípravy a výchovy nových vysoce kvalifikovaných pracovníků v praktických oborech, nýbrž i z důvodu jejich vědecké, výzkumné a vývojové činnosti. Právě teoretická i aplikovaná výzkumná, vědecká a vývojová pracoviště na vysokých školách se stávají regionálními, případně i národními centry vzdělanosti.

Výzvou pro vysoké školy je zaměření se na rozšíření nabídky vzdělávání a jeho kvality. To je spojeno s posílením variantnosti forem studia, aplikací nových učebních postupů a technologií, využívání moderních sdělovacích a elektronických médií, vytváření praktických výukových laboratoří a poradenských center. Výzvy spočívají rovněž v nalézání partnerství mezi vysokými školami, zejména ze zahraničí.

tabulka 20 Studenti a absolventi vysokých škol podle kraje místa studia a zřizovatele ve školním roce 2005/2006

Kraj, zřizovatel ¹⁾	Vysoké školy	Fakulty	Studenti				
			českého státního občanství			absolventi za min. rok	jiného státního občanství ³⁾
			v programu studia				
			bakalářského	magisterského ²⁾	doktorského		
Vysoké školy v ČR celkem	64	119	149 161	111 472	21 273	42 068	21 560
Olomoucký	3	7	6 989	8 390	1 239	2 429	1 055
veřejné	1	7	6 635	8 390	1 239	2 429	1 053
soukromé	2	-	354	-	-	-	2
Zlínský	2	3	6 077	1 684	230	1 446	625
veřejné	1	3	5 478	1 684	230	1 333	511
soukromé	1	-	599	-	-	113	114

¹⁾ studenti jsou uvedeni podle kraje sídla fakulty nebo kraje sídla vysoké školy, která se na fakulty nečlení
²⁾ včetně navazujících magisterských studijních programů
³⁾ studium prezenční, distanční a kombinované

Zdroj: Ústav pro informace ve vzdělávání

- Další vzdělávání

Oblast dalšího vzdělávání představuje velmi klíčovou oblast pro naplnění role vzdělávání ve vztahu k posilování konkurenceschopnosti. Jednotlivé formy dalšího vzdělávání postrádají v ČR jednotnou právní úpravu, jež může limitovat zájem a stimulaci o tuto klíčovou formu vzdělávání zejména pro již ekonomicky aktivní osoby. Z pohledu rozvoje různých forem dalšího vzdělávání rovněž chybí jednotné zpracování dostupných informací, které by bylo schopno vyhodnotit základní trendy jeho vývoje. Průvodním jevem nedostatečného informačního zpracování tohoto vzdělávacího segmentu je i nepřehlednost a neprůhlednost jeho nabídky.

Zvláštní a rostoucí oblast dalšího vzdělávání představují jednotlivé zájmy osob a skupin. Jsou spojeny zejména s využitím volného času, s kvalitou života seniorů apod.

Je obvyklé, že tyto vzdělávací služby jsou zajišťovány – obvykle za úplatu – speciálními vzdělávacími společnostmi a agenturami, neziskovými institucemi i školami. Součástí projektů dalšího vzdělávání jsou kurzy primárně založené na ziskovém, podnikatelském principu; velmi významnou roli pak sehrává vzdělávání v rámci jednotlivých firem, společností a institucí (vnitropodnikové vzdělávání).

Lisabonská strategie v této souvislosti nabízí měřítko, aby do roku 2010 bylo touto formou vzděláno 12,5 % populace ve věku 25 – 64 let. Je obvyklé, že účastníky dalšího vzdělávání jsou zejména osoby, které již dosáhly vysoké úrovně svého vzdělání; naopak obyvatelstvo s nízkým stupněm vzdělání není typickým účastníkem vzdělávacích akcí dalšího vzdělávání. Tím paradoxně dochází k prohlubování vzdělanostní mezery ve struktuře obyvatelstva. Tento jev pak může být patrný i v rámci regionu soudržnosti Střední Morava, kde osoby s nižším

vzděláním (bez maturity) na obyvatelstvu dle dosaženého vzdělání (tj. ve věku 15 a více let) mírně přesáhly 60 % podíl (60,6 %). Velmi důležitou budoucí výzvou v oblasti dalšího vzdělávání je nalezení motivačních a stimulačních nástrojů pro intenzivnější zařazení osob s nižším vzděláním, případně jejich zaměstnavatele.

Školy jsou vzhledem k možnosti využití prostorových kapacit a pedagogického potenciálu rovněž vhodnými centry pro další vzdělávání. Pro realizaci výše zmíněných aktivit se však školy potýkají jednak s nedostatkem ICT vybavení a multimediální techniky (pro uplatňování nových forem výuky apod.), ale také s nedostatkem vhodně upravených prostor (stavební úpravy, bezbariérový přístup apod.).

V regionu soudržnosti Střední Morava byly identifikovány vážné nedostatky v kvalitě školské infrastruktury a vybavení škol moderními učebními pomůckami. Na základě analýzy stavu školských budov, energetických auditů těchto objektů a požadavků samotných školských zařízení byly nejvážnější nedostatky zjištěny v následujících oblastech: poškození střech, oken a obvodových plášťů budov, závady elektroinstalace, osvětlení, topných systémů, nedostatečné zdroje tepla (včetně chybějící regulace), nevyhovující úroveň kuchyní, šaten a hygienických zařízení. Velké množství škol se potýká též s nedostatečnou úrovní vybavení moderními učebními pomůckami.

Hlavní charakteristiky a trendy

- Vzdělanostní struktura regionu soudržnosti Střední Morava se nachází mírně pod celostátním průměrem; vyšší procento osob se základním vzděláním a bez vzdělání; nižší podíl vysokoškoláků
- Relativně pozitivní trend spočívá v pozvolném nárůstu podílu vysokoškoláků a poklesu podílu osob s nejnižším vzděláním na celkovém počtu obyvatelstva
- Prozatím stabilní vývoj počtu žáků a studentů středních škol, s mírně rostoucím trendem zejména u středních odborných škol bude ve velmi krátké době vystřídán poklesem počtu studentů vlivem populačně slabých ročníků v důsledku nízké porodnosti.
- Nárůst počtu studentů vysokých škol; v Olomouckém kraji dominantní forma studia magisterské studium, ve Zlínském kraji bakalářské studium
- Potřeba vyšší míry využívání doplňkových veřejných zdrojů financování (vedle dominantních veřejných zdrojů) zejména na vyšších úrovních vzdělávání
- Neujasněnost konceptu dalšího vzdělávání v kontextu celé ČR
- Nutná modernizace školské infrastruktury včetně vybavení škol moderními učebními pomůckami
- Opětný přírůstek dětí předškolního a školního věku zvyšuje nároky na předškolní a školní zařízení a zařízení pro využití volného času
- S růstem vzdělanosti rostou nároky na životní standardy
- Stárnutí a více volného času zvyšuje potřebu neformálního vzdělávání
- Rostou potřeby speciálního vzdělávání, integrace či naopak individualizace

4.5 Podnikatelské prostředí a cestovní ruch

Ke konci roku 2006 působilo v rámci regionu soudržnosti Střední Morava 260 904 podnikatelských subjektů, což představuje přibližně 10,9 % celkového počtu podnikatelských subjektů v ČR. Přestože nárůst počtu podnikatelských entit již není zdaleka tak strmý, jako v průběhu 90. let, přesto lze výrazný nárůst stále registrovat i v průběhu posledních let

tabulka 21 Počet registrovaných ekonomických subjektů v regionu soudržnosti Střední Morava (k 31.12. příslušného roku)

2000	2006
OK – 111 205	OK – 130 427
ZK – 115 147	ZK – 130 477

Zdroj: ČSÚ

Zmíněný nárůst počtu podnikatelských subjektů je patrný například v odvětvích průmyslu a viditelný především ve Zlínském kraji, ve stavebnictví (plošně na území celého regionu soudržnosti Střední Morava), ve službách pak například v odvětví ubytování a stravování, činností v oblasti nemovitostí a zdravotních a sociálních službách. Naopak v případě obchodu již patrně došlo k vytvoření velmi konkurenčního prostředí a nedávné období pak představuje spíše fázi koncentrace a stabilizace, doprovázenou i snižováním počtu podnikatelských subjektů. Nárůst počtu průmyslových podnikatelských subjektů při srovnání roku 2006 oproti roku 2000 dosáhl 14,8 %, u stavebních firem dosáhl tento nárůst 25,6 %, u ubytovacích a stravovacích pak 23,0 % . Firem působících v oblasti nemovitostí za srovnatelné období přibýlo za sledované období o 52,0 % a aktivity v oblasti zdravotních a sociálních služeb poskytovalo o 14,6 % více firem.

Váha zastoupení jednotlivých ekonomických odvětví pak v zásadě koresponduje s charakteristikami sektorové zaměstnanosti.

tabulka 22 Počet registrovaných subjektů podle odvětví v regionu soudržnosti Střední Morava (k 31.12. příslušného roku)

	2000	2006
Zemědělství	OK – 9 968 ZK – 11 173	OK – 10 938 ZK – 10 089
Průmysl	OK – 15 939 ZK – 19 995	OK – 18 138 ZK – 23 105
Stavebnictví	OK – 11 804 ZK – 12 441	OK – 15 115 ZK – 15 322
Obchod	OK – 36 245 ZK – 34 813	OK – 37 581 ZK – 34 785
Ubytování a stravování	OK – 5 026 ZK – 4 999	OK – 6 102 ZK – 6 231
Doprava a spoje	OK – 3 662 ZK – 3 613	OK – 4 551 ZK – 4 018
Finanční zprostředkování	OK – 3 726 ZK – 4 054	OK – 3 811 ZK – 3 999
Činnosti v oblasti nemovitostí	OK – 12 465 ZK – 12 882	OK – 19 253 ZK – 18 891
Veřejná správa	OK – 637 ZK – 418	OK – 987 ZK – 741
Školství	OK – 1 466 ZK – 1 091	OK – 2 027 ZK – 1 766
Zdravotní a sociální péče	OK – 1 821 ZK – 1 580	OK – 2 037 ZK – 1 861
Ostatní veřejné, sociální a osobní služby	OK – 8 446 ZK – 8 118	OK – 10 395 ZK – 9 633

Z pohledu právní formy jsou zdaleka nejpočetněji zastoupenou skupinou živnostníci a podnikající fyzické osoby. V případě společností s ručením omezeným a akciových společností je jejich výskyt četnější v případě Zlínského kraje. V případě živnostníků, společností s ručením omezeným i příspěvkových organizací i nedávné období přineslo nárůst jejich počtu. V roce 2006 ve srovnání s rokem 2000 se celkový počet živnostníků a podnikajících fyzických osob v regionu soudržnosti Střední Morava zvýšil o 14,1 %. Počet akciových společností se zvýšil o 14,6 %, počet společností s ručením omezeným narostl o 28,3 % a příspěvkových organizací dokonce o 41,9 %.

tabulka 23 Počet registrovaných subjektů podle právní formy v regionu soudržnosti Střední Morava (k 31.12. příslušného roku)

	2000	2006
Živnostníci a podnikající fyzické osoby	OK – 88 847 ZK – 89 355	OK – 102 441 ZK – 100 883
Samostatně hospodařící rolníci	OK - 7 744 ZK – 9 659	OK – 6 077 ZK – 6 501
Veřejné obchodní společnosti	OK – 336 ZK - 263	OK – 322 ZK - 258
Společnosti s ručením omezeným	OK – 5 798 ZK – 8 955	OK – 8 284 ZK – 10 882
Nadace a nadační fondy	OK – 225 ZK – 185	OK – 160 ZK – 155
Akciové společnosti	OK – 563 ZK – 692	OK – 666 ZK – 772
Družstva	OK – 407 ZK – 269	OK – 543 ZK – 305
Příspěvkové organizace	OK – 526 ZK - 484	OK – 751 ZK - 682

Zdroj: ČSÚ, vlastní výpočty

- Malé a střední podniky

Drtivá většina podnikatelských subjektů je v regionu soudržnosti Střední Morava – stejně jako v ostatních regionech ČR – EU – reprezentována nejmenšími firmami bez zaměstnanců či s maximálním počtem pěti zaměstnanců. Z celkového počtu podnikatelských subjektů je těchto firem v roce 2006 zaznamenáno přibližně 95 %. Firmy střední velikosti se na celkovém počtu podnikatelských subjektů podílejí dalšími téměř třemi procenty. Tento přehled částečně dokumentuje význam sektoru malých a středních podniků pro ekonomický rozvoj regionu soudržnosti Střední Morava.

Nedávný vývojový trend ukazuje na pozvolný pokles počtu podnikatelských subjektů bez zaměstnanců v čase. I tento aspekt potvrzuje fakt pozvolné koncentrace podnikatelských subjektů, silné konkurenční prostředí a pravděpodobně i aspekt formálního ukončení již reálně nefungující firmy. V případě větších firem a společností je pak již jejich počet v nedávném časovém srovnání velmi stabilizován.

V Olomouckém kraji není žádný podnik, zaměstnávající 10 000 a více pracovníků; ve Zlínském kraji pak nenalezneme žádného zaměstnavatele pro více než 5 000 pracovníků. V Olomouckém kraji v roce 2006 více než 76 000 z celkového počtu podnikatelských subjektů neuvádělo počet svých zaměstnanců; lze předpokládat, že mezi nimi budou v drtivé

většinou převládají mikropodniky s žádným či minimálním počtem pracovníků; ve Zlínském kraji v roce 2006 téměř 75 000 z celkového počtu podnikatelských subjektů neuvedlo počet svých zaměstnanců; i zde lze předpokládat, že mezi nimi téměř výlučně převládají mikropodniky s žádným či zcela minimálním počtem pracovníků.

Vysoký podíl mikropodniků s sebou nese nižší investiční sílu. Důsledky jsou patrné v nízké revitalizaci areálů a objektů pro podnikání uvnitř sídel i v nižší kupní síle, v nižším propojení na vědecké a vývojové kapacity.

tabulka 24 Registrované subjekty podle velikosti v regionu soudržnosti Střední Morava (k 31.12. příslušného roku)

	2000	2006
Podnikatelské subjekty bez zaměstnanců	OK – 66 160 ZK – 70 064	OK – 76 906 ZK – 40 365
Podnikatelské subjekty s 1 - 5 zaměstnanci	OK – 12 120 ZK – 11 423	OK – 10 107 ZK – 10 166
Podnikatelské subjekty s 6 – 19 zaměstnanci	OK – 3 136 ZK – 3 461	OK – 3 131 ZK – 3 332
Podnikatelské subjekty s 20 – 49 zaměstnanci	OK – 1 047 ZK – 1 148	OK – 1 139 ZK – 1 153
Podnikatelské subjekty s 50 – 99 zaměstnanci	OK – 401 ZK – 453	OK – 448 ZK – 448
Podnikatelské subjekty se 100 – 249 zaměstnanci	OK – 224 ZK – 198	OK – 236 ZK – 273
Podnikatelské subjekty s 250 – 499 zaměstnanci	OK – 75 ZK – 65	OK – 68 ZK – 62
Podnikatelské subjekty s 500 a více zaměstnanci	OK – 34 ZK - 41	OK – 33 ZK - 41

Zdroj: ČSÚ

- Cestovní ruch

Aktivity cestovního ruchu představují jeden z největších rozvojových potenciálů regionu soudržnosti Střední Morava, který však prozatím není zcela naplňován.

Počet ubytovacích zařízení v rámci celého regionu soudržnosti Střední Morava byl v roce 2005 ve srovnání s rokem 2000 nižší o 41. Lůžková kapacita se naopak zvýšila o 2 200 lůžek, tj. o 7,3 %. V roce 2005 se oproti roku 2000 snížil počet zaměstnanců, a tak srovnáním vyplynulo, že tento ukazatel rozhodně nevykázal stabilní trend, když snížení počtu zaměstnanců představovalo pokles téměř o 25 % (24,7 %).

Ani údaje o využívání ubytovacích kapacit v rámci regionu soudržnosti Střední Morava nejsou zcela uspokojivé, byť jsou patrné některé nadějně dílčí trendy. V regionu dochází k poměrně viditelnému poklesu počtu návštěvníků (meziroční pokles 2005/2004 o 36 342 návštěvníků), jež je patrný především v rámci Zlínského kraje (o 6,4 %); nepříznivým jevem je také to, že ve stejném čase dochází k úbytku počtu cizinců (celkem o 8 400 návštěvníků). Pro cizince je v absolutním čísle stále atraktivnější Olomoucký kraj.

Viditelně nižší je pak také využitelnost pokojů, která v případě Olomouckého kraje poklesla o 3,2 procentních bodů, u Zlínského kraje pak o 4,1 procentních bodů.

Přestože údaje o délce pobytu korespondují, případně i převyšují celostátní průměr (který je ovlivněn velkým počtem velmi krátkodobých návštěvníků Prahy), celkový podíl ubytovaných návštěvníků v rámci regionu soudržnosti Střední Morava dosáhl pouze 8,5 % celkového počtu ubytovaných hostů v ČR za rok 2005.

Potenciál pro rozvoj cestovního ruchu v regionu soudržnosti je značný, avšak jeho využití je nedostatečné. To je způsobeno vlivem nízké úrovně dopravní a informační infrastruktury pro cestovní ruch, nedostatečnou nabídkou marketingových produktů cestovního ruchu, nedostatečným a nekoordinovaným marketingem a limitující kvalitou lidských zdrojů.

Příčina nízké kvality pohostinských a ubytovacích služeb se přisuzuje rozdrobenosti sektoru ze začátku 90. let 20. století, jehož důsledkem je jednak nedostatek rozvojového kapitálu, ale také teprve se rodící partnerství malých podnikatelů, kteří díky rozdrobenosti a finanční slabosti nejsou prozatím schopni zajistit takovou úroveň komplexnosti služeb, na jakou jsou turisté zvyklí v turisticky vyspělých zemích. Zatím převyšuje prvek vzájemné rivality oproti potřebě vzájemné koordinace a spolupráce.

Region soudržnosti Střední Morava se vyznačuje dlouholetou tradicí lázeňství. V počtu hostů lázeňských zařízení se v roce 2006 umístil na 2. místě v rámci republiky. Mezi nejvýznamnější lázeňská centra v regionu patří města Luhačovice, Jeseník a Teplice nad Bečvou.

tabulka 25 Vývoj cestovního ruchu v regionu soudržnosti Střední Morava – ubytovací zařízení

	2000	2004	2005
Počet ubytovacích zařízení	OK – 318 ZK – 351	OK – 344 ZK – 371	OK – 345 ZK – 365
Počet lůžek	OK – 18 564 ZK – 20 156	OK – 18 614 ZK – 21 449	OK – 19 514 ZK – 21 408
Počet pracovníků v ubytovacích zařízeních	OK – 3 500 ZK – 3 072	OK – 3 269 ZK – 2 997	OK – 2 635 ZK – 2 313

Zdroj: ČSÚ

tabulka 26 Ukazatele cestovního ruchu v regionu soudržnosti Střední Morava

	2004			2005		
	ČR	OK	ZK	ČR	OK	ZK
Hosté v ubytovacích zařízeních	12 219 689	417 663	522 355	12 361 793	414 910	488 766
- z toho cizinci	6 061 225	97 405	81 608	6 336 128	99 563	71 050
Průměrný počet přenocování	3,3	4,2	3,8	3,3	4,4	3,7
- z toho cizinci	3,1	2,8	3,9	3,2	2,9	3,6
Průměrná doba pobytu (ve dnech)	4,3	5,2	4,8	4,3	5,4	4,7
- z toho cizinci	4,1	3,8	4,9	4,2	3,9	4,6
Využití pokojů (v %)	44,1	33,3	43,4	42,4	30,1	39,3

Zdroj: ČSÚ

Je zřejmé, že cestovní ruch představuje odvětví s mimořádným synergickým efektem, jež zdaleka nezahrnuje pouze ubytovací zařízení, ale početné stravovací, dopravní služby a celou řadu doprovodných služeb, přímo podporující vlastní turistickou akci.

Závažným problémem, se kterým se dlouhodobě potýkají vlastníci a správci památek v regionu, jsou vysoké náklady na jejich údržbu a opravy, kdy z důvodu nedostatku financí hrozí nebezpečí zhoršování technického stavu celé řady z nich (v regionu se také nacházejí památky zapsané na tzv. indikativním seznamu památek, které se mohou připravovat k zapsání do Seznamu světového dědictví UNESCO).

Dalším problémem z hlediska zvýšení atraktivnosti cestovního ruchu především v oblastech Jeseníků, Beskyd a Bílých Karpat představují areály pro letní i zimní turistiku, v nichž chybí vhodná turistická infrastruktura a doprovodné služby, prodlužující sezónnost. Pro zvýšení jejich atraktivity i dalších turistických cílů je také důležité jejich napojení na hustou síť doprovodné infrastruktury (orientační systémy, cyklostezky, turistické a běžecké trasy, hippostezky) a provázanost s doplňkovými službami (cyklobusy, skibusy, cykloservisy apod.)

tabulka 27 Hromadná ubytovací zařízení v regionu soudržnosti Střední Morava

	Počet zařízení	Pokoje	Lůžka
Hromadná ubytovací zařízení celkem	710	15 046	40 922
Hotely a podobná zařízení celkem	363	7 966	18 746
v tom:			
hotely *****	-	-	-
hotely ****	15	638	1 144
ostatní hotely a penziony	348	7 328	17 602
Ostatní hromadná ubytovací zařízení celkem	347	8 109	22 176
v tom:			
kempy	29	733	2 662
chatové osady a turistické ubytovny	120	1 740	3 883
ostatní zařízení jinde nspecifikovaná	198	4 607	12 699

Zdroj: ČSÚ

Z důvodu nedokončené restrukturalizace vlastnictví anebo nedostatečných schopností stávajících vlastníků odpovídajícím způsobem rozvíjet ubytovací a pohostinské služby a zajistit personál na požadované úrovni profesionální kvality (jazyková vybavenost apod.), je často poskytována nízká kvalita služeb. Nedostatečné investice do sektoru cestovního ruchu nepřinesly rozvoj doprovodných služeb (sportovní zařízení, úschovny a půjčovny lyží a kol, parkovací plochy apod.). Mnohá zařízení nejsou certifikována dle existujících standardů. Certifikace ubytovacích zařízení povede ke srovnatelnosti úrovně kvality mezi ubytovacími zařízeními a ke zpřehlednění pro turisty.

- *Výzkum, vývoj, inovace*

Region soudržnosti Střední Morava v porovnání s celostátními údaji nepředstavuje centrum výzkumného, vývojového a inovačního potenciálu v ČR. V roce 2005 bylo na účely výzkumných a vývojových činností vynaloženo 7,0 % celkového množství prostředků vynaložených na tento účel v ČR. Jestliže v případě Olomouckého kraje objem těchto výdajů v čase narůstá, v případě Zlínského kraje můžeme registrovat velmi nerovnoměrný vývoj

tabulka 28 Hlavní ukazatele výzkumu a vývoje podle regionů

	Výdaje na VaV (mil. Kč)			Zaměstnanci VaV k 31. 12. (fyzické osoby)		
	2003	2004	2005	2003	2004	2005
ČR	32 247	35 083	42 198	55 699	60 148	65 379
Olomoucký	909	1 054	1 372	2 206	2 501	2 998
Zlínský	905	787	1 571	1 644	1 895	2 226
ČR, kraje <i>CR, regions</i>	Zaměstnanci VaV v FTE ¹⁾ k 31. 12. (přepočtené osoby)			z toho ženy		
	2003	2004	2005	2003	2004	2005
ČR	27 957	28 765	43 370	8 871	8 808	14 135
Olomoucký	1 015	1 145	2 058	379	448	843
Zlínský	844	829	1 665	143	161	380

¹⁾ přepočteno na plnou pracovní dobu věnovanou VaV činností (FTE)

Zdroj: ČSÚ

Dosavadní menší váha výzkumných a vývojových aktivit v rámci regionu soudržnosti Střední Morava je patrná i z pohledu na celkové zaměstnanosti. Přestože v dosavadním průběhu této dekády se zaměstnanost v této oblasti zvýšila dvojnásobně (srovnáním roku 2005 oproti roku 2000), na celkové celostátní zaměstnanosti pracovníků ve výzkumných, vývojových a inovačních pracovištích se podílí ze 6,8 % v roce 2000 na 8,6 % v roce 2005.

Zjevně příznivý je nárůst přístupu k jednotlivým médiím informačních a komunikačních technologií pro soukromé účely v domácnosti. Tyto ukazatele identifikují poptávku a schopnost obyvatelstva využívat těchto médií a tím i jejich připravenost nejen uplatňovat tyto schopnosti v pracovním procesu, ale rovněž vytvářet další poptávku po těchto službách a činnostech.

Lze konstatovat, že v drtivé většině zkoumaných veličin a dostupných dat se míra přístupu k těmto médiím v rámci regionu soudržnosti Střední Morava kvalitativně mění k lepšímu, byť především v případě internetu zůstává hlouběji pod celostátním průměrem.

tabulka 29 Použití osobního počítače a internetu a elektronické obchodování jednotlivci (ve věku 15 a více let) (v %)

ČR, kraje	Použití osobního počítače jednotlivci	Použití internetu jednotlivci	Jednotlivci, kteří použili internet k nákupu v posledních

							12 měsících		
	2003	2004	2005	2003	2004	2005	2003	2004	2005
ČR	37,6	42,0	42,0	28,0	31,6	32,1	3,4	5,2	5,5
Olomoucký	39,9	31,6	31,7	23,1	23,2	23,5	3,2	4,0	4,0
Zlínský	36,6	38,8	38,5	25,8	26,0	29,2	2,2	3,2	3,7

^{*)} období šetření: 2003 a 2004 - 4. čtvrtletí daného roku, 2005 - 1. čtvrtletí 2005
¹⁾ podíl na celkovém počtu jednotlivců v dané skupině

Zdroj: ČSÚ

tabulka 30 Místo použití internetu jednotlivci (ve věku 15 a více let) v roce 2005^{*)}
(v %)

	Místo použití internetu				
	doma	v práci	ve škole, v místě vzdělávání	u přátel, známých, sousedů	jinde
ČR	61,5	43,5	21,3	14,2	6,8
Olomoucký	57,4	41,3	31,4	13,5	8,2
Zlínský	59,1	43,7	27,0	6,3	7,6

^{*)} období šetření: 1. čtvrtletí 2005
¹⁾ podíl na celkovém počtu uživatelů internetu v dané skupině

Zdroj: ČSÚ

tabulka 31 Veřejně přístupná místa pro internet v knihovnách

	2000	2001	2002	2003	2004	2005
ČR	1 111	2 146	3 081	3 798	4 544	5 894
Olomoucký	109	167	250	290	361	497
Zlínský	84	149	230	279	324	423

Zdroj: Národní informační a poradenské středisko pro kulturu

Hlavní charakteristiky a trendy

- Pokračující nárůst celkového počtu podnikatelských subjektů v rámci regionu soudržnosti Střední Morava, především ve službách (služby spojené s nemovitostmi, ubytovací a stravovací služby) a stavebnictví
- Klesá počet podnikatelských subjektů bez zaměstnanců; mírně narůstá počet firem s nízkým počtem zaměstnanců
- Chybí velcí zaměstnavatelé v produktivních sektorech, podniky nad 5 000 zaměstnanců
- Nenaplněný potenciál cestovního ruchu: slabý marketing, slabá součinnost a neprovázanost služeb, nižší kvalita infrastruktury, zařízení a služeb včetně ubytování
- Nízká ekonomizace historických, kulturních i přírodních hodnot
- Tradice lázeňství
- Nízký podíl výdajů na výzkum, vývoj a inovace v porovnání s celostátním průměrem; zvyšující se počet pracovníků v těchto aktivitách
- Nedostatečná revitalizace areálů pro podnikání uvnitř obcí a měst

4.6 Doprava

Region soudržnosti Střední Morava představuje významnou dopravní lokalitu, opírající se o rozmanité typy dopravy. Význam regionu spočívá jak z hlediska vnitrostátní dopravy, tak i z pohledu transevropského dopravního spojení. Územím regionu vede 11,4 % délky celostátních železničních tratí a více než 5 600 km silnic; současně však region disponuje minimálním rozsahem dálnic a rychlostních komunikací. O to větší potenciál, jak v rámci vnitrostátního propojení jihu a západu Moravy s jejím severem a východem, tak v rámci mezinárodního propojení především ve směru na Slovensko, v regionu existuje. Potenciál existuje rovněž v možném rozvoji meziměstské mezinárodní letecké dopravy, zejména s ohledem na postupné předpokládané využívání průmyslových zón a využívání ekonomického potenciálu regionu.

Význam regionu soudržnosti Střední Morava v oblasti dopravní infrastruktury spočívá zejména v existenci 6. panevropského koridoru Transevropské dopravní sítě (dále jen TEN-T) ve směru hranice Polska – Ostrava – Přerov – Břeclav – a dále ve směru na Vídeň, resp. Bratislavu.

Potenciál rozvoje dopravní infrastruktury spočívá především v odstranění technické zaostalosti stávající infrastruktury; spočívající v její základní rekonstrukci, zlepšení podkladových vrstev, zvýšení šířky vozovek, zvýšení poloměru zatáček, odstranění bodových závad (mosty), odstranění možných kolizních míst, výstavbě přeložek a obchvatů měst a obcí, respektování prvků životního prostředí a bezpečnosti silničního provozu.

Rozvojový potenciál dále leží v posílení kvalitativních charakteristik dopravní infrastruktury, především pak rychlý rozvoj sítě dálnic a rychlostních komunikací, jež však nespádají do přímé kompetence tohoto ROP Střední Morava; velkou výzvou je především napojení krajského města Zlína jak na systém dálnic a rychlostních komunikací v ČR, tak i jeho propojení se silničním a dálničním systémem na Slovensku. Problematické se jeví rovněž i stávající dopravní spojení subregionu Jesenicka jak pro silniční, tak i pro železniční dopravu. Tento stav lze považovat za zásadní rozvojovou překážku pro podnikatelské a další ekonomické aktivity tohoto regionu.

Velké množství silnic II. a III. třídy se vyznačuje velkou technickou zaostalostí. Z toho vyplývají jejich současné dopravní závady či omezení, které spočívají hlavně v nedostatečné šířce a nedostatečných směrových a výškových parametrech souvisejících s náročnou konfigurací terénu, či špatném systému odvodnění. Konstrukce silnic vykazuje navíc řadu statických poruch, neboť byly v minulosti stavěny na nižší dopravní zatížení. Statické poruchy jsou i významnou příčinou řady dopravních nehod. Nevyhovující stav silničních komunikací se také negativně projevuje v podobě zvýšených nároků na opravy silničních vozidel.

Všeobecně v ČR vykazuje letecká doprava rychlý nárůst, ovšem kapacita letišť je z důvodů zastaralého technického vybavení, malé kapacity odbavovacích prostor a nedostatečné provázanosti na ostatní části dopravní infrastruktury využívána pouze v omezené míře. Z tohoto důvodu je rozvoj regionálních letišť jednou z příležitostí rozvoje regionu soudržnosti Střední Morava. Letišťům ale schází potřebná infrastruktura a nové technické zařízení. Letiště v Kunovicích má statut mezinárodního letiště, nynější možnosti jeho využívání jsou ale z hlediska nerealizovaných investic velmi limitované. Pro účely letecké dopravy lze rovněž počítat s vojenským letišťem Bochoř. Jedná se o vojenské letiště Armády České republiky, na kterém je současně provozován civilní provoz se statutem mezinárodního neveřejného letiště.

Další veřejná i neveřejná vnitrostátní letiště (některá s nepravidelným mezinárodním provozem) se nacházejí i v dalších lokalitách regionu soudržnosti Střední Morava.

Letiště Kunovice má velmi blízkou polohu u Zlína a silnou vazbu na stávající podnikatelské aktivity v oblasti leteckého průmyslu v jeho okolí.

Letiště Bochoř je dobře dopravně dostupné díky blízkosti železničního uzlu (Přerov), a silnice I/55 směr Olomouc - Přerov – Otrokovice a zajímavé svou blízkostí u měst Olomouce a Přerova.

tabulka 32 Přehled statistických údajů o letištích Bochoř a Kunovice

Letiště	Počet pohybů na letišti za rok			Počet odbavených cestujících za rok			Přepravený náklad v tunách/rok		
	2004	2005	2006	2004	2005	2006	2004	2005	2006
Bochoř armáda/civilní	15 398/ 1 182	17 457/ 829	18 741/ 2 129	*	*	*	*	*	*
Kunovice	10 479	9 514	7 322	9720	1871	771	*	54	98

* - údaj není za daný rok k dispozici

Zdroj: Ministerstvo dopravy ČR, Odbor civilního letectví; Armáda ČR

Pro region soudržnosti Střední Morava se dále nabízí intenzivní využívání lodní dopravy, díky dvěma významným vodním tokům – Moravě a Bečvě. Využitelnost vodních toků a k nim náležejících průplavů je možná jak pro účely průmyslových aktivit, tak pro účely cestovního ruchu a aktivního trávení volného času a rekreace.

Komplexní pojetí rozvoje dopravní infrastruktury nutně zahrnuje i rozvoj v současné době menšinových či alternativních, do budoucna však velmi perspektivních forem dopravní infrastruktury, například sítě cyklistických komunikací. Smyslem je jejich přizpůsobení pro účely cestovního ruchu i pro každodenní bezpečnou meziměstskou komunikaci, a také ve vytvoření systému těchto cyklistických komunikací.

A konečně, dopravní problémy nelze řešit bez přihlédnutí k zajištění dopravních služeb; relevantní pro tento účel je zejména zajištění veřejné osobní dopravy v rámci regionu soudržnosti Střední Morava a zajištění veřejné osobní dopravy pro průjezd regionem soudržnosti Střední Morava; toto zajištění v současnosti probíhá prostřednictvím železniční osobní dopravy, dálkové a regionální autobusové dopravy, městské hromadné dopravy (tramvají, trolejbusů a autobusů), letecké dopravy a vodní osobní dopravy.

Městská hromadná doprava je v relevantních lokalitách zajišťována tramvajemi, trolejbusy a autobusy. Klíčovou výzvou budoucího rozvoje veřejných dopravních služeb v rámci regionu soudržnosti Střední Morava je vytvoření efektivně fungujícího systému, jež v sobě integruje na vyšší kvalitativní úroveň všechny stávající formy poskytování veřejných dopravních služeb a ústí do poskytnutí kvalitativní a dostupné služby. V současné době je možné vyšší míru integrace registrovat v Olomouckém kraji; částečná integrace veřejných dopravních služeb – na bázi železnice a městské hromadné dopravy – existuje v centrální části Zlínského kraje. Cílovým stavem této integrace je pak dosažení tarifně jednotné a nelimitované možnosti využívání optimalizovaného systému veřejné dopravy, srozumitelnou a klientsky komfortní informaci o tomto systému a eliminaci možných souběžně vedených linek (a z ní vyplývajících úspor veřejných prostředků).

tabulka 33 Délka dopravních komunikací v regionu soudržnosti Střední Morava k 31.12. 2005 (v km)

	železnice	dálnice a silnice	z toho: - dálnice	- rychlostní komunikace	- silnice I. třídy	- silnice II. třídy	- silnice III. třídy
ČR	9 614	55 510	564	336	6 154	14 668	34 124
OK	613	3563	8	85	427	923	2206
ZK	358	2116	-	-	337	574	1205

Zdroj: ČSÚ

Rozdělení Československa mělo za následek, že dříve centrální část jednotného státního útvaru se nyní stala částí periferní a příhraniční; současně pak stávající období nabízí značný potenciál rozvoje přeshraničních ekonomických, společenských i ryze osobních vazeb mezi lokalitami regionu soudržnosti Střední Morava a lokalitami na druhé straně státních hranic v Polsku a na Slovensku.

Přeshraniční ruch v rámci regionu soudržnosti Střední Morava je v celostátním kontextu zatím spíše skromný; je realizován prostřednictvím 9,4 % celkového počtu silničních hraničních přechodů v ČR a 7,7 % počtu železničních hraničních přechodů; jejich prostřednictvím do ČR každoročně vstoupí 4,1 % z celkového počtu uskutečněných příjezdů po silnici a 7,6 % z celkového počtu příjezdů uskutečněných po železnici.

tabulka 34 Silniční a železniční hraniční přechody v rámci regionu soudržnosti Střední Morava v roce 2005

	Silniční hraniční přechody			Železniční hraniční přechody		
	počet	příjezdy celkem	výjezdy celkem	počet	příjezdy celkem	výjezdy celkem
ČR	96	124 627 367	123 488 099	26	4 156 877	4 144 801
OK	3 (PL)	792 494	793 378	0	-	-
ZK	6 (SK)	4 284 760	4 256 179	2 (SK)	314 788	327 992

Zdroj: ČSÚ

Hlavní charakteristiky a trendy

- Region představuje významnou dopravní lokalitu nejen vzhledem k vnitrostátnímu, ale rovněž transevropskému spojení. Chybí však propojení na dopravu uvnitř regionu
- Omezené napojení okrajových částí regionu na dopravní systém ovlivňuje nedostatečný přeshraniční dopravní ruch
- Potenciál pro rozvoj meziměstské mezinárodní letecké dopravy a letišť v regionu
- Aktuálně technicky zaostalá dopravní infrastruktura, častý výskyt kolizních míst, absence přeložek, městských obchvatů a nešetrnost k životnímu prostředí, které omezují možnosti napojení na systém dálnic ČR a SR
- Možnost rozvoje průmyslové i volnočasové lodní dopravy
- Nedostatečná cyklistická infrastruktura, jejíž výstavba je pro budoucnost jednoznačně spojena s podporou cestovního ruchu a rozvoje ekologické cyklistické dopravy v regionu
- Postupné rozšiřování integrovaného systému veřejných dopravních služeb provazující městskou a meziměstskou dopravu
- K udržitelnosti především turistického průmyslu přispěje otevření hranic (Schengen), které je nutné dále podpořit rozvojem dopravní infrastruktury
- Velké množství silnic II. a III. třídy se vyznačuje velkou technickou zaostalostí. Z toho vyplývají jejich současné dopravní závady či omezení

4.7 Životní prostředí

Kvalita ovzduší v obou krajících tvořících region soudržnosti Střední Morava vykazuje na základě dlouhodobého sledování emisní bilance a imisního zatížení známky zlepšení. Proces výrazné restrukturalizace ekonomiky, spočívající v radikální redukci podílu zpracovatelského průmyslu na úkor rozvoje služeb, i masivních investic do rekonstrukcí výrazného objemu stacionárních zdrojů znečišťování, je v tomto ohledu zcela viditelný. Na straně druhé však není vykazován uspokojivý stav povrchových vod.

Na území regionu soudržnosti Střední Morava se nenacházel k 31.12.2005 žádný národní park. Ke stejnému období se zde vyskytovaly čtyři chráněné krajinné oblasti a celkem 306 chráněných území.

tabulka 35 **Chráněné krajinné oblasti k 31. 12. 2005 v rámci regionu soudržnosti Střední Morava** (rozloha v ha)

ČR	1 303 826
Region soudržnosti Střední Morava	- Beskydy (Zlínský kraj + Moravskoslezský kraj); 116 000
	- Bílé Karpaty (Zlínský kraj + Jihomoravský kraj); 71 500
	- Jeseníky (Olomoucký kraj + Moravskoslezský kraj); 74 000
	- Litovelské Pomoraví (Olomoucký kraj); 9 600

Zdroj: Agentura ochrany přírody a krajiny

tabulka 36 **Chráněná území** (počet a rozloha v ha) – Olomoucký kraj

	2003	2004	2005
	Počet		
Národní parky	-	-	-
Chráněné krajinné oblasti	2	2	2
Maloplošná chráněná území celkem	135	136	136
v tom:			
národní přírodní památky	11	11	11
národní přírodní rezervace	11	11	11
přírodní památky	63	64	64
přírodní rezervace	50	50	50
	Rozloha (ha)		
Národní parky ¹⁾	-	-	-
Chráněné krajinné oblasti ¹⁾	-	55 675	55 675
Maloplošná chráněná území celkem	5 970	5 989	5 989
v tom:			
národní přírodní památky	116	116	116
národní přírodní rezervace	3 144	3 144	3 144
přírodní památky	545	563	563
přírodní rezervace	2 165	2 165	2 165

¹⁾ rozloha zjištěna metodou GIS

Zdroj: Agentura ochrany přírody a krajiny

tabulka 37 **Chráněná území** (počet a rozloha v ha) – Zlínský kraj

	2003	2004	2005
	Počet		
Národní parky	-	-	-
Chráněné krajinné oblasti	2	2	2
Maloplošná chráněná území celkem	170	170	170
v tom:			
národní přírodní památky	3	3	
národní přírodní rezervace	6	6	7
přírodní památky	123	123	123
přírodní rezervace	38	38	37
	Rozloha (ha)		
Národní parky ¹⁾	-	-	-
Chráněné krajinné oblasti ¹⁾	-	119 104	119 104
Maloplošná chráněná území celkem	1 890	1 890	1 890
v tom:			
národní přírodní památky	95	95	95
národní přírodní rezervace	326	326	335
přírodní památky	587	587	587
přírodní rezervace	882	882	873

¹⁾ rozloha zjištěna metodou GIS

Zdroj: Agentura ochrany přírody a krajiny

Od počátku této dekády byly na území regionu soudržnosti Střední Morava realizovány nemalé investice na ochranu životního prostředí, jejichž celkový objem se však v čase – zejména v rámci Zlínského kraje – citelně snižoval. Prioritními cíli těchto investic bylo zejména nakládání s odpadními vodami; na počátku tohoto období byly preferovány i investice na ochranu ovzduší a klimatu, v poslední době roste význam investic vynakládaných pro účely efektivnějšího odpadového hospodářství.

tabulka 38 **Investice na ochranu životního prostředí – Olomoucký kraj**
(v tis. Kč běžných cen)

	2002	2003	2004
Pořízené investice na ochranu životního prostředí	769 338	1 081 674	779 547
v tom:			
ochrana ovzduší a klimatu	189 066	333 341	216 669
nakládání s odpadními vodami	512 197	549 123	382 051
nakládání s odpady	49 069	102 309	90 480
ostatní ¹⁾	19 006	96 901	90 347
zahrnuta ochrana a sanace půdy, podzemních a povrchových vod; omezování hluku a vibrací; ochrana biodiverzity a krajiny; ochrana proti záření; výzkum a vývoj na ochranu ŽP; ostatní aktivity na ochranu životního prostředí			

Zdroj: ČSÚ

tabulka 39 Investice na ochranu životního prostředí - Zlínský kraj
(v tis. Kč běžných cen)

	2002	2003	2004
Pořízené investice na ochranu životního prostředí	789 494	756 871	754 467
v tom:			
ochrana ovzduší a klimatu	179 922	221 489	241 574
nakládání s odpadními vodami	441 305	290 497	358 467
nakládání s odpady	78 583	154 669	125 690
ostatní ¹⁾	89 684	90 216	28 736
zahrnuta ochrana a sanace půdy, podzemních a povrchových vod; omezování hluku a vibrací; ochrana biodiverzity a krajiny; ochrana proti záření; výzkum a vývoj na ochranu ŽP; ostatní aktivity na ochranu životního prostředí			

Zdroj: ČSÚ

Vedle investic pro účely zlepšení životního prostředí jsou v přibližně polovičním rozsahu realizovány pro tento účel projekty neinvestičního charakteru. I tyto jsou prioritně orientovány pro účely nakládání s odpadními vodami a odpady. Jejich celkový objem v čase výrazně kolísá, ve Zlínském kraji pak tento vývoj vykazuje sestupný trend.

tabulka 40 Neinvestiční náklady na ochranu životního prostředí v roce 2004 – Olomoucký kraj
(v tis. Kč, běžné ceny)

	Neinvestiční náklady celkem	v tom	
		vnitřní	vnější
Celkem	1 030 694	712 228	318 466
v tom:			
ochrana ovzduší a klimatu	74 955	64 562	10 393
nakládání s odpadními vodami	546 713	389 403	157 310
nakládání s odpady	318 294	192 272	126 022
ostatní ¹⁾	90 732	65 991	24 741
¹⁾ ostatní neinvestiční náklady na ochranu životního prostředí: zahrnuta ochrana a sanace půdy, podzemních a povrchových vod; omezování hluku a vibrací; ochrana biodiverzity a krajiny; ochrana proti záření; výzkum a vývoj na ochranu ŽP; ostatní aktivity na ochranu životního prostředí			

Zdroj: ČSÚ

tabulka 41 Neinvestiční náklady na ochranu životního prostředí v roce 2004 – Zlínský kraj
(v tis. Kč, běžné ceny)

	Neinvestiční náklady celkem	v tom	
		vnitřní	vnější
Celkem	1 069 841	834 130	235 711
v tom:			
ochrana ovzduší a klimatu	116 838	105 607	11 231

nakládání s odpadními vodami	266 831	226 938	39 893
nakládání s odpady	652 678	493 246	159 432
ostatní ¹⁾	33 494	8 339	25 155
¹⁾ ostatní neinvestiční náklady na ochranu životního prostředí: zahrnuta ochrana a sanace půdy, podzemních a povrchových vod; omezování hluku a vibrací; ochrana biodiverzity a krajiny; ochrana proti záření; výzkum a vývoj na ochranu ŽP; ostatní aktivity na ochranu životního prostředí			

Zdroj: ČSÚ

Ekonomický přínos těchto aktivit zaměřených na ekologicky šetrné aktivity je zatím vyčíslován pouze v kusých indikátorech; jako nejefektivnější se ukazuje být v případě nakládání s odpady.

tabulka 42 Ekonomický přínos z aktivit na ochranu životního prostředí v roce 2004
(v tis. Kč, běžné ceny)

	Celkem	v tom			
		ochrana ovzduší a klimatu	nakládání s odpadními vodami	nakládání s odpady	ostatní ¹⁾
ČR	28 116 923	632 870	4 044 430	22 451 858	987 765
Olomoucký	820 514	i.d.	342 477	472 293	i.d.
Zlínský	1 005 858	i.d.	288 408	710 656	i.d.
¹⁾ ostatní aktivity na ochranu životního prostředí: zahrnuta ochrana a sanace půdy, podzemních a povrchových vod; omezování hluku a vibrací; ochrana biodiverzity a krajiny; ochrana proti záření; výzkum a vývoj na ochranu ŽP; ostatní akt					

Zdroj: ČSÚ

Celková produkce odpadů a nebezpečných odpadů je v rámci regionu soudržnosti Střední Morava vysoká, při porovnání s jinými regiony ČR. Podíl ekologicky šetrných způsobů nakládání s odpady a rozvoj alternativních forem v čase významně roste.

tabulka 43 Odpady podle vybraného způsobu nakládání^{*)} – Olomoucký kraj
(v tunách)

	2003	2004	2005
	Celkem		
Nakládání s odpady celkem	668 238	847 271	637 120
z toho:			
recyklace, získání složek	35 832	96 855	27 297
spalování ¹⁾	9 555	7 473	4 074
skládkování a ostatní způsoby ukládání v úrovni nebo pod úrovní terénu	200 423	319 921	106 700
	v tom nebezpečné		
Nakládání s odpady celkem	122 654	77 387	16 433
z toho:			
recyklace, získání složek	222	i.d.	-
spalování ¹⁾	4 191	346	446
skládkování a ostatní způsoby ukládání v úrovni nebo pod úrovní	47 672	38 524	2 459

terénu			
	ostatní		
Nakládání s odpady celkem	545 584	769 884	620 687
z toho:			
recyklace, získání složek	35 610	-	27 297
spalování ¹⁾	5 364	7 127	3 629
skládkování a ostatní způsoby ukládání v úrovni nebo pod úrovní terénu	152 751	281 397	104 241
*) zahrnuje veškeré odpady, se kterými bylo ve sledovaném roce nakládáno, tj. vyprodukované, odebrané ze skladu a dovezené ze zahraničí			
1) zahrnuje spalování s využitím i bez využití tepla			

Zdroj: ČSÚ

tabulka 44 **Odpady podle vybraného způsobu nakládání^{*)} – Zlínský kraj**
(v tunách)

	2003	2004	2005
	Celkem		
Nakládání s odpady celkem	488 837	681 040	723 707
z toho:			
recyklace, získání složek	108 461	95 304	66 743
spalování ¹⁾	23 326	16 606	28 308
skládkování a ostatní způsoby ukládání v úrovni nebo pod úrovní terénu	194 547	147 983	197 077
	v tom nebezpečné		
Nakládání s odpady celkem	18 821	29 736	33 847
z toho:			
recyklace, získání složek	281	267	79
spalování ¹⁾	9 942	2 761	7 524
skládkování a ostatní způsoby ukládání v úrovni nebo pod úrovní terénu	416	i.d.	147
	ostatní		
Nakládání s odpady celkem	470 016	651 304	689 860
z toho:			
recyklace, získání složek	108 180	95 037	66 664
spalování ¹⁾	13 384	13 845	20 784
skládkování a ostatní způsoby ukládání v úrovni nebo pod úrovní terénu	194 131	.	196 930
*) zahrnuje veškeré odpady, se kterými bylo ve sledovaném roce nakládáno, tj. vyprodukované, odebrané ze skladu a dovezené ze zahraničí			
1) zahrnuje spalování s využitím i bez využití tepla			

Zdroj: ČSÚ

V rámci regionu soudržnosti Střední Morava je na systém veřejné kanalizace napojeno více než 75 % obyvatel; kanalizace zakončená čističkou odpadních vod je pak k dispozici téměř 65 % obyvatel regionu. Viditelný proces restrukturalizace čističek odpadních vod (dosud přetížených, nebo s omezenou či nedostatečnou čistící schopností; jev obvyklý zejména ve větších městech) se stal v dosavadním průběhu této dekády skutečností; výsledkem je výrazné snížení množství vypuštěných znečišťujících látek do vodních toků.

tabulka 45 Čistírny odpadních vod (dále jen „ČOV“) pro veřejnou potřebu

	Počet ČOV celkem	v tom					Celková kapacita ČOV (m ³ /den)
		mechanické	mechanicko-biologické				
			Celkem	z toho s dalším odstraňováním			
			dusíku	fosforu	dusíku i fosforu současně		
ČR	1 994	75	1 919	411	42	276	3 735 590
Olomoucký	128	3	125	24	2	11	235 661
Zlínský	81	1	80	25	2	12	188 969

Zdroj: ČSÚ

K problematickým místům v oblasti životního prostředí v rámci regionu soudržnosti Střední Morava patří staré ekologické zátěže, především staré skládky. Tyto formy ekologické zátěže mají převážně lokální charakter. Velmi rizikové jsou zejména spontánně šířené skládky, nevhodně založené v místech, kde existuje zvýšené riziko kontaminace (vodní plochy, chráněná území, lokality s propustným podložím) a na něž je soustředěn jak komunální, tak i průmyslový odpad.

V území jsou lokality charakteristické častými sesuvy půd a povodňovými stavy. Vůči těmto i dalším rizikům dosud není vytvořen přiměřený varovný a záchranný systém.

Hlavní charakteristiky a trendy

- Region vykazuje zlepšující se stav ovzduší, a to především díky restrukturalizaci ekonomiky. Stav povrchových vod však zůstává i nadále neuspokojivý
- V regionu soudržnosti Střední Morava existují 4 chráněné krajinné oblasti (CHKO) a 306 chráněných krajinných území, přičemž tvoří až 30 % území regionu. CHKO rovněž zabírají celou příhraniční oblast. Tyto oblasti sice představují turistické lákadlo, zároveň však jejich přítomnost znesnadňuje rozvoj velké části ekonomických aktivit
- Klesá objem investic do ochrany životního prostředí; v poslední době pak roste význam investic do odpadového hospodářství
- Klesá objem projektů neinvestičního charakteru
- Region má vysoký podíl na produkci odpadů ve srovnání s ostatními regiony ČR, díky restrukturalizaci čističek odpadních vod však ubývá množství vypuštěných znečišťujících látek do vodních toků
- Častý výskyt starých ekologických zátěží
- Trvá zpoždění v přípravě a realizaci důležitých protipovodňových opatření, prevence sesuvů a stabilizace ohrožených území. Vůči těmto i dalším rizikům dosud není vytvořen přiměřený varovný a záchranný systém

→ Zvyšují se nároky obyvatel i návštěvníků na kvalitu prostředí sídel – zeleň, parky, lesoparky, okolí vodních ploch a toků

4.8 Společenské změny, rizika a ohrožené skupiny

Sídla

Dosavadní investice obcí a měst se soustředily zejména na oblast kanalizací a čištění odpadních vod a nebo řešení nárůstu dopravy uvnitř sídel. V současné době se důraz přesouvá na zkvalitnění života obyvatel v sídlech. To reprezentují požadavky na prvky životního prostředí (čistota, zeleň, snižování hluku), požadavky na kvalitu služeb občanské vybavenosti, jejich dostupnost, bezpečnost obyvatel, příležitosti pro volný čas, kulturu a sport a navazující infrastrukturu. Výrazně nevyhovují kapacity stacionární dopravy, kombinace motorové a bezmotorové dopravy v sídlech a místních komunikací ve vazbě na občanskou vybavenost a veřejná prostranství. V mnoha případech obce a města stále častěji hledají opatření řešící více z uvedených požadavků. Většina takových opatření je využívána nejen obyvateli obcí a měst, ale i návštěvníky. Některé výše uvedené skutečnosti vyžadují zvýšenou pozornost, prevenci a řízení rizik.

Roste počet uživatelů sociálních služeb nejen v důsledku stárnutí, ale také v důsledku civilizačních nemocí. Dosavadní kapacity zdaleka nedosahují žádoucích standardů sociální péče a pomoci. Nároky na kvalitu často znamenají snižování kapacit, především pobytových zařízení. Nedostatečná je infrastruktura pro ambulantní služby.

Ve zdravotních službách se objevují problémy s dostupností některých kapacit, nejen nemocničních ale i ambulantních. Zvyšují se požadavky na dostupnost některých preventivních vyšetření dětí i produktivní populace.

Roste rovněž počet dopravních nehod a dalších havarijních stavů. Tomu je třeba přizpůsobit organizačně-technická opatření, zejména propojování poskytovatelů bezpečnostních a záchranných služeb (policie, hasiči, záchranná služba).

Zdravotně postižené osoby

V rámci ČR je obtížné nalézt hodnověrné dlouhodobé časové řady zdravotně postižených osob. Při srovnání posledních dvou let, tj. roku 2004 a 2005 vyplývá, že počet zdravotně postižených osob se zvýšil. Meziroční nárůst zdravotně postižených osob v rámci regionu soudržnosti Střední Morava představoval nárůst o 1 204 zdravotně postižených.

tabulka 46 Držitelé průkazů zdravotně postižených podle krajů k 31. 12. 2005

ČR, kraje	Držitelé průkazů celkem		v tom osoby					
			těžce postižené		zvláště těžce postižené		zvláště těžce postižené s nutností průvodce	
	celkem	z toho do 18 let	celkem	z toho do 18 let	celkem	z toho do 18 let	celkem	z toho do 18 let
ČR	324 444	16 658	40 260	802	214 437	4 629	69 747	11 227
z toho:								

Region Střední Morava	42 636	2 193	5 293	122	27 244	767	10 099	1 304
v tom kraj:								
Olomoucký	24 553	1 458	3 228	80	15 101	591	6 224	787
Zlínský	18 083	735	2 065	42	12 143	176	3 875	517

Meziroční nárůst zdravotně postižených osob v rámci regionu soudržnosti Střední Morava představoval nárůst o 1 204 zdravotně postižených. V roce 2005 podíl zdravotně postižených osob v regionu soudržnosti Střední Morava z celkového počtu postižených osob v ČR dosáhl 13,1 %. Z tohoto celkového počtu pak 5,1 % osob jsou mladí lidé do 18. let věku, 63,9 % pak tvoří osoby zvláště těžce postižené a 23,7 % osob, které se neobejdou bez pečovatele či průvodce. V této skupině jsou tak pochopitelně registrovány osoby, jejich možnost společenského a ekonomického uplatnění je mimořádně komplikovaná. Vedle toho však existuje další, pravděpodobně početnější skupina osob, jež rovněž vykazuje zdravotní postižení, která ji limitují při uplatnění na trhu práce.

Tyto osoby žijí v nejrůznějších typech ústavních zařízení, případně v jejich přirozeném společenském prostředí po boku svých blízkých osob. V případě druhé možnosti řešení problému zdravotního postižení disponují i blízké pečující osoby bariérami uplatnění na trhu práce či naplnění své ekonomické aktivity.

Děti, mládež, mladé dospělé osoby

Další skupinou obyvatelstva, u níž lze registrovat bariéry při zapojení do společenských vztahů i ekonomických aktivit, jsou děti, mládež a mladé dospělé osoby. Posledně jmenovaná podskupina představuje jednu z nejcitlivějších a nejohroženějších osob i v ukazatelích trhu práce. Příčinami ohrožení této skupiny mohou být například pracovní či ekonomické problémy rodičů příslušníků této skupiny (nezaměstnanost, nízká příjmová úroveň, apod.), zdravotní bariéry rodičů nebo přímo dotčených dětí nebo mládeže, rozklížení sociálních vztahů v rodině (rozpad rodiny, neúplnost rodiny, faktická nefunkčnost), nadměrná početnost příslušníků rodiny, neumožňující vytvoření adekvátního vztahu vůči jejím jednotlivým členům, apod. Projevy sociální deviace a ekonomické a příjmové nedostatečnosti lze registrovat převážně v rodinách sociálně slabších. Na straně druhé však jiný typ především sociálních problémů lze nově registrovat i v rodinách materiálně výrazně nadprůměrně situovaných.

Senioři

Generace seniorů v současné době prochází výrazným strukturálním vývojem; z dříve velmi homogenní skupiny osob, charakterizované velmi obdobnými rysy, dochází v současnosti k vytváření výrazného vnitřního členění v rámci skupiny. Kvantitativně především dochází k prodlužování věku seniorů, v jehož rámci je možné registrovat vyšší podíl žen, mnohých z nich osamělých či ovdovělých.

Kvalitativně však dochází k výraznému posilování zájmu o vzdělávání ze strany seniorů a růstu jejich emancipace v případě žen.

Klíčovým rizikem skupiny seniorů je obecně fenomén společný pro většinu zde vymezených skupin, který však má v této souvislosti svůj specifický obsah: riziko sociálního vyloučení a riziko odpovídající úrovně materiálního a finančního zajištění zejména v případě výrazného

nárůstu dlouhověkosti. K těmto rizikům se pochopitelně přidává i zhoršující se zdravotní stav a rizikové elementy se takto kumulují. Existence těchto průvodních jevů vytváří prostředí rostoucí nyní i budoucí poptávky po sociálních a zdravotních službách v podstatně vyšším objemu, kvalitě i struktuře nabídky v porovnání s dosavadním obdobím.

Oběti trestné činnosti, domácího násilí, obchodu s lidmi či jinak zneužívané

Velmi heterogenní skupina osob, jež rovněž čelí problému sociálního vyčlenění, ekonomickým a finančním překážkám a pokušení se v marginálních situacích chovat nestandardně.

Etnické skupiny

Přestože tento problém v rámci regionu soudržnosti Střední Morava v porovnání s jinými regiony ČR, nemluvě již o některých regionech v jiných členských zemích EU, není zásadní, přesto prvek různorodosti etnického složení obyvatelstva je patrný i v předmětném regionu. Jako na většině území ČR, i zde jsou nejohroženější národnostní menšinou Romové. Základním zdrojem sociálního vyloučení a z něj vyplývajících projevů společenského napětí jsou okolnosti neúměrně vysoké míry nezaměstnanosti registrované či odhadované v případě této národnostní menšiny a s tím provázané vysoké míry závislosti na sociálních dávkách. Druhým klíčovým faktorem, patrně determinujícím i vysokou míru nezaměstnanosti, je pak nízká úroveň vzdělání, chuti a motivace se vzdělávat. Vyvolanými problémy se pak stávají složitá bytová situace či komplikace při zařazení do většinového společenského dění a dialogu. Dalším vyvolaným problémem je pak vysoká míra participace romského obyvatelstva při nestandardní ekonomických aktivitách, včetně působení v oblastech šedé či černé ekonomiky.

Přistěhovalci

Důvodů přistěhovalectví je celá řada; v závislosti na nich tak může být identifikována rizikovost postavení příslušníků této skupiny. Pravděpodobně nejohroženější podskupinou jsou tzv. ekonomičtí imigranti a žadatelé o politický azyl. Míra ohrožení rovněž závisí na zemi, odkud přistěhovalec přichází. Klíčovým problémem některých přistěhovalců z pohledu sociálního vyčlenění je nejistota (vyplývající například z výkonu cizinecké agendy či průběhu azylového řízení). Tato nejistota může vyústit do jinak nestandardního jednání a zapojování se do korupčních vztahů či jiných projevů šedé či černé ekonomiky. Specifická a patrně nejobtížnější podskupina je tvořena osobami nelegálně migrujícími.

Osoby opouštějící zařízení pro výkon trestu nebo ochranné výchovy

Klíčovým problémem těchto osob je nedostatečná společenská vyzrálость při řešení běžných životních situací, zejména při zajištění odpovídajícího bydlení, zaměstnání i dalších standardních životních situací.

Hlavní charakteristiky a trendy

- Nevyhovují kapacity stacionární dopravy, kombinace motorové a bezmotorové dopravy v sídlech a místních komunikací
- Dosavadní kapacity infrastruktury pro poskytování sociálních služeb zdaleka nedosahují žádoucích standardů sociální péče a pomoci
- Zvyšující se nároky na dostupnost zdravotnických služeb
- Existence bariér pro sociální začlenění a ekonomické uplatnění zdravotně postižených osob i osob o ně pečujících
- Riziko bariér leží rovněž ve skupině nejmladší generace, jedné z nejcitlivějších z pohledu charakteristik na trhu práce

- Výrazné kvalitativní i kvantitativní změny ve skupině seniorů zesilují poptávku po specifických sociálních a zdravotnických službách
- Rostoucí škála bezpečnostních rizik vyžaduje integrovanou prevenci a služby
- Rostoucí požadavky na kvalitu života v sídlech

4.9 Tematické zkušenosti z programového období 2004 – 2006

Předchozí programové období poskytlo orientaci ve věcném zaměření intervencí s podporou strukturálních fondů. Operační programy, včetně SROP, byly od počátku silně centralizované řízené. Prakticky posilovaly český centralistický aparát politik a programů bez regionálních specifik. Role regionů byla zcela formální ve všech strukturách. V regionu Střední Morava operační programy neodstranily žádnou klíčovou příčinu zaostávání. Přes tuto negativní zkušenost intervence ukázaly nové možnosti regionálního rozvoje. Díky požadavkům adicionality, koncentrace, měření výsledků atd. ukázaly na problémy, příležitosti a možnosti více, než všechny národní i regionální aktivity do té doby.

Proto je možné určit problémy a příležitosti, které dosud nebyly saturovány. To pomůže vymezení oblastí podpory v ROP Střední Morava i formulaci požadavků na synergii tematických operačních programů včetně jmenovitých intervencí. Pro ROP Střední Morava jsou důležité poznatky, že:

- Potřeby většiny měst a obcí jsou urgentní, nestačí podpořit 2 města v regionu, jako doposud. Stejně potřeby má naprostá většina sídel, které také disponují odpovídající absorpční schopností. Dokazují to úspěšné projekty revitalizace centra Šternberku a bývalých kasáren v Uherském Hradišti. Naopak podobné revitalizace stagnují v historických částech nebo sídlišťích dalších měst. Nedostalo se na řešení stacionární dopravy v městech či posílení služeb v obcích. Alokace koncentrovaná na řešení rozvojových potřeb sídel musí být v rámci ROP Střední Morava nejvyšší. Pokud zahrne integrovaný přístup a podnikání uvnitř sídel, může vyřešit alespoň část urgentních deficitů.
- Regionální dopravní obslužnost je nutné rozvíjet jako systém. Je třeba dát prostor modernizaci jejího zázemí, především pak v regionálních centrech, které by odpovídaly novým požadavkům na kapacitu a strukturu. Dopravní obslužnost bude nadále představovat životní funkci regionu a alokace na tuto oblast by neměla být nižší než 10% objemu ROP Střední Morava.
- Regionální silnice svým technickým stavem nestačí rostoucímu provozu a deficit investičních zdrojů v této oblasti je velkou hrozbou. Investice do silnic přímo ovlivňují funkčnost a výkonnost ekonomických a sociálních funkcí v regionu. Dokazují to stavby silnic, které oba kraje provedly pro napojení k D1, resp. R49, k otevření Kladského sedla do Polska a dalších. Naopak chybí komplexní řešení celých tahů propojujících páteřní komunikace. Objem nutných investic vyžaduje alokaci alespoň v objemu 20 % ROP Střední Morava.
- Úspěšná byla podpora investic malých podniků v průmyslu a službách. Naopak na mnoho kvalitních podnikatelských záměrů se nedostalo.
- Podpora sociální integrace byla vymezena příliš úzce, zcela minula například seniorské aktivity, ekonomickou integraci rekonvalescentů a prvky sociální ekonomiky pro matky.

To je tematická inspirace pro cíle a alokaci ROP Střední Morava. Další regionální poznatky jsou inspirací pro zaměření a adresnou intervenci z tematických operačních programů:

- Podpora podnikání v průmyslu a službách byla přednostně distribuována podnikům s vysokou bonitou a produktivitou. Podniky na Střední Moravě jsou slabší (nikoli

však v potížích) a při výběru byly méně úspěšné. To lze řešit regionální bonifikací či adresnou alokací podpor.

- Při podpoře výzkumu, vývoje a inovací nelze preferovat jen okolí národních center s vysokou koncentrací pracovišť. Střední Morava potřebuje výraznou podporu jako impuls k internacionalizaci a restrukturalizaci produktivních kapacit – nejlépe velkým projektem s aplikovaným výzkumem.
- V oblasti životního prostředí byla nedostatečně podpořena opatření proti povodním a po stabilizaci území. Deficit by měl být odstraněn jmenovitými aktivitami.
- Státní projekty silniční dopravní infrastruktury na Střední Moravě byly opožděny. To oslabuje atraktivnost regionu. Realizace jmenovitých akcí je podmínkou očekávaných dopadů mnoha dalších aktivit.
- Opatření na trhu práce se ukázala úzce zaměřena na téměř exkludované osoby. Efekt v regionu byl sporný. Naopak chyběly podpory pro trvalé vzdělávání zaměstnanců. Region s velkým podílem starších osob s nižším vzděláním se bez takových intervencí neobejde.
- Naprostá většina podpor metodik vzdělávání, sociální práce stejně jako technická asistence neměla regionální aspekty. Aktivity byly řízeny z Prahy a neposkytovaly dostatečný prostor pro rozvoj regionálních expertů a poradců.

Jde nejen o inspiraci, ale především o prevenci dalšího zaostávání, které dokumentují: nízké příjmy obyvatel – průměrná hrubá mzda roste o 15 % pomaleji než v ČR bez Prahy a je nejnižší. Nízké investice – hodnota THFK/ob. v roce 2005 byla pouze 44 500 Kč v ČR bez Prahy, to je pouze 61 % průměru ČR. Úbytek obyvatel stěhováním patří k nejvyšším, stejně jako nezaměstnanost. Především však hodnota HDP/ob. dosáhla v regionu v roce 2005 pouze 58 % průměru EU 25, zatímco hodnota ČR bez Prahy přesáhla 63 %. Ani podpora ze strukturálních fondů nezvýšila dynamiku HDP regionu. Hodnota za rok 2005 vzrostla o 11 500 Kč/ob., zatímco v ostatních regionech cíle Konvergence (ČR bez Prahy) o 15 000 Kč/ob.

Pro ROP Střední Morava a potažmo pro ŘO ROP Střední Morava představuje odpovídající zkušenost především praktická implementace SROP. Tento program, pro který bylo uznatelné území celé ČR s výjimkou hlavního města Prahy, byl financován z Evropského fondu regionálního rozvoje (ERDF) a Evropského sociálního fondu (ESF). Jeho celková finanční alokace činila 454,3 mil. EUR, alokace pro region soudržnosti Střední Morava dosáhla úrovně 14,75 % celkové finanční alokace.

SROP se zaměřuje dominantně na aktivity, které spadají do pravomocí krajů a obcí a které zahrnují regionální podporu podnikání, regionální rozvoj infrastruktury, rozvoj lidských zdrojů v regionech a rozvoj cestovního ruchu.

Podpora ze SROP v rámci celé ČR vč. regionu soudržnosti Střední Morava byla významně poptávána. V rámci regionu soudržnosti Střední Morava převýšila významně poptávka po podpoře disponibilní alokaci; tento závěr se týká všech opatření a podopatření. **Největší poptávka byla registrována pro podporu podopatření regionální a místní infrastruktury cestovního ruchu**, jejíž převis dosáhl osminásobku výše alokace; **vysoký převis poptávky byl registrován i v případě dvou opatření zaměřených na infrastrukturu pro rozvoj lidských zdrojů v regionech** a rozvoj informačních a komunikačních technologií v regionech. **Méně intenzivní poptávka je zaznamenána v případě opatření podpory sociální integrace v regionech.**

tabulka 47 Příklady uskutečněných silničních staveb s vyčíslením skutečných nákladů

Název a typ projektu	Rok realizace projektu	Délka úseku v km	Celkové náklady projektu (mil. EUR)	Průměrné náklady na 1 km silnice (mil. EUR)
Silnice II/449 Valšovský Žleb – stavební úprava silnice a 3 mostů	2005-2006	0,78	2,53	3,22
Silnice II/438 Býškovice – stavební úprava v průtahu obce	2006	0,73	0,67	0,94
Stavební úprava silnice III/44317 Hlubočky	2005-2006	0,95	0,51	0,53
Stavební úprava silnice II/432 Holešov – Hulín	2006 - 2007	3,74	3,53	0,95
Silnice II/437, most ev. č. 437-027 Chvalčov	2006	0,683	1,60	1,46

Zdroj: Krajský úřad Olomouckého kraje a Krajský úřad Zlínského kraje

Výše nákladů na stavební úpravy stávajících a výstavbu nových silnic II. a III. třídy je ovlivněna rozsahem prováděných stavebních úprav či samotných staveb. Investiční náklady zvyšuje např. výstavba nebo stavební úprava mostů, velký objem vyvolaných investic mezi které patří přeložky sítí, silniční kanalizace nebo úprava křižovatek. Také je nutné zvyšovat únosnost vozovky stavební úpravou podloží a úpravou odvodnění. Vzhledem k tomu, že značná část silnic se nachází v podhorském či horském terénu, jsou častou součástí takové stavby stavební úpravy opěrných a zárubních zdí. Běžnou součástí prováděných stavebních úprav je rozšíření vozovky na normou požadovanou šířku, odstranění bodových závad, úprava směrového vedení (šíře a poloměry oblouků zatáček).

Význam těchto vlivů dokumentuje např. silnice II/449 kde byla v rámci stavební úpravy provedena výstavba 3 mostů, u silnice II/438 byla provedena stavební úprava 1 mostu a u silnice III/44317 byla provedena výstavba 1 mostu.

V rámci dalšího projektu – silnice II/437 byla taktéž provedena výstavba nového mostu, byl vybudován silniční příkop, chodník podél komunikace a zastávka BUS. Taktéž došlo k přeložce inženýrských sítí.

V rámci silnice II/432 Holešov – Hulín byla vybudována nová silniční kanalizace, chodník podél komunikace a zastávka BUS.

Podle učiněného průzkumu je nejslabším článkem či průvodním jevem intervence SROP v regionu soudržnosti Střední Morava ve fázi přípravy projektu a podávání žádosti záležitost srozumitelnosti a komplikovanosti příruček, jako problematická byla rovněž zmíněna složitost práce s programem elektronické žádosti pro programové období 2004 – 2006 (dále jen ELZA). Jako bezproblémové naopak bylo hodnoceno vypořádání majetkových vztahů a nalezení vhodného zpracovatele. V dalších projektových fázích byla kritice podrobena složitost administrativy, způsob financování a komplikovanost při udržitelnosti projektu v souladu s předem definovanými pravidly a podmínkami po celou dobu jeho realizace. Největší bariéry byly pocíťovány drobnými organizacemi a subjekty – malými nestátními neziskovými organizacemi, malými obcemi a drobnými podnikateli.

S pokročilejšími fázemi projektového managementu nicméně byl registrován viditelný nárůst kvality předkládaných žádostí a snižování počtu jejich formálních nedostatků. Při procesu zkvalitňování projektového managementu bude žádoucí v současném období posilovat schopnost žadatelů o podporu prostřednictvím poradenství, vzdělávacích a informačních aktivit a veřejné publicity a intenzivněji komunikovat s firmami zabývajícími se zpracováním projektů.

Hlavní charakteristiky a trendy pro období 2007 - 2013

- Rostoucí dopravní provoz prohlubuje deficit technického stavu regionálních silnic
- Dopravní obslužnost je nejefektivnější budovat jako regionální systém
- Města a obce jsou připraveny na víceúčelové revitalizace
- Sociální integrace vyžaduje lokální a flexibilní přístup. Nelze uplatňovat centralistické modely.
- Zaměstnavatelé mají vysokou absorpční schopnost pro podporu trvalého vzdělávání zaměstnanců
- V cestovním ruchu je žádoucí podporovat infrastrukturu, kvalitu ubytování a sportovně relaxační a zábavní kapacity, ekonomizaci kulturně historických památek

4.10 Procesní zkušenosti s čerpáním evropských prostředků

Zkušenosti z předvstupního období (SAPARD, Phare, ISPA)

Předvstupní programy SAPARD, Phare a ISPA mohly kandidátské země využívat v období 2000 - 2006, což prakticky znamená, že realizace projektů musela být ukončena přibližně v polovině roku 2006, aby mohly být tyto projekty finančně uzavřeny do konce roku 2006. Kraje a potažmo krajské úřady nehrály žádnou roli v implementaci těchto programů, tudíž lze prezentovat zkušenosti žadatelů i implementujících subjektů pouze zprostředkovaně.

Program **SAPARD** byl speciálním předvstupním programem pro zemědělství a rozvoj venkova. K 7. 6. 2006 bylo proplaceno žadatelům v regionu soudržnosti Střední Morava 40,968 mil. Kč z celkových 542,346 mil. Kč proplacených v celé ČR, což činí 7,55 % finančních prostředků. V rámci regionu soudržnosti Střední Morava bylo registrováno 377 projektů, z nichž 199 bylo schváleno a doporučeno k proplacení. Z celkového počtu 1 476 úspěšných projektů v ČR tak na Střední Moravu připadá 13,48 %. Z toho vyplývá, že průměrné náklady na projekt byly na Střední Moravě asi dvakrát nižší než v celé ČR. Úspěšnější při žádostech o podporu byli žadatelé z Olomouckého kraje.

Program **Phare** byl předvstupním programem zaměřeným především na přípravu institucí veřejné správy na vstup do EU a přijímání prostředků ze strukturálních fondů EU v jednotlivých regionech. Národní program Phare 2003 - část I byl grantovým schématem pro méně rozsáhlé projekty na podporu podnikatelské infrastruktury a byl směřován do 3 regionů soudržnosti, z nichž jedním byl i region soudržnosti Střední Morava. Počet poskytnutých grantů pro projekty z regionu soudržnosti Střední Morava byl 6 (50 %) z celkového počtu 12 podpořených v ČR. V realizaci tohoto programu kraje a potažmo krajské úřady nehrály žádnou roli. V rámci Národního programu Phare 2003 – část II bylo celkem realizováno 6 grantových schémat. V grantovém schématu na podporu podnikatelské infrastruktury bylo úspěšných 10 (19,23 %) projektů z regionu soudržnosti Střední Morava z celkového počtu 52 podpořených projektů z ČR. V grantovém schématu na podporu turistické infrastruktury uspělo 14 (11,86 %) projektů z regionu soudržnosti Střední Morava z celkem 118 podpořených projektů z ČR.

Finanční nástroj předvstupní pomoci **ISPA** byl zaměřen na financování velkých infrastrukturních projektů v oblastech životního prostředí a dopravy. U dopravních projektů

byla soustředěna pozornost na to, zda mají souvislost s trans-evropskými dopravními sítěmi (TEN-T). Na nástroj ISPA bylo v ČR vyčleněno v období 2000 - 2006 v průměru 70 mil. EUR ročně (pro sektory dopravy a životního prostředí). Z ISPA byly podporované velké projekty s celostátními dopady, přestože část z nich byla předkládána např. městy nebo mikroregionálními sdruženími. Z tohoto důvodu nemají zkušenosti s čerpáním peněz z tohoto fondu význam pro nastavení podmínek v ROP Střední Morava.

Zkušenosti z let 2004 – 2006 (SROP)

Implementace operačních programů byla zahájena po vstupu ČR do EU a v současnosti je možné hodnotit dopady operačních programů a úspěšnost čerpání dotací pouze z výsledků evaluace střednědobého pokroku.

SROP představuje operační program, o jehož podporu je poměrně velký zájem. Podle počtu žádostí je mezi operačními programy na druhém místě, připadá na něj 38 % finančních nároků a 43,5 % objemu schválených dotací. V počtu předkládaných žádostí je Olomoucký kraj relativně aktivní (3. místo mezi kraji), Zlínský kraj pak vykazuje aktivitu nižší (9. místo mezi kraji). Z hlediska podílu krajů na schválených žádostech si Olomoucký kraj udržel 3. místo (9,7 %) a Zlínský kraj postoupil na místo sedmé (7,12 %). Vzhledem ke schválenému objemu dotace (EU) je Zlínský kraj úspěšnější, celkově je mezi kraji dokonce na 3. místě (9,01 %), zatímco kraj Olomoucký klesá na 6. místo (7,62 %). V rámci regionu soudržnosti Střední Morava je poptávka vyšší než disponibilní alokace. Výrazně největší zájem je o podopatření 4.2.2 (Podpora regionální a místní infrastruktury cestovního ruchu (dále jen CR)), kde byla poptávka více než osminásobná, a o dvě opatření - 3.1 (Infrastruktura pro rozvoj lidských zdrojů v regionech) a 2.2 (Rozvoj informačních a komunikačních technologií v regionech). Nejnižší, resp. nedostatečný zájem je v rámci SROP o opatření 3.2 (Podpora sociální integrace v regionech) financovaného z ESF. V programovém období 2004 - 2006 došlo v regionu soudržnosti Střední Morava k rozdělení finanční alokace ve výši 1,12 mld. Kč. Nejvíce finančních prostředků bylo přiděleno na projekty z oblasti regionální dopravní infrastruktury, dopravní obslužnosti v regionu a rozvoje lidských zdrojů v regionu, dále byly podpořeny projekty z oblasti informačních a komunikačních technologií a cestovního ruchu. V ostatních operačních programech je nedostatečná poptávka po následujících opatřeních: OP Infrastruktura - 2.3 (Podpora zavádění alternativních paliv), OP PP – Program Klasy a opatření 2.3 (Snižování energetické náročnosti a vyšší využití obnovitelných zdrojů energie), OP RVZM - 2.2. (Odborné vzdělávání) a 2.3 (Rybářství), OP RLZ – 1.2 (Modernizace veřejných služeb zaměstnanosti).

Na webových stránkách regionu soudržnosti Střední Morava proběhla anketa, jejímž cílem bylo zjistit, co je pro žadatele nejproblématictější při přípravě a podávání žádosti o podporu. Nejvíce respondentů (33 %) považuje za nejsložitější nastudování příruček a dále 22 % respondentů považuje za složitou práci s programem ELZA. Naopak ve vypořádání majetkových vztahů a nalezení vhodného zpracovatele vidí žadatelé nejmenší problém, odpovědělo tak shodně 17 % respondentů. Některé skupiny potenciálních žadatelů cítí bariéry v přístupu do programu, nejcitlivější na bariéry jsou malé organizace, především NNO, malé obce či drobní podnikatelé. Problém vidí ve složité administrativě, způsobu financování a schopnosti projekt řídit, udržet po dobu udržitelnosti projektu a dodržet všechny podmínky.

Z počátku nízká kvalita žádostí a příloh se spoustou formálních nedostatků se zlepšovala s každou výzvou. Žadatelé i zpracovatelské firmy se ve většině případů poučily ze svých prvotních chyb.

Shrnutí kritických faktorů ovlivňujících realizaci SROP a návrh řešení v programovém období 2007 – 2013

1. *Systém implementace je složitý a administrativně náročný*

Implementace byla a je ve SROPu zajišťována velkým množstvím orgánů na různých úrovních:

- Řídící orgán SROP a JPD Praha
- Odbor cestovního ruchu MMR
- Zprostředkující subjekty:
 - Sekretariáty Regionální rady regionu soudržnosti
 - Pobočky Centra pro regionální rozvoj
 - Agentura CzechInvest

Významným prvkem zjednodušení implementace a řešením tohoto problému je, že řídicí orgán Regionální rada regionu soudržnosti Střední Morava, zřízený na základě zákona 248/2000 Sb. ve znění pozdějších předpisů, sídlí přímo v regionu soudržnosti a nebude mít zprostředkující subjekty. Veškerá komunikace s příjemci pak bude probíhat mnohem rychleji a pružněji, protože bude zajišťována pouze jedinou institucí.

2. *V procesu schvalování žádostí i následném řízení programu s aktivními projekty dochází k prodlužování definovaných lhůt stanovených pro jednotlivé úkony. Taková praxe mj. významně ovlivňuje i rychlost čerpání prostředků a jejich efektivitu.*

Tento problém bude řešen částečně tím, že počet institucí zapojených do procesu implementace bude redukován na jeden subjekt, a tím odpadne předávání projektů a zdlouhavá výměna informací mezi organizacemi a dále tím, že v Operačním manuálu ROP Střední Morava budou stanoveny závazné lhůty, ve kterých musí pracovníci provést potřebné úkony.

3. *Významným faktorem omezené absorpční kapacity je nedostatek zdrojů na plné předfinancování a spolufinancování projektů na straně žadatelů.*

V ROP Střední Morava budou nastaveny podmínky financování projektů tak, aby byla zajištěna transparentnost a efektivnost poskytování finančních prostředků. Bude nutné, především s ohledem na malé obce a neziskové organizace, zajistit aktivní přístup k žadateli, zlepšit vzdělávací aktivity a „preventivní komunikaci“ se žadatelem.

4. *Informovanost subjektů zainteresovaných do implementace programu je přes snahy řídicího orgánu neuspokojivá*

Nástrojem k poskytování informací subjektům i veřejnosti v regionu o ROP Střední Morava je Komunikační plán (KoP). Povinnost řídicího orgánu sestavit KoP vychází z prováděcího nařízení. O postupu a realizaci KoP je informován Monitorovací výbor a je předkládán pro informaci na Evropskou komisi .

Potenciálním žadatelům budou v případě zájmu poskytovány individuální konzultace k projektovým námětům, které by chtěli předložit v podobě projektu.

5. *Systém řízení a monitorování programů je složitý a uživatelsky nepříjemný*

V programovém období 2007 – 2013 bude pro žadatele značným zjednodušením používání webové žádosti Benefit, prostřednictvím níž bude žadatel následně

předkládat i žádosti o platbu a monitorovací zprávy. Díky centrálnímu úložišti webových žádostí se žadatel k žádosti dostane z jakéhokoli počítače s připojením k internetu.

6. Zajištění dostatečné administrativní kapacity

Řídící orgán musí pracovat s takovými nástroji rozvoje a stabilizace lidských zdrojů, aby byla zajištěna hladká implementace ROP Střední Morava. Mezi tyto nástroje bude patřit především rozvoj lidských zdrojů v rámci aktivně realizovaného systému vzdělávání a motivační systém odměňování.

V rámci zpracování ROP Střední Morava byla tato zjištění analyzována a promítnuta do návrhu implementačního mechanismu ROP Střední Morava v programovém období 2007 – 2013.

Hlavní charakteristiky a trendy pro období 2007 - 2013

- ROP Střední Morava navazuje na zkušenosti získané z programového období 2004 – 2006, především na zkušenosti s implementací SROP v rámci regionu soudržnosti Střední Morava
- Zefektivnění implementační struktury v důsledku zřízení ŘO ROP Střední Morava v regionu
- Zajistit proaktivní přístup vůči žadatelům a příjemcům
- Věnovat pozornost stabilizaci personálu a rozvoji lidských zdrojů v rámci implementační struktury ROP Střední Morava
- Zjednodušit a zefektivnit informační systém pro monitorování programu a projektů a rozšířit možnost využívání dostupných informací

4.11 SWOT analýza

Analýza silných stránek, slabých stránek, příležitostí představuje základní nástroj, na němž je postavena strategie ROP Střední Morava. V jejím rámci jsou shrnuty a systematicky utříděny kvantitativní i kvalitativní výstupy, v souhrnu poskytnuté v rámci předchozí kapitoly „Socioekonomická analýza“, ve struktuře silné stránky, slabé stránky, příležitosti a rizika regionu soudržnosti Střední Morava z pohledu politiky soudržnosti EU a sociálně-ekonomického rozvoje tohoto regionu.

Silné stránky

Demografický vývoj a věková struktura

- Mírně příznivější věková struktura regionu oproti údajům za ČR
- Tradiční sounáležitost obyvatelstva s regionem

Ekonomické prostředí

- Viditelný proces reálné konvergence s akcelerací v posledním období a ...
- Velmi zvolna zvyšující se hospodářská dynamika regionu
- Vysoký podíl kvalifikovaných výrobních pracovníků na celkové zaměstnanosti
- Velký podíl osob se zkušenostmi ve zpracovatelském průmyslu (křehká výhoda: při vážnoucí restrukturalizaci se může stát slabinou)
- Nárůst počtu volných pracovních míst v důsledku akcelerující ekonomické aktivity

Vzdělání a celoživotní učení

- Mírný nárůst podílu vysokoškolsky vzdělaných osob a klesající podíl osob s nejnižším vzděláním
- Mírný nárůst počtu studentů středních odborných škol
- Výraznější nárůst počtu studentů vysokých škol, především v bakalářském, pozvolna i magisterském studiu (křehká výhoda: otázka uplatnění v oboru v rámci regionu)

Podnikatelské prostředí a cestovní ruch

- Velmi početný malý a střední podnikatelský stav
- Rostoucí ekonomická síla malých podniků
- Rostoucí počet pracovníků v odvětvích výzkumu, vývoje a inovací
- Rostoucí míra využívání informačních a komunikačních technologií
- Tradice lázeňství

Doprava

- Relativně významná tranzitní lokalita, zahrnující součásti Transevropské dopravní sítě
- Poměrně hustá síť dopravní infrastruktury
- Postupné rozšiřování integrovaného systému veřejných dopravních služeb provazující městskou a meziměstskou dopravu

Životní prostředí

- Dlouhodobě výrazné zlepšení kvality životního prostředí
- CHKO jako stabilizační faktor

Slabé stránky

Demografický vývoj a věková struktura

- Pokles počtu obyvatel
- Relativně nízká úroveň migračního salda
- Výrazný nárůst hodnot indexu stáří napříč regionem,
- Vysoký podíl staršího obyvatelstva ve velkých městech

Ekonomické prostředí

- Podprůměrná ekonomická vyspělost regionu v rámci ČR, měřená ukazatelem HDP na obyvatele
- Prohlubování ekonomického zaostávání regionu ve vztahu k průměru ČR
- Stále vysoký podíl sekundárního ekonomického sektoru na tvorbě HDP (při zvýšení kvalitativní úrovně se může stát potenciálem)
- Stále nízký podíl služeb na tvorbě HDP
- Stále limitovaná atraktivita regionu pro investory
- Míra ekonomické aktivity pod celostátním průměrem s tendencí mírného poklesu
- Prodlužující se doba průměrné délky nezaměstnanosti (projev strukturální nezaměstnanosti)
- Nízká míra ekonomické aktivity osob s nízkým vzděláním při klesajícím trendu
- Nízký podíl zaměstnanosti v terciárním sektoru
- Nízká průměrná mzda ve srovnání s průměrem ČR (na druhou stranu podnikatelská výhoda), vztahená k celostátnímu průměru
- Nerovnoměrné rozložení průměrné mzdy u srovnatelných profesí a činností v rámci regionu

- Nízký podíl vědeckých a odborných duševních pracovníků na celkové zaměstnanosti regionu
- Nejcitlivější skupiny mezi nezaměstnanými osobami: starší 50 let a ve věku 20 - 25 let

Vzdělání a celoživotní učení

- Stále nízký podíl výdajů na vzdělání v porovnání s průměrem EU (nejen regionální, ale celostátní problém)
- Mírně podprůměrná vzdělanostní struktura (nižší podíl vysokoškolsky vzdělaného obyvatelstva) v porovnání s průměrem ČR
- Úbytek počtu žáků na základních školách a úbytek počtu škol a učitelů základních škol v důsledku nízké porodnosti - nevyužité kapacity školských zařízení
- Nesystematičnost procesu dalšího vzdělávání (plošný celostátní problém)

Podnikatelské prostředí a cestovní ruch

- Chybí velcí zaměstnavatelé v produktivních sektorech, podniky nad 5 000 zaměstnanců
- Klesající vývojové charakteristiky ukazatelů cestovního ruchu
- Nízká nabídka doplňkových služeb cestovního ruchu
- Nenaplněný potenciál cestovního ruchu: slabý marketing, slabá součinnost a provázanost služeb, nižší kvalita infrastruktury, zařízení a služeb
- Nízká ekonomizace historických, kulturních i přírodních hodnot
- Malá váha výzkumných a vývojových aktivit
- Nízká revitalizace areálů pro podnikání uvnitř obcí a měst

Doprava

- Minimální rozsah dálnic a rychlostních komunikací na území regionu a dosud nedostatečné napojení na celostátní síť
- Omezené napojení okrajových částí regionu na dopravní systém
- Technická zaostalost stávající dopravní infrastruktury
- Nevyužívaná infrastruktura regionálních letišť
- Četný výskyt kolizních míst
- Absence přeložek, obchvatů, bezpečnostních prvků
- Nešetrnost k životnímu prostředí
- Nedostatečný rozsah a propojenost sítě cyklistických a pěších stezek ve vhodných lokalitách
- Absence komplexně pojatého integrovaného systému veřejné osobní dopravy
- Nedostatečný přeshraniční dopravní ruch

Životní prostředí

- Stále neuspokojivý stav povrchových vod
- Pozvolna snižující se objem finančních prostředků na akce a činnosti pro životní prostředí
- Vysoká produkce odpadů a nebezpečných odpadů
- Výskyt brownfields a starých ekologických zátěží
- Absence systémových opatření proti povodním, sesuvům půdy a dalším rizikům

Společenské změny

- Nevyhovují kapacity stacionární dopravy, kombinace motorové a bezmotorové dopravy v sídlech a místních komunikací
- Dosavadní kapacity infrastruktury pro poskytování sociálních služeb zdaleka nedosahují žádoucích standardů sociální péče a pomoci

- Riziko bariér leží rovněž ve skupině nejmladší generace, jedné z nejcitlivějších z pohledu charakteristik na trhu práce
- Přetrvávání bariér pro sociální začlenění a ekonomické uplatnění zdravotně postižených osob i osob o ně pečujících

Příležitosti

Demografický vývoj a věková struktura

- Konjunktura investic do bydlení včetně sezónních bytů
- Nové požadavky na kapacitu i kvalitu infrastruktury a služeb pro děti předškolního a školního věku

Ekonomické prostředí

- Rostoucí útraty za služby volného času, obzvláště v turismu
- Zájem bohatnoucích částí světa o poznání jiných než mainstreamových turistických lokalit v Evropě
- Uplatnění know-how a kulturních hodnot na globálních trzích
- Stablní růst české ekonomiky a růst kupní síly obyvatel regionu
- Poptávka alternativních a doplňkových volnočasových aktivit, např. splavnění lokálních vodních toků
- Rostoucí poptávka po kvalifikované pracovní síle v odvětvích s perspektivou

Vzdělání a celoživotní učení

- Rostoucí potřeba celoživotního vzdělávání
- Rostou potřebu speciálního vzdělávání, integrace či naopak individualizace

Podnikatelské prostředí a cestovní ruch

- Potřeba investorů umístit či přenést produkci do míst disponujících pracovní silou, prostorem a dopravní sítí
- Všeobecná poptávka po technologických alternativách ve stále širší škále oborů a s tím spojená poptávka po kvalifikovaných vývojových a inovačních kapacitách

Doprava

- Potenciál pro rozvoj meziměstské mezinárodní letecké dopravy a letišť v regionu
- Možnost rozvoje průmyslové i volnočasové lodní dopravy
- Odstranění technické zaostalosti stávající silniční dopravní infrastruktury a implementace bezpečnostních prvků
- Napojení Zlínské aglomerace na systém dálnic a rychlostních komunikací i mezinárodních tras
- Rozvoj cyklistické dopravy a integrovaného systému veřejné dopravy

Životní prostředí

- Preferování šetrných přístupů ve spotřebě neobnovitelných zdrojů
- Technologické využívání dosavadních odpadů a potenciál investic a do nových odvětví
- Zvyšující se nároky obyvatel i návštěvníků na kvalitu prostředí sídel – zeleň, parky, lesoparky, okolí vodních ploch a toků

Společenské změny

- Zvyšující se nároky na dostupnost zdravotnických služeb
- Poptávka po specifických sociálních a zdravotnických službách ve skupině seniorů

- Poptávka komerčních i neziskových služeb včetně vzdělávání pro seniory
- Poptávka po integrované prevenci a službách vyvolaná rostoucí škálou bezpečnostních rizik
- Rostoucí požadavky na kvalitu života v sídlech

Hrozby

Demografický vývoj a věková struktura

- Ztráta perspektivy osobního uplatnění v regionu – exodus či apatie mladší generace
- Zhoršení věkové struktury obyvatelstva (úbytek dětské složky v populaci, zvyšující se podíl seniorů v populaci)

Ekonomické prostředí

- Zastavení zvolna zvyšující se hospodářské dynamiky regionu
- Zastavení procesu reálné konvergence vůči EU
- Úpadek sekundárního sektoru v případě, že nebude restrukturalizován
- Zastavení se zvolna zvyšující dynamiky terciárního sektoru
- Upadání částí měst a malých obcí v souvislosti s rozparem mezi jejich dřívějšími funkcemi a současným využitím
- Zaostávání koupěschopnosti obyvatel s dopady na místní trhy, produkci a služby
- Ztráta globální konkurenceschopnosti dosud místně významných odvětví (textilní, oděvní průmysl)
- Porušování pravidel otevřené soutěže v lokálních hospodářských vztazích včetně PPP
- Stárnutí pracovní síly bez náhrady – stavebnictví, strojírenství

Vzdělání a celoživotní učení

- Zhoršení regionální vzdělanostní struktury
- Vzdělávací a školské instituce nenaleznou prostor pro vzájemnou komunikaci s potencionálními zaměstnavateli jejich absolventů
- Nižší úroveň kvality vzdělávání na středních a vysokých školách v regionu
- Degradace kvalifikované síly podporou investorů v jednoduchých produkcích a velkoobchodech

Podnikatelské prostředí a cestovní ruch

- Místní nositelé prosperity zůstanou v izolaci od potenciální kooperace v regionu
- Nedojde k užšímu propojení činností podnikatelských subjektů s centry výzkumu, vývoje a inovací
- Nedojde k odpovídající koordinaci a synergii a regionalizaci investic realizovaných z příslušných operačních programů a jiných zdrojů především do rozvoje dopravní infrastruktury a aktivit vědy, výzkumu a inovací
- Obchodní koncentrace, které vylučují v některých oborech menší podniky
- Image nedostupného a málo atraktivního regionu
- Zaostávání v produktivním vývoji a inovacích

Doprava

- Nezvládnutí tranzitní dopravy s dopady na sídla a životní prostředí

Životní prostředí

- Nestabilita a ohrožení přírodními riziky – povodně, sesuvy půdy aj.
- Cenové šoky v energiích a surovinách

Společenské změny

- Nenaplnění požadavků v sociální a zdravotnické oblasti

5 Strategie

5.1 Východiska

Analýza silných stránek, slabých stránek, příležitostí jednoznačně potvrdila charakteristické rysy regionu soudržnosti Střední Morava pro účely ROP Střední Morava. Vyplynula z nich potřeba komplexního řešení jednotlivých dílčích problémů v rámci systémového a vzájemně propojeného přístupu. Veškeré dění a rozvoj v regionu je v přímé vazbě na populaci žijící v tomto regionu, proto se v analýze promítají nezvratitelná demografická fakta z demografické prognózy zpracované Českým statistickým úřadem. Obecně lze tento přístup charakterizovat jako aplikaci nástrojů ke zvýšení ekonomické a sociální úrovně regionu ve všech jeho složkách.

Provedené analýzy potvrzují, že region Střední Moravy dlouhodobě nejvážněji zaostává za vývojem ČR a je nejvážněji ohrožen propadem konkurenceschopnosti. Stále více ztrácí proti úrovni ostatních krajů spadajících pod cíl Konvergence. V roce 2005 takto region zaostal v růstu HDP/ob. o 20%, THFK/ob. o 25%, tempo růstu mezd je dlouhodobě o 15% pomalejší. Veřejné investice do vědy a výzkumu jsou poloviční proti podílu regionu na tvorbě HDP. Je zjevné, že dosavadní vnitřní změny ani vnější intervence nedokázaly negativní vývoj zastavit. Regionální zdroje jsou příliš slabé a centrální politiky včetně programů s podporou EU nejsou dostatečně účinné a efektivní.

Hlavní disproporce a výzvy, které lze ze SWOT analýzy interpretovat probíhají mimo dosah regionální samosprávy a partnerů. Zlepšení lze realizovat jen skrze adresné směřování z centrální úrovně, tedy i prostřednictvím tematických operačních programů. Díky partnerské součinnosti má region v tomto směru ověřeny konkrétní záměry s významným dopadem. Stejně tak ROP Střední Morava se zdroji cca 1 % regionálního HDP musí směřovat aktivity do oblastí, které je doplní a jsou přiměřeně koncentrované. Úkolem adicionality pro ROP Střední Morava je pokrýt rozvoj bezprostředně související s centrálními zásahy: zlepšit stav sídel pro život a podnikání, dopravní obslužnost a dostupnost sociální infrastruktury a služeb.

Sociálně ekonomická analýza současně poskytla a identifikovala značné rozvojové příležitosti v oblasti ekonomických a sociálních aktivit ve velmi heterogenní struktuře. K nim patří například celý rejstřík podnikatelských aktivit a zlepšování parametrů, za nichž k podnikatelským aktivitám dochází. Z celé množiny podnikatelských aktivit však vystupují dvě konkrétní odvětví, která:

- jsou logicky provázána s odvětvím dopravy
- z dlouhodobého pohledu představují velmi stabilizující regionální faktor
- poskytují řadu synergií
- pro některé lokality představují jedinou reálně proveditelnou a realizovatelnou ekonomickou činnost

Těmito odvětvími jsou: **v prvé řadě** cestovní ruch, resp. turistický průmysl a sociální služby.

5.2 Vize

Střední Morava musí srovnat ekonomické tempo s ostatním územím ČR. Budoucnost regionu je ve zvýšení celkové dynamiky, ale zvláště posílení konkurenceschopnosti regionu. Tu v regionu představuje restrukturalizace nemalé části ekonomiky do odvětví s globální perspektivou. Přinese vyšší příjmy obyvatel a příležitost uplatnit vyšší kvalifikaci.

Součástí budou změny v nezbytné infrastruktuře a prostředí pro život. Postupně bude vyrovnán handicap pohraničních území stejně jako dopravní prostupnosti a obsluhy značné části území. Přitom neztratí kvality přírodního prostředí a kouzlo tradic. Šetrný přístup a citlivé spojení s kulturními, rehabilitačními a relaxačními kapacitami vytvoří silný segment turismu. Ten stabilizuje ekonomiku zejména venkovského prostoru.

Města a obce budou nadále harmonizovat životní podmínky, aby region udržel přitažlivost pro obyvatele. Region zvládne stárnutí populace a jiné sociální dopady nejen rozvojem nových služeb, úrovní dopravní obsluhy, zdravotní infrastrukturou, ale i novými aktivitami, jež obyvatelům nabídne. Region se bude vyrovnávat s okolními úrovněmi příjmů a investic, posílí kapacity aplikovaného výzkumu a inovací v oborech s tradicí a vzdělávacím zázemím. Důsledkem toho dojde k posílení sektoru služeb s posunem k trhu, a tím kvalitě a udržitelnosti.

5.3 Celková strategie regionu Střední Morava

Vize nemůže být naplněna bez inovace v přístupu veřejné správy a optimalizace veřejných intervencí. Je nezbytné, aby byly aktivity centrálních orgánů harmonizovány s regionálními. Nejdůležitější skutečností je, že centrální kompetence jsou a zůstanou zcela dominantní vůči regionální správě. Dokazuje to srovnání objemu prostředků státního rozpočtu na nástroje centrálních politik vůči objemu rozpočtů krajů, měst a obcí. Stejně platí i o relaci alokace strukturálních fondů 2007 – 2013, kde je pro ROP Střední Moravu určeno pouze 2,5%. Proto se region soustředí na intervence, pro které mají kraje a obce přímé kompetence. Strategie ROP Střední Morava se tím synergicky spojí s lokálními strategiemi. Region od centrálních orgánů očekává vysokou vnímavost potřeb a adresnou soustředěnou podporu.

Mezi klíčové podpory tematických operačních programů patří výstavby nadřazené sítě silnic, přivedení úseků dálnic a rychlostních silnic do regionu, zvýšení průchodnosti hranic. Regionální rozměr národní hospodářské politiky musí odstranit deficit ve financování výzkumu a vývoje a podpořit růst či příchod inovativních produktivních kapacit a podniků. Investiční pobídky musí přenést z míst, kde nejsou účinné, do regionů jako je Střední Morava. Zdejší zaměstnavatelé potřebují flexibilní nástroje pro trvalé zvyšování kvalifikace svých zaměstnanců. Nejde jen o vyšší úroveň vzdělání, ale především u střední a starší generace o zachycení technologických inovací. Města i obce očekávají, že podpory pro životní prostředí, sociální služby a integraci jim umožní systémově kultivovat jejich vzhled a atmosféru.

Naplní-li se tato očekávání, naplní se i vize rozvoje regionu. ROP Střední Morava přitom bude vhodným a nezastupitelným prvkem systému. Doplní škálu strategických aktivit. V dopravě dá smysl páteřní síti a zvýší kvalitu dopravní obslužnosti municipalit a širšího území. Integrovaným přístupem odstraní komplexnější problémy center a doplní především kulturní a sociální infrastrukturu v obcích. Centrální průmyslová podpora bude z ROP Střední Morava doplněna v celém odvětví cestovního ruchu a ve službách. Přitom není opomenuto posílení regionální identity a marketing regionálních produktů.

Období 2007 – 2013 je proto příležitostí, kterou je potřeba maximálně využít. Zdroje regionu jsou přiměřené k stabilizaci lokální infrastruktury a prostředí k životu. Mohou cíleně doplnit zásadní opatření z centrální úrovně, aby rostla kvalita obslužnosti regionu, kvalita života v sídlech a podmínky k nabídce a ekonomizaci kulturních a přírodních hodnot. K tomu musí svými omezenými zdroji směřovat i ROP Střední Morava. Klíčové však zůstává, aby centrálně řízené operační programy a další centrální nástroje odstranily dlouhodobé

nerovnováhy a deficity vůči regionu. Tematické operační programy mají dostatek kompetencí a zdrojů, aby zde rozvinuly:

- kapacitní páteřní dopravní tahy,
- podpořily pohraniční oblasti,
- podpořily a umožnily vznik pracovišť aplikovaného výzkumu a transferu inovací v perspektivních oborech,
- realizovaly preventivní a stabilizační krajinná opatření,
- upřednostnily umístění a rozvoj produktivních aktivit v průmyslu a strategických službách.

Opatření s dopady na ekonomiku regionu

Ekonomika zůstává extrémně závislá na subjektech a vývoji odvětví v ostatních částech ČR, především silných centrech. Strategie spočívá v opatřeních posilujících místní podniky v perspektivních oborech. Při absenci velkých hráčů, tzn. orientaci středních a menších podniků směrem ke sdílení a získávání inovací a know-how, lze tímto způsobem nejvíce zvýšit konkurenceschopnost zdejší produkce a zastavit zaostávání příjmů.

Je zapotřebí trvale motivovat a vytvářet podmínky pro podnikání obyvatel. Vhodné je rozvíjet předpoklady nejen v tradičních průmyslových oborech, ale také ve sféře služeb, včetně vyčleňování vhodných činností a oborů z veřejného sektoru do podnikatelského. Dosud velký podíl vysokoškolsky vzdělaných mladých lidí odchází podnikat do jiných regionů a naopak obyvatelé, kteří zůstávají v regionu, mají nižší motivaci a příležitost vyvíjet podnikatelskou činnost.

Pro udržení technologické úrovně podniků bude posilována orientace zdejších výzkumných a vývojových kapacit na sdílení poznatků a inovací v regionu. K tomu budou podpořena veřejná akademická pracoviště i inovační podniky. Konkrétní kroky lze očekávat v infrastruktuře aplikovaného výzkumu, společných pracovišť a smluvního výzkumu.

Je třeba podporovat ekonomizaci v oborech s nevyužitým potenciálem, především službách, cestovním ruchu. Takto lze vytvořit absorpční kapacitu pro uplatnění obyvatel z méně perspektivních oborů.

Kraje, města i obce připravují opatření pro využití deprivovaných či opuštěných objektů a areálů. Tím lze snížit prvotní investiční náklady podniků a urychlit jejich technologický a kapacitní rozvoj.

Poslední nedílnou součástí ekonomického rozvoje je zlepšování doprovodných kvalit životního prostředí. Kultivace života v obcích a rozvoj široké škály služeb jsou schopny kompenzovat nevýhodu nižších ekonomických příjmů.

Regionální sektorové strategické dokumenty Olomouckého kraje:

- Koncepce rozvoje venkova a zemědělství v Olomouckém kraji, listopad 2005
- Územní plány velkých územních celků Olomoucké aglomerace, 2004
- Územní plán velkého územního celku Jeseníky, 2003
- Koncepce rozvoje podnikání v Olomouckém kraji, listopad 2005

Regionální sektorové strategické dokumenty Zlínského kraje:

- Územní plány velkých územních celků Zlínské aglomerace a Beskyd, 2002
- Program rozvoje cestovního ruchu a jeho aktualizace, 2004, 2006

- Analýza malých a středních podniků Zlínského kraje – 2002
- Územní prognóza 2005

Opatření s dopady na vzdělávání a celoživotní učení

Globální výzvy ekonomické konkurenceschopnosti nutí region k preferování dovedností a znalostí potřebných k uplatnění na měnícím se pracovním trhu. Vyžadují výrazné posílení celoživotního vzdělávání formami podnikových programů, programů pro podnikatele a flexibilnější rekvalifikace. Součástí musí být motivační nástroje pro zaměstnance i zaměstnavatele.

Vzhledem k oborové struktuře současné ekonomické základny je důležité zvyšovat technické dovednosti a propojovat je s činností a poznatky výzkumných a vývojových pracovišť. Zvláštní pozornost si žádá uplatnění obyvatel v technických profesích na střední úrovni.

V regionu existují inspirativní příklady bezprostředního lokálního propojení inovativních podniků a podniků v oborech hi-tech a hi-mid-tech s různými úrovněmi škol a vzdělávacími programy. Tato praxe bude dále rozvíjena. Školy i podniky budou podporovány v realizaci společných řešení.

Počáteční vzdělání vyžaduje investice do materiálně-technického zabezpečení inovovaných vzdělávacích programů. Zvláště na venkově bude posilována vybavenost pro dovednosti v IT, jazykovou výuku atd. Specifická opatření bude potřeba realizovat ve vzdělávání znevýhodněných skupin, ať formou modernizace speciálních kapacit nebo zabezpečení jejich integrace do běžných škol.

Rozšiřování možnosti osobního uplatnění a naplnění potřeb volného času je příležitostí k podpoře rozvíjení neformálních možností vzdělávání a přístupu k informacím. Proto bude pokračovat integrace mimoškolních institucí do vzdělávacích systémů. Takto je třeba uplatňovat potenciál knihoven, muzeí, archivů, přírodních rezervací a dalších.

Podporovány budou aktivity definované v regionálních dlouhodobých záměrech vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy.

Regionální sektorové strategické dokumenty Olomouckého kraje:

- Koncepce environmentální výchovy, osvěty a vzdělávání, únor 2004
- Rozvoj informační společnosti Olomouckého kraje, 2004
- Koncepce rozvoje tělovýchovy a sportu v Olomouckém kraji, 2006
- Dlouhodobý záměr vzdělávání, březen 2006

Regionální sektorové strategické dokumenty Zlínského kraje:

- Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje výchovně vzdělávací soustavy Zlínského kraje 2006

Opatření s dopadem na podnikatelské prostředí a cestovní ruch

Opatření v rozvoji podnikání musí kombinovat více různých nástrojů. Zvyšování ekonomické výkonnosti je třeba využít ke kultivaci podnikatelských aktivit v městech a obcích, v harmonizaci podnikání a prostředí v sídlech. Tomu odpovídá podpora investic do problémových částí sídel a využití brownfields. Pozornost si zaslouží rozvoj služeb v oblastech péče o zdraví, volného času, sociálních služeb a ekonomizace kulturních a znalostních hodnot.

Požadavkem zůstává, aby vzdělávací sféra vnímala a reagovala na měnící se profily znalostí a dovedností v jednotlivých oborech podnikatelských aktivit. Úspěch regionálního hospodářství je podmíněn výkonností regionálního výzkumu a vývoje. V tomto směru musí být realizovány konkrétní projekty zdejších vysokých škol týkající se kapacit základního i aplikovaného výzkumu.

Potenciál regionu v cestovním ruchu musí být konkrétně využit pro posílení podnikání. Zvýšení návštěvnosti tuzemských i zahraničních turistů je vítaným příjmem pro regionální ekonomiku. Opatření musejí zahrnout ekonomizaci kulturně historických i přírodních hodnot v souladu s udržitelným rozvojem. Kraje stanovily oblasti s vysokou koncentrací potenciálu: lázeňské oblasti, střediska zimních sportů, oblastí silných tradic a folklóru, oblastí sportovního a zábavního vyžití. Zde bude poskytována podpora integrovanému rozvoji. Diferencovaná podpora bude použita v ostatním území. Specifická opatření budou přijata pro inovace produktů cestovního ruchu a jejich první uvádění na nové trhy.

Opatření na trhu práce je nutné rozšířit. Dosavadní zaměření na vyloučené osoby z trhu práce není efektivní. Nutné jsou podpory trvalého vzdělávání zaměstnanců, zvláště starších osob se středním a nižším vzděláním.

Střední Morava musí získat impuls k internacionalizaci a restrukturalizaci produktivních kapacit, nejlépe velkým projektem s aplikovaným výzkumem.

Regionální sektorové strategické dokumenty Olomouckého kraje:

- Program rozvoje cestovního ruchu, říjen 2003
- Koncepce rozvoje cyklistické dopravy na území Olomouckého kraje, červenec 2003
- Koncepce rozvoje kultury a památkové péče v Olomouckém kraji, 2003
- Územní plán velkého územního celku Jeseníky, 2003

Regionální sektorové strategické dokumenty Zlínského kraje:

- Program rozvoje cestovního ruchu a jeho aktualizace, 2004, 2006
- Analýza malých a středních podniků Zlínského kraje – 2002
- Výběh ploch pro umístění strategických průmyslových zón 2005
- Vymezení rozvojových ploch pro výrobu Zlínského kraje 2004
- Plochy pro podnikání velikostní kategorie 0,5 – 5,0 ha 2005
- Koncepce rozvoje cyklistické dopravy na území Zlínského kraje, 2004
- Územní plány velkých územních celků Zlínské aglomerace a Beskyd, 2002

Opatření s dopadem na dopravu

Doprava je určující podmínkou pro celkový rozvoj regionu, klíčovými akcemi je realizace dálnice D1, zprovoznění rychlostních silnic R55 a R49 a jmenovitých úseků silnic I. třídy, jak je uvádějí dopravní generely obou krajů. Na ně naváže modernizace vybraných úseků silnic II. a III. třídy. V tomto směru oba kraje zahájily intenzivní projektovou i realizační přípravu. Na těchto silnicích musí dojít ke zvýšení plynulosti dopravy, odstranění bodových závad, snížení dopadů na životní prostředí. Proto opatření zahrnují i část místních komunikací, prvky pro pěší a zvýšení bezpečnosti. Dosavadní napojení silnic nižší třídy na páteřní tahy, které kraje provedly po roce 2004 přímo zvýšilo výkonnost ekonomických aktivit i dostupnost sociálních funkcí. Totéž platí o otevření nových přeshraničních silnic.

Regionální dopravní obslužnost bude dále rozvíjena jako systém. Je třeba dát prostor silné modernizaci jeho zázemí, především pak v regionálních centrech. Dokazují to úspěšné projekty optimalizace městských částí integrovaných dopravních systémů. Hlavním úkolem je udržet úroveň uspokojení poptávky dané tradiční vysokou dopravní závislostí venkova na centrech, vyjížděnou za prací, vzdělání a službami.

Region je průsečíkem vnitrostátních úseků významných cyklotras. Proto bude trvale věnována pozornost výstavbě a doplňkové infrastruktuře regionálně významných stezek a stezek na ně napojených.

Zlepšení dostupnosti regionu bude podpořeno rovněž prostřednictvím rozvoje regionální letecké infrastruktury, která má značný rozvojový potenciál pro celý region.

Plánované využití **letiště Bochoř** bude spočívat ve smíšeném provozu (pro vojenské i civilní účely) se statutem mezinárodního veřejného letiště. Letiště bude současně sloužit pro zajištění záchranného systému pro území Střední Moravy.

V rámci plánu rozvoje statutárního města Přerov se předpokládá vybudování velkého železničního překladiště.

Regionální sektorové strategické dokumenty Olomouckého kraje:

- Generel dopravy silnic II. a III. třídy na území Olomouckého kraje, 2006
- Koncepce rozvoje cyklistické dopravy na území Olomouckého kraje, červenec 2003
- Koncepce rozvoje silniční sítě Olomouckého kraje, 2006

Regionální sektorové strategické dokumenty Zlínského kraje:

- Generel dopravy Zlínského kraje - návrh výhledové koncepce 2004
- Integrovaný dopravní systém ve Zlínském kraji 2003
- Koncepce rozvoje cyklistické dopravy na území Zlínského kraje, 2004

Opatření s dopadem na životní prostředí

Rozhodujícím úkolem jsou preventivní a stabilizační opatření proti povodním, která jsou v kompetenci státních institucí a organizací. Jejich bezodkladná realizace podmiňuje mnoho zásadních rozvojových aktivit ve velké části území regionu. Ostatní státní intervence do oblasti životního prostředí v regionu umožňují zejména:

- odkanalizování a čištění odpadních vod v obcích a intenzifikaci ČOV měst nad 10 000 EO tak, aby se dosáhlo požadované čistoty povrchových vod
- rozvoj systému sběru a likvidace odpadu
- energetické úspory veřejných budov
- revitalizaci městské zeleně, parků, lesoparků
- sanaci a stabilizaci půdních sesuvů
- zvyšování retenční schopnosti krajiny.

Kraje přispějí v rámci dopadů projektů omezujících vliv dopravního provozu na silnicích II. a III. tříd. Obce a města připravují řadu lokálních opatření s pozitivním vlivem na ochranu přírody, čistotu ovzduší, prašnost, hluk.

Specifickým opatřením je integrace varovných a záchranných služeb a systémů pro případy živelných katastrof.

Regionální sektorové strategické dokumenty Olomouckého kraje:

- Územně energetická koncepce, březen 2004

- Koncepte ochrany přírody a krajiny pro území Olomouckého kraje, září 2004
- Koncepte environmentální výchovy, osvěty a vzdělávání, únor 2004
- Plán odpadového hospodářství v Olomouckém kraji, září 2004
- Plán rozvoje vodovodů a kanalizací Olomouckého kraje, říjen 2006
- Program snižování emisí a imisí znečišťujících látek v ovzduší Olomouckého kraje, září 2004
- Generel dopravy silnic II. a III. třídy na území Olomouckého kraje, 2006

Regionální sektorové strategické dokumenty Zlínského kraje:

- Územně energetická koncepce, 2004
- Koncepte a strategie ochrany přírody a krajiny Zlínského kraje 2004
- Plán odpadového hospodářství Zlínského kraje 2004
- Generel dopravy Zlínského kraje - návrh výhledové koncepce 2004
- Program snižování emisí a imisí znečišťujících látek v ovzduší Zlínského kraje, září 2004
- Plán rozvoje vodovodů a kanalizací Zlínského kraje, 2004

Opatření posilující adaptabilitu na sociální změny

Ve městech se důsledkem socioekonomických změn kumuluje více problémů a je třeba poskytovat podporu jejich komplexnímu řešení. Úspěšné revitalizace v Uherském Hradišti a Šternberku slouží jako příklady, jak integrovat více účelů.

Zdravotnická zařízení budou podpořena ve vybraných oborech s nejzávažnějšími důsledky pro ekonomiku obyvatel a rodin. Součástí musí být start komplexnějších programů zdravotní prevence a zvyšování kvality, dostupnosti a efektivnosti zdravotní péče. Podporovány budou aktivity obsažené v regionálních koncepcích zdravotních služeb a zdravotní péče.

Je nutné posilovat sociální služby a spektrum integračních aktivit pro různé znevýhodněné skupiny. Důležité bude optimalizovat rozložení služeb ústavního, ambulantního a terénního charakteru tak, aby se neporušila sociální soudržnost a neúměrně nezvyšovala ekonomická zátěž obyvatel.

Stárnutí obyvatel nepřináší jen poptávku po sociálních službách, ale bude vnímáno také jako příležitost k rozvíjení volnočasových i ekonomických aktivit.

Podporované aktivity v oblasti sociálních služeb jsou v souladu s regionálními strategickými dokumenty upravujícími oblast sociálních služeb. Pro subjekty poskytující sociální služby je v obou krajích nezbytné, aby byly zařazeny do sítě krajských sítí poskytovatelů sociálních služeb. Zde je kladen důraz na rozvoj sociálních služeb spadajících do Zákona o sociálních službách č. 108/2006 Sb., především pak na rozvoj terénních služeb a intervenčních služeb. Samostatná pozornost bude věnována podpoře chráněných dílen, jež nespádají do Zákona o sociálních službách.

Regionální sektorové strategické dokumenty Olomouckého kraje:

- Koncepte rozvoje sociálních služeb v Olomouckém kraji, 2003
- Krajský plán vyrovnávání příležitostí pro osoby se zdravotním postižením v Olomouckém kraji, březen 2004
- Bezpečnostní analýza s návrhem programu prevence kriminality v Olomouckém kraji, srpen 2003
- Koncepte zdravotnických služeb Olomouckého kraje

- Strategická analýza zdravotnických zařízení Olomouckého kraje

Regionální sektorové strategické dokumenty Zlínského kraje:

- Koncepce rozvoje zdravotní péče lůžkové, ambulantní a jiné ve Zlínském kraji pro rok 2004 - 2007
- Koncepce rozvoje zdravotní péče ve Zlínském kraji do roku 2010
- Plán rozvoje sociálních služeb ve Zlínském kraji pro rok 2008

tabulka 48 Možnosti ovlivnění jednotlivých oblastí prostřednictvím nástrojů politiky soudržnosti EU

Název oblasti	Možnosti financování (úroveň prioritních os daných OP)
Ekonomický vývoj	<p>OP PI</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vznik firem • Rozvoj firem • Inovace • Prostředí pro podnikání a inovace • Služby pro rozvoj podnikání <p>OP LZZ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Adaptabilita <p>OP VK</p> <ul style="list-style-type: none"> • Další vzdělávání • Terciární vzdělávání, výzkum a vývoj <p>OP VaVpI</p> <ul style="list-style-type: none"> • Posilování kapacit vysokých škol pro terciární vzdělávání • Rozvoj kapacit pro spolupráci veřejného sektoru se soukromým ve V&V • Rozvoj kapacit výzkumu a vývoje <p>ROP Střední Morava v kontextu</p> <ul style="list-style-type: none"> • Doprava • Integrovaný rozvoj a obnova regionu • Cestovní ruch
Vzdělání a celoživotní učení	<p>OP VK</p> <ul style="list-style-type: none"> • Počáteční vzdělávání • Další vzdělávání • Terciární vzdělávání, výzkum a vývoj <p>OP VaVpI</p> <ul style="list-style-type: none"> • Posilování kapacit vysokých škol pro terciární vzdělávání <p>OP LZZ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Adaptabilita • Aktivní politika trhu práce

	<ul style="list-style-type: none"> Mezinárodní spolupráce <p>ROP Střední Morava</p> <ul style="list-style-type: none"> Integrovaný rozvoj a obnova regionu <p>OP PI</p> <ul style="list-style-type: none"> Služby pro rozvoj podnikání
Podnikatelské prostředí a cestovní ruch	<p>ROP Střední Morava</p> <ul style="list-style-type: none"> Doprava Integrovaný rozvoj a obnova regionu Cestovní ruch <p>IOP</p> <ul style="list-style-type: none"> Národní podpora cestovního ruchu <p>OP LZZ</p> <ul style="list-style-type: none"> Adaptabilita <p>OP VK</p> <ul style="list-style-type: none"> Další vzdělávání
Doprava	<p>OP D</p> <ul style="list-style-type: none"> Modernizace železniční sítě TEN-T Výstavba a modernizace dálniční a silniční sítě TEN-T Modernizace železniční sítě mimo TEN-T Modernizace silnic I. třídy mimo TEN-T Podpora multimodální nákladní přepravy a rozvoj vnitrozemské vodní dopravy <p>ROP Střední Morava</p> <ul style="list-style-type: none"> Doprava Integrovaný rozvoj a obnova regionu
Životní prostředí	<p>OP ŽP</p> <ul style="list-style-type: none"> Zlepšování vodohospodářské infrastruktury a snižování rizika povodní Zlepšování kvality ovzduší a snižování emisí Udržitelné využívání zdrojů energie Zkvalitnění nakládání s odpady a odstraňování starých ekologických zátěží Omezování průmyslového znečištění a snižování environmentálních rizik Zlepšování stavu přírody a krajiny Rozvoj infrastruktury pro environmentální vzdělávání, poradenství a osvětu <p>OP PI</p> <ul style="list-style-type: none"> Efektivní energie <p>ROP Střední Morava</p> <ul style="list-style-type: none"> Integrovaný rozvoj a obnova regionu
Společenské změny, rizika a	<p>OP LZZ</p>

ohrožené skupiny	<ul style="list-style-type: none"> • Sociální integrace a rovné příležitosti • Adaptabilita <p>IOP</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zvýšení kvality a dostupnosti veřejných služeb <p>OP VK</p> <ul style="list-style-type: none"> • Počáteční vzdělávání • Další vzdělávání • Terciární vzdělávání, výzkum a vývoj <p>ROP Střední Morava</p> <ul style="list-style-type: none"> • Doprava • Integrovaný rozvoj a obnova regionu
-------------------------	--

5.4 Strategie ROP Střední Morava

ROP Střední Morava naplněním svých cílů přispěje k tomu, že v roce 2013, resp. 2015, i na základě naplnění cílů ostatních operačních programů a přirozeného sociálního a ekonomického rozvoje, bude regionem vyznačujícím se:

- **vyspělejší, rozvinutější a udržovanější dopravní infrastrukturou.** Dosažený stav dopravní infrastruktury bude výsledkem naplnění přímých kompetencí regionálních autorit a využití nepřímého synergického vlivu ostatních nástrojů politiky soudržnosti v programovém období 2007 – 2013 především v oblasti rozvoje sítě dálnic a rychlostních komunikací
- **zkvalitněným vzdělávacím procesem,** vedoucím k pružnějšímu vstupu na trh práce a naplněným inovačním potenciálem
- **kvalitní a moderní soustavou zařízení sociální péče**
- **zlepšeným a zkvalitněným zdravotním stavem obyvatelstva,** jež v regionu žije a/nebo pracuje
- **efektivně využitým podnikatelským potenciálem pro služby, moderní zpracovatelský průmysl i pro cestovní ruch a volný čas,**
- **nabídkou a infrastrukturou cestovního ruchu** výrazně přispívající k celkovému ekonomickému výkonu regionu. Region se stane oblíbenou turistickou destinací pro tuzemské i zahraniční návštěvníky
- **ekonomickou vyspělostí i strukturou srovnatelnou s úrovní ČR.**

V uvedených oblastech se efekty projeví v **růstu zaměstnanosti, v poklesu míry nezaměstnanosti, redukci strukturální nezaměstnanosti, restrukturalizaci průmyslu, zvýšení pozice sektoru služeb a ve zvýšení ekonomické role a vlivu regionu soudržnosti Střední Morava v rámci ekonomiky ČR měřeno ukazatelem HDP na obyvatele.**

Pro působnost ROP Střední Morava ukazuje SWOT, že je důvodné se domnívat, že oblastí, vykazující jednorázově největší potenciál rozvoje s řadou očekávaných synergických efektů, je oblast dopravy a služeb.

Rozvoj dopravy – ve smyslu rozvoje dopravní infrastruktury i ve smyslu zajišťování integrovaného systému veřejných dopravních služeb

Rozvoj služeb – zejména ve smyslu rozvoje cestovního ruchu a sociálních služeb. Očekávaný vývoj demografických a sociálně ekonomických charakteristik regionu povede k výraznému nárůstu poptávky po celém rejstříku služeb sociálního charakteru.

5.5 Globální cíl

Globálním cílem ROP Střední Morava je **zvýšení ekonomické vyspělosti, zlepšení konkurenceschopnosti regionu a životní úrovně jeho obyvatel ve svém komplexu.**

Komplexní pojetí globálního cíle se týká jak posílení ekonomického rozvoje městských oblastí, představujících rozvojová centra regionu, tak ke stabilizaci venkovského prostoru. Tohoto cíle bude dosaženo prostřednictvím naplnění vnitřního potenciálu regionu (posílením vazeb mezi centry prosperity a zaměstnanosti) a jejich venkovským zázemím. Současně však region vykazuje svůj vnější rozvojový potenciál (především v oblasti dopravy, cestovního ruchu a atraktivnosti pro podnikání), jež by měl být naplněním ROP Střední Morava rovněž podpořen.

Globální cíl je v souladu se Strategickými obecnými zásadami Společenství 2007-2013 a rovněž s Nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1080/2006 ze dne 5. července 2006, o Evropském fondu pro regionální rozvoj a o zrušení nařízení (ES) č. 1783/1999, současně reflektuje závažnost regionálních problémů.

Kontext

Vedle účinného a efektivního provedení vybraných aktivit programu musí být splněny také externí předpoklady: centrální politiky a intervence tematických operačních programů umožní a podpoří klíčovou restrukturalizaci regionu. Zpřístupní region páteřními komunikacemi, odstraní deficit v podpoře místního výzkumu, vývoje a produktivních investic. Posílí zdroje k průběžnému vzdělávání zaměstnanců produktivních odvětví. Poskytnou dostatek zdrojů k prevenci environmentálních rizik a péči o krajinu.

tabulka 49 Systém cílů pro naplnění strategie ROP Střední Morava

Globální cíl		
<u>Zvýšení ekonomické vyspělosti, zlepšení konkurenceschopnosti regionu soudržnosti Střední Morava a životní úrovně jeho obyvatel ve svém komplexu.</u>		
Specifický cíl 1	Specifický cíl 2	Specifický cíl 3
<u>Zajištění efektivní, flexibilní a bezpečné dopravní infrastruktury v rámci regionu soudržnosti Střední Morava a spolehlivé, kvalitní a integrované veřejné dopravní služby</u>	<u>Zlepšení kvality života v regionu soudržnosti Střední Morava, zvýšení atraktivity regionálních center, měst a obcí, zajištění kvalitní a dostupné sociální služby a příznivých, podpůrných podmínek pro podnikání</u>	<u>Zlepšení atraktivnosti regionu soudržnosti Střední Morava pro účely cestovního ruchu zlepšením jeho infrastruktury, služeb, informovanosti a propagace</u>

5.6 Specifické cíle

Specifické cíle dále rozvádějí zaměření a obsah globálního cíle. Jejich naplňování je součástí realizace aktivit v rámci prioritních os formulovaných v rámci ROP Střední Morava.

Specifický cíl 1

- **Zajištění efektivní, flexibilní a bezpečné dopravní infrastruktury v rámci regionu soudržnosti Střední Morava a spolehlivé, kvalitní a integrované veřejné dopravní služby**

Cíl obnáší jasné dimenze rozvoje sídel a cestovního ruchu. Přesto je vytyčen jako samostatný a je mu přidělena specifická priorita. Důvodem je vyšší komplexnost dopravních řešení.

Rekapitulace a strategie

Svázanost regionálních silnic s nadřazenou sítí vyžaduje synergii ROP Střední Morava a OP D, zčásti OP ŽP. Dopravní obslužnost je úspěšně řízena jako krajské systémy včetně integrace městské dopravy a bude nadále takto optimalizována také bezmotorová doprava svým směřováním především do regionálních tahů a sítí. V souladu se závěry SWOT a poznatků z období 2004 – 2006 jsou klíčové faktory silniční infrastruktura s alokací přes 50 % a dopravní obslužnost s alokací přes 30 % ze specifické priority. Zvláštní alokaci má rozvoj regionálního letiště s vysokou strategickou synergií.

Specifický cíl 2

- **Zlepšení kvality života v regionu soudržnosti Střední Morava, zvýšení atraktivity regionálních center, měst a obcí, zajištění kvalitní a dostupné sociální služby a příznivých, podpůrných podmínek pro podnikání**

Cíl vyjadřuje potřebu zkvalitnit životní podmínky a ekonomické příležitosti regionálních center. Jeho dosažení bude v mnoha oblastech závislé na dalších aktivitách podpořených z OP ŽP, OP LZZ, OP PI, OP VPK, OP VaVpI a IOPu.

Rekapitulace a strategie

Rozsah možností a potřeb regionu vysoce překračuje možnosti ROP Střední Morava. Proto budou vyhledávány efektivní aktivity, které synergicky doplní další souvislosti v regionálních centrech. Velká centra (Olomouc a Zlín) uplatní integrovaný přístup přímo v ROP Střední Morava. Předpokládaný počet podpořených Integrovaných plánů rozvoje měst z programu je 3. Ke splnění cíle je určeno nejvíce zdrojů z celého programu, téměř 40 %. Soudržnost regionu vyžaduje harmonický rozvoj sídel všech velikostí a proto alokace výrazně nepreferuje velikostní strukturu, ale při výběru aktivit zohlední význam daného integrovaného či individuálního řešení. Předpokládaná alokace na jednotlivé oblasti podpory potom přesahuje 15 % pro regionální centra a dosahuje téměř 85 % pro města od 5 000 do 50 000 obyvatel a obce od 500 do 5 000 obyvatel, směřované do rozvoje sídel v rámci této prioritní osy. Objem směřovaných zdrojů rámcově odpovídá velikostnímu rozložení obyvatel. Dopady na atraktivnost sídel a kvalitu života v nich má zajistit výběr aktivit synergicky spojujících existující sídelní infrastrukturu a obslužnost. Proto míří většina prostředků do veřejných investic.

Specifický cíl 3

- **Zlepšení atraktivnosti regionu soudržnosti Střední Morava pro účely cestovního ruchu zlepšením jeho infrastruktury, služeb, informovanosti a propagace**

Cíl je vytyčen pro rozvinutí potenciálu odvětví cestovního ruchu. Důležitá je právě odvětvová dimenze jako komplex činností, specifické infrastruktury, obsluhy a marketingu.

Rekapitulace a strategie

Region doplňuje a diverzifikuje ekonomické příležitosti a zdroje příjmů obyvatel. Proto je alokace směřována z 50 % do podpory podnikání v cestovním ruchu.

Pro posílení tohoto odvětví je uvažována téměř polovina veřejných aktivit – přes 20 % prioritní osy - s využitím integrovaného přístupu do území s vyšší dynamikou a potenciálem pro celoroční aktivity a tím i udržitelnost a stálost pracovních míst. Přibližně 5 % prioritní osy je směřováno do oblasti propagace a řízení. Zbývající část zdrojů z této prioritní osy je alokována na veřejné aktivity do ostatního území.

Programové řešení

Specifické cíle ROP Střední Morava představují základ pro formulaci prioritních os ROP Střední Morava.

Prioritní osa č. 1 Doprava
Prioritní osa č. 2 Integrovaný rozvoj a obnova regionu
Prioritní osa č. 3 Cestovní ruch
Prioritní osa č. 4 Technická pomoc

Prioritní osy respektující výstupy provedené sociálně-ekonomické analýzy a analýzy SWOT a její interpretace, nejsou pojaty vzájemně izolovaně; tvoří ucelený systém programu. Ve vztahu k naplnění globálního cíle ROP Střední Morava se vzájemně podporují a doplňují; jejich naplňování bude provázáno značnou měrou synergických efektů. Programové řešení v rámci prioritních os, vedoucí ke splnění specifických cílů a v důsledku cíle globálního, je založeno na územně-integrovaném přístupu. Jednotlivé intervence jsou diferencovány v závislosti na rozvojových předpokladech území.

Prioritní osa č. 1 Doprava bude zajišťována především prostřednictvím podpory rozvoje regionálních silnic; pro kvalitu dopravní infrastruktury je však neméně významné i spojení regionu soudržnosti Střední Morava s ostatními regiony ČR i spojení se zahraničím, a to také prostřednictvím regionálního letiště. Význam úplného naplnění cíle v rámci této prioritní osy tak podstatně závisí i na naplňování cílů dalších operačních programů. Velmi podstatným parametrem této prioritní osy je rovněž bezpečnost a ekologická vstřícnost podporované dopravní infrastruktury. Druhou velmi podstatnou součástí je pak podpora veřejné dopravní služby, zejména ve smyslu vytvoření integrované, spolehlivé a kvalitní veřejné dopravy. A konečně akcent životního prostředí i atraktivnosti regionu pro cestovní ruch, částečně i jako alternativní forma místní dopravy, je v rámci této prioritní osy respektován; proto je pozornost věnována rozvoji cyklostezek a cyklotras. Regionální letiště Bochoř je podpořeno nejen z důvodů dopravních, ale i z důvodů záchranných funkcí.

Prioritní osa č. 2 Integrovaný rozvoj a obnova regionu bude zaměřena na rozvoj regionálních center, městských a venkovských oblastí regionu soudržnosti Střední Morava a v jejím rámci bude dominantně uplatněn územně-integrovaný přístup. Pro rozvoj a regeneraci městských území bude uplatňována celá škála forem podpory, zahrnující individuální projekty i integrované projekty. V případě specifického zaměření na podporu regionálních center bude forma podpory spočívat v integrovaném plánu rozvoje příslušných měst. V městských i venkovských oblastech bude pozornost zaměřena především na podporu zlepšení fungování veřejných služeb a investice do revitalizace území, budou jako formy podpory rovněž aplikovány individuální projekty a integrované projekty. Individuální projekty jako forma podpory pak bude využita v případě aplikace podpůrných opatření ve prospěch podnikání.

Prioritní osa č. 3 Cestovní ruch bude zaměřena na maximální využití potenciálu tohoto odvětví ve prospěch sociálně-ekonomického rozvoje regionu. Projekty v oblasti rozvoje veřejné a podnikatelské infrastruktury cestovního ruchu budou realizovány prostřednictvím širší škály forem podpory (integrováný plán rozvoje území, individuální projekty, integrované projekty); projekty v oblasti propagace a řízení cestovního ruchu pak v podobě individuálních projektů a integrovaných projektů. Cílem je podpořit jak rozvoj venkovských oblastí pro turistické účely, tak i rozvoj městské, lázeňské i alternativní turistiky.

Priorita č. 4 Technická pomoc představuje podpůrnou prioritní osu, napomáhající snazšímu naplnění klíčových, věcných prioritních os. Význam prioritní osy spočívá v podpoře aktivit zaměřených na implementační část a část zaměřenou na absorpční kapacitu. Prováděné činnosti musejí jasně vést ke zvýšení informovanosti, získávání vědomostí, dovedností a odborné praxe potřebných pro splnění požadavků vyplývajících z příslušných nařízení nebo z různých aspektů rozvoje regionu a zpracování plánů a projektů. Rostoucí produktivita a kvalita práce ve veřejném sektoru – zejména v oblasti ekonomické, zaměstnanosti, sociální, vzdělávací, zdravotní, spravedlnosti a životního prostředí – je podstatná pro pokračování a urychlení reform. Technická pomoc může hrát významnou úlohu v podpoře efektivní tvorby a implementace politik ve zmíněných oblastech – jejich role se týká veřejné správy a veřejných služeb na regionální i místní úrovni.

5.7 Vazby na strategické dokumenty

Strategické dokumenty představují druhý klíčový pilíř, na němž je strategie ROP Střední Morava postavena. Definice globálního a specifických cílů ROP Střední Morava a volba způsobu k zajištění priorit by nebyla možná bez respektování kontextu Strategických obecných zásad společenství, zásad Lisabonské strategie (na úrovni institucí EU), Strategie hospodářského růstu ČR, NSRR (na národní úrovni ČR), programy rozvoje územních obvodů Olomouckého a Zlínského kraje (na regionální úrovni); pro identifikaci možných synergií je dále vhodné identifikovat vazby na ostatní operační programy i další podpůrné nástroje (přímé komunitární granty, nástroje podpory Evropská investiční banka (dále jen EIB)).

Vazba na Strategické obecné zásady Společenství

Hlavním východiskem pro definování strategie využití finančních prostředků ze strukturálních fondů EU v programovém období 2007 – 2013 jsou tzv. Strategické a obecné zásady společenství 2007 – 2013 (SOZS). Tento dokument, v souladu s obecným nařízením, specifikuje strategické priority Evropského společenství pro politiku soudržnosti za účelem posílení realizace Lisabonské strategie.

Pro období 2007 – 2013 se politika soudržnosti EU zaměří na následující priority:

1. Zvýšení přitažlivosti členských států, regionů a měst zlepšením jejich přístupnosti, zajištěním odpovídající kvality a úrovně služeb a ochranou životního prostředí
2. Podporu inovací, podnikavosti a růstu hospodářství založeného na znalostech pomocí kapacit pro výzkum a inovace, včetně nových informačních a komunikačních technologií.
3. Vytvoření více a lepších pracovních míst pomocí zapojení většího počtu lidí do zaměstnání nebo do podnikání, zlepšení přizpůsobivosti pracovníků a podniků a zvýšení investic do lidského kapitálu.

Vazba prioritních os ROP Střední Morava na SOZS:

1. První specifický cíl ROP Střední Morava přímo koresponduje s první obecnou zásadou SOZS „Přitažlivější Evropa a regiony Evropy pro investory a pracující“. Zajištění rozvoje účinné, flexibilní a bezpečné dopravní infrastruktury (1.1) je nezbytným předpokladem hospodářského rozvoje, zvyšování produktivity a tím perspektivy rozvoje regionů prostřednictvím usnadnění pohybu osob a zboží. Prostřednictvím dopravní infrastruktury dochází k integraci trhů, zvyšování obchodních příležitostí a zvyšování efektivity. Významným faktorem rozvoje regionu je zlepšování dopravní dostupnosti (1.2), která usnadňuje mobilitu pracovních sil. Obě oblasti prioritní osy mají přímý vliv na udržování vyváženého rozvoje regionů prostřednictvím posilování vazeb mezi městy a venkovskými oblastmi. V první obecné zásadě se projevuje rovněž druhá a třetí priorita ROP Střední Morava, v případě rozvoje infrastruktury a služeb cestovního ruchu (3. priorita), či sanace starých ekologických zátěží a budování dopravní infrastruktury na lokální úrovni. Rozvojem dopravní infrastruktury a dostupnosti jsou vytvářeny podmínky pro růst investic v regionu, obecně zlepšování fyzického prostředí a kvality života.
2. Druhý specifický cíl ROP Střední Morava se nejvíce protíná se třetí obecnou zásadou SOZS „Vytváření více a lepších pracovních míst“; projevuje se především v ose „Zvýšit investice do lidského kapitálu prostřednictvím lepšího vzdělávání a dovedností a „Pomoci udržet zdravou pracovní sílu“. Projevuje se zde i vliv na osu „Zvýšit a zlepšit zaměření investic do výzkumu a technologického rozvoje“ a na osu „Zlepšit přístup k financím“ prostřednictvím finančních nástrojů jako je iniciativa Jessica. V rámci druhého specifického cíle je zřetelná vazba na SOZS především v oblasti podpory investic do infrastruktury veřejných služeb, zejména investic do vytváření fyzických podmínek pro rozvoj vzdělávacích aktivit za účelem získávání a zvyšování kvalifikace, získávání nových znalostí a dovedností. Prostřednictvím těchto investic bude posílena účinnost vzdělávacího systému a systému odborné přípravy s tím, že absolventi najdou snadněji lepší pracovní uplatnění. Další oblastí, ve které existuje úzká vazba je podpora investic do zdravotnictví a sociálních služeb za účelem optimálního a efektivního propojení poskytování těchto veřejných služeb a zvyšování jejich kvality. Cílem je kvalitní zdravotní péče jako jedna z podmínek pro zajištění vyšší účasti pracujících na trhu práce, delší pracovní život, vyšší produktivitu a nižší náklady na zdravotní a sociální péči.
3. Třetí specifický cíl ROP Střední Morava se ve vztahu k obecným zásadám SOZS projevuje především propojením se zásadou „Zlepšení znalostí a inovace pro růst“, v jejím rámci pak s osou „Usnadnit inovace a podporovat podnikavost“. Při realizaci aktivit v prioritní ose 3 bude kladen důraz také na vytváření pracovních míst, což naplňuje zásadu „Vytváření více a lepších pracovních míst“ zejména osa „Přivést více lidí do zaměstnání, zajistit jejich setrvání v zaměstnání a modernizovat systém sociální ochrany.“ Očekává se, že rozvoj cestovního ruchu v duchu SOZS a horizontálních priorit bude mít rovněž příznivý dopad i na přírodní, kulturní a historické dědictví a tím na celkovou atraktivitu regionu.
4. A konečně, i priorita Technická pomoc se v rámci SOZS promítá v zásadě „Vytváření více a lepších pracovních míst“, konkrétně pak v ose „Administrativní kapacita“.

tabulka 50 Vazby prioritních os a oblastí podpory pro ROP Střední Morava na priority SOZS

Oblast podpory	1.1	1.2	1.3	2.1	2.2	2.3	2.4	3.1	3.2	3.3	3.4	4.1	4.2
1. Přitažlivější Evropa a regiony Evropy pro investory a pracující													
Rozšíření a zlepšení dopravních infrastruktur	xx	xx	xx	x	x	x	x	x	x	x	x		
Posílení součinnosti mezi ochranou životního prostředí a růstem	xx	xx	xx	x	x	x	x						
Řešení intenzivního využívání tradičních zdrojů energie v Evropě		xx	xx										
2. Zlepšení znalostí a inovace pro růst													
Zvýšit a zlepšit zaměření investic do výzkumu a technologického rozvoje				x	x		x						
Uspadnit inovace a podporovat podnikavost				x	x	x	xx	xx	xx	xx	xx		
Podporovat informační společnost pro všechny													
Zlepšit přístup k financím				xx	xx								
3. Vytváření více a lepších pracovních míst													
Privést více lidí do zaměstnání, zajistit jejich setrvání v zaměstnání a modernizovat systémy sociální ochrany		x		x	x	x		x	x	x	x		
Zvýšit přizpůsobivost pracujících a podniků a pružnost trhů práce				x	x	x	x		x				
Zvýšit investice do lidského kapitálu prostřednictvím lepšího vzdělávání a kvalifikace dovedností				xx	xx	xx	xx						
Správní kapacita										x		xx	x
Pomoci udržet zdravou pracovní sílu				xx	xx	xx	xx						

*x-slábá vazba,
xx – silná vazba*

Obnovená Lisabonská strategie (Růst a pracovní místa)

Základní postulát Lisabonské strategie vychází z poměrně široce akceptované definice či pojetí konkurenceschopnosti: aby mohla růst životní úroveň v EU, je potřeba zvýšit zaměstnanost a růst produktivity cestou rozsáhlého rejstříku reformních politik a nastolením takového makroekonomického rámce, jež bude podporovat růst a zaměstnanost. Vychází současně z přesvědčení, že vyšší růst a nová pracovní místa nebudou dosažena na základě jakékoliv jednotlivé, izolované akce. Řešení podle tohoto konceptu spíše spočívá v sérii vzájemně propojených iniciativ a strukturálních změn, jež skrze soustřednou akci v EU naplní její nepochybný potenciál.

Série vzájemně propojených iniciativ bude realizována prostřednictvím **pěti oblastí podpůrných politik:**

- **společnost založená na znalostech:** cílem je zvýšení atraktivnosti Evropy pro výzkumníky a vědce, stanovení vědy a výzkumu jako vrcholných priorit a podpora využití informačních a komunikačních technologií;
- **Jednotný vnitřní trh:** dokončit skutečné prostředí Jednotného vnitřního trhu pro volný pohyb zboží a kapitálu a na základě urgentní akce vytvořit jednotný trh pro služby;
- **podnikatelské prostředí:** redukovat celkové administrativní břemeno, zlepšit kvalitu legislativy, usnadnit rychlý proces vzniku nových podniků a vytvořit prostředí, jež by lépe podporovalo podnikatelské aktivity;
- **trh práce:** rychlá reakce na doporučení European Employment Taskforce, rozvojové strategie celoživotního vzdělávání a aktivního stáří, podpůrné partnerství pro růst a zaměstnanost;
- **udržitelnost životního prostředí:** pokrytí ekologických inovací a vytvoření vůdčí pozice v ekonomických aspektech jednotlivých ekonomických sektorů; prosazení politik, které vedou k dlouhodobému a udržitelnému zlepšení produktivity prostřednictvím ekologické efektivity.

Klíčovým úkolem „nové“ agendy je zajištění růstu a zaměstnanosti a člení se na **tři cíle**:

- přitažlivou Evropu pro investory i pro ty, kteří v ní pracují (případě chtějí pracovat)
- motorem růstu by měly být znalosti a inovace
- aktivizace politik vedoucích k vytvářejí více a lepších pracovních míst

Aplikace lisabonských priorit v ČR je prováděna prostřednictvím Národního programu reformy České republiky. Ten představuje strategický dokument, umožňující ČR dosáhnout cílů Lisabonské strategie. Prioritní opatření Národního programu reformy jsou formulována v jednotlivých tematických oblastech jako dílčí cíle nebo dílčí aktivity. Pro účely ROP Střední Morava jsou relevantní pouze některá opatření (řešení většiny spočívá na národní, resp. makroekonomické úrovni).

Vazba prioritních os ROP Střední Morava na obnovenou Lisabonskou strategii:

V rámci prioritních os ROP Střední Morava přispívají k naplnění prioritních opatření Národního programu reformy zejména prioritní osy 1 a 2. Prioritní osa 1 je úzce vázána zejména na prioritní opatření v rámci témat „Udržitelné využívání zdrojů“ a „Modernizace a rozvoj dopravních sítí a sítí informačních a komunikačních technologií“. K „Udržitelnému využívání zdrojů“ přispívá prioritní osa 1 zejména rozvojem veřejné dopravy (podporujícím energetickou a materiálovou efektivnost, racionální využívání zdrojů přesunem části dopravních výkonů na energeticky méně náročnou veřejnou dopravu i podporu zavádění ekologických technologií) a rozvojem bezmotorové dopravy (zajišťujícím energetickou a materiálovou efektivnost a racionální využívání zdrojů přesunem dopravních výkonů z automobilové dopravy na dopravu cyklistickou či pěší), částečně však také rozvojem a modernizací regionální silniční sítě, které rovněž podporuje technická opatření zvyšující kvalitu životního prostředí obyvatel a snižující dopady silniční dopravy na ekologický systém. K „Modernizaci a rozvoji dopravních sítí a sítí informačních a komunikačních technologií“ přispívají všechny oblasti podpory prioritní osy 1 - to výstavbou, modernizací a rekonstrukcí regionálních silnic, infrastruktury pro veřejnou dopravu vč. přestupních terminálů a sítě dopravních cest pro cyklistickou a další bezmotorovou dopravu.

Prioritní osa 2 ROP Střední Morava se váže zejména na prioritní opatření Národního programu reformy v rámci témat „Podnikatelské prostředí“, „Výzkum, vývoj, inovace“,

„Začleňování na trhu práce“ a „Vzdělávání“. K naplnění prioritních opatření v rámci tématu „Podnikatelské prostředí“ přispívá zejména oblast podpory rozvoj podnikání, a to především usnadňováním podmínek pro podnikání (konzultační služby, nákup technologií, softwaru apod.). Prioritní opatření v oblasti „Výzkumu, vývoje a inovací“ je podpořeno především v oblasti rozvoje inovační infrastruktury (nové technologie, modernizace objektů). Podpora prioritních opatření v oblasti „Vzdělávání“ je zajištěna především rozvojem infrastruktury a podporou nákupu technologií a vybavení pro různé formy a stupně vzdělávání. Obdobná je i vazba na prioritní opatření v oblasti „Začleňování na trhu práce“, k nimž rovněž přispívá rozvoj infrastruktury pro vzdělávání.

Prioritní osa 3 přispívá dílčím způsobem k naplnění prioritních opatření v oblasti „Podnikatelské prostředí“, „Flexibilita trhu práce“ a „Začleňování na trhu práce“. Všechny čtyři oblasti jsou zohledněny zejména v oblasti rozvoje podnikatelské infrastruktury a služeb cestovního ruchu, která podporuje vytváření nových pracovních míst a rozvoj podnikání v sektoru cestovního ruchu.

tabulka 51 Vazby prioritních os a oblastí podpory ROP Střední Morava na priority Lisabonské strategie, resp. Národního programu reforem České republiky

Oblast podpory	1.1	1.2	1.3	2.1	2.2	2.3	2.4	3.1	3.2	3.3	3.4	4.1	4.2
Makroekonomická stabilita a udržitelný růst													
Podnikatelské prostředí							xx	x	x	xx	xx		
Výzkum a vývoj, inovace				x	x	x	xx						
Udržitelné využívání zdrojů	x	xx	Xx										
Modernizace a rozvoj dopravních a ICT sítí	xx	xx	Xx										
Flexibilita trhu práce							xx			xx	xx		
Začleňování na trhu práce				x	x	x	x			x	x		
Vzdělávání				xx	xx	xx	xx						

x- slabá vazba

xx- silná vazba

Earmarking

Regionální operační program regionu soudržnosti Střední Morava identifikoval v rámci earmarkingu intervence v celkové výši 47 544 080 EUR, což představuje 7,07% z celkové ERDF alokace ROPu ve výši 672 244 025 EUR.

Kódy oblastí intervence v rámci earmarkingu:

Kód	Název	Částka
8	Ostatní investice do podniků	1 951 285
28	Inteligentní dopravní systémy	17 101 899
29	Letiště	21 463 896
52	Podpora čisté městské dopravy	7 027 000
Celkem za všechny prioritní osy – earmarking		47 544 080

Celkem za všechny prioritní osy ROP Střední Morava	672 244 025
--	-------------

Earmarking: procento z celkové částky za prioritní osy	7,07 %
--	--------

Region soudržnosti Střední Morava je způsobilý pro financování v rámci Cíle Konvergence. Regulační závazek, v souladu s článkem 9 Obecného nařízení 1083/2006, zajistit, že 60% výdajů pro Cíl Konvergence je určeno prioritám Evropské Unie podporovat konkurenceschopnost a tvorbu pracovních míst, včetně splnění cílů Integrovaných směrů pro růst a pracovní místa, není závazný pro ČR, protože přistoupila k Evropské Unii až po 1. květnu 2004. Česká republika se nicméně k earmarkingu zavázala oficiálním dopisem doručeným Evropské Komisi 4. července 2007.

Důvody, proč je podíl earmarkingových intervencí v rámci celkové alokace EU k tomuto Cíli pouze 7,07 % jsou zejména následující:

- Intervence v oblasti T&TD jsou mimo rámec Regionálních operačních programů,
- Z důvodů efektivity je to především OP Podnikání a inovace, který podporuje inovaci a soukromé podnikání v regionech,
- Z důvodů efektivity jsou informační a komunikační technologie v regionech kofinancovány především z Integrovaného operačního programu,
- TEN-T je kofinancován z OP Doprava,

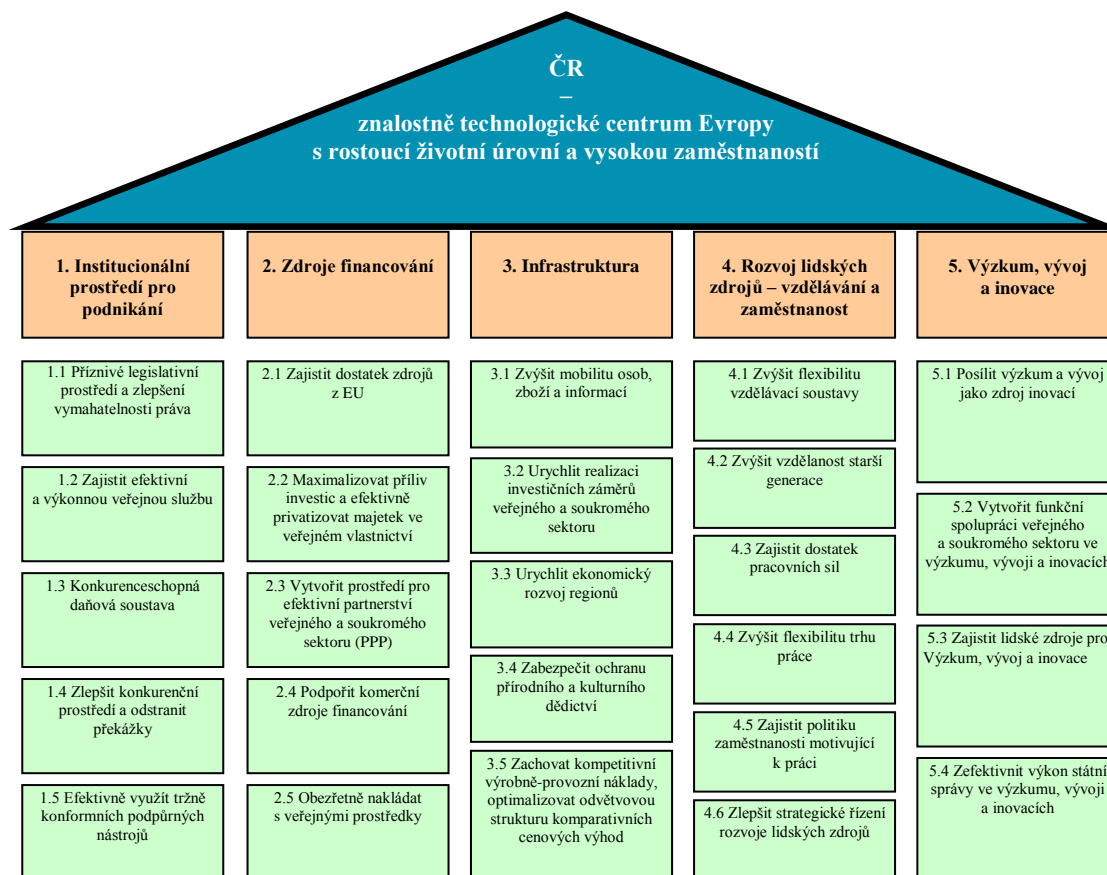
Během implementace tohoto Regionálního operačního programu by měl Řídící orgán upřednostňovat ty projekty, které spadají do intervencí v rámci earmarkingu.

Ostatní národní strategické dokumenty (Strategie hospodářského růstu)

Cílem Strategie hospodářského růstu je významným způsobem přiblížit ČR ekonomické úrovni hospodářsky rozvinutějších zemí Evropské unie. Měřeno ukazatelem **HDP na jednoho obyvatele**, je v silách země dosáhnout **v roce 2013 průměru EU**.

K dosažení tohoto cíle by ČR měla zaměřit veřejné prostředky na podporu výrobků a služeb s vysokou přidanou hodnotou a zatraktivnit své prostředí pro setrvání domácích společností a příliv nových ze zahraničí. Takto vytvořená nová pracovní místa se pak v konečném důsledku kladně projeví na vzrůstající životní úrovni všech obyvatel.

Obrázek 1 Strategie hospodářského růstu

Strategie hospodářského růstu je strategií priorit. Proto neřeší a ani se nezabývá všemi problémy či nedostatky.

Strategie hospodářského růstu je zaměřena na pět prioritních oblastí, pilířů, na kterých stojí konkurenceschopnost české ekonomiky. Jsou jimi institucionální prostředí, zdroje financování, infrastruktura, rozvoj lidských zdrojů a výzkum, vývoj a inovace. Ty jsou řazeny tak, jak na sobě vzájemně závisí – od široce zaměřeného institucionálního prostředí pro podnikání až po vysoce specializovaný výzkum, vývoj a inovace.

Jako nadstavbu nad zlepšováním podmínek napříč těmito pěti pilíři se Strategie hospodářského růstu zaměřuje na prorůstová opatření směřující ČR k oborům a službám s vysokou přidanou hodnotou stojících na vzdělané pracovní síle a aktivně využívajících výsledků domácího i mezinárodního výzkumu a vývoje ke zvyšování své konkurenceschopnosti. Strategie je také vedena snahou o využití stávajících konkurenčních výhod ČR a jejich další prohloubení.

Strategie hospodářského růstu vedle odvětvových přístupů usiluje i o vyvážený regionální hospodářský rozvoj, který bude zaměřen jednak na aktivizaci nedostatečně využívaného potenciálu a podporu hospodářského rozvoje regionů, jednak na snižování meziregionálních rozdílů a dále pak na pomoc ekonomicky slabším oblastem, jež by nebyly schopny zvládnout změny v ekonomické a sociální struktuře vlastními silami. Cílem je překonat trend zvyrazňování regionálních disparit a zabránit vzniku nových nerovnováh v odvětvové a

regionální struktury ekonomiky, které by si jinak vyžádaly další masivní přerozdělování prostředků v následujícím období. Vyvážený regionální rozvoj patří mezi horizontální principy, promítá se do všech pěti prioritních oblastí definovaných ve Strategii.

Strategie hospodářského růstu naplňuje cíle Lisabonské strategie a reflektuje nejnovější přístup EU ve sladění cílů unijní regionální politiky s cíli Lisabonské strategie v rámci těchto zásad:

- respektování specifíků regionů a spolupráce s regiony při výběru a konkretizaci priorit regionálního rozvoje
- maximální využití rozvojového potenciálu regionů v oblasti lidských zdrojů na základě specifíků jednotlivých regionů
- překonávání regionálních rozdílů posilováním prostorové soudržnosti a integrace regionů, využití komparativních výhod jednotlivých regionů pro cíle Strategie
- zvýšení prostorové flexibility na trhu pracovních sil bez dramatických změn v sídelní struktuře země s cílem omezení trendu vylidnění malých obcí a předcházení negativních dopadů živelného urbanistického rozvoje větších obcí a měst
- obnova krajiny a regionálních tradic jednak ve smyslu požadavků dlouhodobě udržitelného rozvoje, jednak jako významného zdroje hospodářského růstu v rámci globálně dynamických hospodářských segmentů – turismus, ekonomizace kulturního dědictví, renesance výrobních tradic apod.
- vytvoření příznivého prostředí na místní a regionální úrovni pro čerpání zdrojů v rámci evropské regionální politiky

tabulka 52 Vazby prioritních os a oblastí podpory ROP Střední Morava na priority Strategie hospodářského růstu České republiky

Oblast podpory	1.1	1.2	1.3	2.1	2.2	2.3	2.4	3.1	3.2	3.3	3.4	4.1	4.2
Institucionální prostředí							x						
Zdroje financování	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx		
Infrastruktura	xx	xx	xx					xx	xx	xx	xx		
Rozvoj lidských zdrojů – vzdělání a zaměstnanost				xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx		
Věda, výzkum, inovace				xx	xx	xx	xx						

x – slabá vazba

xx – silná vazba

Politika územního rozvoje

Politika územního rozvoje ČR je celostátním nástrojem územního plánování. Slouží ke koordinaci územně plánovací činnosti krajů a resortních koncepcí s vazbou na území.

Určuje ve stanoveném období požadavky na konkretizaci úkolů územního plánování v republikových, mezinárodních, nadregionálních a přeshraničních souvislostech, zejména s ohledem na udržitelný rozvoj území, a určuje strategii a základní podmínky pro naplňování těchto úkolů.

Stanovuje republikové priority územního plánování pro zajištění udržitelného rozvoje území a vymezuje rozvojové oblasti a osy, oblasti se specifickými hodnotami a se specifickými problémy a dále koridory a plochy dopravní a technické infrastruktury mezinárodního, republikového a nadregionálního významu, pro něž jsou stanovena kritéria a podmínky pro další rozvoj.

Národní strategický referenční rámec

Charakteristika dokumentu

Národní strategický referenční rámec představuje základní strategický dokument ČR pro čerpání podpory ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti v programovém období 2007 – 2013. Zpracování NSRR ČR 2007 – 2013 vychází z povinností členského státu definovaných v obecném nařízení.

Globální cíl NSRR 2007 – 2013

Globálním cílem je přeměna socioekonomického prostředí ČR v souladu s principy udržitelného rozvoje, tak, aby ČR byla přitažlivým místem pro realizaci investic, práci a život obyvatel. Prostřednictvím trvalého posilování konkurenceschopnosti bude dosahováno udržitelného růstu, jehož tempo bude vyšší než průměrný růst EU-25. Česká republika bude usilovat o růst zaměstnanosti a o vyvážený a harmonický rozvoj regionů, který povede ke zvýšení úrovně kvality života obyvatelstva.

Tento globální cíl je dále konkretizován do čtyř *strategických cílů*:

- I. Konkurenceschopná česká ekonomika
- II. Otevřená, flexibilní a soudržná společnost
- III. Atraktivní prostředí
- IV. Vyvážený rozvoj území

Vazba mezi ROP Střední Morava a NSRR

Realizace ROP Střední Morava by měla silně přispět k naplnění strategického cíle Vyvážený rozvoj území; rovněž ostatní strategické cíle Národního strategického referenčního rámce se s ROP Střední Morava velmi silně propojují.

Vzhledem ke skutečnosti, že naprostá většina zdrojů v rámci NSRR bude distribuována prostřednictvím tematických operačních programů, je pro Střední Moravu důležité, aby jejich prostřednictvím byla v regionu realizována klíčová opatření. S tím je spojen požadavek dostatečné participace regionu v mechanismech řízení tematických programů.

Operační program Podnikání a inovace by měl systémově zajistit podporu technologického rozvoje a inovací podniků v celém regionu. Vnitřní vazby – vyjíždka za prací, hustota osídlení – oslabují účinky absolutní preference nejslabších lokalit. Region musí být konkurenceschopný jako celek. Zvláštní pozornost je třeba věnovat brownfields, protože v jejich exploataci podpora regionu zaostává.

Operační program Doprava musí realizovat jmenovité úseky podle příslušných národních a krajských dokumentů.

Operační program Životní prostředí by měl systémově zajistit podporu zásadních protipovodňových opatření, prevenci sesuvů půdy. Samozřejmostí je podpora závazných cílů v oblasti čištění odpadních vod.

Integrovaný operační program musí zajistit realizaci požadavků samospráv v regionu na zkvalitnění regionálních a lokálních relevantních služeb.

Operační program Výzkum a vývoj pro inovace nesmí vést k další diskriminaci odborných kapacit v regionu, neboť akutně hrozí jejich exodus do Prahy a Brna. Měl by umožnit velký projekt s aplikovaným výzkumem a řadu středně velkých projektů v oborech s perspektivou transferu do produkční praxe v regionu.

Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost by měl více než dosud preferovat podporu vzdělávání zaměstnanců a MSP v produktivním sektoru. Měl by umožnit regionu ovlivnit typy aktivit a jejich výběr. Region je schopen více participovat na usměrnění a výběru aktivit typu sociálních služeb a integrace.

Operační program pro Vzdělávání pro konkurenceschopnost musí uvolnit regionu prostor pro flexibilní usměrnění podpor vzdělávání a učení v souladu s lokálními podmínkami a dalšími akcemi. Měl by decentralizovat kapacity využívané k tzv. systémovým aktivitám.

Posouzení příspěvku samotného ROP Střední Morava pro splnění cílů NSRR:

I. Strategický cíl : Konkurenceschopná česká ekonomika je naplněn hlavně v rámci prioritní osy 2 a 3. Vazby na prioritní osu I jsou především nepřímé, resp. potenciální. Především rozvoj sítě regionálních silnic je nutnou podmínkou pro rozvoj podnikatelské infrastruktury a budoucí posílení konkurenceschopnosti.

Rozvoj cyklistických komunikací je nezbytnou podmínkou pro zvýšení atraktivnosti v rámci rozvíjejícího se udržitelného cestovního ruchu.

Ve vztahu k prioritní ose 2 je možné identifikovat přímou vazbu v případě podpory podnikání, zejména regenerace stávajících brownfields pro podnikání. Důležitý, nicméně rovněž spíše zprostředkovaný vliv je patrný v případě podpory rozvoje regionálních center, měst i venkova. Zvýšení jejich atraktivnosti podporuje konkurenceschopnost v nich působících ekonomických subjektů. Prioritní osa 3 významně naplňuje strategický cíl zejména v oblasti udržitelného rozvoje stávajících atraktivit, využívání přírodního a kulturního bohatství při respektování přírodních hodnot území a podmínek jeho ochrany a kulturního dědictví, odstraňování bariér v rozvoji cestovního ruchu, výstavbu základní a doprovodné infrastruktury pro cestovní ruch, a to všemi svými oblastmi podpory. Rozvoj podnikatelské infrastruktury a služeb cestovního ruchu naplňuje strategický cíl rovněž v oblasti rozvoje konkurenceschopného podnikatelského sektoru.

II. Strategický cíl : Otevřená, flexibilní a soudržná společnost se dominantně projevuje ve vztahu k prioritní ose 2. Ta výrazně přispívá k realizaci všech dílčích priorit v rámci tohoto strategického cíle. Rozvoj regionálních center měst i venkova přispívá k naplnění strategického cíle podporou rozvoje a obnovy fyzické infrastruktury pro vzdělávání, kde bude kladen důraz na zlepšování profesní připravenosti absolventů škol. Podpora posilování sociální soudržnosti se zaměřením na pomoc osobám ohrožené sociálním vyloučením bude realizována prostřednictvím investic do sociálních zařízení regionálního a místního významu. Zvyšování zaměstnanosti a zaměstnatelnosti a částečně i rozvoj informační společnosti má zprostředkující vliv na prioritní osy 2 a 3, kde bude cílem i vytváření pracovních míst.

K naplnění *III. strategického cíle :* Atraktivní prostředí přispívá zejména prioritní osa 1 a částečně také prioritní osa 2 ROP Střední Morava. Prioritní osa 2 přispívá díky oblastem podpory rozvoj regionálních center, rozvoj měst a rozvoj venkova, v rámci nichž jsou

podporovány také revitalizace prostředí, sanace starých ekologických zátěží apod., k naplnění strategického cíle III v oblasti ochrany a zlepšení kvality životního prostředí. Prioritní osa 1 svými třemi oblastmi podpory velmi výrazně přispívá k naplnění tohoto strategického cíle v obou prioritách, ochraně a zlepšení kvality životního prostředí (především rozvojem ekologické veřejné a bezmotorové dopravy) i zlepšení dostupnosti dopravou (především rozvojem regionální dopravní infrastruktury a veřejné dopravy).

K naplnění *IV. strategického cíle* : Vyvážený rozvoj území významně přispívají všechny prioritní osy ROP Střední Morava. V rámci prioritní osy 1 vazbu zajišťuje zejména oblast podpory veřejná doprava, která přispívá ke zvýšení mobility obyvatel, zejména zajišťováním dopravní obslužnosti, Tento strategický cíl má výraznou oporu také v prioritní ose 2, která podporuje rozvoj vzdělávací a sociální infrastruktury, zvyšování kvality veřejných prostranství a fyzickou revitalizaci území a významně a přispívá k rozvoji regionálních center, a to formou integrovaných plánů rozvoje měst, které jsou podmínkou pro řešení urbánní problematiky. Dále jsou rozvíjeny městské a venkovské oblasti s důrazem na sociální a technickou infrastrukturu s cílem zlepšení kvality života. Dále se na plnění tohoto strategického cíle IV se podílí i všechny oblasti podpory prioritní osy 3, vazby jsou však ve srovnání se zbývajícimi dvěma prioritními osami slabší a spíše zprostředkované.

tabulka 53 Vazby prioritních os a oblastí podpory ROP Střední Morava na strategické cíle a témata Národního strategického referenčního rámce 2007 – 2013

Oblast podpory	1.1	1.2	1.3	2.1	2.2	2.3	2.4	3.1	3.2	3.3	3.4	4.1	4.2
I. Strategický cíl: Konkurenceschopná česká ekonomika													
Konkurenceschopný podnikatelský sektor	x		x	x	x	x	xx			xx	xx		
Podpora kapacit výzkumu a vývoje pro inovace							x						
Udržitelný rozvoj cestovního ruchu a využití potenciálu kulturního bohatství			xx	x	x	x		xx	xx	xx	xx		
II. Strategický cíl : Otevřená, flexibilní a soudržná společnost													
Vzdělávání				xx	xx	xx	xx						
Zvyšování zaměstnanosti a zaměstnatelnosti				x	x	x	xx	x	x	xx	xx		
Posilování sociální soudržnosti				xx	xx	xx	xx						
Rozvoj informační společnosti				x	x	x	x						
Smart administration													
III. Strategický cíl : Atraktivní prostředí													
Ochrana a zlepšení kvality životního prostředí	xx	xx	xx	x	x	x	x						
Zlepšení dostupnosti dopravou	xx	xx	xx										
IV. Strategický cíl : Vyvážený rozvoj území													
Vyvážený rozvoj regionů	xx	xx	xx	xx	xx	xx	x	x	x	x	x		
Vyvážený rozvoj městských oblastí	x	xx	x	xx	xx		x	x	x	x	x		
Rozvoj venkovských oblastí	x	xx	x			xx	x	x	x	x	x		

x- slabá vazba
xx-silná vazba

Strategické dokumenty rozvoje Zlínského a Olomouckého kraje

Regionální operační program regionu soudržnosti Střední Morava svými prioritními osami logicky naplňuje také některé cíle a priority programů rozvoje územních obvodů Olomouckého a Zlínského kraje. Řada témat, která jsou cílem těchto krajských strategických dokumentů a lze je proto považovat za velmi důležitá regionální témata, se obsahově výrazně kryjí s prioritními osami ROP Střední Morava.

Strategickým dokumentem pro regionální rozvoj ve Zlínském kraji je „Program rozvoje územního obvodu Zlínského kraje“, který byl schválen Zastupitelstvem Zlínského kraje dne 19. 6. 2002.

Generální strategické cíle Zlínského kraje v tomto dokumentu obsahují: „*nápojení kraje na nadřazený dálniční systém a na využití železničního koridoru, na zlepšení dopravní dostupnosti mikroregionů, měst a obcí, kde je současným stavem maximálně ohrožen sociální a hospodářský rozvoj*“, „*iniciativní zahájení a dynamické rozvíjení podnikatelské činnosti jako prostředku k dosažení konkurenčních předností kraje*“, „*rozvoj obyvatelstva*“ a „*získání*

maximálních efektů a užitků při realizaci rozvoje a strukturálních změn s cílem odstranit zaostávání kraje za přispění strukturálních fondů Evropské unie“.

Pro dosažení vize a strategických cílů je Program rozvoje územního Zlínského kraje rozdělen do těchto funkčních okruhů:

- Ekonomický rozvoj
- Technická vybavenost, dopravní přístupnost a obsluha území
- Lidské zdroje
- Životní prostředí
- Venkov a zemědělství
- Cestovní ruch

V případě Programu rozvoje územního obvodu Zlínského kraje naplňuje ROP Střední Morava zejména funkční okruhy 1 „Ekonomický rozvoj“, 2 „Technická vybavenost, dopravní přístupnost a obsluha území“, 3 „Lidské zdroje“, 5 „Venkov a zemědělství“ a funkční okruh 6 „Cestovní ruch“.

Strategickým dokumentem pro regionální rozvoj v Olomouckém kraji je „Program rozvoje územního obvodu Olomouckého kraje“, který byl schválen Zastupitelstvem Olomouckého kraje dne 17. 2. 2006.

Hlavním cílem Olomouckého kraje obsaženým v tomto dokumentu je: *„zvýšení ekonomické výkonnosti a díky tomu zvýšení prosperity kraje. Nedílnou součástí tohoto cíle je zlepšení konkurenčního postavení kraje v rámci ČR a střední Evropy“.*

K naplnění tohoto cíle přispívá pět priorit:

- Modernizace ekonomiky, znalostní ekonomika a rozvoj metropolitních území
- stabilizace a rozvoj nemetropolitních oblastí, menších městských center a venkova (včetně technické infrastruktury na venkově)
- Rozvoj lidských zdrojů a podpora vzdělanosti, podpora růstu kvality vzdělávací infrastruktury
- Dostupnost a dopravní a informační infrastruktura, včetně návazných funkcí
- Sociální služby a zlepšování životních podmínek (v souvislosti s ekonomickým rozvojem kraje)

V případě Programu rozvoje územního obvodu Olomouckého kraje naplňuje ROP Střední Morava zčásti priority 1 „Modernizace ekonomiky kraje a rozvoj metropolitních území“, 2 „Stabilizace a rozvoj nemetropolitních oblastí“, 5 „Sociální služby a zlepšování životních podmínek (v souvislosti s ekonomickým rozvojem kraje)“ a zejména pak priority 3 „Rozvoj lidských zdrojů a podpora vzdělanosti, včetně vzdělávací infrastruktury“, prostřednictvím prioritní osy Integrovaný rozvoj a obnova regionu. Priority 4 „Rozvoj dopravní a informační infrastruktury, včetně návazných funkcí“ naplňuje prioritní osa Doprava.

5.8 Koordinace ROP Střední Morava s tematickými operačními programy 2007 – 2013

1. Koordinace na úrovni NSRR

V souladu s obecným nařízením ČR definovala základní instituce pro řízení a koordinaci NSRR:

- Národní orgán pro koordinaci (dále jen NOK)
- Monitorovací výbor – Řídící a koordinační výbor

- Platební a certifikační orgán (dále jen PCO) – Národní Fond
- Auditní orgán (dále jen „AO“) – Centrální harmonizační jednotka pro finanční kontrolu

Národním orgánem pro koordinaci NSRR bylo rozhodnutím vlády ČR ze dne 22. února 2006 (usnesení č. 198) pověřeno MMR, jehož kompetence je založena zákonem č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje. V rámci MMR je zřízen odborný útvar, který vykonává koordinaci podpory ze SF a Fond soudržnosti (dále jen FS). Zodpovídá za celkovou koordinaci NSRR a je oficiálním partnerem vůči EK v otázce realizace politiky hospodářské a sociální soudržnosti jako celku.

Roli **Monitorovacího výboru pro NSRR** zajišťuje Řídící a koordinační výbor (ŘKV), zřízený MMR na základě zákona č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje ve znění pozdějších předpisů. Role ŘKV pro období 2007 – 2013 byla upřesněna usnesením vlády ČR č. 245 ze dne 2. 3. 2005.

Pro implementaci pomoci ze SF a FS byl ustaven jediný PCO, kterým je Národní fond MF. Výkon funkce auditního orgánu (dále jen AO) zajišťuje MF – útvar Centrální harmonizační jednotky.

Koordinaci všech aspektů implementačního systému celkově zastřešuje MMR – NOK. Dalším důležitým koordinátorem v oblasti metodického řízení finančních toků a finanční kontroly je MF – PCO a AO.

Na národní úrovni je mechanismem pro zajištění nejširší koordinace za účasti nejen orgánů zapojených do implementace, ale také hospodářských a sociálních partnerů ŘKV.

Nástrojem pro koordinaci implementace operačních programů je OP Technická pomoc (dále jen TP).

V souladu se svým Statutem ŘKV zejména:

- projednává a doporučuje finanční a věcné změny schválených operačních programů
- projednává návrhy a změny procedurálních postupů a pravidel pro realizaci politiky hospodářské a sociální soudržnosti
- koordinuje systémová opatření nutná pro realizaci politiky hospodářské a sociální soudržnosti (monitorovací a informační systém, institucionální struktury, apod.)

2. Spolupráce na úrovni ROP Střední Morava

2.1. Spolupráce mezi MV ROP Střední Morava a dalšími monitorovacími výbory

Monitorovací výbory všech sedmi ROP budou podle možností usilovat o koordinaci termínů a míst zasedání s cílem zajistit co nejplynulejší tok informací.

Předpokládá se úzké propojení řídicích orgánů ROP s MV IOP. Ministerstvo pro místní rozvoj je zastoupeno v Monitorovacím výboru ROP Střední Morava a recipročně ŘO ROP Střední Morava v MV IOP.

2.2 Spolupráce mezi ŘO ROP Střední Morava a dalšími řídicími orgány

Pro zajištění plynulého toku informací, posílení synergického efektu, zabránění překryvům a k co nejúčinnějšímu využití prostředků ze SF a FS je nezbytná úzká spolupráce mezi Řídicím orgánem ROP Střední Morava a ostatními řídicími orgány.

Byly ustaveny koordinační výbory podle čtyř strategických cílů NSRR:

- Koordinační výbor Konkurenceschopná česká ekonomika
- Koordinační výbor Otevřená, flexibilní a soudržná společnost
- Koordinační výbor Atraktivní prostředí
- Koordinační výbor Vyvážený rozvoj území.

Členy koordinačních výborů jsou zástupci řídicích orgánů na úrovni ředitelů odborů a předsedou je vždy zástupce NOK.

Funkce NOK

Národní orgán pro koordinaci jako centrální koordinátor vytváří jednotný rámec pro implementaci OP řídicími orgány. Vede řídicí orgány za účelem zajištění efektivity a právní platnosti při řízení operačních programů. Národní orgán pro koordinaci NSRR vykonává následující kompetence:

- vydává pokyny a metodiky v oblastech řízení, provádění evaluací, sběru dat a jejich elektronické výměny, zakládání a činnosti monitorovacích výborů, kontroluje a dohlíží na všechny aktivity, které spadají mezi úkoly řídicích orgánů operačních programů;
- monitoruje implementaci NSRR a operačních programů a navrhuje systémová řešení v případech pomalé implementace programů, objektivních překážek omezujících implementaci či v případě porušení povinností vyplývajících z nařízení;
- zajišťuje kompatibilitu implementace NSRR a OP s národními politikami a prioritami EU a soulad intervencí s národní a komunitární legislativou zejména v oblasti hospodářské soutěže, veřejných zakázek, ochrany životního prostředí, snižování disparit, rovných příležitostí a principu nediskriminace a navrhuje vhodné nástroje pro jejich účinnou implementaci;
- zajišťuje stanovení rámce pro fungování monitorovacího výboru NSRR;
- vypracovává ve spolupráci s PCO pravidla způsobilosti výdajů;
- koordinuje a připravuje zpráv předkládaných EK;
- zajišťuje vypracování dalších zpráv, včetně NPR, týkající se dofinancování Lisabonské strategie ze SF a FS;
- předkládá strategické zprávy o pokroku vzhledem k čl. 29 obecného nařízení;
- zajišťuje také stanovení základních kritérií pro výběr projektů pro naplňování čtyř strategických cílů NSRR;
- zakládá a zajišťuje fungování integrovaného monitorovacího informačního systému, který bude používán řídicími orgány všech OP, platebním a certifikačním orgánem a auditorem a zajišťuje elektronickou výměnu dokumentů a dat;
- naplňuje úkoly spojené s všeobecnou informovaností a propagací naplňování politik ekonomické a sociální soudržnosti, zajišťuje plánování, realizaci a koordinaci aktivit na podporu všeobecné informovanosti a koordinuje aktivity řídicích orgánů v této oblasti;
- vytváří komunikační strategii na národní úrovni k zajištění transparentnosti a plné informovanosti o přidělování pomoci ze SF a z FS, s ohledem na cíle Lisabonské strategie;
- zabezpečuje činnost pracovní skupiny pro evaluaci, jejíž členy jsou kromě národního koordinátora také pracovníci řídicích orgánů operačních programů;
- garantuje tok informací z EK všem řídicím orgánům a zpět;
- vytváří podmínky pro vyhodnocování účinnosti kontrolních mechanismů;

- dohlíží na respektování pravidel veřejné podpory (a regionální podpory), upravených příslušnými evropskými a národními předpisy;
- vytváří metodiku pro stanovení indikátorů a sledování jejich plnění;
- sleduje naplňování závazků adicionality a poskytuje Komisi informace umožňující ověření, jak je uvedeno v čl. 15 obecného nařízení;
- účastní se výročních jednání řídicích orgánů operačních programů a Komise tak, jak to vyplývá z článku 68 obecného nařízení;
- zajišťuje, že priority v odstavci 3 článku 9 obecného nařízení budou reflektovány při realizaci operačních programů NSRR a sleduje pokrok při jejich naplňování.

Pro ROP Střední Morava je klíčová zejména spolupráce s řídicími orgány dalších ROP a ŘO IOP v rámci Koordinačního výboru Vyvážený rozvoj území. Koordinační roli zajistí NOK.

Dalším důležitým partnerem pro ŘO ROP Střední Morava je zejména ŘO OP D, ŘO OP ŽP, ŘO OP PI. Spolupráce probíhá na úrovni ředitelů odborů – řídicích orgánů za koordinační role NOK.

Je zajištěna koordinace a spolupráce ŘO ROP Střední Morava, ŘO PRV a ŘO EFF – resortní koordinační skupinou MMR na centrální úrovni. Tato skupina poskytne k dispozici všem řídicím orgánům databázi všech projektů v jednotlivých programech.

Definování výkonu funkce platebního a certifikačního orgánu (PCO) pro SF a FS, definování funkce Auditního orgánu a informace o veřejnoprávní Smlouvě o pověření pro výkon činností uvedených v čl. 62 odst. 1 a) a 1 b) obecného nařízení pro Regionální radu regionu soudržnosti Střední Morava je podrobně popsán v Realizační části tohoto dokumentu.

3. Koordinace ROP Střední Morava s jednotlivými operačními programy

3.1 Koordinace s IOP

Řídicí orgán IOP zabezpečí prostřednictvím schvalování spolufinancovaných projektů, že prostředky alokované na Cíl Konvergence nebudou využity na financování intervencí v území Cíle Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost. Zároveň řídicí orgán IOP zabezpečí ve spolupráci s řídicími orgány Regionálních operačních programů, že aktivity realizované v rámci IOP nebudou duplicitní k aktivitám těchto programů, to je stejný typ aktivit nebude realizován pro stejnou cílovou skupinu.

Pro koordinaci ROP s IOP budou nastaveny tyto mechanismy :

A) Monitorovací výbor – zastoupení MMR v monitorovacích výborech ROP a recipročně zastoupení ŘO ROP v Monitorovacím výboru IOP bude tvořit vrcholovou úroveň koordinace mezi IOP a ROPy.

B) Koordinační výbor SC 4 NSRR

Tento koordinační výbor bude platformou pro vzájemné konzultace výběrových kritérií, upřesňování rozhraní, připravovaných výzev a informování žadatelů mezi ŘO ROP a ŘO IOP. Prostřednictvím MSC2007 bude zajištěno, aby ŘO ROP a ŘO IOP měly přístup k informacím o projektech vybraných k realizaci v obou operačních programech. Kromě toho budou při tomto koordinačním výboru zřízeny pracovní skupiny, které budou zajišťovat koordinaci implementace střednědobých národních strategií v oblasti Smart Administration (zastoupení MV, MPSV, MMR a regionů), a cestovního ruchu (zastoupení MMR a regionů).

Tento koordinační výbor bude rovněž zajišťovat koordinaci mezi ROP Střední Morava, IOP a Praha - Konkurenceschopnost

C) Pracovní skupina pro koordinaci intervencí ROP a IOP s Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (dále jen EAFRD), (složení ŘO ROP Střední Morava, regionální pracoviště SZIF, MZe, MMR).

D) Věcné a územní vymezení intervencí a vymezení příjemců

1) Oblast veřejného zdraví

a) Vybavení zdravotnickou technikou - IOP bude podporovat ve vybraných národních sítích center akutní péče – tato centra budou MZd specifikována oborově a i lokalizací ve vybraných nemocnicích. ROP Střední Morava bude podporovat komplementární investice související s rozvojem těchto center a dále rozvoj služeb včetně vybavení zdravotnickou technikou v dalších zdravotnických zařízeních, nebo částech zdravotnických zařízení, která nebudou součástí těchto sítí.

b) Projekty prevence zdravotních rizik - IOP bude podporovat projekty realizované státními zdravotními ústavami a zdravotními pojišťovnami a národní nebo nadregionální projekty NNO. ROP Střední Morava budou podporovat projekty prevence zdravotních rizik regionálního významu.

2) Sociální integrace

a) Transformace rezidenčních sociálních zařízení – IOP bude řešit pilotní projekty transformace jmenovitě specifikovaných rezidenčních zařízení, která byla vybrána ve spolupráci MPSV a krajů. ROP Střední Morava komplementárně řeší infrastrukturu sociálních služeb zahrnutých v zákoně 108/2006 Sb. o sociálních službách.

b) Návrat příslušníků nejvíce ohrožených sociálně vyloučených romských lokalit zpět na trh práce a do společnosti bude v IOP řešen systémovým projektem/projekty, které budou zaměřeny na nejvíce ohrožené lokality vybrané na základě odborné studie. Jsou to lokality, ve kterých bylo identifikováno selhání nástrojů uplatňovaných na místní a regionální úrovni. ROP Střední Morava bude intervenovat infrastrukturou pro poskytování sociálních služeb nebo kombinovanými intervencemi v rámci integrovaných plánů rozvoje měst v ostatních lokalitách, nespecifikovaných v IOP.

c) Prosazování a realizace nástrojů sociální ekonomiky – v IOP budou rozvíjeny inovativní postupy rozvoje sociální ekonomiky, zatímco ROP Střední Morava podporuje ověřené a legislativou podchycené postupy, jako jsou například chráněné dílny. Tato oblast bude v ROP Střední Morava podporována v rámci prioritní osy 2 v aktivitě „Infrastruktura pro poskytování sociálních služeb“.

3) Kultura

a) Budování národních center pro kulturního dědictví – je dohodnuto, že MK jako zprostředkující subjekt IOP připraví specifikaci navrhovaných center, tuto specifikaci odsouhlasí s krajem.

b) Realizace vzorových projektů, budování infrastruktury pro moderní kulturní služby – je dohodnuto, že MK zpracuje seznam památek, které budou podporovány IOP. Tento seznam bude odsouhlasen s krajem, ve kterých jsou tyto památky umístěny. ROP Střední Morava navazuje tematicky a místně specifickými výzvami k předkládání projektů v oblasti rozvoje cestovního ruchu (případně dle potřeby v dalších oblastech, jako je dopravní infrastruktura, dopravní obslužnost) zaměřenými na komplementární aktivity k projektům podporovaným IOP.

E) Souhlas krajů s projekty předkládanými IOP – v oblastech sociální integrace, veřejné zdraví a kultury bude vyžadováno ŘO IOP souhlasné stanovisko krajů k projektům navrhovaným k realizaci v IOP.

F) Mezi všemi Regionálními radami a MMR je uzavřena dohoda o vzájemné spolupráci a koordinaci při implementaci IOP a regionálních operačních programů. Účelem dohody je zajištění spolupráce a koordinace při implementaci IOP a regionálních operačních programů, a to především z důvodu zajištění synergie mezi těmito operačními programy, zejména v oblastech sociální integrace, veřejného zdraví, cestovního ruchu, kultury, integrovaných plánů rozvoje měst, územního plánování a bydlení, které jsou v působnosti Řídicího orgánu IOP a Řídicích orgánů ROP. Spolupráce bude probíhat zejména vzájemným zastoupením zástupců Řídicích orgánů ROP a IOP v monitorovacích výborech dotčených operačních programů, zřízením koordinačního výboru Vyvážený rozvoj území v rámci ŘKV, složeného především ze zástupců IOP, Řídicích orgánů ROP a AKČR, vzájemným předběžným a průběžným informováním o předpokládaných termínech výzev, jejich zaměření a průběhu a o výběru projektů a synergických vazbách mezi nimi, ustavením výběrových komisí, do kterých budou nominováni zástupci AKČR, pro výběr projektů v rámci IOP, spoluprací v oblasti integrovaných plánů rozvoje měst, vzájemnou výměnou hodnotících a výročních zpráv a využitím systému MSC 2007 k zajištění přístupu informací o projektech.

3.2 Koordinace s OP Doprava

A) Monitorovací výbor

V Monitorovacím výboru ROP Střední Morava je zastoupeno MD. Tím je zajištěn přístup ŘO Operační program Doprava (dále jen OP D) k stanovení kritérií pro výběr projektů v ROP Střední Morava a ke zprávám o průběhu realizace ROP Střední Morava.

B) Poskytování informací

Řídicí orgán ROP Střední Morava poskytne MD pro informaci dokumentaci pro žadatele, která bude zaměřena na oblast „Podpory obnovy vozového parku drážních vozidel hromadné přepravy osob“, a to vždy před vyhlášením příslušné výzvy.

Prostřednictvím ms2007 bude zajištěno, aby ŘO ROP Střední Morava a ŘO OP D měly přístup k informacím o projektech vybraných k realizaci v obou operačních programech a ke zprávám o průběhu realizace operačních programů.

C) Konzultace

ŘO ROP Střední Morava využije odborných konzultací s MD při stanovení technických podmínek pro výběr drážních vozidel.

3.3 Brownfields – koordinace s Operačním programem životního prostředí a Operačním programem Podnikání a Inovace

Mezi ROP Střední Morava, OP ŽP a OPPI je dohodnut tento koordinační mechanismus v oblasti regenerace brownfields a řešení starých ekologických zátěží.:

A) Řešení starých ekologických zátěží

- Ministerstvo životního prostředí bude předem informováno o projektech regenerace brownfields předkládaných do ROP Střední Morava a OPPI. Ministerstvo životního prostředí bude informovat ŘO ROP Střední Morava nebo

OPPI o tom, zda předkládaný projekt zahrnuje vážnou starou ekologickou zátěž, které bude řešena OP ŽP, nebo může být řešena ROP Střední Morava (OPPI). Tento mechanismus fungoval v minulém programovém období mezi OPI a OPPI

- Ministerstvo životního prostředí poskytne ŘO ROP Střední Morava a OPPI podle potřeby informace z databáze starých ekologických zátěží, jejichž mapování v současné době MŽP provádí.

B) Poskytování informací

- Řídící orgány se budou vzájemně informovat o připravovaných výzvách v oblasti odstraňování starých ekologických zátěží (OP ŽP) a regenerace brownfields (ROP, OPPI)
- Prostřednictvím ms2007 bude zajištěno, aby ŘO ROP a ŘO OP ŽP a OPPI měly přístup k informacím o projektech vybraných k realizaci v těchto operačních programech a ke zprávám o průběhu realizace operačních programů

C) Věcné vymezení intervencí

Je dohodnuta věcná hranice podpory regenerace brownfields mezi ROP Střední Morava a OPPI, a to dle budoucího využití území:

- OPPI bude podporovat regeneraci brownfields, jejichž převážné budoucí využití bude pro podnikání (budoucí využití nemovitosti bude spadat do OKEČ: 15-37 nebo se bude jednat o strategické služby či technologická centra)
- ROP Střední Morava bude podporovat regeneraci brownfields pro veřejné využití a služby
- Ve vztahu k EAFRD nebude ROP Střední Morava a OPPI řešit regeneraci brownfields s budoucím využitím pro zemědělství

3.4 Koordinace s PRV

Program rozvoje venkova je, až na výjimky, územně zaměřen na podporu aktivit v obcích do 500 obyvatel. V oblasti podpory podnikatelů a NNO v cestovním ruchu je rozhraní mezi ROP Střední Morava a PRV je vymezeno tak, že z PRV budou podpořeny NNO v obcích do 2 000 obyvatel. Program rozvoje venkova se zaměří na podporu zemědělských podnikatelů a dále začínajících podnikatelů v oblasti cestovního ruchu v obcích do 2 000 obyvatel. V obcích do 2 000 obyvatel budou v ROP podporováni podnikatelé v cestovním ruchu s doloženým dvouletým účetním obdobím. V obcích nad 2 000 obyvatel budou podporováni podnikatelé v cestovním ruchu bez omezení.

Pro koordinaci s dalšími operačními programy je zásadní role ŘKV a NOK.

3.5 Koordinace s Operačními programy Lidské zdroje a zaměstnanost (OP LZZ) a Vzdělávání pro konkurenceschopnost (OP VK)

ROP Střední Morava bude podporovat infrastrukturu, potřebnou pro realizaci obou těchto operačních programů. Intervence v rámci ROP Střední Morava, OP LZZ a OP VK se tedy vzájemně doplňují. Předmětem vzájemné úzké spolupráce bude pravidelná vzájemná informovanost a spolupráce mezi ŘO LZZ a ŘO VK a ŘO ROP Střední Morava na úrovni Řídicího a koordinačního výboru, který je mechanismem na národní úrovni pro zajištění nejširší koordinace za účasti nejen orgánů zapojených do implementace, ale také hospodářských a sociálních partnerů.

Řídící orgán ROP Střední Morava poskytne řídicím orgánům programů ESF informace o regionálních potřebách v oblasti vzdělávání, školství, zdravotnictví, sociálních služeb a

rozvoje, které vyplynuly z analýz vypracovaných při vytváření ROP Střední Morava. Řídící orgány programů ESF mohou vzít v úvahu tyto potřeby při vyhlášení jednotlivých výzev. Řídící orgán ROP Střední Morava bude poskytovat informace o projektech, u nichž bylo rozhodnuto o využití křížového financování, řídicím orgánům programů ESF. Řídící orgán ROP Střední Morava při hodnocení projektů zohlední provázanost aktivit s ESF. Řídící orgán ROP Střední Morava poskytne řídicím orgánům programů ESF pro informaci dokumentaci pro žadatele, která bude zaměřena na oblast „školství, vzdělávání, zdravotnictví, sociálních služeb“, a to vždy před vyhlášením příslušné výzvy. Řídící orgán ROP Střední Morava bude umožňovat účast zaměstnanců řídicích orgánů programů ESF na školeních a seminářích týkajících se ROP Střední Morava (a naopak), následně tedy tito zaměstnanci budou moci informovat zájemce o dotace také s ohledem na vzájemnou komplementaci aktivit programů financovaných z ESF a ROP Střední Morava. Současně se předpokládá, že Kraje a jejich krajské úřady budou v některých případech zprostředkujícím subjektem pro programy OP LZZ a OP VK, a budou tedy hrát významnou úlohu při implementaci.

3.6 OP přeshraniční spolupráce ČR - Polsko 2007-2013 a OP přeshraniční spolupráce Slovensko - ČR 2007-2013

ROP Střední Morava má tematickou vazbu na OP přeshraniční spolupráce ČR - Polsko 2007-2013 a OP přeshraniční spolupráce Slovensko - ČR 2007-2013. Oblasti veřejných intervencí těchto operačních programů přeshraniční spolupráce se s ROP Střední Morava nepřekrývají z důvodu jejich odlišného cíle. Na rozdíl od ROP Střední Morava jsou oba operační programy přeshraniční spolupráce zaměřeny na intervence s přímým přeshraničním efektem a dopadem.

5.9 Křížové financování

Regionální operační program regionu soudržnosti Střední Morava se primárně zaměřuje na podporu investičních projektů. Na základě čl. 34, odst. 2 obecného nařízení je však možné uplatnit tzv. křížové financování do výše 10 % na prioritní osu, tj. podpořit také aktivity spadající do oblasti pomoci z ESF, pokud jsou tato opatření nezbytná pro uspokojivou realizaci projektu a přímo s ním souvisí¹. Křížové financování tak doplňkově zajistí počáteční realizaci a průběh aktivit projektu jinak podporovaných z ESF v těsné návaznosti na vybudování infrastruktury. V rámci jednotlivých tematických OP pak může žadatel žádat o podporu aktivit, které jsou náplní v rámci realizace projektu v ROP Střední Morava vybudované infrastruktury, v plném rozsahu, a to zejména v OP LZZ a OP VK financovaných z ESF v návaznosti na projekty sociální infrastruktury v oblasti sociálních služeb, zdravotnictví a vzdělávání, .

Křížové financování je umožněno v prioritní ose 2 Integrovaný rozvoj a obnova regionu a 3 Cestovní ruch. Bude se jednat o projekty zaměřené na vybudování infrastruktury veřejných služeb (sociální a vzdělávací infrastruktura), neboť materiální zázemí je nezbytné doplnit vzděláváním zaměstnanců související se změnou charakteru poskytovaných služeb a

¹ Základní legislativní předpisy pro křížové financování jsou:

- čl. 34 Nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 ze dne 11. července 2006 o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu a Fondu soudržnosti a o zrušení nařízení (ES) č. 1260/1999
- čl. 8 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1080/2006 ze dne 5. července 2006 o Evropském fondu pro regionální rozvoj a zrušení nařízení (ES) č. 1783/1999
- čl. 3 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1081/2006 ze dne 5. července 2006 o Evropském sociálním fondu a o zrušení nařízení (ES) č. 1784/1999
- Pokyny pro křížové financování na programové období 2007-2013 vydané Ministerstvem financí ČR

podporou provozu nových služeb. V případě investic do vzdělávání bude křížovým financováním pokryta také tvorba vzdělávacích programů souvisejících s novým vybavením škol a školských zařízení.

Materiální vybavení je v opodstatněných případech nezbytné doplnit vzděláváním poskytovatelů, zadavatelů i uživatelů veřejných služeb související s podporou zajištění nových služeb, příp. se změnou charakteru poskytovaných služeb, jejich zaměřením na začlenění specifických cílových skupin do společnosti a na trh práce². V oblasti vzdělávání bude možné podpořit tvorbu vzdělávacích programů souvisejících s novou infrastrukturou a vybavením škol a školských zařízení, s podporou rovných příležitostí dětí a žáků, včetně žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a podporou nabídky dalšího vzdělávání³. Podrobný výčet aktivit podporovaných v rámci křížového financování je uveden v Prováděcím dokumentu.

Usnesením Vlády ČR 1302/2006 bylo uloženo ministru pro místní rozvoj ve spolupráci s ministrem financí zpracovat závazné Pokyny pro křížové financování (dále jen „Pokyny“) a v případě potřeby aktualizovat Pokyny v návaznosti na zkušenosti z implementace. Obsahem tohoto Pokynu jsou i Podmínky pro uplatnění křížového financování v operačních programech. Podmínkami jsou například výše spolufinancovaných výdajů spadající do oblasti pomoci z druhého fondu.

Dalšími informacemi jsou například:

- Řídící orgány, které využívají způsob křížového financování, zajistí, aby tento způsob financování byl zapracován do rozhodnutí o poskytnutí dotace nebo jiného dokumentu, který zakládá dohodu mezi žadatelem a orgánem nadřízeným v implementační struktuře o financování projektu a příslušných prováděcích manuálů pro žadatele.
- Řídící orgány, které využívají křížového financování, zajistí, že doplňkový způsob financování bude využit pouze v případech, kdy je křížové financování nezbytné pro uspokojivé provádění operací a na aktivity, které přímo s těmito operacemi souvisí.
- Ministerstvo pro místní rozvoj ve spolupráci s MF zohlední způsob křížového financování v informačních systémech MSC2007 a VIOLA a bude postupovat při implementaci operačních programů financovaných prostřednictvím strukturálních fondů a Fondu soudržnosti v souladu s Pokyny.

V čl. 34, odst. 2 obecného nařízení je uváděn limit pro křížové financování ve výši 10 % financování Společenství na každou prioritní osu operačního programu s tím, že reálná výše limitu pro výši křížového financování je plně v kompetenci ŘO ROP Střední Morava a Řídící orgán může rozhodnout, zda v dané výzvě bude či nebude uplatněno křížové financování. Při aplikaci křížového financování bude postupováno v souladu s „Pokyny pro křížové financování na programové období 2007-2013“ vydanými na národní úrovni tak, aby byla dodržena příslušná ustanovení nařízení ES.

² Návaznost na OP LZZ oblast podpory 3.1 Podpora sociální integrace a sociálních služeb, oblast podpory 3.2 Podpora sociální integrace příslušníků romských lokalit, oblast podpory 3.3 Integrace sociálně vyloučených skupin na trh práce a oblast podpory 2.1 Posílení aktivních politik zaměstnanosti.

³ Návaznost na OP VK prioritní osu 1 Počáteční vzdělávání a prioritní osu 3 Další vzdělávání.

Vztah k ostatním nástrojům podpory (Přímé komunitární granty, nástroje Evropské investiční banky)

Předpokládané efekty a přínosy pro region soudržnosti Střední Morava s ohledem na jeho sociálně-ekonomický rozvojový potenciál je vhodné skloubit rovněž s možnostmi využívání přímých komunitárních grantů (především v oblasti vzdělávacích, neziskových a obecně prospěšných projektů). Tato synergie by měla být nejvíce patrná v oblasti druhé prioritní osy ROP Střední Morava.

Synergické efekty lze identifikovat i v případě tří iniciativ, vytvořených na úrovni Evropské investiční banky ve vztahu k efektivnějšímu využívání fondů EU v programovém období 2007 – 2013 (Jaspers, Jeremie, Jessica). Patrnost této synergie by měla být zřetelná především ve vztahu k druhé prioritní ose ROP Střední Morava.

Integrovaným přístupem bude sledován udržitelný rozvoj měst. V tomto ohledu je zásadní plánování a rozhodování o urbánních investicích na základě integrovaných plánů rozvoje měst. Nová iniciativa Jessica je směřována na Public Private Partnership anebo na jiné urbánní projekty generující příjmy zahrnuté v integrovaných plánech rozvoje měst s výhledem na dosažení pákového efektu a opětovného využití zdrojů operačních programů investovaných do těchto projektů.

Řídící orgán ROP Střední Morava předpokládá využití nové iniciativy Jessica na podporu investic fondů rozvoje měst a při realizaci může být využita některá, v současnosti navrhovaná, možnost s tím, že forma bude stanovena po upřesnění podmínek.

Může jít například o:

- příspěvní finanční částky do fondů rozvoje měst na podporu urbánních projektů generující příjmy
- organizace iniciativy Jessica prostřednictvím holdingového fondu
- svěřeni úkolů holdingového fondu EIB tím, že poskytne grant podle článku 44 obecného nařízení, a přispěje do EIB průkaznou počáteční částkou

V oblasti iniciativy „Regions for Economic Change“ ŘO ROP Střední Morava bude usilovat o:

- Vytvoření nezbytných opatření, aby do programového procesu byly zapojeny inovativní operace vztahující se k výsledkům sdružení, ve kterých má region účast
- Povolení přítomnosti zástupce (jakožto pozorovatele) těchto sdružení, ve kterých je region zahrnut, v monitorovacím výboru, aby mohl podávat zprávu o pokroku v aktivitách sdružení
- Zařazení zprávy o aktivitách sdružení na jednání monitorovacího výboru a diskusi příslušných návrhů, dotýkajících se programu, a to alespoň jednou ročně
- Informování ve výroční zprávě o provádění programu o regionálních akcích zahrnutých v Iniciativě Regiony pro hospodářskou změnu

5.10 Vnitřní konzistence programu

Priority formulované v rámci ROP Střední Morava vycházejí ze závěrů sociálně-ekonomické analýzy, projevující se ve výsledné koncentrované podobě SWOT. Jsou přitom respektována obecná obsahová rozhraní s ostatními Operačními programy.

Intervence v regionální dopravní síti a obslužnosti reaguje na rostoucí neprůchodnost místních tahů a očekávaní vyšších frekvencí dopravy z rozvoje průmyslu a turismu. Očekává nové potřeby obyvatel v přístupu ke službám vzdělávání, na které reaguje posilováním dopravní

obslužnosti. Trendy volného času, bezpečnosti, šetrnosti k přírodě jsou v podmínkách zahrnuty.

Intervence do rozvoje měst a obcí reaguje na rostoucí nároky obyvatel, na hrozby odchodu mladší generace a na nové potřeby vyvolané masivním stárnutím. Mění se potřeby je možné zachytit koncentrací na infrastrukturu sociálních služeb, místní dopravní potřeby včetně parkování, vzdělávání včetně knihoven, kultivaci urbanizovaných prostor. Ekonomické příležitosti rozvine podpora služeb v urbanizovaném prostoru se zřetelem na upadající místní části.

Intervence do cestovního ruchu jsou výsledkem poznání, že odvětví regionu může odstranit slabiny v ekonomické aktivitě obyvatel, zvláště na venkově méně vzdělaných. Posiluje poptávku po službách. Odpovídá trendu využívání volného času a ekonomizace místních hodnot.

Následující přehled nastiňuje konkrétní vazby mezi SWOT a oblastmi podpory v rámci jednotlivých priorit. Ke každé oblasti podpory jsou v přehledu uvedeny položky SWOT, ze kterých příslušná oblast podpory vychází.

V případě silných stránek je vazba na oblast podpory dána tím, že je třeba dané silné stránky využít a rozvíjet obory, oblasti a témata, které na ně navazují (např. aby byla využita silná stránka vedení významného dopravního koridoru územím regionu pro co největší část jeho území, je v rámci oblasti podpory 1.1 obsažena výstavba, stavební úpravy a případné rozšíření regionálních silnic, které umožní napojení na hlavní koridor). V případě slabých stránek je vazba dána snahou o jejich eliminaci v rámci aktivit prioritních os/oblastí podpory (např. na deficity ve vybavení vzdělávacích zařízení reagují oblasti podpory 2.1 a 2.2, v nichž jsou obsaženy stavební úpravy, modernizace a nákupy vybavení ve školách a školských zařízeních). U rozvojových příležitostí je vazba na oblasti podpory dána snahou o co největší zvýšení pravděpodobnosti, že příležitost danou vnějšími vlivy region využije (např. protože lze předpokládat, že v budoucnu poroste podpora netradičních forem cestovního ruchu ze strany státu, je v rámci oblastí podpory 3.1 a 3.2 obsažena podpora infrastruktury a služeb pro netradiční formy cestovního ruchu, aby této příležitosti mohlo být využito). V případě hrozeb určuje vazbu na oblast podpory úsilí o co největší snížení pravděpodobnosti, že hrozba daná vnějšími vlivy v regionu nenastane, resp. pokud nastane, aby jí byl region schopen co nejlépe čelit (např. aby nedošlo k omezení dopravní obslužnosti v periferních oblastech, je v rámci oblasti podpory 1.2 obsažena podpora veřejné dopravy a rozvoje integrovaného dopravního systému).

tabulka 54 Vazby mezi SWOT a specifickými cíli ROP Střední Morava

Koincidenční matice SWOT a specifických cílů ROP Střední Morava		Specifický cíl		
		Zajištění efektivní, flexibilní a bezpečné dopravní infrastruktury v rámci regionu soudržnosti Střední Morava a spolehlivé, kvalitní a integrované veřejné dopravní služby		
		Zlepšení kvality života v regionu soudržnosti Střední Morava, zvýšení atraktivity regionálních center, měst a obcí, zajištění kvalitní a dostupné sociální služby a příznivých, podpůrných podmínek pro podnikání		
		Zlepšení atraktivnosti regionu soudržnosti Střední Morava pro účely cestovního ruchu zlepšením jeho infrastruktury, služeb, informovanosti a propagace		
Silné stránky				
Vysoký podíl kvalifikovaných výrobních pracovníků na celkové zaměstnanosti			X	
Nárůst počtu volných pracovních míst v důsledku akcelerující ekonomické aktivity			X	X
Mírný nárůst podílu vysokoškolsky vzdělaných osob a klesající podíl osob s nejnižším vzděláním			X	
Mírný nárůst počtu studentů středních odborných škol			XXX	
Výraznější nárůst počtu studentů vysokých škol, především v bakalářském, pozvolna i magisterském studiu			X	
Velmi početný malý a střední podnikatelský stav			XX	XX
Rostoucí ekonomická síla malých podniků			XX	XX
Rostoucí počet pracovníků v odvětvích výzkumu, vývoje a inovací			XX	
Rostoucí míra využívání informačních a komunikačních technologií		XX	XX	XX
Tradice lázeňství				XXX
Relativně významná tranzitní lokalita, zahrnující součásti Transevropské dopravní sítě		XXX		
Poměrně hustá síť dopravní infrastruktury		XXX	XXX	
Postupné rozšiřování integrovaného systému veřejných dopravních služeb provazující městskou a meziměstskou dopravu		XXX		
Dlouhodobě výrazné zlepšení kvality životního prostředí		X	X	X
CHKO jako stabilizační faktor				XX
Slabé stránky				
Pokles počtu obyvatel			XX	
Relativně nízká úroveň migračního salda			XX	
Výrazný nárůst hodnot indexu stáří napříč regionem,			XXX	
Vysoký podíl staršího obyvatelstva ve velkých městech			XXX	
Prohlubování ekonomického zaostávání regionu ve vztahu k průměru ČR			X	X
Míra ekonomické aktivity pod celostátním průměrem s tendencí mírného poklesu			X	
Prodlužující se doba průměrné délky nezaměstnanosti			XXX	
Nízká míra ekonomické aktivity osob s nízkým vzděláním při klesajícím trendu			XXX	
Nízký podíl zaměstnanosti v terciárním sektoru			X	X
Nerovnoměrné rozložení průměrné mzdy u srovnatelných profesí a činností v rámci regionu			XX	
Nízký podíl vědeckých a odborných duševních pracovníků na celkové zaměstnanosti regionu			XX	
Nejcitlivější skupiny mezi nezaměstnanými osobami: starší 50 let a ve věku 20 - 25 let			XXX	
Stále nízký podíl výdajů na vzdělání v porovnání s průměrem EU			XXX	

Mírně podprůměrná vzdělanostní struktura (nižší podíl vysokoškolsky vzdělaného obyvatelstva) v porovnání s průměrem ČR			XX	
Nesystematičnost procesu dalšího vzdělávání (plošný celostátní problém)			XXX	
Klesající vývojové charakteristiky ukazatelů cestovního ruchu				XXX
Nízká nabídka doplňkových služeb cestovního ruchu				XXX
Nenaplněný potenciál cestovního ruchu: slabý marketing, slabá součinnost a provázanost služeb, nižší kvalita infrastruktury, zařízení a služeb				XXX
Nízká ekonomizace historických, kulturních i přírodních hodnot				XXX
Malá váha výzkumných a vývojových aktivit			XX	
Nízká revitalizace areálů pro podnikání uvnitř obcí a měst			XXX	
Omezené napojení okrajových částí regionu na dopravní systém	XXX			
Technická zaostalost stávající dopravní infrastruktury	XXX	XXX		
Nevyužívaná infrastruktura regionálních letišť	XXX			
Četný výskyt kolizních míst	XXX			
Absence přeložek, obchvatů, bezpečnostních prvků	XXX			
Nešetrnost k životnímu prostředí	XXX			
Nedostatečný rozsah a propojenost sítě cyklistických a pěších stezek ve vhodných lokalitách	XX			XX
Absence komplexně pojatého integrovaného systému veřejné osobní dopravy	XXX	XX		
Nedostatečný přeshraniční dopravní ruch	XXX			
Pozvolna snižující se objem finančních prostředků na akce a činnosti pro životní prostředí			X	
Výskyt brownfields a starých ekologických zátěží			XXX	
Absence systémových opatření proti povodním a sesuvům půdy a dalším rizikům	XX	XXX		
Nevyhovují kapacity stacionární dopravy, kombinace motorové a bezmotorové dopravy v sídlech a místních komunikacích	XXX	XXX		
Dosavadní kapacity infrastruktury pro poskytování sociálních služeb zdaleka nedosahují žádoucích standardů sociální péče a pomoci			XXX	
Riziko bariér leží rovněž ve skupině nejmladší generace			XXX	
Přetrvávání bariér pro sociální začlenění a ekonomické uplatnění zdravotně postižených osob i osob o ně pečujících			XXX	
Příležitosti				
Nové požadavky na kapacitu i kvalitu infrastruktury a služeb pro děti předškolního a školního věku			XXX	
Rostoucí útraty za služby volného času, obzvláště v turismu			XX	XXX
Zájem bohatnoucích částí světa o poznání jiných než mainstreamových turistických lokalit v Evropě	XX			XXX
Uplatnění know-how a kulturních hodnot na globálních trzích			XX	
Poptávka alternativních a doplňkových volnočasových aktivit, např. splavnění lokálních vodních toků			XXX	XXX
Rostoucí poptávka po kvalifikované pracovní síle v odvětvích s perspektivou			XX	X
Rostou potřeby speciálního vzdělávání, integrace či naopak individualizace			XXX	
Rostoucí potřeba celoživotního vzdělávání			XXX	
Potřeba investorů umístit či přenést produkci do míst disponujících pracovní silou, prostorem a dopravní sítí	XX	XX		
Všeobecná poptávka po technologických alternativách ve stále širší škále oborů a s tím spojená poptávka po kvalifikovaných vývojových a inovačních kapacitách			XX	
Odstranění technické zaostalosti stávající silniční dopravní infrastruktury a implementace bezpečnostních prvků	XXX	XX		
Potenciál pro rozvoj meziměstské mezinárodní letecké dopravy a letišť v regionu	XXX			
Možnost rozvoje průmyslové i volnočasové lodní dopravy				XXX
Napojení Zlínské aglomerace na systém dálnic a rychlostních komunikací i mezinárodních tras	XXX			
Rozvoj cyklistické dopravy a integrovaného systému veřejné dopravy	XX	XX		
Preferování šetrných přístupů ve spotřebě neobnovitelných zdrojů	XX	XX		
Technologické využívání dosavadních odpadů a potenciál investic a do nových odvětví			X	
Zvyšující se nároky obyvatel i návštěvníků na kvalitu prostředí sídel – zeleň, parky, lesoparky, okolí vodních ploch a toků			XXX	
Zvyšující se nároky na dostupnost zdravotnických služeb			XXX	
Poptávka po specifických sociálních a zdravotnických službách ve skupině seniorů			XXX	
Poptávka komerčních i neziskových služeb včetně vzdělávání pro seniory			XXX	

Poptávka po integrované prevenci a službách vyvolaná rostoucí škálou bezpečnostních rizik			xxx	
Hrozby				
Ztráta perspektivy osobního uplatnění v regionu – exodus či apatie mladší generace			xx	
Zhoršení věkové struktury obyvatelstva (úbytek dětské složky v populaci, zvyšující se podíl seniorů v populaci)			xxx	
Zastavení zvolna zvyšující se hospodářské dynamiky regionu			x	x
Zastavení se zvolna zvyšující dynamiky terciárního sektoru			x	xx
Upadání částí měst a malých obcí v souvislosti s rozparem mezi jejich dřívějšími funkcemi a současným využitím			xxx	
Zaostávání koupěschopnosti obyvatel s dopady na místní trhy, produkci a služby			xx	
Porušování pravidel otevřené soutěže v lokálních hospodářských vztazích včetně PPP			xx	xx
Stárnutí pracovní síly bez náhrady – stavebnictví, strojírenství			xxx	
Zhoršení regionální vzdělanostní struktury			xx	
Vzdělávací a školské instituce nenaleznou prostor pro vzájemnou komunikaci s potencionálními zaměstnavateli jejich absolventů			xx	
Nížší úroveň kvality vzdělávání na středních a vysokých školách v regionu			xxx	
Degradace kvalifikované síly podporou investorů v jednoduchých produkcích a velkoobchodech			x	
Místní nositelé prosperity zůstanou v izolaci od potenciální kooperace v regionu			x	x
Nedojde k užšímu propojení činností podnikatelských subjektů s centry výzkumu, vývoje a inovací			xx	
Nedojde k odpovídající koordinaci a synergii a regionalizaci investic realizovaných z příslušných operačních programů a jiných zdrojů především do rozvoje dopravní infrastruktury a aktivit vědy, výzkumu a inovací	xx		xx	
Obchodní koncentrace, které vylučují v některých oborech menší podniky			xx	
Image nedostupného a málo atraktivního regionu	xxx			xxx
Zaostávání v produktivním vývoji a inovacích			xx	
Nezvládnutí tranzitní dopravy s dopady na sídla a životní prostředí		xx		
Nestabilita a ohrožení přírodními riziky – povodně, sesuvy půdy aj.		xx	xx	
Nenaplnění požadavků v sociální a zdravotnické oblasti			xxx	

5.11 Horizontální témata (udržitelný rozvoj; rovné příležitosti)

Z obecného nařízení a ze Strategických obecných zásad Společenství vyplývá pro členské státy v letech 2007 - 2013 povinnost respektovat dvě horizontální témata. Jedná se o téma „Rovné příležitosti“ (téma upravuje obecné nařízení čl. 16 Rovné příležitosti žen a mužů a zásada nediskriminace) a téma „Udržitelný rozvoj“ (téma upravuje obecné nařízení čl. 17 Udržitelný rozvoj). Tato témata jsou průřezová a jsou zohledněna ve všech třech prioritních osách Regionálního operačního programu regionu soudržnosti Střední Morava. Čtvrtá prioritní osa Technická pomoc je ve vztahu k těmto tématům neutrální.

Rovné příležitosti a ERDF:

Princip rovných příležitostí je definován jako potírání diskriminace na základě pohlaví (genderové hledisko), rasy, etnického původu, náboženského vyznání, víry, zdravotního postižení, věku či sexuální orientace. Téma rovných příležitostí se vztahuje i na další znevýhodněné skupiny jako jsou migranti, dlouhodobě nezaměstnaní, osoby s nízkou kvalifikací, osoby z obtížně dopravně dostupných oblastí, absolventi škol; souhrnně skupiny ohrožené sociálním vyloučením.

Projekty spolufinancované fondy EU musí přispívat k naplňování principu rovných příležitostí pro muže a ženy. Posuzování projektů ucházejících se o spolufinancování z fondů, které nejsou specificky orientovány ke zlepšení rovných příležitostí, musí obsahovat vyhodnocení jejich vlivu na rovné příležitosti. Řídící orgán ROP Střední Morava v rámci

řízení a monitorování ROP Střední Morava zajistí, že budou vypracovány statistiky v členění podle pohlaví (na základě dostupných dat). Zajistí také, že hodnocení budou zjišťovat rozsah, v jakém je princip podpory rovných příležitostí brán v úvahu při implementaci programu. V odůvodněných případech bude ŘO ROP Střední Morava usilovat o vytváření přiměřených hodnotících postupů, nástrojů a indikátorů pro tento účel. Pro podporu hlavních úkolů v rovných příležitostech bude možno využívat technické pomoci. Výroční zprávy a závěrečná zpráva o implementaci ROP Střední Morava budou obsahovat zvláštní kapitulu popisující činnosti podniknuté v rámci programu pro zajištění realizace cílů programu s charakterem rovných příležitostí.

Členské státy a EK přijmou vhodná opatření, aby v jednotlivých fázích provádění fondů, a zejména při přístupu k nim, nedocházelo k diskriminaci těchto skupin. Jedním z kritérií, které je třeba dodržovat při určení opatření spolufinancovaných fondy a které je třeba zohlednit během jednotlivých fází provádění, je zejména přístupnost pro osoby se zdravotním postižením.

Téma rovných příležitostí se v prioritní ose číslo jedna odráží posilováním rovných příležitostí v oblasti veřejné dopravy jako jedné z veřejných služeb, dále pak zvýhodněním projektů poskytujících bezbariérovost přístupu pro obyvatele s omezením pohybu nebo orientace.

V oblasti prioritních os číslo dvě a tři se projevuje prostřednictvím podpory rozvoje podnikání obecně a rozvoje podnikání v oblasti cestovního ruchu, kdy přispívá k rovným příležitostem ve formě vytváření rovných šancí na získání zaměstnání v nově vznikajícím a rozvíjejícím se podnikatelském sektoru. Další vazba zde pak spočívá v podpoře infrastruktury ve zdravotnictví, sociálních službách, vzdělávání a dalších oblastech založených na poskytování veřejných služeb a vytváření podmínek pro zlepšení kvality života obyvatel.

Ve vztahu k rovným příležitostem poskytují všechny oblasti intervence ROP Střední Morava stejné podmínky všem potenciálním žadatelům. Žadatelé/příjemci budou navíc u těch aktivit, které vykazují vztah k rovným příležitostem, dokládat pozitivní vliv projektů na rovné příležitosti.

Životní prostředí:

V článku 17 Obecného nařízení je definice udržitelného rozvoje zúžena pouze na problematiku životního prostředí a jeho ochrany ve snaze o vytvoření rovnováhy mezi ekonomickým rozvojem oblasti a environmentální stránkou. Udržitelný rozvoj je takový hospodářský růst, který uvádí v soulad hospodářský a společenský pokrok s plnohodnotným zachováním životního prostředí.

Téma životního prostředí a udržitelného rozvoje se odráží zejména v prioritní ose číslo jedna v důrazu na rozvoj veřejné dopravy a dalších udržitelných forem dopravy (například cyklistická doprava, podpora projektů snižujících emise z veřejné dopravy atd.) Pozitivní dopad na životní prostředí bude mít i realizace vybraných projektů v oblasti dopravní infrastruktury (například obchvaty měst).

V prioritní ose číslo dvě bude téma životního prostředí a udržitelného rozvoje zohledněno zejména v oblasti revitalizace fyzického prostředí, jako například odstraňování starých ekologických zátěží typu brownfields a v oblasti zvyšování atraktivity veřejných prostranství měst a obcí.

U prioritní osy číslo tři bude kladen důraz na podporu takových projektů, které jsou šetrné k životnímu prostředí. Bude se jednat o podporu projektů stavebních úprav, případného

rozšíření a budování infrastruktury potřebné pro rozvoj nových forem cestovního ruchu šetrných k životnímu prostředí (pěší turistika, cykloturistika, agroturistika).

Napříč všemi prioritními osami bude zohledněna problematika udržitelné energie, a to zejména ve vztahu ke snížení energetické náročnosti, zvýšení energetické účinnosti, nalezení vhodných energetických zdrojů nezatěžujících životní prostředí apod. Budou podporovány projekty, které přispějí k těmto cílům a bude to zohledněno při hodnocení konkrétních projektů.

ROP Střední Morava prošel procesem hodnocení vlivů operačních programů na životní prostředí – SEA. Horizontální problematika životního prostředí je s výstupy a výsledky SEA hodnocení úzce provázána. Na základě doporučených monitorovacích ukazatelů a výběrových kritérií bude zajištěno zohlednění vlivu ROP Střední Morava na horizontální cíl životní prostředí a tím i vazba na horizontální témata programu i projektů. Budou vymezeny jednotlivé dimenze, kterými je třeba se ve vztahu ke strukturálním fondům zabývat, především se jedná o znečištění (vody, vzduchu, půdy, hluková zátěž), spotřebu zdrojů (vody, energie, surovin, plochy) a odpady (produkce, resp. redukce nebezpečných a ostatních odpadů).

Pro dostatečně účinný a objektivní monitoring vlivů implementace ROP Střední Morava na životní prostředí byly dle doporučení zpracovatele SEA (kapitola 9. Stanovení monitorovacích ukazatelů vlivu koncepce na životní prostředí) učiněny následující kroky:

- zpracování navržených environmentálních indikátorů do celkového systému sledování dopadů implementace ROP Střední Morava (jako indikátory a jako kritéria pro hodnocení a výběr projektů),
- navázání systému monitoringu na systém hodnocení a výběru projektů s využitím environmentálních kritérií,
- pravidelné zveřejňování výsledků monitoringu (bude realizováno v průběhu programovacího období),
- zajištění dostatečné personální a odborné kapacity pro oblast životního prostředí v rámci sledování dopadů ROP Střední Morava na životní prostředí,
- zajištění dostatečné informovanosti všech zainteresovaných skupin do implementace ROP Střední Morava (zejména žadatelů) o environmentální problematice a možných vazbách projektů na životní prostředí (bude realizováno v průběhu programovacího období).

Monitorování indikátorů životního prostředí

Za efektivní monitoring vlivů ROP Střední Morava na životní prostředí je zodpovědný Řídící orgán. Monitoring vlivů programu na životní prostředí je prováděn na základě environmentálních indikátorů, které jsou součástí indikátorové soustavy ROP Střední Morava a na základě environmentálních kritérií, které slouží k bližší konkretizaci vlivů jednotlivých projektů na životní prostředí a současně slouží jako zdroj informací pro hodnocení projektu.

Regionální operační program regionu soudržnosti Střední Morava bude monitorován pomocí výběru environmentálních indikátorů, které byly navrženy zpracovatelem hodnocení SEA NRP/NSRR, respektive bude posuzován jejich vliv na vývoj komplexních klíčových indikátorů. Tyto komplexní klíčové indikátory byly navrženy ve spolupráci s odborníky v oblasti životního prostředí, jsou začleněny přímo do indikátorové soustavy ROP Střední Morava a budou průběžně sledovány na úrovni programu. Jedná se o indikátor 65/31/02 Expozice obyvatelstva nadlimitním koncentracím PM10 (% obyvatel, zdroj – ČHMÚ) a

indikátor 65/31/04 Snížení emisí primárních částic a prekurzorů sekundárních částic (Kt/rok, zdroj – ČHMÚ).

Jedná se o indikátory zaměřující se na oblast znečištění ovzduší, protože tato oblast byla identifikována jako vážný environmentální problém regionu soudržnosti Střední Morava. Vybrané indikátory mají komplexní povahu a na jejich konkrétním vývoji se podílí celá řada dílčích environmentálních indikátorů uvedených v SEA ROP Střední Morava.

Prohlášení ve smyslu čl. 10 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/42/ES o posuzování vlivů některých plánů a programů na životní prostředí

Provázanost mezi environmentálními indikátory ROP Střední Morava, které vychází ze SEA ROP Střední Morava, dalšími indikátory ROP Střední Morava zaměřenými na oblast životního prostředí a kritérii pro výběr projektů je popsána v následujícím textu, které zároveň uvádějí indikátory do souladu s požadavky čl. 10 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/42/ES ze dne 27. června 2001 o posuzování vlivů některých plánů a programů na životní prostředí.

V návaznosti na tuto směrnici a za účelem monitoringu významných vlivů ROP Střední Morava na životní prostředí s cílem předcházet negativním dopadům byly stanoveny environmentální indikátory jako nedílná součást indikátorové soustavy ROP Střední Morava.

tabulka 55 **Environmentální indikátory**

<i>Kód NČ</i>	<i>Název indikátoru</i>	<i>Měrná jednotka</i>	<i>Info. zdroj</i>
212300 Lisabon	Emise primárních částic a prekurzorů sekundárních částic	kt/rok (v potenciálu tvorby částic)	ČHMÚ
653102	Expozice obyvatelstva nadlimitním koncentracím PM ₁₀	%	ČHMÚ
652000	Plocha revitalizovaných nevyužívaných nebo zanedbaných areálů (brownfields) celkem	ha	region
371101 Core 20	Hodnota úspory času v silniční dopravě v EUR	EUR/rok	region
610112	Délka nově vybudovaných nebo rekonstruovaných cyklostezek a cyklotras	km	region

V následující části je popsán soubor environmentálních indikátorů projektů, které budou pro jednotlivé oblasti podpory nastavovány dle charakteru podporovatelných aktivit.

Na úrovni Řídícího orgánu jsou data kompletována v IS MONIT7+ a následně vyhodnocována za celý operační program. Výsledky hodnocení slouží jako podklady pro efektivní řízení programu a pro monitorovací zprávy na úrovni programu, výroční zprávy a závěrečnou zprávu. Dále budou tyto výsledky poskytovány všem relevantním orgánům (MV, NOK, EK).

Soustava environmentálních kritérií slouží ke konkretizaci vlivů projektu na udržitelný rozvoj a je z tohoto hlediska důležitým nástrojem pro hodnocení projektů. Kritéria jsou kvantifikovatelného a nekvantifikovatelného charakteru.

Žadatel při zpracovávání projektové žádosti vybírá relevantní environmentální kritéria pro svůj projekt. U nekvantifikovatelných kritérií uvádí bližší specifikaci přínosu svého projektu z hlediska příspěvku k udržitelnému rozvoji. U kvantifikovatelných kritérií žadatel uvádí výchozí a cílovou hodnotu, které má být realizací projektu dosaženo včetně bližšího popisu situace. Na základě zhodnocení celkového přínosu může žadatel zamýšlený projekt přepracovat tak, aby byl projekt z hlediska udržitelného rozvoje více přijatelný a splňoval požadavky udržitelného rozvoje.

Na základě vybraných environmentálních kritérií provádí Řídící orgán zhodnocení celkového vlivu na životní prostředí. Projekty s pozitivními účinky na životní prostředí budou bodově zvýhodněny oproti projektům, které mají neutrální vliv na životní prostředí. Projekty s negativním vlivem jsou automaticky vyřazovány z procesu administrace.

tabulka 56 Kvantifikovatelná environmentální kritéria ROP Střední Morava jsou:

Kód	Název	
01	Bude mít realizace projektu vliv na snížení emisí skleníkových plynů (CO ₂ ekvivalent)?	tun/rok
02	Přispěje realizace projektu ke snížení emisí hlavních znečišťujících látek, spojených s danou činností (jedná se o tuhé částice, SO ₂ , NO _x , NH ₃ , těkavé organické látky)?	tun/rok
04	Přispěje projekt ke zvýšení celkové výměry dopravou nefragmentovaných území? [Pozn.: nefragmentovaná území: území o plošném rozsahu větším než 100 km ² (limity fragmentace jsou silnice s intenzitou dopravy vyšší než 1000 vozidel/den a vícekolejná železnice)	km ²
05	Přispěje projekt k obnově stabilního vodního režimu krajiny a prvků ekologické stability?	
07	Dojde v souvislosti s realizací projektu k přírůstku nebo úbytku plochy ohnisek biodiverzity? (Pozn. za ohniska biodiverzity lze považovat např. 1. a 2. zóny NP a CHKO, NRP, PR, ÚSES)?	počet ha
08	Obsahuje projekt aktivity vedoucí k odstranění starých ekologických zátěží?	
09	Dojde v souvislosti s realizací projektu ke zvýšení výroby energie z obnovitelných zdrojů?	GJ
10	Dojde v souvislosti s realizací projektu k úsporám energie? (Porovnat lze na základě konečné spotřeby energie, jak je definována ve statistické ročence.)	GJ
11	Zahrnuje projekt využívání recyklátů?	tuny
12	Dojde v souvislosti s realizací projektu ke snížení objemu produkovaných nebezpečných odpadů?	tun
13	Dojde v rámci realizace projektu ke zvýšení rozlohy zelených ploch v sídlech?	ha
14	Bude projekt realizován s využitím brownfields?	ha
15	Bude v rámci projektu investováno do rozvoje systémů veřejné dopravy?	mil. Kč
16	Dojde realizací projektu ke zvýšení přepravních výkonů v železniční dopravě?	tkm
17	Dojde realizací projektu ke snížení počtu obyvatel, žijících v prostředí, kde je podle hlukové mapy překročen limit hluku?	počet obyvatel
18	Obsahuje projekt podporu výrobků šetrných k životnímu prostředí?	počet výrobků certifikovaných v rámci projektu
54	Rozloha revitalizovaných brownfields v rámci projektu.	ha

57	Přispěje projekt k rozšíření/záboru zelených ploch v rámci sídel?	ha
75	Plocha regenerovaných zón pro podnikatelské účely	m2

tabulka 57 Nekvantifikovatelná environmentální kritéria ROP Střední Morava jsou:

Kód	Název
19	Zahrnuje projekt environmentální vzdělávání, výchovu a osvětu?
31	Přispěje realizace projektu ke snížení záborů půdy ?
32	Přispěje realizace projektu k omezení fragmentace krajiny ?
33	Přispěje realizace projektu ke zlepšení retenční funkce krajiny ?
34	Přispěje realizace projektu ke snížení spotřeby nerostných surovin pro realizaci projektu ?
35	Přispěje realizace projektu ke snížení produkce odpadů ?
37	Přispěje projekt k ochraně přírodních prvků v zastavěných územích ?
38	Přispěje projekt ke zvýšení počtu přepravených osob MHD ?
39	Přispěje projekt ke snížení zatížení transitní a nákladní dopravou ?
40	Pokud je projekt realizován na území CHKO je v souladu s jeho plánem péče ?
41	Pokud je projekt realizován na území zařazeném do soustavy NATURA 2000 je v souladu s podmínkami jeho ochrany ?
45	Přispěje realizace projektu k úsporám energie či ke zvýšení výroby energie z obnovitelných zdrojů ?
50	Přispěje projekt ke snížení hlukové zátěže obyvatel?
51	Přispěje projekt k posilování ekologického povědomí obyvatel?
52	Má projekt pozitivní vliv na ohnisko biodiverzity (maloplošná ZCHÚ, skladebné prvky ÚSES, EVL)?
55	Přispěje realizace projektu k vyššímu využití environmentálně šetrných forem cestovního ruchu?
56	Dojde k záboru lesního a/nebo zemědělského půdního fondu?
59	Je projekt zaměřený na podporu environmentálně šetrných forem dopravy?
60	Dojde v souvislosti s projektem k revitalizaci nebo regeneraci území?
61	Zahrnuje projekt materiálové využití odpadů popř. využití druhotných surovin z odpadů?
62	Dojde v souvislosti s realizací projektu k minimalizaci zásahů do zvlášť chráněných území (ZCHÚ) a územních systémů ekologické stability (ÚSES)?
63	Bude mít projekt pozitivní vlivy na ŽP?
64	Dojde v rámci realizace projektu k ochraně a obnově migračních tras?
66	Dojde realizací projektu ke snížení dopravních nehod?
67	Bude v rámci realizace projektu zaveden environmentální systém řízení?
68	Dojde realizací projektu k podpoře IDS?
69	Dojde realizací projektu k podpoře zavádění telematických systémů?
70	Dojde realizací projektu k podpoře veřejné dopravy v rámci dopravní obslužnosti?
72	Dojde realizací projektu k úspoře energie v podnikatelském sektoru?

V evaluačním plánu ROP Střední Morava je naplánována evaluační studie, jejímž cílem bude stanovení, jak se dva výše uvedené klíčové environmentální indikátory v průběhu realizace programu vyvíjely a nakolik k případné změně jejich stavu přispěla realizace programu ROP Střední Morava. Toto posouzení bude založeno rovněž:

- na hodnocení vývoje environmentálních kritérií pro výběr projektů, k nimž se žadatelé zavázali v projektové žádosti a které budou uvádět do monitorovacích zpráv (tj. na hodnocení vlivu dosažených hodnot environmentálních kritérií pro výběr projektů na indikátory SEA ROP Střední Morava na hodnocení vlivu dosažených hodnot indikátorů SEA ROP Střední Morava na indikátory programu ROP Střední Morava zaměřené na životní prostředí .

Cíle fondů jsou sledovány v rámci zásad udržitelného rozvoje a prosazování cíle Společenství chránit životní prostředí a zlepšovat jeho kvalitu, jak je stanoveno v článku 6 Smlouvy. Pozitivní dopad na horizontální témata bude vždy definován jako kritérium hodnocení projektů.

5.12 Soulad s politikami Společenství

Řídící orgán ROP Střední Morava zajišťuje, že v průběhu všech fází přípravy a realizace prioritních os je posuzována slučitelnost operačního programu s politikami Společenství. Detailní informace o způsobu zabezpečení slučitelnosti navrhovaných prioritních os a oblastí podpor s politikami Společenství obsahuje prováděcí dokument.

Všechny instituce zainteresované do tvorby operačního programu jsou zavázány dbát na zásadu slučitelnosti s politikami Společenství.

5.13 Veřejná podpora pro „Regionální operační program regionu soudržnosti Střední Morava 2007 – 2013“

Finanční prostředky poskytované ze strukturálních fondů budou znamenat podporu z veřejných prostředků, a proto se řídí všemi příslušnými pravidly a předpisy ES pro veřejnou podporu. Podpora z veřejných prostředků znamená výhradně takovou podporu, která má veškeré znaky stanovené v článku 87 Smlouvy o založení ES.

Řídící orgán zajistí, aby akce financované ze strukturálních fondů splňovaly pravidla pro poskytnutí veřejné podpory, jak jsou stanovena v článku 87 Smlouvy o založení ES.

Veškeré zamýšlené podpory z veřejných prostředků musí být oznámeny (Článek 88 bod 3 Smlouvy o založení ES) a žádné podpory z veřejných prostředků nelze poskytovat před tím, než EK přijme konečné rozhodnutí.

Zvláštní pozornost bude věnována veřejné podpoře akcí z několika zdrojů (např. státní rozpočet, rozpočty krajů a obcí, finanční prostředky ze strukturálních fondů). Celková výše veřejné podpory ze zdrojů ČR a EU nesmí překročit limity stanovené v Regionální mapě intenzity veřejné podpory ČR pro období 2007 – 2013.

Podrobné informace o veřejné podpoře u jednotlivých oblastí podpory jsou uvedeny v Prováděcím dokumentu.

Vymezení pojmu „veřejná podpora“ je obsaženo v čl. 87 odst. 1 Smlouvy o založení Evropského společenství⁴. Z něj vyplývá, že za veřejnou podporu⁵ je považována jakákoliv forma výhody ze strany státu, jiných veřejných institucí, příp. jimi kontrolovaných subjektů, směřující určitému podniku/podnikům⁶, příp. odvětví výroby (služeb), která narušuje, resp. je způsobilá narušit soutěž na vnitřním trhu EU a ovlivnit obchod mezi členskými státy. Rovněž je třeba zdůraznit, že aby se ve svém důsledku jednalo o veřejnou podporu, musí - mimo naplnění shora uvedených znaků - dojít i k přímému (výdej prostředků) či nepřímému zatížení (nevybrání prostředků) veřejných rozpočtů (do této kategorie jsou EK řazeny i prostředky strukturálních fondů).

Finanční prostředky poskytované ze SF budou považovány za státní prostředky. Jejich poskytování bude znamenat podporu z veřejných prostředků, a proto se řídí všemi příslušnými pravidly a předpisy ES pro veřejnou podporu. Podpora z veřejných prostředků znamená výhradně takovou podporu, která má veškeré znaky stanovené v článku 87 Smlouvy o založení ES.

Poskytovaná podpora musí být v souladu s národním i komunitárním právem (zvláště v oblasti zadávání veřejných zakázek – řídí se zejména zákonem č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách v platném znění). Podpora bude dále splňovat kritéria efektivního čerpání SF respektovat veřejný zájem a nebude přispívat k nepřiměřeným ziskům příjemců podpory.

Řídicí orgán ROP Střední Morava zaručí, aby každá veřejná podpora poskytnutá v rámci ROP Střední Morava byla v souladu s procedurálními, procesními a věcnými pravidly veřejné podpory platnými v okamžiku poskytnutí veřejné podpory.

„Řídicí orgán v případě podpory velkým podnikům zajistí od daného příjemce prohlášení/záruku, že podpora nebude použita k investicím spojeným s přemístěním výrobních zařízení a zařízení pro poskytování služeb mezi členskými státy EU.“

Celková výše veřejné podpory ze zdrojů ČR a Evropské unie nepřekročí limity stanovené v Regionální mapě intenzity veřejné podpory ČR na léta 2007 – 2013. V rámci ROP Střední Morava připadají v úvahu podpory „de minimis“ a blokové výjimky pro regionální investiční podporu, resp. pro podporu malých a středních podniků. Podrobnosti budou uvedeny v Prováděcím dokumentu.

⁴ Toto ustanovení stanoví, že: „Podpory poskytované v jakékoliv formě státy nebo ze státních prostředků, které narušují nebo hrozí narušením soutěže tím, že zvýhodňují určité podniky nebo určitá odvětví výroby, jsou pokud ovlivňují obchod mezi členskými státy, neslučitelné se společným trhem, nestanoví-li tato smlouva jinak.“

⁵ Právo ES užívá termín „státní pomoc“. Jde o synonymum k pojmu „veřejná podpora“, který byl do českého právního řádu zaveden zákonem č. 59/2000 Sb., o veřejné podpoře, ve znění zákona č. 130/2002 Sb. Tento zákon byl zrušen ke dni 1. 5. 2004 již zmíněným zákonem č. 215/2004 Sb., který pojem „veřejné podpora“ rovněž užívá.

⁶ Podnikem je pro účely práva ES jakákoliv entita bez ohledu na právní status či způsob financování vykonávající tzv. ekonomickou aktivitu, tj. činnost spočívající v nabízení výrobků a služeb, pro niž existuje na trhu konkurence. Podnikem tak jsou nejen podnikatelé (obchodní společnosti, OSVČ, svobodná povolání), ale mohou jimi být i příspěvkové organizace, univerzity, nadace apod., pokud vykonávají činnost, kterou by bylo možné nazvat ekonomickou ve shora uvedeném významu.

a) podpora de minimis

Část podpor bude poskytována pouze v malých finančních objemech, tedy v rozsahu tzv. podpory de minimis, která se řídí nařízením Komise č. 1998/2006 ze dne 15. 12. 2006, o použití článků 87 a 88 Smlouvy na podporu de minimis. Celková výše podpory de minimis poskytnutá jednomu podniku nepřesáhne v tříletém období hrubou částku 200 000 EUR (nebo 100 000 EUR v případě podniku činného v odvětví silniční dopravy), a to bez ohledu na formu podpory nebo jejím sledovaném cíli a nezávisle na tom, zda je poskytnutá podpora financována ze zdrojů EU zcela nebo částečně.

V případě poskytnutí podpory „de minimis“ oznámí poskytovatel příjemci, že se jedná o podporu uvedeného typu, a zároveň bude požadovat od příjemce prohlášení, ve kterém příjemce uvede, zda obdržel jakoukoli jinou podporu „de minimis“ v průběhu posledních tří let, a pokud ano, v jaké výši.

V případě, že bude ŘO předložena informace o všech podporách „de minimis“ během posledních 3 let příjemce obdržel a součet bude přesahovat limit podpory „de minimis“ stanovený nařízením ES, v tomto případě nebude příjemci dotace poskytnuta.

b) blokové výjimky ze zákazu veřejné podpory

U části programu může být poskytována povolená veřejná podpora, která je definována ve speciálních nařízeních Komise, vydaných na základě čl. 87 odst. 3 Smlouvy o ES. Jedná se o tzv. blokové výjimky, tedy výjimky ze zakázané veřejné podpory dle čl. 87 odst. 1 Smlouvy o ES. Pro tyto vymezené kategorie podpor není nutné provádět notifikaci.

V případě ROP Střední Morava se jedná o podpory dosud upravené nařízením Komise č. 70/2001 ze dne 12. ledna 2001, o použití článků 87 a 88 Smlouvy o ES u státní podpory malého a středního podnikání a o podpory v poskytované v rámci blokové výjimky podle nařízení Komise č. 1628/2006 ze dne 24. října 2006, o použití článků 87 a 88 Smlouvy na vnitrostátní regionální investiční podporu.

Pro doplnění přehlednosti je dále uveden seznam prioritních os s identifikací předpokládané formy veřejné podpory.

Prioritní osa	Předpokládaná forma veřejné podpory
1. Doprava	de minimis či bloková výjimka
2. Integrovaný rozvoj a obnova regionu	de minimis či bloková výjimka
3. Cestovní ruch	de minimis či bloková výjimka
4. Technická pomoc	de minimis či bloková výjimka

V případě, že by mělo dojít k poskytování veřejné podpory nad rámec výjimek de minimis a blokových výjimek, bude postupováno v souladu s čl. 88, odst. 3 Smlouvy o ES, tj. Evropská komise bude informována o záměrech poskytnout nebo upravit systém veřejné podpory v rámci ROP Střední Morava. V takovém případě nebudou příslušná schémata podpory v rámci ROP Střední Morava do té doby, dokud nebude přijato konečné rozhodnutí ze strany Evropské komise ohledně slučitelnosti příslušné podpory ROP Střední Morava se společným trhem podle čl. 87 Smlouvy o ES.

5.14 Veřejné zakázky

Zakázky na zboží, služby a práce, které budou spolufinancovány ze strukturálních fondů, budou prováděny v souladu s platnou národní a komunitární legislativou pro zadávání veřejných zakázek (zejména zákonem č. 137/2006 Sb.).

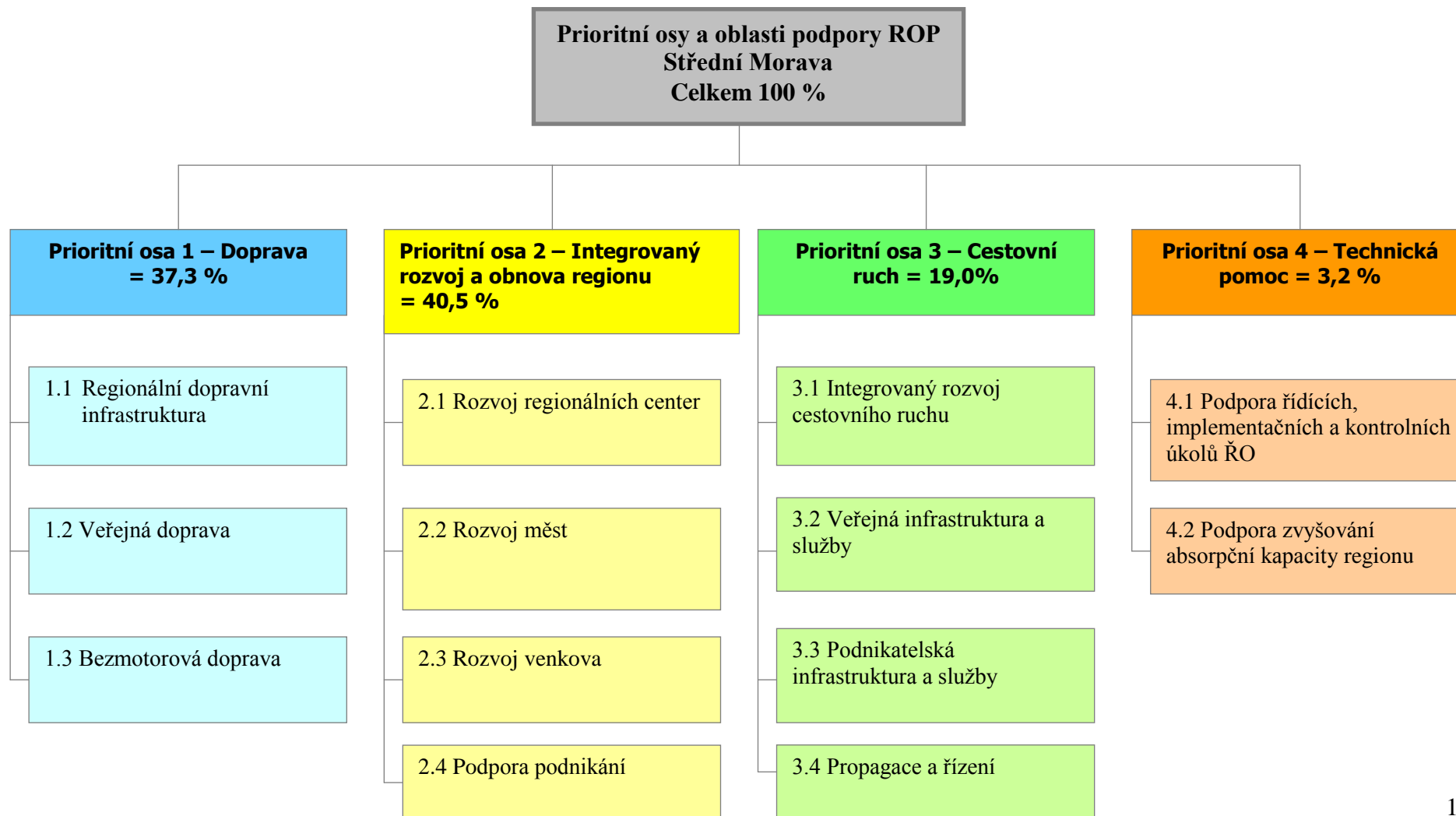
Současně bude zajišťován soulad s požadavky Společenství, stanovenými ve Smlouvě (články 12, 28, 43 a 49) a v příslušných směrnicích EK pro zadávání veřejných zakázek (směrnice 2004/18/ES o koordinaci postupů při zadávání veřejných zakázek na stavební práce, dodávky a služby, ve znění směrnice 2005/75/ES a směrnice 2005/51/ES, směrnice 2004/17/ES o koordinaci postupů při zadávání veřejných zakázek subjekty působícími v odvětví vodního hospodářství, energetiky, dopravy a poštovních služeb, ve znění směrnice 2005/51/ES).

Řídící orgán ROP Střední Morava bude monitorovat, zda příjemci zadávají veřejné zakázky v souladu s platnými právními předpisy ČR a ES.

6 Prioritní osy

Regionální operační program regionu soudržnosti Střední Morava má formulovány čtyři priority. Tři prioritní osy jsou zaměřeny k přímému naplňování specifických cílů programu; čtvrtou, podpůrnou prioritní osu představuje Technická pomoc. Ty jsou dále členěny do 13 oblastí podpory.

Obrázek 2 Rozdělení ROP Střední Morava na prioritní osy

Prioritní osa 1 – Doprava (alokace 37,3 % finančních prostředků)

Prioritní osa 2 – Integrovaný rozvoj a obnova regionu (alokace 40,5 % finančních prostředků)

Prioritní osa 3 – Cestovní ruch (alokace 19,0 % finančních prostředků)

Prioritní osa 4 – Technická pomoc (alokace 3,2 % finančních prostředků)

Globální a specifické cíle programu je z pohledu finančního navrhováno naplňovat přibližně ve stejném objemu – 37,3 % na prioritní osu 1 Doprava a 40,5 % na prioritní osu 2 Integrovaný rozvoj a obnova regionu. Komplexní rozvoj území je navrženo dosáhnout zlepšením dostupnosti území – jako základu pro využití jeho potenciálu, k čemuž současně bude významně přispívat i OP D. Investice do rozvoje měst a obcí s cílem zvýšit jejich atraktivitu a kvalitu života je ve smyslu uvažovaných typů investic ROP Střední Morava klíčovým operačním programem, proto i objem směřovaných zdrojů je vůbec nejvyšší. Investice do oblasti cestovního ruchu v objemu 19,0 % je s ohledem na využití potenciálu území a rozvoje podnikání v cestovním ruchu ve svém objemu odpovídající finančním možnostem programu, s ohledem na první dvě prioritní osy. Uvažovaný objem prioritní osy 4 Technická asistence 3,2 % je stanoven v rozmezí v souladu s příslušným nařízením.

tabulka 58 Struktura prioritních os a oblastí podpory

Prioritní osy a oblasti podpory ROP Střední Morava			
<i>Prioritní osa 1 Doprava</i>	<i>Prioritní osa 2 Integrovaný rozvoj a obnova regionu</i>	<i>Prioritní osa 3 Cestovní ruch</i>	<i>Prioritní osa 4 Technická pomoc</i>
1.1 Regionální dopravní infrastruktura	2.1 Rozvoj regionálních center	3.1 Integrovaný rozvoj cestovního ruchu	4.1 Podpora řídicích, implementačních a kontrolních úkolů řídicího orgánu
1.2 Veřejná doprava	2.2 Rozvoj měst	3.2 Veřejná infrastruktura a služby	4.2 Podpora zvyšování absorpční kapacity regionu
1.3 Bezmotorová doprava	2.3 Rozvoj venkova	3.3 Podnikatelská infrastruktura a služby	
	2.4 Podpora podnikání	3.4 Propagace a řízení	

6.1 Prioritní osa 1 Doprava

Globální cíl prioritní osy

Globálním cílem prioritní osy Doprava je **zajištění efektivní, flexibilní a bezpečné dopravní infrastruktury v rámci regionu soudržnosti Střední Morava a spolehlivé, kvalitní a integrované veřejné dopravní služby.**

Strategie

Svázanost regionálních silnic s nadřazenou sítí vyžaduje synergii ROP Střední Morava a OP D, zčásti OP ŽP. Dopravní obslužnost je úspěšně řízena jako krajské systémy včetně integrace městské dopravy a bude nadále takto optimalizována také bezmotorová doprava svým směřováním především do regionálních tahů a sítí. V souladu se závěry SWOT analýzy a poznatků z období 2004 – 2006 jsou klíčové faktory silniční infrastruktura s alokací přes 50 % a dopravní obslužnost s alokací přes 30 % ze specifické priority. Nebudou podporovány projekty, jejichž součástí je oprava nebo údržba.

Úspěch strategie vyjadřují specifické cíle prioritní osy, které jsou naplňovány jednotlivými oblastmi podpory:

- Cíl 1: Zvýšení kvality dopravní infrastruktury uvnitř regionu a jejího napojení na neregionální dopravní síť modernizací regionální sítě silnic II. a III. třídy;
- Cíl 2: Zajištění kvalitního a spolehlivého systému veřejné dopravy v regionu modernizací a integrací jednotlivých druhů dopravy;
- Cíl 3: Zvýšení kvality infrastruktury pro bezmotorovou dopravu.

Strategie pro cíl 1:

Tento specifický cíl bude naplňován zajištěním obnovy a modernizace regionální dopravní infrastruktury s ohledem na vzájemné propojení ekonomických center regionu soudržnosti Střední Morava, napojení urbanizovaných center, významných turistických lokalit a napojení periferních oblastí regionu na tato centra, včetně zlepšení přístupu na TEN-T. V rámci regionu Střední Morava se připravuje napojení na síť TEN-T s předpokládaným financováním z OP D. V návaznosti na toto napojení budou podporovány projekty, které zajistí zlepšení připojení na síť TEN-T přímo anebo nepřímo. Podporovány budou i aktivity, jež snižují míru dopravní zátěže na obyvatele a ekologické systémy.

Podporována bude výstavba a stavební úpravy a případné rozšíření silnic II. a III. třídy a nezbytná stavební úprava úseků místních komunikací, a to pouze v případech vyvolané investice nebo napojení průmyslového areálu na síť silnic II. a III. třídy. Prioritní tahy pro dostupnost jsou určeny krajskými generely dopravy.

Podpořeny budou také projekty na zvyšování kapacity komunikací, odstraňování rizikových míst silniční sítě, změna trasování, napojení významných průmyslových areálů a omezování zatěžování ekologických systémů vhodnými stavebními opatřeními. V městských oblastech bude hlavní důraz kladen na modernizaci vozovek a zvyšování kapacity komunikací; v úvahu budou brána i opatření omezující negativní dopady dopravy na životní prostředí. Ve venkovských oblastech bude pozornost věnována rovněž stavebním úpravám vozovek, doprovázených úpravami nevyhovujícího trasování. V daném případě je klíčové zajištění vazby a koordinace napojení na část silniční sítě směřující mimo region. Rovnoměrně plošně v rámci regionu pak dojde k odstraňování rizikových míst silniční sítě, napojování rozvojových průmyslových, technologických a inovačních center a řešení problémů spojených s podporou zlepšování životního prostředí.

Zlepšení dostupnosti regionu bude podpořeno rovněž prostřednictvím rozvoje regionální letištní infrastruktury, která má značný rozvojový potenciál pro celý region.

Plánované využití **letišťe Bochoř** bude spočívat ve smíšeném provozu (pro vojenské i civilní účely) se statutem mezinárodního veřejného letiště. Letiště bude současně sloužit i pro zajištění integrovaného záchranného systému Olomouckého a Zlínského kraje, kde letecké pátrací a záchranné služby na tomto letišti budou zajišťovat dostupnost nejen pro území Střední Moravy, ale i pro území severní Moravy a východních Čech, která by jinak zůstala nepokryta. Z předběžné studie proveditelnosti vyplývá, že za podmínek zlepšující se ekonomické situace obyvatel regionu, při zvyšování atraktivity regionu pro různé formy cestovního ruchu včetně zahájení aktivit incomingových cestovních kanceláří se dá očekávat dosažení hranice 150 000 cestujících do 15 let provozu.

Tyto závěry vyplývají ze studie v rámci projektu Incord, který byl financován z programu Interreg III C. Studie byla realizována v době, kdy nebylo jasné konečné stanovisko Vlády ČR ve vztahu k zachování vojenské letecké základny a projekt se zabýval pouze otázkou civilního provozu. V rámci této studie byl vypracován „Integrovaný rozvojový plán letiště Přerov pro civilní provoz“, který posoudil možnosti rozvoje letiště Bochoř ve vazbě na zvýšení dostupnosti regionu, zvýšení atraktivity regionu jak pro investory, tak pro rozvoj cestovního ruchu a provedl i benchmarking regionálních letišť v rámci Německé spolkové republiky. Z této studie vyplynulo jednoznačné doporučení pro vybudování regionálního letiště v dané lokalitě.

V rámci plánu rozvoje statutárního města Přerov se předpokládá vybudování velkého železničního přecladiště, které bude napojeno na schválený projekt dálničního napojení letiště v délce cca 1km na dálnici D1. Projekt letiště je rovněž v souladu s ÚP VUC OK, Programem rozvoje územního obvodu Olomouckého kraje, územním plánem statutárního města Přerov a Strategií rozvoje města Přerov. Vláda České republiky dne 22. října 2007 usnesením č. 1196 schválila zachování letecké základny Přerov se smíšeným leteckým provozem. Toto rozhodnutí vlády přinese snížení provozních nákladů na provoz civilní části letiště a je základním východiskem pro realizaci předpokládané společně realizované investice Armádou ČR a veřejným sektorem, reprezentovaným Olomouckým krajem, městem Přerov a ve spolupráci se Zlínským krajem ve vazbě na integrovaný záchranný systém.

Dříve než budou podniknuty jakékoliv kroky k zahájení civilního provozu na tomto prozatím vojenském letišti, české orgány připraví a předloží Komisi ke schválení podrobný podnikatelský plán, z něž budou jasně vyplývat socioekonomické výhody podniknutí takového kroku. Orgány se nebudou zavazovat k podnikání jakýchkoliv dalších kroků, dokud/pokud Komise tento plán neschválí.

V zájmu zajištění klíčových aktivit týkajících se krizového řízení bude v rámci tohoto cíle řešena rovněž infrastruktura pro zvýšení bezpečnosti obyvatelstva, prevenci a řešení rizik v rámci Integrovaného záchranného systému. Cílem je ochrana obyvatelstva a modernizace krizového řízení při mimořádných událostech.

Strategie pro cíl 2:

Rozvoj veřejné osobní dopravy, včetně veřejné městské hromadné dopravy, bude zajišťován prostřednictvím spolupráce a integrace jejich jednotlivých druhů, s cílem omezit zatěžování městských center individuální dopravou, zajistit obyvatelům venkovských oblastí spolehlivou dopravní obslužnost v rámci regionu soudržnosti Střední Morava a současně napomoci

zpřístupnit atraktivní turistické oblasti jejich návštěvníkům. Oba kraje mají dlouhodobé koncepce integrované dopravy, které ročně optimalizují.

Podporován bude zejména rozvoj integrovaných dopravních systémů, budování přestupních terminálů veřejné dopravy, úpravy nevyhovujících zastávek a budování zastávek nových. Součástí je zlepšení ekologické městské hromadné dopravy a zmírnění negativních vlivů dopravy na životní prostředí a veřejné zdraví. Ekologická městská hromadná doprava bude přínosem tam, kde se projevuje vliv překračování limitů hlukové zátěže a znečištění ovzduší.

Rozvoj městské hromadné dopravy a budování integrovaného dopravního systému vyžaduje v krajských centrech Olomouc a Zlín investice do přestupních terminálů veřejné dopravy, zastávek, prvků integrovaného dopravního systému a obnovu vozidel, které budou ve většině případů sloužit jak potřebám veřejné osobní dopravy meziměstské, tak i městské hromadné dopravy. Specifickým prvkem je také provozování městské hromadné dopravy v souměstí Zlín a Otrokovice společným podnikem, jehož zakladateli jsou tato obě města.

Na aktivity zaměřené na rozvoj veřejné dopravy v regionálních centrech Olomouc a Zlín bude z ROP Střední Morava v oblasti podpory 1.2 investováno minimálně 22 mil. EUR, které budou využity na rozvoj městské dopravy v regionálních centrech Olomouc a Zlín.

Strategie pro cíl 3:

V rámci tohoto specifického cíle dojde dále k podpoře rozvoje kvalitní infrastruktury pro bezmotorovou dopravu pro účely každodenního využívání v rámci produktivních činností i trávení volného času, s důrazem na bezpečnostní aspekty a aspekty ochrany životního prostředí a snížení konvenčního dopravního zatížení v předmětných oblastech.

Na území městských aglomerací tak bude podpora směřována zejména do výstavby segregovaných cyklostezek, pro každodenní dojíždění, převážně souběžných s frekventovanými komunikacemi. Ve venkovských oblastech bude podporováno propojování stávajících cyklostezek a cyklotras rozšiřováním jejich stávající sítě.

Zpřesnění zaměření a využití dodatečných finančních prostředků na základě rozhodnutí Evropské komise (K (2010) 5817) ze dne 30. srpna 2010, čl. 17 Meziinstitucionální dohody ze dne 17. května 2006 mezi Evropským parlamentem, Radou a Evropskou komisí o rozpočtové kázní a řádném finančním řízení v rámci prioritní osy 1 Doprava:

V návaznosti na výše uvedené rozhodnutí Evropské komise bylo usnesením vlády ČR č. 817/2010 ze dne 16. listopadu 2010 rozhodnuto o dodatečném zapojení 10 940 567 EUR do ROP Střední Morava.

Dodatečné prostředky alokované do této prioritní osy budou použity v souladu s usnesením vlády ČR č. 817/2010 ze dne 16. listopadu 2010 a v souladu s principy udržitelné dopravy. V tomto ohledu mohou být z dodatečných finančních prostředků podporovány v regionu soudržnosti Střední Morava pouze následující typy aktivit oblasti dopravy:

- Regionální silnice II. a III. třídy s návazností na síť TEN-T a/nebo na silnici vyšší třídy
- Regionální silnice II. a III. třídy zlepšující situaci na přetížených silnicích
- Obchvaty měst a vesnic, které sníží negativní vliv dopravy na obyvatele a odkloní dopravu mimo centra měst
- Zavádění inteligentních dopravních systémů
- Výstavba záchytných P+R parkovišť
- Čistá městská doprava.

Prioritní témata

Kód	Prioritní téma
18	Mobilní majetek železnic
23	Regionální / místní komunikace
24	Cyklistické stezky
25	Městská doprava
28	Inteligentní dopravní systémy
29	Letiště
52	Podpora čisté dopravy
57	Jiná podpora zlepšení služeb cestovního ruchu

Křížové financování

Nebude využito

Koordinace s intervencemi dalších programů

OP Doprava

Rozhraní mezi OP Doprava a ROP Střední Morava v oblasti dopravy je vymezeno především na základě významu projektů z regionálního, respektive národního hlediska. V oblasti silniční infrastruktury tak budou v rámci OP D podporovány dálnice, rychlostní komunikace a silnice 1. třídy s důrazem na zapojení do mezinárodní sítě TEN-T.

Z ROP Střední Morava budou podpořeny projekty týkající se nákupu vozidel pro městskou a meziměstskou veřejnou dopravu ve vazbě na závazek veřejné služby. Budou podpořeny projekty na nákup autobusů splňujících nejnovější emisní normy EUR 4, EUR 5 (platnost 2009). Dále budou podpořeny nákupy drážních vozidel (např. tramvaje, trolejbusy, pantografy).

V OP D se aktivity v oblasti podpory kolejové dopravy koncentrují v rámci čtyř z celkových šesti prioritních os. Prioritní osy 2 a 4 se orientují výhradně na oblast silniční infrastruktury a jakýkoliv překryv s ROP Střední Morava je i v rámci těchto aktivit vyloučen. Podpora železniční dopravy je naopak koncentrována do prioritních os 1 a 3, kde je počítáno s intervencemi do železniční infrastruktury- zejména vlastní modernizace tratí, úpravy v rámci železničních uzlů a bodové úpravy, vedoucí ke snížení zátěže ze železniční dopravy na životní prostředí a veřejné zdraví (např. protihlukové stěny). Obě prioritní osy jsou komplementární, neboť v prioritní ose 1 budou podporovány páteřní železniční tahy sítě TENT-T, zatímco v prioritní ose 3 bude podpora směřovat do ostatní sítě drah - podporované aktivity jsou v obou případech velmi podobné. Investice do vozového parku drah jsou však uvažovány pouze u priority 1 v rámci řešení dílčích problémů interoperability - tedy kompatibility naší železniční sítě s evropskými standardy (a tedy umožnění bezproblémového provozu hnacích vozidel z ostatních evropských států po našich drahách). V rámci těchto aktivit bude řešeno zabezpečovací zařízení na předmětných drahách, a to jak stacionární část (na trati), tak i mobilní (na hnacích vozidlech). Nad rámec těchto úprav však aktivity v rámci těchto prioritních os nesahají a v **žádném případě se nejedná o modernizaci či dokonce nákup nových vozidel** (což je řešeno v rámci ROP Střední Morava).

Prioritní osa 5 je zaměřena výhradně na problematiku dopravy v hl. městě Praze a obsahuje 2 oblasti - y - rozvoj sítě metra v Praze a Zavádění systémů řízení a regulace silničního provozu v Praze.

Aktivity v prioritní ose 6 jsou zaměřené do oblasti rozvoje nákladní dopravy - jednak vodní (naprosto mimo zaměření ROP) a dále multimodální, kde sice bude částečně možné podporovat nákup a modernizaci kolejových vozidel, avšak pouze nákladních a výrazně specifických (např. železniční vozy na přepravu kontejnerů/výměnných nástaveb apod.), což

je opět zcela mimo rámec ROP Střední Morava a jakýkoliv překryv v žádném případě nehrozí. Osobní železniční doprava není řešena v žádné z prioritních os OP D.

Program rozvoje venkova

Z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova jsou prostřednictvím **Programu rozvoje venkova (PRV)** podporovány oblasti a aktivity související s budováním a obnovou místních komunikací, zastávek a dalších drobných investic do 5 mil. Kč. Program rozvoje venkova je územně zaměřen na podporu aktivit v obcích do 500 obyvatel, přičemž jde o investice, které budou realizovány přímo na území obce. Program rozvoje venkova tak doplňuje ROP Střední Morava v řadě aktivit na zlepšení dopravní infrastruktury a dopravní obslužnosti.

OP přeshraniční spolupráce ČR - Polsko 2007-2013 a OP přeshraniční spolupráce Slovensko - ČR 2007-2013

Regionální operační program regionu soudržnosti Střední Morava má tematickou vazbu na OP přeshraniční spolupráce ČR - Polsko 2007 - 2013 a OP přeshraniční spolupráce Slovensko - ČR 2007 - 2013, jež obsahují prioritní osu zaměřenou na posilování dopravní dostupnosti, výhradně však v příhraničních oblastech. Oblasti veřejných intervencí operačních programů přeshraniční spolupráce se s ROP Střední Morava nepřekrývají z důvodu jejich odlišného cíle. Oba operační programy přeshraniční spolupráce podporují budování dopravní infrastruktury regionálního a místního významu s přeshraničním efektem, zatímco ROP Střední Morava se zaměřuje na vzájemné propojení ekonomických center regionu soudržnosti Střední Morava, napojení urbanizovaných center, významných turistických lokalit a napojení periferních oblastí regionu na tato centra, včetně zlepšení přístupu na TEN-T.

Regionální operační program regionu soudržnosti Střední Morava se zaměřuje na rozvoj kvalitní infrastruktury pro bezmotorovou dopravu pro účely každodenního využívání v rámci produktivních činností i trávení volného času, s důrazem na bezpečnostní aspekty a aspekty ochrany životního prostředí a snížení konvenčního dopravního zatížení v předmětných oblastech. Na území městských aglomerací tak bude podpora směřována zejména do výstavby segregovaných cyklostezek pro každodenní dojíždění převážně souběžných s frekventovanými komunikacemi. Ve venkovských oblastech bude podporováno propojování stávajících cyklostezek a cyklotras rozšiřováním jejich stávající sítě. Oba operační programy Přeshraniční spolupráce naopak podporují rozvoj cyklostezek a cyklotras s přímým přeshraničním efektem a dopadem.

Horizontální témata

Téma rovných příležitostí se v prioritní ose číslo jedna odráží posilováním rovných příležitostí v oblasti veřejné dopravy jako jedné z veřejných služeb, dále pak zvýhodněním projektů poskytujících bezbariérovost přístupu pro obyvatele s omezením pohybu nebo orientace.

Téma životního prostředí a udržitelného rozvoje se v prioritní ose číslo jedna odráží zejména v důrazu na rozvoj ekologické veřejné dopravy a dalších forem dopravy s důrazem na využívání udržitelné energie jako kritéria pro dosažení udržitelného rozvoje. Jedná se například o cyklistickou dopravu, podporu projektů snižujících energetickou náročnost dopravy atd. Pozitivní dopad na životní prostředí bude mít i realizace vybraných projektů v oblasti dopravní infrastruktury (například obchvaty měst).

Pozitivní dopad na horizontální témata bude zohledněn při jejich hodnocení.

tabulka 59 Vazba analýzy SWOT a specifických cílů prioritní osy 1

Koincidenční matice SWOT a specifických cílů prioritní osy 1	Specifický cíl	Cíl 1: Zvýšení kvality dopravní infrastruktury uvnitř regionu a jejího napojení na neregionální dopravní síť modernizací regionální sítě silnic II. a III. třídy	Cíl 2: Zajištění kvalitního a spolehlivého systému veřejné dopravy v regionu modernizací a integrací jednotlivých druhů dopravy	Cíl 3: Zvýšení kvality infrastruktury pro bezmotorovou dopravu
Silné stránky				
Relativně významná tranzitní lokalita, zahrnující součásti Transevropské dopravní sítě		xxx		
Postupné rozšiřování integrovaného systému veřejných dopravních služeb provazující městskou a meziměstskou dopravu			xxx	
Poměrně hustá síť dopravní infrastruktury		xxx		
Rostoucí míra využívání informačních a komunikačních technologií			xx	
Dlouhodobě výrazné zlepšení kvality životního prostředí		x	x	X
Slabé stránky				
Omezené napojení okrajových částí regionu na dopravní systém		xxx		
Technická zaostalost stávající dopravní infrastruktury		xxx		
Nevyužívaná infrastruktura regionálních letišť		xxx		
Četný výskyt kolizních míst		xxx		
Absence přeložek, obchvatů, bezpečnostních prvků		xxx		
Absence systémových opatření proti podvodním a sesuvům půdy a dalším rizikům		xx		
Nešetrnost k životnímu prostředí		xxx	xxx	
Nevyhovující kapacity stacionární dopravy, kombinace motorové a bezmotorové dopravy v sídlech a místních komunikacích		xxx	xxx	Xxx
Nedostatečný přeshraniční dopravní ruch		xxx		
Absence komplexně pojatého integrovaného systému veřejné osobní dopravy			xxx	
Nedostatečný rozsah a propojenost sítě cyklistických a pěších stezek ve vhodných lokalitách				Xx
Příležitosti				
Potřeba investorů umístit či přenést produkci do míst disponujících pracovní silou, prostorem a dopravní sítí		xxx		
Odstranění technické zaostalosti stávající silniční dopravní infrastruktury a implementace bezpečnostních prvků		xxx		
Napojení Zlínské aglomerace na systém dálnic a rychlostních komunikací i mezinárodních tras		xxx		
Zájem bohatnoucích částí světa o poznání jiných než mainstreamových turistických lokalit v Evropě		xx		Xx
Potenciál pro rozvoj meziměstské mezinárodní letecké dopravy a letišť v regionu		xxx		
Rozvoj integrovaného systému veřejné dopravy			xxx	
Preferování šetrných přístupů ve spotřebě neobnovitelných zdrojů			xx	
Rozvoj cyklistické dopravy				Xxx
Hrozby				
Image nedostupného a málo atraktivního regionu		xxx	xx	Xx
Nezvládnutí tranzitní dopravy s dopady na sídla a životní prostředí		xx		

Nestabilita a ohrožení přírodními riziky – povodně, sesuvy půdy aj.		xx		
Nedojde k odpovídající koordinaci a synergii a regionalizaci investic realizovaných z příslušných operačních programů a jiných zdrojů především do rozvoje dopravní infrastruktury a aktivit vědy, výzkumu a inovací		xx		

6.1.1 Oblast podpory 1.1 Regionální dopravní infrastruktura

Aktivity

- realizace aktivit v rámci přípravy, realizace a koordinace Integrovaných projektů a integrovaných plánů rozvoje měst/území
- stavební úpravy a případné rozšíření, modernizace a výstavba souvislých úseků silnic II. a III. třídy a ve vazbě na ně i úseků místních a účelových komunikací (zajištění dostupnosti center a napojení hlavních silničních tahů)
- odstraňování nebezpečných míst na silnicích II. a III. třídy a ve vazbě na to i na místních a účelových komunikacích (např. nepřehledné železniční přejezdy)
- úprava frekventovaných silnic II. a III. třídy (ve vazbě na ně i místních a účelových komunikací) v blízkosti sídel s vazbou na zkvalitňování životního prostředí obyvatel (např. obchvaty sídel, protihlukové stěny, protiprašná opatření, apod.)
- realizace opatření snižujících dopady provozu na silnicích II. a III. třídy (ve vazbě na ně i na místních a účelových komunikacích) na ekosystémy (např. mimoúrovňová křížení biokoridorů s komunikacemi)
- zlepšení napojení rozvojových průmyslových areálů a objektů na regionální síť silnic II. a III. třídy prostřednictvím výstavby nebo stavební úpravy a případného rozšíření místních komunikací
- výstavba, modernizace, stavební úpravy a případné rozšíření infrastruktury sloužící pro jedno regionální letiště (budovy i plochy) a nákup technických zařízení a dalšího vybavení pro toto regionální letiště
- infrastruktura pro zvýšení bezpečnosti, prevenci a řešení rizik.

Příjemci

- kraje podle zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení) ve znění pozdějších předpisů,
- dobrovolné svazky obcí podle §46 a násl. zákona č. 128/2000 Sb., o obcích,
- obce podle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení) ve znění pozdějších předpisů,
- organizace zřizované nebo zakládáné kraji a obcemi podle §23 a násl. zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů ve znění pozdějších předpisů,
- Správa železniční dopravní cesty, s. o.,
- veřejnoprávní subjekty ve smyslu obecného nařízení, kde je alespoň jedním se zakladatelů nebo zřizovatelem kraj.

Forma podpory

Nevratná finanční pomoc

Typ operace

Individuální projekty, integrované projekty

6.1.2 Oblast podpory 1.2 Veřejná doprava

Aktivita

- realizace aktivit v rámci přípravy, realizace a koordinace Integrovaných projektů a integrovaných plánů rozvoje měst/území
- budování přístupných terminálů integrované veřejné dopravy
- stavební úpravy a případné rozšíření nevyhovujících a výstavba zastávek veřejné dopravy
- modernizace a výstavba systémů veřejné dopravy a jejich vybavení včetně nákupu dopravních prostředků včetně ekologických
- bezbariérové úpravy zastávek a souvisejícího vybavení a přístupových cest
- zavádění moderních a ekologických technologií ve veřejné dopravě (informační systémy, systémy umožňující přednost dopravních prostředků hromadné dopravy na křižovatkách apod.)
- podpora obnovy vozového parku drážních vozidel hromadné přepravy osob

Příjemci

- kraje podle zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení) ve znění pozdějších předpisů,
- dobrovolné svazky obcí podle §46 a násl. zákona č. 128/2000 Sb., o obcích,
- obce podle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení) ve znění pozdějších předpisů,
- organizace zřizované nebo zakládáné kraji a obcemi podle §23 a násl. zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů ve znění pozdějších předpisů,
- podnikatelské subjekty (právnícké a fyzické osoby) podle zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů (§2 odst.2, písm. a) až c) zákona),
- Správa železniční dopravní cesty, s.o. (pouze u aktivity stavební úpravy a případné rozšíření a výstavba zastávek) podle zákona č. 77/2002 Sb. o akciové společnosti České dráhy, státní organizaci Správa železniční dopravní cesty a o změně zákona č. 266/1994 Sb., o dráhách, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 77/1997 Sb., o státním podniku, ve znění pozdějších předpisů,
- veřejnoprávní subjekty ve smyslu obecného nařízení, kde je alespoň jedním se zakladatelů nebo zřizovatelem kraj,
- obecně prospěšné společnosti podle zákona č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech a o změně a doplnění některých zákonů,
- provozovatelé drážní dopravy podle zákona č. 181/2006 Sb., kterým se mění zákon č. 266/1994 Sb., o dráhách, ve znění pozdějších předpisů.

Forma podpory

Nevratná finanční pomoc

Typ operace

Individuální projekty, integrované projekty

6.1.3 Oblast podpory 1.3 Bezmotorová doprava

Aktivita

- realizace aktivit v rámci přípravy, realizace a koordinace Integrovaných projektů a integrovaných plánů rozvoje měst/území
- výstavba regionálně významných stezek pro bezmotorovou dopravu
- realizace opatření pro zvýšení bezpečnosti bezmotorové dopravy

- realizace opatření pro preferenci bezmotorové (zejména cyklistické) dopravy

Příjemci

- kraje podle zákona č.129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení) ve znění pozdějších předpisů
- dobrovolné svazky obcí podle §46 a dalších zákona č.128/2000 Sb., o obcích
- obce podle zákona č.128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení) ve znění pozdějších předpisů
- organizace zřizované nebo zakládané kraji a obcemi podle §23 a dalších zákona č.250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů ve znění pozdějších předpisů
- podnikatelské subjekty (právnícké a fyzické osoby) podle zákona č. 513/1991 Sb. obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů (§2 odst.2, písm. a) až c) zákona)

Forma podpory

Nevratná finanční pomoc

Typ operace

Individuální projekty, integrované projekty

6.2 Prioritní osa 2 Integrovaný rozvoj a obnova regionu

Globální cíl prioritní osy

Globálním cílem prioritní osy Integrovaný rozvoj a obnova regionu je **zlepšení kvality života v regionu soudržnosti Střední Morava, zvýšení atraktivity regionálních center, měst a obcí, zajištění kvalitní a dostupné sociální služby a příznivých podpůrných podmínek pro podnikání.**

Intervence v rámci tohoto globálního cíle budou prováděny v souladu s národními a komunitními zákony (včetně veřejných zakázek a pravidel soutěže) a takovým způsobem, aby bylo zajištěno správné a efektivní využívání Evropského fondu pro regionální rozvoj a aby bylo zabráněno dosahování nepřiměřeného zisku.

Strategie

Rozsah možností a potřeb regionu vysoce překračuje možnosti ROP Střední Morava. Proto budou vyhledávány efektivní aktivity, které synergicky doplní další souvislosti v regionálních centrech. Velká centra (Olomouc a Zlín) uplatní integrovaný přístup přímo v ROP Střední Morava. Předpokládaný počet podpořených Integrovaných plánů rozvoje měst z programu je 3. Ke splnění cíle je určeno nejvíce zdrojů z celého programu, téměř 40 %. Soudržnost regionu vyžaduje harmonický rozvoj sídel všech velikostí a proto alokace výrazně nepreferuje velikostní strukturu, ale při výběru aktivit zohlední význam daného integrovaného či individuálního řešení. Předpokládaná alokace na jednotlivé oblasti podpory potom přesahuje 15 % pro regionální centra a dosahuje téměř 85 % pro města od 5 000 do 50 000 obyvatel a obce od 500 do 5 000 obyvatel, směřované do rozvoje sídel v rámci této prioritní osy. Na financování oblasti podpory pro obce od 500 do 5 000 obyvatel je v rozpočtu ROP Střední Morava orientačně vyčleněno 96 mil. EUR. Objem směřovaných zdrojů rámcově odpovídá velikostnímu rozložení obyvatel. Dopady na atraktivnost sídel a kvalitu života v nich má zajistit výběr aktivit synergicky spojujících existující sídelní infrastrukturu a obslužnost. Proto míří většina prostředků do veřejných investic. Nebudou podporovány projekty, jejichž součástí je oprava nebo údržba.

Úspěch strategie vyjadřují specifické cíle prioritní osy, které jsou naplňovány jednotlivými oblastmi podpory:

- Cíl 1: Zvýšení atraktivity a kvality života v regionálních centrech;
- Cíl 2: Zvýšení atraktivity, kvality života a služeb ve městech;
- Cíl 3: Zvýšení atraktivity a kvality života na venkově;
- Cíl 4: Zlepšení podmínek pro rozvoj malých a středních podniků zvýšením využitelnosti nemovitostí určených pro jejich podnikatelské aktivity.

Strategie pro cíl 1:

Specifický cíl usiluje o komplexní řešení rozvojových problémů regionu soudržnosti Střední Morava; bude naplňován prostřednictvím podpory posilování role pólů (center) rozvoje a jejich konkurenceschopnosti a odstraňování bariér jejich hospodářského rozvoje.

Pozornost bude věnována revitalizaci a zvýšení atraktivnosti hlavních pólů (center) ekonomického rozvoje – měst Olomouce a Zlína a zlepšení kvality života v nich. Podporovány budou aktivity zaměřené na fyzickou revitalizaci území i na rozvoj sociální infrastruktury a veřejné dopravy. V prvním případě se jedná o podporu obnovy a výstavby infrastruktury a místních komunikací, a to pouze ve vazbě na občanské vybavení a veřejná prostranství, odstranění nevyužívaných staveb a ekologických zátěží, obnovy a stavební úpravy a případné rozšíření stávajících objektů, efektivnější využití veřejných prostranství a urbanizovaných ploch. V případě rozvoje sociální infrastruktury bude podporována především

vzdělávací infrastruktura, počínaje mateřskými školami a konče institucemi pro celoživotní učení; předmětem podpory je i rozvoj infrastruktury pro poskytování sociálních služeb a zdravotní péče, zařízení pro poskytování zájmových a volnočasových aktivit, včetně kulturních, sportovních a multifunkčních zařízení, pořízení vybavení s ohledem na zvýšení kvality poskytovaných služeb a technologický rozvoj a úpravy infrastruktury s ohledem na integraci marginalizovaných skupin společnosti (například osoby s handicapem). Spolu s tím bude zajišťována revitalizace městských částí a nevyužívaných nebo neefektivně využívaných areálů a podpora vyšší kvality veřejných služeb, směřujících ke zlepšení kvality života ve městech.

Bude podporován rozvoj infrastruktury sociálních služeb včetně infrastruktury pro sociální integraci specifických skupin ohrožených sociálním vyloučením tak, aby byla zajištěna přiměřená dostupnost a odpovídající kvalita těchto služeb. Podporované aktivity v oblasti sociálních služeb jsou v souladu s regionálními strategickými dokumenty upravujícími oblast sociálních služeb. Pro subjekty poskytující sociální služby je v obou krajích nezbytné, aby byly zařazeny do krajských sítí poskytovatelů sociálních služeb. Zde je kladen důraz na rozvoj sociálních služeb spadajících do Zákona o sociálních službách č. 108/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů, především pak na rozvoj terénních služeb a intervenčních služeb. V oblasti vzdělávací infrastruktury bude podporována modernizace vybavení škol tak, aby odpovídala požadavkům na poskytování vzdělávání pro potřeby trhu práce a využívání moderních technologií. Současně budou vytvářeny podmínky i pro přípravu a nabídku kvalitních pracovníků pro hi-tech odvětví a nová strategická odvětví v množství, které nejen vyhoví současné poptávce, ale budou také iniciovat růst této poptávky v budoucnu. Podporovány budou aktivity definované v regionálních dlouhodobých záměrech vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy, a to zaměřené například na rozvoj oborových a komunitních center či celoživotní vzdělávání.

Podpora infrastruktury zdravotních služeb bude zaměřena na zvýšení kvality služeb a efektivní vynakládání zdrojů. Dle potřeb plynoucích z regionálních koncepcí zdravotních služeb a zdravotní péče budou podporovány aktivity zaměřené na pořízení zdravotnické techniky, stavební úpravy budov nutné při pořízení zdravotnické techniky a programy zdravotní prevence.

V zájmu zajištění klíčových aktivit týkajících se krizového řízení bude v rámci tohoto cíle řešena rovněž infrastruktura pro zvýšení bezpečnosti obyvatelstva, prevenci a řešení rizik v rámci Integrovaného záchranného systému. Cílem je ochrana obyvatelstva a modernizace krizového řízení při mimořádných událostech.

Regenerace brownfields v urbanizovaném území pro využití na sociální infrastrukturu a revitalizaci bude povolena pouze v případech, kdy jsou tyto brownfields ve vlastnictví veřejných institucí anebo s vazbou na využití PPP. Výjimkou je oblast podpory 2.4, která je zaměřena na podporu rozvoje malých a středních podniků.

Významnými koncepčními materiály v této oblasti jsou „Územní plány velkých územních celků Olomoucké aglomerace (2004)“ a „Územní plány velkých územních celků Zlínské aglomerace a Beskyd (2002)“.

Strategie pro cíl 2:

Podporována bude revitalizace a zvýšení atraktivnosti také ostatních měst v regionu soudržnosti Střední Morava a zlepšení kvality života v nich. Podporovány budou aktivity zaměřené na fyzickou revitalizaci území i na rozvoj sociální infrastruktury. Stejně jako v případě podpory rozvoje regionálních center, i zde se v prvním případě jedná o podporu obnovy a výstavby infrastruktury a místních komunikací (ve vazbě na občanské vybavení a veřejná prostranství), odstranění nevyužívaných staveb a ekologických zátěží, obnovy, stavební úpravy a případné rozšíření stávajících objektů, efektivnější využití veřejných

prostranství a urbanizovaných ploch. Tato oblast podpory neřeší stavební úpravy ani výstavbu silnic II. a III. třídy ani na ně navazující úseky místních komunikací, jako vyvolané investice, které jsou obsahem oblasti podpory 1. 1 Regionální dopravní infrastruktura. Fyzické revitalizace měst, resp. městských částí budou probíhat v městských jádrech, zejména takových, kde v důsledku nedostatečného investování v minulosti došlo k jejich úpadku a neplnění funkcí, spojovaných s centrálními územími měst; dalších nedostatečně rozvinutých částech měst, neplnících dostatečně své funkce; areálech brownfields (územích v současnosti nevyužívaných nebo nedostatečně efektivně využívaných, mající další rozvojový potenciál při zvolení jiného funkčního využití; nejčastěji se jedná o území se zdevastovaným fyzickým prostředím a ekologickými zátěžemi (například bývalé průmyslové, vojenské, dopravní apod. areály; podporovány budou projekty nesloužící pro následné průmyslové využití); ostatní rozvojová území ve městech.

Bude podporován rozvoj infrastruktury sociálních služeb včetně infrastruktury pro sociální integraci specifických skupin ohrožených sociálním vyloučením tak, aby byla zajištěna přiměřená dostupnost a odpovídající kvalita těchto služeb. Podporované aktivity v oblasti sociálních služeb jsou v souladu s regionálními strategickými dokumenty upravujícími oblast sociálních služeb. Pro subjekty poskytující sociální služby je v obou krajích nezbytné, aby byly zařazeny do sítě krajských sítí poskytovatelů sociálních služeb. Zde je kladen důraz na rozvoj sociálních služeb spadajících do Zákona o sociálních službách č. 108/2006 Sb., především pak na rozvoj terénních služeb a intervenčních služeb. V oblasti vzdělávací infrastruktury bude podporována modernizace vybavení škol tak, aby odpovídala požadavkům na poskytování vzdělávání pro potřeby trhu práce a využívání moderních technologií. V oblastech s odpovídajícím potenciálem bude snaha vytvářet podmínky i pro přípravu a nabídku kvalitních pracovníků pro hi-tech odvětví a nová strategická odvětví v množství, které nejen vyhoví současné poptávce, ale budou také iniciovat růst této poptávky v budoucnu. Podporovány budou aktivity definované v regionálních dlouhodobých záměrech vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy, a to zaměřené například na rozvoj oborových a komunitních center či celoživotní vzdělávání.

Podpora infrastruktury zdravotních služeb bude zaměřena na zvýšení kvality služeb a efektivní vynakládání zdrojů. Dle potřeb plynoucích z regionálních koncepcí zdravotních služeb a zdravotní péče budou podporovány aktivity zaměřené na pořízení zdravotnické techniky, stavební úpravy budov nutné při pořízení zdravotnické techniky a programy zdravotní prevence.

V zájmu zajištění klíčových aktivit týkajících se krizového řízení bude v rámci tohoto cíle řešena rovněž infrastruktura pro zvýšení bezpečnosti obyvatelstva, prevenci a řešení rizik v rámci Integrovaného záchranného systému. Cílem je ochrana obyvatelstva a modernizace krizového řízení při mimořádných událostech.

Regenerace brownfields v urbanizovaném území pro využití na sociální infrastrukturu a revitalizaci bude povolena pouze v případech, kdy jsou tyto brownfields ve vlastnictví veřejných institucí anebo s vazbou na využití PPP. Výjimkou je oblast podpory 2.4, která je zaměřena na podporu rozvoje malých a středních podniků.

Strategie pro cíl 3:

V rámci tohoto specifického cíle bude podpořen rozvoj venkovských oblastí a aktivit v nich, rovněž vedoucí ke zvýšení kvality života na venkově.

Podporovány budou aktivity zaměřené na fyzickou revitalizaci území i na rozvoj sociální infrastruktury. Stejně jako v předchozích případech, i zde se v prvním případě jedná o podporu obnovy a výstavby infrastruktury a místních komunikací (ve vazbě na občanské vybavení a veřejná prostranství), odstranění nevyužívaných staveb a ekologických zátěží, obnovy, stavební úpravy a případné rozšíření stávajících objektů, efektivnější využití

veřejných prostranství a urbanizovaných ploch. Tato oblast podpory neřeší stavební úpravy ani výstavbu silnic II. a III. třídy ani na ně navazující úseky místních komunikací, jako vyvolané investice, které jsou obsahem oblasti podpory 1. 1 Regionální dopravní infrastruktura. Předmětem podpory dále budou činnosti zaměřené na rozvoj sociální infrastruktury. Podporováno bude budování této infrastruktury, modernizace, obnova, stavební úpravy a případné rozšíření stávajících objektů, transformace nevyužívaných prostor a objektů, pořízení vybavení zvyšující kvalitu poskytovaných služeb a využívající výstupů technologického rozvoje, zavádění moderních technologií při rozvoji sociální infrastruktury nebo úprava infrastruktury s ohledem na integraci marginalizovaných skupin společnosti (například osoby s handicapem).

K posílení regionálních inovačních systémů zahrnujících spolupráci mezi všemi regionálními hráči v inovačním procesu bude také podpořeno budování infrastruktury a systémů, a to i v rámci aktivit a experimentů s vysoce inovačními a rizikovými pilotními projekty.

Bude podporován rozvoj infrastruktury sociálních služeb včetně infrastruktury pro sociální integraci specifických skupin ohrožených sociálním vyloučením tak, aby byla zajištěna přiměřená dostupnost a odpovídající kvalita těchto služeb. Podporované aktivity v oblasti sociálních služeb jsou v souladu s regionálními strategickými dokumenty upravujícími oblast sociálních služeb. Pro subjekty poskytující sociální služby je v obou krajích nezbytné, aby byly zařazeny do krajských sítí poskytovatelů sociálních služeb. Zde je kladen důraz na rozvoj sociálních služeb spadajících do Zákona o sociálních službách č. 108/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů, především pak na rozvoj terénních služeb a intervenčních služeb.

V oblasti vzdělávací infrastruktury bude podporována modernizace vybavení škol tak, aby odpovídala požadavkům na poskytování vzdělávání pro potřeby trhu práce a využívání moderních technologií. Podporovány budou aktivity definované v regionálních dlouhodobých záměrech vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy, a to zaměřené například na rozvoj oborových a komunitních center či celoživotní vzdělávání.

Podpora infrastruktury zdravotních služeb bude zaměřena na zvýšení kvality služeb a efektivní vynakládání zdrojů. Dle potřeb plynoucích z regionálních koncepcí zdravotních služeb a zdravotní péče budou podporovány aktivity zaměřené na pořízení zdravotnické techniky, stavební úpravy budov nutné při pořízení zdravotnické techniky a programy zdravotní prevence.

V zájmu zajištění klíčových aktivit týkajících se krizového řízení bude v rámci tohoto cíle řešena rovněž infrastruktura pro zvýšení bezpečnosti obyvatelstva, prevenci a řešení rizik v rámci Integrovaného záchranného systému. Cílem je ochrana obyvatelstva a modernizace krizového řízení při mimořádných událostech.

Regenerace brownfields v urbanizovaném území pro využití na sociální infrastrukturu a revitalizaci bude povolena pouze v případech, kdy jsou tyto brownfields ve vlastnictví veřejných institucí anebo s vazbou na využití PPP. Výjimkou je oblast podpory 2.4, která je zaměřena na podporu rozvoje malých a středních podniků.

Tento specifický cíl vychází mimo jiné z „Koncepce rozvoje venkova a zemědělství v Olomouckém kraji“.

Strategie pro cíl 4:

Tento specifický cíl také usiluje o zlepšení podmínek pro rozvoj malých a středních podniků v regionu soudržnosti Střední Morava. Předmětem podpory se v rámci regenerace brownfields zejména stanou stavební úpravy, revitalizace, investice do dopravní a technické infrastruktury, případně i demolice. Tato oblast podpory neřeší stavební úpravy ani výstavbu silnic II. a III. třídy, ani na ně navazující úseky místních komunikací, jako vyvolané investice, které jsou obsahem oblasti podpory 1. 1 Regionální dopravní infrastruktura.

Prioritní témata

Kód	Prioritní téma
08	Ostatní investice do podniků
23	Regionální / místní komunikace
50	Sanace průmyslových areálů a kontaminované půdy
53	Předcházení rizikům (včetně návrhu a provedení plánů a opatření na předcházení přírodním a technologickým rizikům a jejich řízení)
59	Rozvoj kulturní infrastruktury
61	Integrované projekty pro obnovu měst a venkova
75	Vzdělávací infrastruktura
76	Zdravotní infrastruktura
77	Infrastruktura pro péče o děti
79	Jiná sociální infrastruktura

Křížové financování

Bude využito

Koordinace s intervencemi dalších programů

II. Strategický cíl NSRR: Otevřená, flexibilní a soudržná společnost se mj. zaměřuje na zvýšení adaptability lidského potenciálu pro zajištění zvyšování konkurenceschopnosti české ekonomiky, zvýšení zaměstnanosti a zaměstnatelnosti, na utváření společnosti vytvářející rovné šance pro všechny, na odstraňování překážek integrace ohrožených skupin a na garanci dostupnosti sociální infrastruktury pro všechny obyvatele. Priority NSRR, které z výše uvedeného strategického cíle vycházejí, budou naplňovány synergickým efektem, a to aktivitami v oblasti „tvrdých“ investic do obnovy a modernizace fyzické infrastruktury financovanými z ERDF prostřednictvím ROP Střední Morava a následně „měkkými“ projekty financovanými z ESF prostřednictvím příslušných prioritních os OP LZZ a OP VK – konkrétně v rámci jednotlivých oblastí podpory směřujících k aktivní politice trhu práce, sociální integraci a rovným příležitostem, veřejné správě a veřejným službám, mezinárodní spolupráci, počátečnímu vzdělávání, terciárnímu a dalšímu vzdělávání.

OP Podnikání a inovace

Rozhraní mezi ROP Střední Morava a OPPI u aktivit souvisejících s regenerací a revitalizací neudržovaných, poškozených, nevhodně využitých a zanedbaných ploch a objektů (brownfields) je v budoucím využití regenerované nemovitosti. Prostřednictvím OPPI bude podporována regenerace brownfields s převládajícím budoucím využitím pro podnikání ve zpracovatelském průmyslu.

ROP Střední Morava bude zaměřen na regeneraci brownfields s budoucím využitím především pro služby občanské vybavenosti a mimo podnikatelské aktivity uvedené v OPPI. ROP Střední Morava rovněž nebude podporovat regeneraci brownfields pro budoucí zemědělské využití.

OP Životní prostředí

Sanace závažných starých ekologických zátěží (SEZ) bude řešena v rámci OP ŽP. Méně závažná kontaminace bude možno řešit v rámci ROP Střední Morava na základě stanoviska MŽP.

Regionální operační program regionu soudržnosti Střední Morava podporuje mj. problematiku veřejné zeleně ve městech a na venkově. Ostatní aspekty životního prostředí jsou pak v kompetenci OP ŽP.

Program rozvoje venkova

Základní občanské vybavení (školství, zdravotnictví a sociální služby) a problematika kulturního dědictví venkova v obcích do 500 obyvatel bude řešena v PRV; nad 500 obyvatel budou aktivity podporovány z ROP Střední Morava. Z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova jsou prostřednictvím PRV podporovány oblasti a aktivity související s budováním a obnovou místních komunikací, zastávek a dalších drobných investic do 5 mil. Kč v obcích do 500 obyvatel.

V případě projektů předkládaných svazky obcí či nestátními neziskovými organizacemi bude rozhodující rozsah finančních prostředků, které budou směřovány na aktivity realizované v jednotlivých obcích. Regionální operační program regionu soudržnosti Střední Morava bude podporovat ty projekty, kde způsobilé výdaje na jednotlivé aktivity budou převažovat v obcích nad 500 obyvatel.

Integrovaný operační program

Rozhraní mezi ROP Střední Morava a IOP má věcné a územní vymezení intervencí:

1) Oblast veřejného zdraví

- pořízování zdravotnické techniky bude IOP podporovat ve vybraných centrech akutní péče. Regionální operační program regionu soudržnosti Střední Morava bude podporovat komplementární investice související s rozvojem těchto center a dále vybavení zdravotnickou technikou v dalších zdravotnických zařízeních, nebo částech zdravotnických zařízení, která nebudou součástí této sítě
- projekty prevence zdravotních rizik budou podporovány z IOPu, pokud je bude realizovat státní zdravotní ústav nebo zdravotní pojišťovna či národní nebo nadregionální NNO. Z ROP Střední Morava budou podporovány projekty prevence zdravotních rizik regionálního významu

2) Sociální integrace

1. Integrovaný operační program bude řešit pilotní projekty transformace rezidenčních sociálních zařízení, která byla vybrána ve spolupráci MPSV s krajem; ROP Střední Morava bude komplementárně řešit infrastrukturu sociálních služeb zahrnutých v zákoně 108/2006 Sb., o sociálních službách
2. návrat příslušníků nejvíce ohrožených sociálně vyloučených romských lokalit zpět na trh práce a do společnosti bude v IOP řešeno systémovým projektem/projekty, které budou zaměřeny na nejvíce ohrožené lokality vybrané na základě odborné studie. Regionální operační program regionu soudržnosti Střední Morava bude intervenovat do infrastruktury sociálních služeb nebo kombinovanými intervencemi v rámci IPRM v ostatních lokalitách nespecifikovaných v IOP

Kultura

3. Ministerstvo kultury ve spolupráci s krajem navrhne seznam národních center pro kulturní dědictví. Zařízení mimo tuto síť budou řešena v ROP Střední Morava

OP Lidské zdroje a zaměstnanost

Veřejné intervence v rámci této prioritní osy ROP Střední Morava jsou zaměřeny na zvyšování kvality infrastrukturního zázemí pro intervence ESF v oblasti vzdělávání, zdravotnictví a sociálních služeb (těžiště ROP Střední Morava je v tzv. „tvrdých projektech“), a proto se předpokládá vzájemná doplňkovost s operačním programem Lidské zdroje a zaměstnanost, jehož obsahem jsou intervence zaměřené na modernizaci veřejných služeb

z hlediska podpory rozvoje řízení a lidských zdrojů na straně poskytovatelů veřejných služeb s důrazem na řízení kvality a výkonnosti.

OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost

Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost podporuje rozvoj systému a koncepce dalšího vzdělávání, včetně podpory inovativních přístupů a provázání oblastí výzkumu a vývoje na svět praxe. OP VK se zaměřuje na modernizaci a zlepšení podmínek pro obyvatele ve městech a na venkově, související s kvalitou vzdělání (včetně dosažitelnosti dalšího vzdělávání) a volnočasových aktivit, které přispívají ke zvýšení atraktivity těchto území pro hospodářský rozvoj. Regionální operační program regionu soudržnosti Střední Morava podporuje infrastrukturu pro vzdělávání. V oblasti vzdělávání je tedy rozhraní mezi ROP Střední Morava a OP VK vymezeno především podle typu intervencí. Veřejné intervence ROP Střední Morava financované z ERDF se zaměřují na „tvrdé“ investice, tj. podporu obnovy fyzické infrastruktury v oblasti školství a vzdělávání. Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost financovaný z ESF je zaměřen naopak na „měkké“ projekty zahrnující systémové změny, podporu rozšiřování kvalifikace a obecně růst vzdělanosti obyvatel. Oblasti veřejných intervencí těchto dvou operačních programů se nepřekrývají z důvodu jejich odlišného obsahového zaměření. Při spolupůsobení veřejných intervencí je možné dosáhnout výrazné synergie.

Prioritní osa ROP Střední Morava a uvedené operační programy se vzájemně doplňují a podmiňují a budou vytvářet v průběhu realizace konkrétních podpořených projektu dostatečné synergické efekty, jež umocní výsledky a dopady těchto programů. Zároveň přispějí k naplnění cílu a priorit nadřazeného programového dokumentu (NSRR).

Podrobněji jsou rozepsány hranice mezi ROP Střední Morava a jinými OP v prováděcím dokumentu.

Horizontální témata

Téma rovných příležitostí se v prioritní ose číslo dvě projevuje prostřednictvím podpory rozvoje podnikání obecně, kdy přispívá k rovným příležitostem ve formě vytváření rovných šancí na získání zaměstnání v nově vznikajícím a rozvíjejícím se podnikatelském sektoru. Další vazba spočívá v podpoře infrastruktury ve zdravotnictví, sociálních službách, vzdělávání a dalších oblastech založených na poskytování veřejných služeb a vytváření podmínek pro zlepšení kvality života obyvatel. Dalším tématem bude posílení soudržnosti městských komunit.

V prioritní ose číslo dvě bude téma životního prostředí a udržitelného rozvoje zohledněno zejména v oblasti revitalizace fyzického prostředí, jako například odstraňování starých ekologických zátěží typu brownfields a v oblasti zvyšování atraktivity veřejných prostranství měst a obcí.

Pozitivní dopad na horizontální témata bude zohledněn při jejich hodnocení.

Public Private Partnership (PPP)

Partnerství veřejného a soukromého sektoru může být, za jistých podmínek, velkým přínosem pro veřejný sektor, obzvláště při přípravě a implementaci infrastrukturních projektů.

Hlavní výhody PPP pro veřejný sektor jsou:

- úspora veřejných zdrojů

- možnost zvýšeného objemu investic (pákový efekt)
- lepší „zhodnocení peněz“ díky zkušenostem soukromého sektoru
- zkrácená délka doby výstavby
- vysoká technická kvalita projektů
- nižší míra rizika pro veřejný sektor, protože část rizik je přenesena na soukromý sektor

Public Private Partnership projekty nejsou nezbytně ziskové pro veřejný sektor. Proto se musí, kvůli zajištění úspěšného využití PPP a zmenšení ekonomických rizik, veřejné orgány soustředit na několik aspektů:

- využít správný PPP model
- podpořit konkurenci mezi případnými privátními partnery
- chránit veřejný zájem
- garantovat realizovatelnost projektu bez jakéhokoliv přehnaného zisku vyplývajícího z veřejných dotací

Zkušenost s PPP při realizaci infrastrukturních projektů je v ČR omezená. Nadto existují pochybnosti, zda je související právní rámec dostatečně rozvinutý. Proto by mělo MMR řídit aktivity týkající se vhodné právní báze pro PPP projekty. Tato báze by měla být představena nejpozději do konce roku 2008.

Proto MMR (v souladu s usnesením Vlády ČR č. 536/2007) vypracovalo metodický výklad Zákona č. 139/2006 Sb. ze dne 14. března 2006 o koncesních smlouvách a koncesním řízení (koncesní zákon) jako důležitou pomůcku pro celý proces přípravy a implementace PPP projektů; toto může být využito zejména regiony, městy a veřejnými subjekty. Na základě výše uvedeného usnesení MF připravuje dílčí metodiky pro oblasti daní a financí. V roce 2008 ČR bude mít kompletní legislativní a metodický rámec pro přípravu a implementaci PPP projektů.

Ministerstvo pro místní rozvoj v roce 2008 připraví studii identifikující, ve vztahu ke každému OP, nejvhodnější typy projektu pro PPP. Všechny tři aktivity svěřené MMR budou podpořeny z OP TP.

Prvním úkolem řídicích orgánů ROPů v podpoře PPP projektů bude rozšíření výše zmíněných informací a studií případným konečným příjemcům formou workshopů, seminářů, konferencí, publikací atd.

Řídící orgány ROPů také vyhlásí, nejpozději do prosince 2008, výzvu na podporu přípravy PPP projektů. Technická pomoc bude k dispozici konečným příjemcům, kteří budou plánovat předložení PPP návrhů. Připravené návrhy PPP projektů budou předloženy ve výzvě dané prioritní osy nebo oblasti intervence příslušného projektu.

Základním cílem všech ROPů bude uskutečnit tolik PPP projektů, kolik bude možné v programovém období 2007-2013. Tyto projekty vytvoří pozitivní zkušenost a očekává se, že to vytvoří kreativní pozitivní dynamiku pro další partnerství tohoto typu.

Při zvažování implementace konkrétního projektu partnerstvím veřejného a privátního sektoru bude nevyhnutelné zamezit přehnanému zisku a zachovat rovný a transparentní přístup při respektování národního a evropského práva. Toto se týká především oblasti veřejné dopravy.

tabulka 60 Vazba analýzy SWOT a specifických cílů prioritní osy 2

Koincidenční matice SWOT a specifických cílů prioritní osy 2	Specifický cíl			
	Cíl 1: Zvýšení atraktivity a kvality života v regionálních centrech	Cíl 2: Zvýšení atraktivity, kvality života a služeb ve městech	Cíl 3: Zvýšení atraktivity a kvality života na venkově	Cíl 4: Zlepšení podmínek pro rozvoj malých a středních podniků zvýšením využitelnosti nemovitostí určených pro jejich podnikatelské aktivity
Silné stránky				
Vysoký podíl kvalifikovaných výrobních pracovníků na celkové zaměstnanosti	x	x	x	
Nárůst počtu volných pracovních míst v důsledku akcelerující ekonomické aktivity	x	x		X
Mírný nárůst podílu vysokoškolsky vzdělaných osob a klesající podíl osob s nejnižším vzděláním	x	x	x	
Mírný nárůst počtu studentů středních odborných škol	xxx	xxx	xx	
Výraznější nárůst počtu studentů vysokých škol (především v bakalářském studiu, pozvolna i v magisterském studiu)	x	x	x	
Rostoucí míra využívání informačních a komunikačních technologií	xx	xx	x	X
Poměrně hustá síť dopravní infrastruktury	xxx	xxx	xxx	
Dlouhodobě výrazné zlepšení kvality životního prostředí	x	x	x	
Rostoucí počet pracovníků v odvětvích výzkumu, vývoje a inovací	xx	xx	x	X
Velmi početný malý a střední podnikatelský stav				Xx
Rostoucí ekonomická síla malých podniků				Xx
Slabé stránky				
Relativně nízká úroveň migračního salda	xx	xx	xx	
Vysoký podíl staršího obyvatelstva ve velkých městech	xxx	xx		
Nesystematičnost procesu dalšího vzdělávání	xxx	xxx	x	
Stále nízký podíl výdajů na vzdělání v porovnání s průměrem EU	xxx	xxx	xxx	
Pozvolna snižující se objem finančních prostředků na akce a činnosti pro životní prostředí	x	x	x	
Výskyt brownfields a starých ekologických zátěží	xxx	xxx	xx	
Absence systémových opatření proti povodním a sesuvům půdy a dalším rizikům	xxx	xxx		
Prodlužující se doba průměrné délky nezaměstnanosti	xx	xxx	xxx	X
Absence komplexně pojatého integrovaného systému veřejné osobní dopravy	xx			
Přetrvávání bariér pro sociální začlenění a ekonomické uplatnění zdravotně postižených osob i osob o ně pečujících	xxx	xxx	xxx	
Nevyhovující kapacity místních komunikací	xxx	xxx	xxx	
Dosavadní kapacity infrastruktury pro poskytování sociálních služeb nedosahují žádoucích standardů sociální péče a pomoci	xxx	xxx	xxx	
Riziko bariér leží rovněž ve skupině nejmladší generace	xxx	xxx	xxx	
Pokles počtu obyvatel	x	xx	xx	
Výrazný nárůst hodnot indexu stárí napříč regionem	xxx	xxx	xxx	
Nerovnoměrné rozložení průměrné mzdy u srovnatelných profesí a činností v rámci regionu	x	xx	xx	Xx
Míra ekonomické aktivity pod celostátním průměrem s tendencí mírného poklesu	x	x	x	X
Nízká míra ekonomické aktivity osob s nízkým vzděláním při klesajícím trendu	xx	xx	xxx	Xx
Nízký podíl vědeckých a odborných duševních pracovníků na celkové zaměstnanosti	xx	xx	x	

regionu				
Nízký podíl zaměstnanosti v terciárním sektoru		X	X	X
Nejcitlivější skupiny mezi nezaměstnanými osobami: starší 50 let a ve věku 20-25 let		xxx	xxx	xxx
Mírně podprůměrná vzdělanostní struktura v porovnání s průměrem ČR		xx	xx	xx
Malá váha výzkumných a vývojových aktivit		xx	xx	x
Nízká revitalizace areálů pro podnikání uvnitř obcí a měst				Xxx
Technická zaostalost stávající dopravní infrastruktury		xxx	xxx	xxx
Prohlubování ekonomického zaostávání regionu ve vztahu k průměru ČR			x	xx
Příležitosti				
Rostoucí poptávka po kvalifikované pracovní síle v odvětvích s perspektivou		x	x	x
Rostoucí útraty za služby volného času, obzvláště v turismu		xx	xx	xx
Uplatnění know-how a kulturních hodnot na globálních trzích		xx	xx	x
Preferování šetrných přístupů ve spotřebě neobnovitelných zdrojů		xx	xx	xx
Všeobecná poptávka po technologických alternativách ve stále širší škále oborů a s tím spojená poptávka po kvalifikovaných vývojových a inovačních kapacitách		xx	xx	x
Odstranění technické zaostalosti stávající silniční dopravní infrastruktury a implementace bezpečnostních prvků		xx	xx	xx
Poptávka komerčních i neziskových služeb včetně vzdělávání pro seniory		xxx	xxx	xxx
Rostoucí potřeba celoživotního vzdělávání		xxx	xxx	xxx
Technologické využívání dosavadních odpadů a potenciál investic do nových odvětví		x	x	x
Poptávka alternativních a doplňkových volnočasových aktivit		xxx	xxx	xxx
Rozvoj integrovaného systému veřejné dopravy		xx		
Potřeba investorů umístit či přenést produkci do míst disponujících pracovní silou, prostorem a dopravní sítí		x	x	x
Nové požadavky na kapacitu i kvalitu infrastruktury a služeb pro děti předškolního a školního věku		xxx	xxx	xxx
Rostou potřeby speciálního vzdělávání, integrace či naopak individualizace		xxx	xxx	xx
Zvyšující se nároky obyvatel i návštěvníků na kvalitu prostředí sídel – zeleň, parky, lesoparky, okolí vodních ploch a toků		xxx	xxx	xx
Zvyšující se nároky na dostupnost zdravotnických služeb		xxx	xxx	xxx
Poptávka po specifických sociálních a zdravotnických službách ve skupině seniorů		xxx	xxx	xxx
Poptávka po integrované prevenci a službách vyvolaná rostoucí škálou bezpečnostních rizik		xxx	xxx	xxx
Hrozby				
Upadání částí měst a malých obcí v souvislosti s rozparem mezi jejich dřívějšími funkcemi a současným využitím		xxx	xxx	xxx
Zhoršení věkové struktury obyvatelstva (úbytek dětské složky v populaci, zvyšující se podíl seniorů v populaci)		xxx	xxx	xxx
Stárnutí pracovní síly bez náhrady – stavebnictví, strojírenství		xxx	xxx	xx
Nižší úroveň kvality vzdělávání na střední školách v regionu		xxx	xxx	xxx
Ztráta perspektivy osobního uplatnění v regionu – exodus či apatie mladší generace		xx	xx	xx
Zhoršení regionální vzdělanostní struktury		xx	xx	xx
Vzdělávací a školské instituce nenaleznou prostor pro vzájemnou komunikaci s potenciálními zaměstnavateli jejich absolventů		xxx	xxx	xx
Porušování pravidel otevřené soutěže v lokálních hospodářských vztazích včetně PPP		xx	xx	xx
Nedojde k odpovídající koordinaci a synergii a regionalizaci investic realizovaných z příslušných operačních programů a jiných zdrojů především do rozvoje dopravní infrastruktury a aktivit vědy, vzkumu a inovací		xx	xx	x
Zaostávání v produktivním vývoji a inovacích		xx	xx	
Nenaplnění požadavků v sociální a zdravotnické oblasti		xxx	xxx	xxx
Zastavení se zvolna zvyšující dynamiky terciárního sektoru				X
Místní nositelé prosperity zůstanou v izolaci od potenciální kooperace v regionu		x	x	x
Nedojde k užšímu propojení činností podnikatelských subjektů s centry výzkumu, vývoje a inovací		xx	xx	
Ztráta globální konkurenceschopnosti dosud místně významných odvětví (textilní, oděvní průmysl)				X
Obchodní koncentrace, které vylučují v některých oborech menší podniky				Xx
Degradace kvalifikované síly podporou investorů v jednoduchých produkcích a velkoobchodech				x

6.2.1 Oblast podpory 2.1 Rozvoj regionálních center

Podpora městům, tvořícím regionální póly rozvoje (města nad 50 000 obyvatel), bude v této oblasti podpory poskytována výhradně prostřednictvím integrovaných plánů rozvoje měst (IPRM), jejichž předkladateli budou níže uvedená města.

Definice IPRM : IPRM se rozumí soubor vzájemně obsahově a časově provázaných akcí, které jsou realizovány :

A) ve vybrané zóně města (**zónový přístup**). IPRM v principu zahrnuje následující typy intervencí :

- regeneraci a revitalizaci brownfields
- revitalizaci specifických městských zón
- modernizaci veřejných prostranství
- rozvoj infrastruktury v oblasti školství a vzdělávání
- rozvoj infrastruktury pro zdravotnictví
- posilování sociální soudržnosti, kvality života a zdraví městského obyvatelstva

Smyslem zónové orientovaného integrovaného rozvoje měst je koncentrace finančních zdrojů do vybrané územně limitované zóny města a komplexního řešení všech existujících problémů (deprivovaná území) nebo podpory růstového potenciálu (póly růstu) v této zóně.

B) **tematickým integrovaným přístupem** (např. veřejná doprava, zeleň, volnočasové aktivity, problematika parkování, dopravní zklidnění) na území města.

Integrovaný přístup by tedy měl dosáhnout stanoveného cíle ve vybrané městské zóně nebo v tematické oblasti daného města.

Jako minimální velikost rozpočtu IPRM je stanovena hranice 10 mil. EUR, aby bylo dosaženo dostatečné koncentrace zdrojů a bylo zabráněno tříštění podpory. Řídící orgán ROP Střední Morava bude usilovat o dosažení průměrné velikosti IPRM 15 mil. EUR.

Integrovaný plán rozvoje měst zahrnuje aktivity spolufinancované ROP Střední Morava. Integrovaný plán rozvoje měst může také samostatně pro informaci zmiňovat významné projekty, které ve vybrané zóně města, případně vybrané tematické oblasti, budou spolufinancovány z jiných operačních programů. Nicméně tyto významné projekty, které mají být spolufinancovány z jiných (tematických) operačních programů, nejsou funkčně součástí IPRM. Tyto projekty spolufinancované z jiných (tematických) operačních programů obdrží při hodnocení řídicím orgánem příslušného operačního programu 10% bonifikaci v souladu s usnesením vlády č. 883/2007 z 13. srpna 2007.

Územní vymezení pro uplatnění přístupu IPRM

Města s více než 50 000 obyvateli mají povinnost připravit IPRM, aby mohla využít podporu z této oblasti podpory. Na spolufinancování IPRM, předložených níže uvedenými městy, je v rozpočtu ROP Střední Morava (oblasti podpory 2.1) orientačně vyčleněno 36 mil. EUR. Aby tato města mohla tyto prostředky využít, musí předložit IPRM pro tuto oblast podpory.

V regionu soudržnosti Střední Morava se tato povinnost týká následujících měst :

NUTS 2 Střední Morava	Obec	Počet obyvatel k 1.1.2006
Olomoucký kraj	Olomouc	100 381
Zlínský kraj	Zlín	78 365

Území určená k podpoře v rámci IPRM

Prostřednictvím IPRM budou řešena:

- Deprivovaná území (zóny) s koncentrací negativních jevů, jako je vysoká nezaměstnanost, kriminalita, sociální vyloučení, atd.)
- Území s vysokým potenciálem růstu, kde pákový efekt strukturálních fondů může být využit ke zvýšení konkurenceschopnosti zóny
- Tematicky vymezená oblast města

Geograficky vymezená zóna pro realizaci IPRM je souvislá plocha na území města, která bude vybrána na základě následujících ukazatelů :

A) **deprivované území** – vykazuje v regionálním kontextu nepříznivé hodnoty u nejméně dvou ukazatelů dle článku 47 prováděcího nařízení:

- a) Vysoká úroveň chudoby a vyloučení
- b) Vysoká úroveň dlouhodobé nezaměstnanosti
- c) Neuspokojivý demografický vývoj
- d) Nízká úroveň vzdělání, významné nedostatky v oblasti dovedností a velký počet žáků, kteří předčasně opouštějí školu
- e) Vysoký stupeň kriminality a delikvence
- f) Obzvláště znečištěné životní prostředí
- g) Nízká míra hospodářské aktivity
- h) Velký počet přistěhovalců, etnických skupin a příslušníků menšin nebo uprchlíků
- i) Poměrně nízká úroveň hodnoty nemovitostí
- j) Vysoká energetická náročnost budov

nebo

B) **území s vysokým potenciálem růstu**, charakterizované některými z následujících ukazatelů :

- a) Vysoká koncentrace ekonomických aktivit
- b) Vysoký potenciál pro stimulaci podnikání a rozvoj služeb
- c) Výrazné uplatnění obslužných a administrativních funkcí
- d) Vysoká koncentrace vzdělávacích aktivit
- e) Velký význam v systému dopravní obslužnosti, která umožňuje mobilitu obyvatel a přispívající k rozvoji města
- f) Velký význam pro zajištění zdravotních, sociálních, kulturních a vzdělávacích potřeb obyvatel a pro zlepšení kvality života ve městě
- g) Vysoký inovační potenciál, především ve vztahu k rozvoji podnikatelského sektoru a vzdělávacích institucí, zacílený na vzájemnou synergií jejich rozvoje

Příprava IPRM

V počáteční fázi ŘO ROP Střední Morava vyhlásí výzvu pro města k přípravě a předložení IPRM. V této výzvě ŘO ROP Střední Morava specifikuje typy a charakteristiky IPRM, jeho obsah, kritéria výběru atd. Následně město připraví IPRM (vybere zónu/téma na základě výše uvedených ukazatelů, určí strategii a kvantifikuje cíle, konzultuje s partnery atd.). Město může připravit a podat několik IPRM, jejichž zdůvodnění a stanovení priorit je podloženo vizí města o potřebách v rámci vybraných zón/témat.

Integrovaný plán rozvoje města bude mezi jinými obsahovat následující informace:

- Sociálně-ekonomická analýza a SWOT analýza města
- Zdůvodnění výběru dané zóny/tématu ve městě na základě výše zmíněných ukazatelů
- Popis zóny/tématu
- Kvantifikace cílů; definování indikátorů
- Popis očekávaných výsledků
- Popis partnerů a jejich zapojení v přípravě a implementaci IPRM (využití principu partnerství)
- Rozpočet a časový harmonogram (popis zdrojů financování)
- Popis schopnosti města k administraci a řízení IPRM
- Dopady IPRM na horizontální témata atd.
- V příloze IPRM může být připojen seznam důležitých projektů spolufinancovaných z jiných operačních programů. Tyto projekty nejsou funkčně součástí IPRM.
- Popis aktivit k dosažení stanovených cílů IPRM.(včetně indikativního seznamu významných projektů)

Město předkládá IPRM ŘO ROP Střední Morava, který jej hodnotí a schvaluje/zamítá. Při hodnocení IPRM věnuje ŘO ROP Střední Morava pozornost zejména:

- kritériím, stanoveným výzvou k předkládání IPRM,
- zdůvodnění výběru zóny/ tématu, analýze výchozí situace pro strategii implementace IPRM,
- definici cíle, stanovené strategii, indikativnímu seznamu akcí/projektů k dosažení vybraných cílů, rozpočtu a časovému harmonogramu, předpokládaným výsledkům, respektování principu partnerství, dopadu na horizontální témata, schopnosti města administrovat a řídit IPRM, indikátorům atd.,
- technické kvalitě a vyzrálosti navrhovaného IPRM.

Po schválení IPRM Řídicím orgánem ROP Střední Morava město provede předvýběr nejvhodnějších projektů k dosažení stanovených cílů IPRM. Předvýběr individuálních projektů je v kompetenci města, které při respektování principů transparentnosti, rovných příležitostí a principu partnerství nastaví postupy pro hodnocení a výběr projektů.

Projekty předvybrané městem jsou předloženy ŘO ROP Střední Morava, který je posoudí. Řídicí orgán ROP Střední Morava může městem předvybrané projekty zamítnout pouze na základě formálních/ technických nedostatků (např. nezpůsobilost, nedostatečný rozpočet).

Realizace IPRM

V průběhu realizační fáze IPRM město pečlivě sleduje vývoj všech projektů a podává o tom zprávy ŘO ROP Střední Morava. Individuální projekty jsou realizovány nositelem projektu (město nebo jeho partner). Řídicí orgán ROP Střední Morava monitoruje projekty zařazené do IPRM stejným způsobem, jako ostatní projekty podporované v rámci ROP Střední Morava.

Intervence v rámci IPRM budou respektovat legislativu ČR a Evropského společenství (zvláště ve vztahu k zadávání veřejných zakázek, pravidlům veřejné podpory, pravidlům hospodářské soutěže, způsobilosti, atd.) a budou realizovány tak, aby bylo zajištěno efektivní využití strukturálních fondů EU, ochráněn veřejný zájem a aby bylo zabráněno nepřiměřeným ziskům.

Aktivity

Podporované aktivity zaměřené na fyzickou revitalizaci a rozvoj území:

- realizace aktivit v rámci přípravy, realizace a koordinace Integrovaných projektů a integrovaných plánů rozvoje měst/území
- přeložky a výstavba technického a dalšího vybavení území, obnova a výstavba infrastruktury a místních a účelových obslužných komunikací
- odstranění nevyužitelných staveb a ekologických zátěží
- obnova, stavební úpravy a případné rozšíření stávajících objektů
- hrubé terénní úpravy a úpravy veřejných prostranství, včetně výsadby okrasné zeleně
- transformace neefektivně využívaných urbanizovaných ploch na nové využití

Podporované aktivity zaměřené na rozvoj sociální infrastruktury:

- realizace aktivit v rámci přípravy, realizace a koordinace Integrovaných projektů a integrovaných plánů rozvoje měst/území
- vzdělávací infrastruktura – především mateřské, základní a střední školy a infrastruktura pro celoživotní učení
- infrastruktura pro poskytování sociálních služeb
- infrastruktura pro poskytování zdravotní péče
- infrastruktura pro poskytování zájmových a volnočasových aktivit, včetně kulturních, sportovních a multifunkčních zařízení
- pořízení vybavení s ohledem na zvýšení kvality poskytovaných služeb a technologický rozvoj
- experimenty a pilotní aktivity na posílení regionálních inovačních systémů
- úpravy infrastruktury s ohledem na integraci marginalizovaných skupin společnosti (např. osoby s handicapem)
- infrastruktura pro zvýšení bezpečnosti, prevenci a řešení rizik

Podporované aktivity zaměřené na rozvoj veřejné dopravy, které je možné využít v případě uplatnění zónového přístupu jako doplňkovou aktivitu, kdy součástí řešení jsou přirozeně i aktivity zaměřené na rozvoj veřejné dopravy:

- stavební úpravy a případné rozšíření nevyhovujících a výstavba zastávek veřejné dopravy
- budování přestupních terminálů integrované veřejné dopravy
- modernizace a výstavba systémů městské hromadné dopravy a jejich vybavení včetně nákupu dopravních prostředků včetně ekologických
- bezbariérové úpravy zastávek a souvisejícího vybavení a přístupových cest
- zavádění moderních a ekologických technologií ve veřejné dopravě (informační systémy, systémy umožňující přednost dopravních prostředků hromadné dopravy na křižovatkách apod.)

V případě, kdy město bude řešit problematiku veřejné dopravy tematicky, využije pro jejich financování prioritní osu 1 Doprava. Na aktivity, zaměřené na rozvoj veřejné dopravy v regionálních centrech, tj. ve městech Olomouc a Zlín, je z prioritní osy 1 Doprava vyčleněno minimálně 22 mil. EUR.

Městská veřejná doprava v těchto regionálních centrech se vyznačuje provázaností na veřejnou meziměstskou dopravu. Vybudování, modernizace, nebo rekonstrukce veřejných dopravních terminálů, které budou využívány nejen MHD, ale i meziměstskou dopravou, jsou z tohoto důvodu uváděny jako aktivity, které budou podporovány v oblasti podpory 1.2.

Příjemci

- Olomouc a Zlín (předkladatelé IPRM) - podle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích ve znění pozdějších předpisů
- ostatní subjekty, jejichž individuální projekt je součástí schváleného integrovaného plánu rozvoje města

Forma podpory

Nevratná finanční pomoc

Typ operace

Integrovaný plán rozvoje měst

Individuální projekty předkládané v rámci Integrovaného plánu rozvoje měst

6.2.2 Oblast podpory 2.2 Rozvoj měst

Řídící orgán ROP Střední Morava může také vyhlásit výzvu pro IPRM určenou pro města v rámci této oblasti podpory. Řídící orgán může v rámci vyhlášené výzvy přizpůsobit finanční podmínky pro IPRM (změnit minimální finanční hranici pro IPRM) s přihlédnutím ke geografickému, demografickému a ekonomickému potenciálu těchto měst v regionu.

Tato oblast podpory je zaměřena na rozvoj území obcí s minimálním počtem 5 000 obyvatel.

Aktivity

Podporované aktivity zaměřené na fyzickou revitalizaci území:

- realizace aktivit v rámci přípravy, realizace a koordinace Integrovaných projektů a integrovaných plánů rozvoje měst/území
- přeložky a výstavba technického a dalšího vybavení území, obnova a výstavba
- infrastruktury a místních a účelových obslužných komunikací
- odstranění nevyužitelných staveb a ekologických zátěží
- obnova, stavební úpravy a případné rozšíření stávajících objektů
- hrubé terénní úpravy a úpravy veřejných prostranství, včetně výsadby okrasné zeleně
- transformace neefektivně využívaných urbanizovaných ploch na nové využití

Podporované aktivity zaměřené na rozvoj sociální infrastruktury:

- realizace aktivit v rámci přípravy, realizace a koordinace Integrovaných projektů a integrovaných plánů rozvoje měst/území
- vzdělávací infrastruktura – především mateřské, základní a střední školy a infrastruktura pro celoživotní učení
- infrastruktura pro poskytování sociálních služeb
- infrastruktura pro poskytování zdravotní péče
- infrastruktura pro poskytování zájmových a volnočasových aktivit, včetně kulturních, sportovních a multifunkčních zařízení
- pořízení vybavení s ohledem na zvýšení kvality poskytovaných služeb a technologický rozvoj
- experimenty a pilotní aktivity na posílení regionálních inovačních systémů
- úpravy infrastruktury s ohledem na integraci marginalizovaných skupin společnosti (např. osoby s handicapem)
- infrastruktura pro zvýšení bezpečnosti, prevenci a řešení rizik.

Podporované aktivity finančního inženýrství v rámci iniciativy Jessica:

- Nástroje finančního inženýrství v rámci iniciativy Jessica
- Realizace aktivit v rámci přípravy, realizace a koordinace Integrovaných projektů a integrovaných plánů rozvoje měst/území

Příjemci

- kraje podle zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení) ve znění pozdějších předpisů
- dobrovolné svazky obcí podle §46 a násl. zákona č. 128/2000 Sb., o obcích
- obce s více než 5 000 obyvateli podle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení) ve znění pozdějších předpisů, s výjimkou měst Olomouce a Zlína
- organizace zřizované nebo zakládané kraji a obcemi podle §23 a násl. zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů ve znění pozdějších předpisů, s výjimkou organizací zřizovaných nebo zakládaných městy Olomoucí a Zlínem
- nestátní neziskové organizace podle zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů ve znění pozdějších předpisů (občanská sdružení), zákona č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech a o změně a doplnění některých zákonů ve znění pozdějších předpisů (obecně prospěšné společnosti), zákona č. 3/2002 Sb., o svobodě náboženského vyznání a postavení církví a náboženských společností a o změně některých zákonů (zákon o církvích a náboženských společnostech) ve znění pozdějších předpisů (církevní právnické osoby) a zákona č. 227/1997 Sb., o nadacích a nadačních fondech a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů (zákon o nadacích a nadačních fondech) ve znění pozdějších předpisů (nadace)
- vlastníci nemovitostí v památkových zónách pouze ve vazbě na integrované projekty předkládané veřejným sektorem
- školské právnické osoby zřizované podle §124, odst. 2 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů
- podnikatelské subjekty (právnické a fyzické osoby) podle zákona č. 513/1991 Sb. obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů (§2, odst. 2, písm. a) až c) zákona), a to ve vztahu k těmto aktivitám:
 - o experimenty a pilotní aktivity na posílení regionálních inovačních systémů
 - o Nástroje finančního inženýrství v rámci iniciativy Jessica
- subjekt zabezpečující implementaci finančního nástroje Jessica v souladu s oddílem č. 8, články č. 43 - 46 Nástroje finančního inženýrství Prováděcího nařízení Komise (ES) č. 1828/2006, a to ve vztahu k aktivitě Nástroje finančního inženýrství v rámci iniciativy Jessica.

Forma podpory

Nevratná finanční pomoc

Typ operace

Individuální projekty, integrované projekty

6.2.3 Oblast podpory 2.3 Rozvoj venkova

Tato oblast podpory je zaměřena na rozvoj území obcí s méně než 5 000 obyvateli.

Aktivity

Podporované aktivity zaměřené na fyzickou revitalizaci území:

- realizace aktivit v rámci přípravy, realizace a koordinace Integrovaných projektů
- přeložky a výstavba technického a dalšího vybavení území, obnova a výstavba infrastruktury a místních a účelových obslužných komunikací
- odstranění nevyužitelných staveb a ekologických zátěží
- obnova, stavební úpravy a případné rozšíření stávajících objektů
- hrubé terénní úpravy a úpravy veřejných prostranství, včetně výsadby okrasné zeleně
- transformace neefektivně využívaných ploch na nové využití

Podporované aktivity zaměřené na rozvoj sociální infrastruktury:

- realizace aktivit v rámci přípravy, realizace a koordinace Integrovaných projektů a integrovaných plánů rozvoje měst/území
- vzdělávací infrastruktura – především mateřské a základní školy
- infrastruktura pro poskytování sociálních služeb
- infrastruktura pro poskytování zdravotní péče
- infrastruktura pro poskytování zájmových a volnočasových aktivit, včetně kulturních a sportovních a multifunkčních zařízení
- pořízení vybavení s ohledem na zvýšení kvality poskytovaných služeb a technologický rozvoj
- úpravy infrastruktury s ohledem na integraci marginalizovaných skupin společnosti (např. osoby s handicapem)
- infrastruktura pro zvýšení bezpečnosti, prevenci a řešení rizik

Příjemci

- kraje podle zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení) ve znění pozdějších předpisů
- dobrovolné svazky obcí podle §46 a násl. zákona č. 128/2000 Sb., o obcích
- obce s méně než 5 000 obyvateli podle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení) ve znění pozdějších předpisů a více než 500 obyvateli,
- organizace zřizované nebo zakládáné kraji a obcemi podle §23 a násl. zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů ve znění pozdějších předpisů
- nestátní neziskové organizace podle zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů ve znění pozdějších předpisů (občanská sdružení), zákona č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech a o změně a doplnění některých zákonů ve znění pozdějších předpisů (obecně prospěšné společnosti), zákona č. 3/2002 Sb., o svobodě náboženského vyznání a postavení církví a náboženských společností a o změně některých zákonů (zákon o církvích a náboženských společnostech) ve znění pozdějších předpisů (církevní právnické osoby) a zákona č. 227/1997 Sb., o nadacích a nadačních fondech a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů (zákon o nadacích a nadačních fondech) ve znění pozdějších předpisů (nadace)
- vlastníci nemovitostí v památkových zónách pouze ve vazbě na integrované projekty předkládané veřejným sektorem
- školské právnické osoby zřizované podle §124, odst. 2 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Forma podpory

Nevratná finanční pomoc

Typ operace

Individuální projekty, integrované projekty

6.2.4 Oblast podpory 2.4 Podpora podnikání**Aktivita**

- stavební úpravy a případné rozšíření, modernizace a revitalizace stávajících objektů pro podnikání v rámci brownfields .
- investice do dopravní a technické infrastruktury průmyslových zón a lokalit menšího rozsahu
- odstranění nevyužitelných staveb v rámci revitalizace území

Příjemci

- Malé a střední podniky – podnikatelské subjekty (právnícké a fyzické osoby) podle zákona č. 513/1991 Sb. obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů (§2 odst. 2, písm. a) až c) zákona)

Forma podpory

Nevratná finanční pomoc

Typ operace

Individuální projekty

6.3 Prioritní osa 3 Cestovní ruch

Globální cíl prioritní osy

Globálním cílem prioritní osy Cestovní ruch je: **zlepšení atraktivnosti regionu soudržnosti Střední Morava pro účely cestovního ruchu zlepšením jeho infrastruktury, služeb, informovanosti a propagace.**

Strategie

Region doplňuje a diverzifikuje ekonomické příležitosti a zdroje příjmů obyvatel. Proto je alokace směřována z 50 % do podpory podnikání v cestovním ruchu.

Pro posílení tohoto odvětví je uvažována téměř polovina veřejných aktivit – přes 20 % prioritní osy - s využitím integrovaného přístupu do území s vyšší dynamikou a potenciálem pro celoroční aktivity a tím i udržitelnost a stálost pracovních míst. Přibližně 5 % prioritní osy je směřováno do oblasti propagace a řízení. Zbývající část zdrojů z této prioritní osy je alokována na veřejné aktivity do ostatního území. Nebudou podporovány projekty, jejichž součástí je oprava nebo údržba.

Úspěch strategie vyjadřují specifické cíle prioritní osy, které jsou naplňovány jednotlivými oblastmi podpory:

- Cíl 1: Zvýšení atraktivnosti regionu zkvalitněním infrastruktury pro rozvoj cestovního ruchu na území s vysokou koncentrací infrastruktury a služeb;
- Cíl 2: Zvýšení atraktivnosti regionu zkvalitněním infrastruktury pro rozvoj cestovního ruchu na území mimo vysokou koncentraci infrastruktury a služeb;
- Cíl 3: Rozvoj služeb v cestovním ruchu zajišťovaný podnikatelskými subjekty;
- Cíl 4: Zvýšení zájmu turistů o region podporované koordinovaným rozvojem a propagací produktů cestovního ruchu.

Strategie pro cíl 1:

Tento specifický cíl se zaměří na komplexní a integrovaný rozvoj území s koncentrovaným potenciálem infrastruktury a služeb; tato podpora by měla vést ke zvýšení atraktivnosti i pro soukromé kapitálové investice do rozvoje služeb v cestovním ruchu, jež je spatřován jako základní předpoklad pro zvyšování konkurenceschopnosti dotčených oblastí s dopadem na ekonomický rozvoj daného území. Konkrétní vymezení území bude provedeno v prováděcím dokumentu tak, že nebude pokrývat území celého kraje a bude řešeno v rámci jednoho integrovaného projektu.

Tento specifický cíl bude naplňován zajištěním podpory rozvoje turistické infrastruktury a nových i existujících turistických služeb a koordinací aktivit v turistických destinacích. Podporováno bude rozšiřování a zkvalitňování infrastruktury cestovního ruchu, zahrnující areály, dopravní cesty včetně vodních a objekty primárně využívané pro nejrůznější formy cestovního ruchu, včetně návazné infrastruktury a přístupových komunikací. Předmětem podpory bude i budování, rozšiřování a sjednocování informačních systémů pro účely turismu či podpora ekologického cestovního ruchu.

Rozvoj cestovního ruchu bude zohledňovat lokality NATURA 2000. Rozvoj služeb v cestovním ruchu představuje další oblast podpory, zahrnující rozšiřování, zkvalitňování a vznik turistických služeb zajišťovaných podnikatelskými subjekty.

Strategie pro cíl 2:

Tento specifický cíl je zaměřený na rozvoj cestovního ruchu na území mimo vysokou koncentraci infrastruktury a služeb. Kromě aktivit uvedených ve strategii pro cíl 1 budou podporovány projekty využívající přírodní či kulturní potenciál a přispívající ke zvýšení atraktivnosti území pro návštěvníky.

Strategie pro cíl 3:

Na rozdíl od předchozích dvou specifických cílů, které se zaměřovaly na veřejné subjekty, prostřednictvím cíle 3 budou rozvíjeny služby v cestovním ruchu zajišťované podnikatelskými subjekty. Rozsah aktivit k dosažení tohoto cíle je obdobný jako v cíli 1 a 2. Zásadními koncepcemi pro všechny tři specifické cíle jsou „Program rozvoje cestovního ruchu“ pro Olomoucký kraj (říjen 2003) a „Program rozvoje cestovního ruchu“ pro Zlínský kraj (2004, aktualizace 2006).

Strategie pro cíl 4:

Tento specifický cíl se zaměří na zajištění ucelené koordinace marketingu a propagace turistického ruchu v rámci regionu soudržnosti Střední Morava, jakož i na rozvoj regionálních agentur v oblasti řízení cestovního ruchu. V přirozených turistických oblastech je nutné podpořit koordinaci rozvoje cestovního ruchu vytvořením systému destinačního managementu, sdružujícího podnikatelské, veřejné i neziskové subjekty, působící na území těchto oblastí.

Prioritní témata

Kód	Prioritní téma
56	Ochrana a rozvoj přírodního dědictví
57	Jiná podpora zlepšení služeb cestovního ruchu
58	Ochrana a zachování kulturního dědictví
59	Rozvoj kulturní infrastruktury
60	Jiná podpora zlepšení kulturních služeb

Křížové financování

Bude využito.

Koordinace s intervencemi dalších programů

Integrovaný operační program

Rozhraní mezi IOP a ROP Střední Morava v oblasti cestovního ruchu je vymezeno na základě územní dimenze. V rámci IOP budou podpořeny projekty národního a nadnárodního významu. V oblasti stavebních úprav památek bude MK vytvořen seznam památek, které budou podporovány z IOP, a ROP Střední Morava naváže tematicky a místně specifickými výzvami k předkládání projektů v oblasti rozvoje cestovního ruchu zaměřených na komplementární aktivity k projektům IOP.

Rozhraní mezi OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost a ROP Střední Morava je v oblasti cestovního ruchu vymezeno tematicky. Podpora z OP Vzdělávání financovaná z ESF se v oblasti cestovního ruchu jednoznačně vztahuje na „měkké“ projekty zaměřené na rozšiřování kvalifikace a vzdělávání zaměstnanců.

Program rozvoje venkova

Rozhraní mezi ROP Střední Morava a PRV je vymezeno v oblasti podpory podnikatelů a NNO v cestovním ruchu. Z PRV budou podpořeny NNO v obcích do 2 000 obyvatel. Program rozvoje venkova se zaměří na podporu zemědělských podnikatelů a dále začínajících podnikatelů v oblasti cestovního ruchu v obcích do 2 000 obyvatel. Prostřednictvím ROPů budou v cestovním ruchu podporováni podnikatelé s doloženým dvouletým účetním obdobím v obcích do 2 000 obyvatel a v obcích nad 2 000 obyvatel podnikatelé bez omezení.

Dále budou v rámci PRV podporovány projekty zaměřené na kulturní dědictví (např. kulturní památky, památkové rezervace, památkové zóny, kulturní prvky vesnic a krajiny, památky místního významu, atd.), které budou realizovány na území obcí do 500 obyvatel, jejichž předkladateli budou obce, sdružení obcí, neziskové organizace s právní subjektivitou, včetně církví a jejich organizací, zájmová sdružení právnických osob.

Ostatní projekty zaměřené na kulturní dědictví budou podporovány v rámci ROP Střední Morava. Jedná se o projekty příjemců v oblastech podpory 3.1 a 3.2 realizovaných na území obcí nad 500 obyvatel. Dále budou v rámci ROP Střední Morava podporovány projekty podnikatelských subjektů na které se nevztahuje omezení počtu obyvatel příslušné obce.

OP přeshraniční spolupráce ČR - Polsko 2007-2013 a OP přeshraniční spolupráce Slovensko - ČR 2007-2013

Rozhraní mezi ROP Střední Morava a OP přeshraniční spolupráce ČR - Polsko 2007 - 2013 a OP přeshraniční spolupráce Slovensko - ČR 2007 – 2013 v oblasti cestovního ruchu je vymezeno na základě územního dopadu. Na rozdíl od ROP Střední Morava se oba programy přeshraniční spolupráce zaměřují na projekty týkající se infrastruktury cestovního ruchu spojené mj. s rozvojem turistických stezek a tras, cyklistických stezek a tras, hippostezek a hippotras, doprovodné infrastruktury a dalšího vybavení pro volnočasové aktivity s přímým příhraničním efektem a dopadem. Na rozdíl od ROP Střední Morava jsou oba operační programy přeshraniční spolupráce zaměřeny na intervence s přímým přeshraničním efektem a dopadem.

Horizontální témata

Téma rovných příležitostí se v prioritní ose číslo tři projevuje prostřednictvím podpory rozvoje podnikání v oblasti cestovního ruchu, kdy přispívá k rovným příležitostem ve formě vytváření rovných šancí na získání zaměstnání v nově vznikajícím a rozvíjejícím se v podnikatelském a veřejném sektoru.

U prioritní osy číslo tři bude kladen důraz na podporu takových projektů, které jsou šetrné k životnímu prostředí, čímž se rovněž přispěje k zlepšení jeho stavu. Bude se jednat o podporu projektů stavební úpravy a budování infrastruktury potřebné pro rozvoj nových forem cestovního ruchu šetrných k životnímu prostředí (pěší turistika a agroturistika).

Pozitivní dopad na horizontální témata bude zohledněn při jejich hodnocení.

tabulka 61 Vazba analýzy SWOT a specifických cílů prioritní osy 3

Koincidenční matice SWOT a specifických cílů prioritní osy 3		Specifický cíl			
		Cíl 1: Zvýšení atraktivnosti regionu zkvalitněním infrastruktury pro rozvoj cestovního ruchu na území s vysokou koncentrací infrastruktury a služeb	Cíl 2: Zvýšení atraktivnosti regionu zkvalitněním infrastruktury pro rozvoj cestovního ruchu na území mimo vysokou koncentraci infrastruktury a služeb	Cíl 3: Rozvoj služeb v cestovním ruchu zajišťovaný podnikatelskými subjekty	Cíl 4: Zvýšení zájmu turistů o region podporované koordinovaným rozvojem a propagací produktů cestovního ruchu
Silné stránky					
Rostoucí míra využívání informačních a komunikačních technologií		x	x	x	Xxx
Tradice lázeňství		xxx	xxx	xxx	Xx
CHKO jako stabilizační faktor		xx	xx	xx	
Dlouhodobě výrazné zlepšení kvality životního prostředí		x	x	x	X
Velmi početný malý a střední podnikatelský stav				xx	
Nárůst počtu volných pracovních míst v důsledku akcelerující ekonomické aktivity				x	
Rostoucí ekonomická síla malých podniků				xx	
Slabé stránky					
Klesající vývojové charakteristiky ukazatelů cestovního ruchu		xxx	xxx	xxx	Xxx
Nízká nabídka doplňkových služeb cestovního ruchu		xxx	xxx	xxx	Xxx
Nedostatečný rozsah a propojenost sítě cyklistických a pěších stezek ve vhodných lokalitách		xx	xx	xx	
Nenaplněný potenciál cestovního ruchu: slabý marketing, slabá součinnost a provázanost služeb, nižší kvalita infrastruktury, zařízení a služeb		xxx	xxx	xxx	Xxx
Nízká ekonomizace historických, kulturních i přírodních hodnot		xxx	xxx	xxx	X
Prohlubování ekonomického zaostávání regionu vzhledem k průměru ČR		x	x	x	
Míra ekonomické aktivity pod celostátním průměrem s tendencí mírného poklesu				x	
Nízký podíl zaměstnanosti v terciárním sektoru		x	x	xx	
Příležitosti					
Rostoucí útraty za služby volného času, obzvlášť v turismu		xxx	xxx	xxx	Xx
Zájem bohatnoucích částí světa o poznání jiných než mainstreamových turistických lokalit v Evropě		xxx	xxx	xxx	Xxx
Možnost rozvoje průmyslové i volnočasové lodní dopravy		xxx	xxx	xxx	
Poptávka alternativních a doplňkových volnočasových aktivit, např. splavnění lokálních vodních toků		xxx	xxx	xxx	Xx
Hrozby					
Image nedostupného a málo atraktivního regionu		xxx	xxx	xxx	Xxx
Porušování pravidel otevřené soutěže v lokálních hospodářských vztazích včetně PPP		xx	xx	xx	
Zastavení zvolna zvyšující se dynamiky terciárního sektoru				xx	
Zastavení zvolna zvyšující se hospodářské dynamiky regionu				xx	
Místní nositelé prosperity zůstanou v izolaci od potenciální kooperace v regionu				xx	

6.3.1 Oblast podpory 3.1 Integrovaný rozvoj cestovního ruchu

Tato oblast podpory je zaměřena na rozvoj území s vysokou koncentrací infrastruktury a služeb. Konkrétní vymezení území bude provedeno v prováděcím dokumentu tak, že nebude pokrývat území celého kraje. Každé území bude řešeno samostatně v rámci jednoho integrovaného plánu rozvoje území pouze jedním předkladatelem. Integrovaný plán rozvoje území může být v čase aktualizován.

Kritéria pro výběr území byla:

- koncentrace ubytovacích kapacit
- počty zaměstnanců v ubytovacích zařízeních

Integrovaným plánem rozvoje území (dále jen IPRÚ) se rozumí soubor vzájemně obsahově a časově provázaných projektů, které směřují k rozvoji cestovního ruchu v daném území, s důrazem na koncentraci a provázanost aktivit a jejich efektivnost.

Předkladatelem a zpracovatelem IPRÚ jsou subjekty specifikované v části příjemci. Ve všech fázích – výběr předkladatele a zpracovatele, příprava, zpracování a realizace IPRÚ musí být respektován princip partnerství. Zapojení partnerů bude prováděno transparentním způsobem při respektování pravidel veřejné podpory a zákona o zadávání veřejných zakázek.

V rámci přípravné fáze předkladatel IPRÚ stanovuje cíle a strategii k jejich naplnění, včetně zapojení partnerů. Jednotlivé IPRÚ jsou předloženy ŘO ROP Střední Morava, který je vyhodnocuje a schvaluje a následně po dohodě s předkladatelem vyhláší specifické výzvy k předkládání projektů se záměrem naplnit cíle schváleného IPRÚ. Za koordinaci realizace IPRÚ je zodpovědný předkladatel.

Aktivity

- realizace aktivit v rámci přípravy, realizace a koordinace Integrovaných projektů a integrovaných plánů rozvoje měst/území
- rozvoj a obnova infrastruktury pro aktivní a kulturně-poznávací formy cestovního ruchu, lázeňství a výstavnictví včetně návazné infrastruktury
- rozvoj a obnova sportovních areálů využitelných primárně pro cestovní ruch včetně návazné infrastruktury
- vybudování jednotného systému turistických okruhů, naučných stezek a/nebo navigačních tabulí v turistické destinaci
- stavební úprava kulturní památky, technické památky nebo kulturní zajímavosti se záměrem využití pro cestovní ruch včetně návazné infrastruktury

Vybavení s ohledem na zvýšení kvality poskytovaných služeb může být podpořeno v rámci uvedených aktivit i samostatně.

V rámci výše uvedených aktivit lze podpořit vybudování návazné/doplňkové infrastruktury cestovního ruchu, především komunikací vedoucích k objektům cestovního ruchu včetně parkovišť, a zajištění propagace, ale pouze v návaznosti na výše uvedené aktivity.

Příjemci

- kraje podle zákona č.129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení) ve znění pozdějších předpisů
- dobrovolné svazky obcí podle §46 a dalších zákona č. 128/2000 Sb., o obcích

- zájmové sdružení právnických osob (dle § 20f a násl. zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů), kdy alespoň jedna právnická osoba, která je členem tohoto zájmového sdružení, je kraj nebo právnická osoba založená nebo zřízená krajem za účelem rozvoje cestovního ruchu
- ostatní subjekty, jejichž individuální projekt je součástí schváleného integrovaného plánu rozvoje území s výjimkou příjemců uvedených v oblasti podpory 3. 3
- statutární město Olomouc, podle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení) ve znění pozdějších předpisů

Forma podpory

Nevratná finanční pomoc

Typ operace

Integrovaný plán rozvoje území

Individuální projekty předkládané v rámci Integrovaného plánu rozvoje území

6.3.2 Oblast podpory 3.2 Veřejná infrastruktura a služby

Tato oblast podpory je zaměřena na podporu aktivit mimo území s vysokou koncentrací infrastruktury a služeb, které budou podporovány v oblasti podpory 3.1.

Aktivity

- realizace aktivit v rámci přípravy, realizace a koordinace Integrovaných projektů a integrovaných plánů rozvoje měst/území
- rozvoj a obnova infrastruktury pro aktivní a kulturně-poznávací formy cestovního ruchu, lázeňství a výstavnictví včetně návazné infrastruktury
- rozvoj a obnova sportovních areálů využitelných primárně pro cestovní ruch včetně návazné infrastruktury
- vybudování jednotného systému turistických okruhů, naučných stezek a/nebo navigačních tabulí v turistické destinaci
- stavební úprava kulturní památky, technické památky nebo kulturní zajímavosti se záměrem využití pro cestovní ruch včetně návazné infrastruktury

Vybavení s ohledem na zvýšení kvality poskytovaných služeb může být podpořeno v rámci uvedených aktivit i samostatně.

V rámci výše uvedených aktivit lze podpořit i vybudování návazné/doplňkové infrastruktury CR, především komunikací vedoucích k objektům cestovního ruchu včetně parkovišť, a zajištění propagace, ale pouze v návaznosti na výše uvedené aktivity.

Příjemci

- kraje podle zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení) ve znění pozdějších předpisů
- dobrovolné svazky obcí podle §46 a násl. zákona č. 128/2000 Sb., o obcích,
- obce podle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení) ve znění pozdějších předpisů
- organizace zřizované nebo zakládáné kraji a obcemi podle §23 a násl. zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů ve znění pozdějších předpisů
- nestátní neziskové organizace podle zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů ve znění pozdějších předpisů (občanská sdružení), zákona č. 248/1995 Sb., o obecně

prospěšných společnostech a o změně a doplnění některých zákonů ve znění pozdějších předpisů (obecně prospěšné společnosti), zákona č. 3/2002 Sb., o svobodě náboženského vyznání a postavení církví a náboženských společností a o změně některých zákonů (zákon o církvích a náboženských společnostech) ve znění pozdějších předpisů (církevní právnické osoby) a zákona č. 227/1997 Sb., o nadacích a nadačních fondech a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů (zákon o nadacích a nadačních fondech) ve znění pozdějších předpisů (nadace)

- zájmové sdružení právnických osob (dle § 20f a násl. zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů), kdy alespoň jedna právnická osoba, která je členem tohoto zájmového sdružení, je kraj nebo právnická osoba založená nebo zřízení krajem za účelem rozvoje cestovního ruchu

Forma podpory

Nevratná finanční pomoc

Typ operace

Individuální projekty, integrované projekty

6.3.3 Oblast podpory 3.3 Podnikatelská infrastruktura a služby

Aktivita

- modernizace, výstavba nebo rozšíření (zvýšení kapacity) ubytovacího zařízení za účelem zvýšení ubytovacího standardu včetně případné modernizace nebo rozšíření stravovacích služeb a návazných služeb
- rozvoj infrastruktury pro incentivní a kongresovou turistiku a výstavnictví
- rozvoj a obnova sportovních areálů využitelných primárně pro cestovní ruch včetně návazné infrastruktury
- stavební úpravy a případné rozšíření a modernizace lázeňského objektu včetně návazné infrastruktury
- stavební úprava kulturní památky, technické památky nebo kulturní zajímavosti se záměrem využití pro cestovní ruch včetně návazné infrastruktury
- vybudování návazné infrastruktury a doplňkových služeb primárně využitelných pro cestovní ruch

V rámci aktivit lze podpořit také budování návazné/doplňkové infrastruktury cestovního ruchu, především komunikací vedoucích k objektům cestovního ruchu včetně parkovišť, a zajištění propagace, ale pouze v návaznosti na výše uvedené aktivity.

Jako doplňkovou/návaznou infrastrukturu a s přímou vazbou na cestovní ruch lze podpořit i posílení stravovacích zařízení.

Vybavení s ohledem na zvýšení kvality poskytovaných služeb může být podpořeno v rámci uvedených aktivit i samostatně.

Pro podnikatelské subjekty realizující projekty v územích, která jsou vymezena v rámci oblasti podpory 3.1, bude vyhlášena specifická výzva k předkládání žádostí. Projekty budou doplňovat aktivity veřejného sektoru ve vymezených územích.

Příjemci

- podnikatelské subjekty (právnické a fyzické osoby) podle zákona č. 513/1991 Sb. obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů (§2 odst.2, písm. a) až c) zákona)

Forma podpory

Nevratná finanční pomoc

Typ operace

Individuální projekty

6.3.4 Oblast podpory 3.4 Propagace a řízení**Aktivity**

- realizace aktivit v rámci přípravy, realizace a koordinace Integrovaných projektů a integrovaných plánů rozvoje měst/území
- založení řídicí struktury krajských agentur a partnerských sdružení (organizací cestovního ruchu), jehož se účastní větší počet regionálních subjektů z oblasti cestovního ruchu z veřejného i privátního sektoru; podmínkou je doba následného působení řídicí struktury alespoň 5 let po ukončení projektu
- komplexní a jednotný marketing turistické destinace využívající různých způsobů komunikace, jehož se účastní větší počet veřejných i privátních subjektů v dané destinaci formou partnerství
- vytváření regionálních a nadregionálních produktů cestovního ruchu
- marketingová komunikace nových i stávajících regionálních produktů cestovního ruchu
- zřízení jednotného informačního a rezervačního systému a zřízení nového systému či rozšíření stávajících systémů kvality služeb (certifikace) v turistické destinaci

Příjemci

- kraje podle zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení) ve znění pozdějších předpisů
- organizace zřizované nebo zakládané kraji podle §23 a násl. zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů ve znění pozdějších předpisů
- zájmové sdružení právnických osob (podle § 20f a násl. zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů), kdy alespoň jedna právnická osoba, která je členem tohoto zájmového sdružení, je kraj nebo právnická osoba založená nebo zřízená krajem za účelem rozvoje cestovního ruchu

Forma podpory

Nevratná finanční pomoc

Typ operace

Individuální projekty, integrované projekty

6.4 Prioritní osa 4 Technická pomoc

Globální cíl prioritní osy

Globálním cílem prioritní osy Technická pomoc je zajištění dostatečné administrativní kapacity, efektivního řízení a implementace, informovanosti, kontroly, sledování a hodnocení ROP Střední Morava a posílení vnitřní absorpční kapacity.

Úspěch strategie vyjadřují specifické cíle prioritní osy, které jsou naplňovány jednotlivými oblastmi podpory:

- Cíl 1: Zajištění podmínek pro úspěšnou implementaci ROP Střední Morava;
- Cíl 2: Zvyšování absorpční kapacity v regionu a zajištění úspěšného čerpání prostředků ze SF EU.

Strategie pro cíl 1:

Tento cíl bude naplňován zajišťováním úspěšného průběhu realizace a dostatečné kapacity a kvality implementačních struktur programu.

Regionální rada jako příjemce technické pomoci plní řadu úkolů souvisejících s řízením, implementací, monitoringem a kontrolou realizace ROP Střední Morava. Technická pomoc umožňuje řídicímu orgánu zajistit odpovídající administrativní kapacitu Úřadu Regionální rady, nákup nezbytného vybavení a odborných služeb potřebných k efektivní realizaci ROP Střední Morava a posiluje potřebnou znalostní základnu prostřednictvím zvyšování kvalifikace zaměstnanců Úřadu Regionální rady.

Strategie pro cíl 2:

Tento cíl bude naplňován zajištěním dostatečné absorpční kapacity, včetně posílení kapacit souvisejících s využitím pomoci. Dále bude tato prioritní osa zaměřena na vzdělávání všech skupin aktérů na místní a regionální úrovni zapojených do přípravy a následné realizace programu i jednotlivých projektů.

Důraz bude kladen na zvyšování informovanosti a kvalifikace potenciálních příjemců. Tato podpora bude zaměřena na pořádání různých forem kurzů, seminářů, školení, workshopů, vydávání brožur a publikací, na poradenskou činnost, vytvoření internetových stránek apod.

V rámci prioritní osy budou podpořena také absorpční kapacita, tzn. schopnost subjektů v regionu vytvářet a předkládat projekty pro jejich následné předložení do ROP Střední Morava včetně posílení kapacit související s využitím pomoci.

Prioritní témata

Kód	Prioritní téma
81	Mechanismy lepšího vytváření, monitorování a hodnocení dobrých politik a programů na vnitrostátní, regionální a místní úrovni, budování pro provádění politik a programů
85	Příprava, provádění, monitorování a kontrola
86	Hodnocení a studie, informace a komunikace

Výdaje v rámci technické pomoci budou hrazeny bezprostředně po jejich vzniku přímo z rozpočtu Regionální rady.

Křížové financování

Nebude využito

Koordinace s intervencemi dalších programů

Technická pomoc ROP Střední Morava je určena výhradně pro potřeby tohoto operačního programu. Aktivity této prioritní osy budou komplementární s aktivitami Operačního programu Technická pomoc, implementovaným MMR.

Horizontální témata

Prioritní osa Technická pomoc je neutrální k udržitelnému rozvoji a veškeré aktivity v oblasti rovných příležitostí budou přístupné pro všechny cílové skupiny. Pozitivní dopad na horizontální témata bude zohledněn při jejich hodnocení.

6.4.1 Oblast podpory 4.1 Podpora řídicích, implementačních a kontrolních úkolů řídicího orgánu

Aktivity

V rámci této oblasti budou podporovány aktivity (včetně investic do ICT) spojené s efektivním řízením, implementací, monitoringem a kontrolou realizace ROP Střední Morava.

- Řízení a implementace (tvorba související dokumentace apod.)
- Monitoring a hodnocení (zajištění činností MV ROP Střední Morava, školení hodnotitelů, jednání komisí a pracovních skupin apod.)
- Kontrola a kontrolní systémy
- Podpora vnitřního kontrolního systému, kontrola prováděná přímo na místě činností a s tím spojené zprávy, kontrola zadávání veřejných zakázek, dohled nad pravidly poskytování veřejné podpory
- Informování a publicita (webové stránky, tvorba logomanuálu, propagační předměty apod.)
- Nezbytné činnosti finančního útvaru ROP Střední Morava
- Pořízení, rozvoj a údržba počítačového monitorovacího systému a IT systémů
- Příprava období 2014 – 2020
- Příprava a rozvoj lidských zdrojů

Příjemci

- Regionální rada regionu soudržnosti Střední Morava (řídicí orgán ROP Střední Morava) podle části desáté zákona č. 138/2006 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o veřejných zakázkách

Forma podpory

Nevratná finanční pomoc

Typ operace

Individuální projekty

6.4.2 Oblast podpory 4.2 Podpora zvyšování absorpční kapacity regionu

Aktivity

- Realizace aktivit v rámci přípravy, realizace a koordinace Integrovaných projektů a integrovaných plánů rozvoje měst/území
- Pořádání různých forem kurzů, seminářů, školení, workshopů
- Vydávání brožur a publikací a dokumentů ve vazbě na programové období 2007 – 2013

- Propagační aktivity (např. kampaň ve sdělovacích prostředcích, plakáty, letáky atd.)
- Příprava a řízení integrovaných rozvojových plánů a projektů a individuálních projektů
- Poradenská činnost
- Rozvoj partnerství
- Aktivity navazující na projekty na absorpční kapacitu z období 2004 – 2006

Prováděné činnosti musejí jasně vést ke zvýšení informovanosti, získávání vědomostí, dovedností a odborné praxe potřebných pro splnění požadavků vyplývajících z příslušných nařízení nebo z různých aspektů rozvoje regionu a zpracování plánů a projektů.

Příjemci

- Regionální rada regionu soudržnosti Střední Morava (řídící orgán ROP Střední Morava) podle části desáté zákona č. 138/2006 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o veřejných zakázkách
- kraje podle zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení) ve znění pozdějších předpisů
- organizace zřizované či zakládáné kraji podle §23 a dalších zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů ve znění pozdějších předpisů
- ostatní subjekty, jejichž individuální projekt je součástí schváleného integrovaného projektu, předložené oprávněným příjemcem

Forma podpory

Nevratná finanční pomoc

Typ operace

Individuální projekty, integrované projekty

7 Indikátory

Systém indikátorů a kontrola jejich naplňování je základním nástrojem měření plnění celkových cílů operačního programu, neboť umožňují monitorovat realizaci programu a hodnotit jeho výkonnost vzhledem ke stanoveným cílům.

Základní struktura připravovaného indikátorového systému se odvíjí od třech úrovní jeho využití:

1. **využití pro charakteristiku sociálně ekonomického prostředí**, ve kterém jsou realizovány cíle – tuto úlohu plní kategorie **kontextových indikátorů**, jejichž volba vychází především z výsledků vstupní sociálně ekonomické analýzy;

2. **využití pro monitorovací funkce**, kde hlavní úloha připadá na **indikátory výstupů**, kterými jsou sledovány aktivity realizované jednotlivými opatřeními a dále na **indikátory výsledků** u těch opatření, kde je možno průběžně hodnotit důsledky realizovaných intervencí na chování, kapacitu nebo výkonnost příjemců SF.

3. **využití pro evaluační funkce**, do kterého vstupují všechny indikátory, z kterých lze odvodit úspěšnost programu, a které umožňují v kvantifikované podobě stanovit, jak byly splněny stanovené programové cíle. Nejdůležitějším nástrojem pro evaluaci jsou **indikátory dopadu**, které slouží pro hodnocení za delší časový úsek a které mohou být základem pro přijímáním strategických rozhodnutí.

Rozhodující úlohu při tvorbě programů mají tzv. hlavní („core“) indikátory, které mají klíčový význam pro kontrolu prováděnou orgány EK. Seznam těchto indikátorů je uveden v požadavcích EK⁷ a je pro použití v operačních programech obligatorní. Hlavní indikátory vyjadřují priority Společenství a musí být proto začleněny do každého operačního programu, musí být sledovány v ročních monitorovacích zprávách a agregovány až do úrovně NSRR.

Hlavní indikátory tvoří součást širšího počtu indikátorů výstupu, výsledku a dopadu. Nepředstavují samostatný monitorovací systém, ale podsoubor soustavy celkově použitých indikátorů.

Pro období 2007 – 2013 doporučila EK pro tvorbu indikátorového systému tuto základní strukturu indikátorů, a to pro různé úrovně programových dokumentů:

Účel	Úroveň	Typ indikátoru
Sociálně-ekonomická analýza		kontextu
Strategie operačního programu	Program	dopadu (nebo výsledku)
	Priority	výsledku (nebo dopadu), výstupu (v případě potřeby)

Oproti indikátorovému systému pro programové období 2004 – 2006 budou indikátory operačních programů SF tvořeny odlišným způsobem. Hlavní změnou je skutečnost, že zpracovatel indikátory netvoří, ale vybírá z „Národního číselníku indikátorů“, který obsahuje již po technické a metodické stránce upravené indikátory, s jasnou definicí, měřením, a kódováním.

Za sběr a analýzu indikátorů je odpovědný Úřad Regionální rady (dále jen „ÚRR“), Odbor metodiky a monitoringu.

⁷ „Draft Working Paper on Indicators for Monitoring and Evaluation“ z ledna 2006

Sledování vývoje indikátorů kontextu a programu bude prováděno průběžně na základě údajů vydávaných jednotlivými oficiálními informačními zdroji (jejich zveřejňování probíhá obvykle s roční periodicitou).

Průběžné naplňování indikátorů programu bude sledováno v monitorovacím systému (IS MONIT). Základním zdrojem dat a naplnění indikátorů jsou předkladatelé projektů. Již při podávání žádosti se žadatel zavazuje k naplňování indikátorů, které jsou relevantní k jeho projektu, v případě realizace projektu podává příjemce informace v rámci monitorovacích zpráv.

V informačním systému jsou indikátory spolu s daty ze statistických zdrojů vyhodnocovány a tvoří podklady pro monitorovací zprávy na úrovni programu, výroční zprávy a závěrečnou zprávu, řízení programu, zpracování evaluačních studií aj. a poskytovány relevantním orgánům: Monitorovacímu výboru programu, NOK a Evropské komisi.

Indikátory budou analyzovány v závislosti na uveřejňování statistik jednotlivými relevantními poskytovateli informací. Sběr indikátorů výstupu bude probíhat 6 - 12 měsíční periodicitou, protože zde bude docházet k nejrychlejší obměně dat. Indikátory výsledků budou sbírány ročně. Analýza některých indikátorů výsledků a dopadů budou závislé na vypracování evaluačních studií.

7.1 Indikátory kontextu

Zabezpečují kvantifikovanou informaci o sociální, ekonomické a ekologické situaci a mohou identifikovat potřeby v určitém čase. Charakterizují sociální a ekonomické prostředí, ve kterém se budou program realizovat a intervence ze strukturálních fondů čerpat. Jedná se o kvantifikovaná východiska pro analýzy ex-ante, průběžné a ex-post. Vyjadřují pomocí prezentace tendencí hlavních makroekonomických indikátorů a pomocí komparací pozice ČR s průměry EU sociálně ekonomický rámec, v kterém jsou uskutečňovány programové cíle.

tabulka 62 Kontextové indikátory ROP Střední Morava v období 2007 – 2013

Indikátory kontextu

Druh indikátoru	Indikátor	Měrná jednotka	Zdroj	Hodnota roku	Střední Morava	ČR
Kontext	Regionální HDP na obyvatele v PPS	PPS	ČSÚ	2005	12780	17355
Kontext	Regionální HDP na obyvatele, EU 25 = 100	%	ČSÚ	2005	58,2	73,7
Kontext	Regionální HDP na obyvatele, ČR = 100	%	ČSÚ	2005	79,1	100
Kontext	Míra ekonomické aktivity 15+	%	ČSÚ	2005	57,9	59,4
Kontext	Míra zaměstnanosti ve věkové skupině 15-64 let	%	MPS V	2005	52,3	54,7
Kontext	Obecná míra nezaměstnanosti NUTS 2 celkem	%	ČSÚ	2005	9,7	7,9
Kontext	Průměrná měsíční mzda v Kč	Kč	ČSÚ	2006	17 242	20 211
Kontext	Přírůstek/úbytek obyvatel v regionu celkem	%	ČSÚ	2006	0,3	3,5

Kontext	Index stáří	%	ČSÚ	2006	102	100,2
Kontext	Podíl obyvatelstva měst	%	ČSÚ	2006	59,1	70,1
Kontext	Podíl osob s vysokoškolským vzděláním	%	ČSÚ	2005	9,5	10,4
Kontext	Kapacita ubytovacích zařízení cestovního ruchu – lůžek	počet	ČSÚ	2005	40 922	433 211
Kontext	Podíl návštěvnosti hostů v ubytovacích zařízeních regionu na návštěvnosti ČR (mimo Prahu)	%	ČSÚ	2005	10,9	100
Kontext	Podíl CHKO na celkovém území	%	ČSÚ	2005	18,9	13,8

Pro účely ROP Střední Morava vycházejí ukazatele kontextu z provedené socioekonomické analýzy a jejích výstupů. Na výstupy socioekonomické analýzy pak navazují formulace globálního cíle a specifických cílů ROP Střední Morava s přímou vazbou na výběr kontextových ukazatelů. Jejich smyslem je poskytnutí základních měřitelných informací o kontextu sociálně-ekonomické situace sledovaného prostředí, v jehož rámci má dojít k naplnění globálního cíle a specifických cílů. Globálním cílem ROP Střední Morava je: zvýšení ekonomické vyspělosti, zlepšení konkurenceschopnosti regionu soudržnosti Střední Morava a životní úroveň jeho obyvatel ve svém komplexu.

Standardním vyjádřením ekonomické vyspělosti je využívání ukazatele HDP na obyvatele; zvýšení ekonomické vyspělosti je provázeno dynamickým hospodářským růstem, jež je založen na předpokladu snižování mezery proti úrovni EU-25, resp. ČR. Pro tento účel použijeme ukazatel vyjádřený v relativní formě, ve vztahu k průměru EU-25 a ve vztahu k průměru ČR.

Konstrukce a předpoklady ukazatelů kontextu opírají se o reálný střednědobý potenciál růstu české ekonomiky a ekonomiky regionu soudržnosti Střední Morava; opírají se o dlouhodobý potenciál růstu české ekonomiky a ekonomiky regionu soudržnosti Střední Morava (v delším období je jako východisko využívána projekce expertního odhadu potenciálu růstu české ekonomiky a ekonomiky regionu soudržnosti Střední Morava, u níž je podstatný spíše vývojový trend)

7.2 Indikátory globálního a specifických cílů programu

Pro program jsou navrženy následující monitorovací indikátory:

tabulka 63 Indikátory programu

Indikátory programu

Kód NČ	Název indikátoru	Měrná jednotka	Info. zdroj	Kvantifikace	
				hodnota 2005	Indikativ. hodnota 2015
Indikátory výstupu					
510100	Počet podpořených projektů celkem	počet	region	0	549
610100 Core 14,16	Délka nových a rekonstruovaných silnic II. a III. třídy celkem	km	Region	0	142
516122	Soukromé spolufinancování celkem	mil. Kč	Region	0	2 339
Indikátory výsledku					
412701	Podíl návštěvnosti hostů v ubytovacích zařízeních regionu na návštěvnosti ČR (mimo Prahu)	%	ČSÚ	10,9	11,1
520100 Core 1	Počet nově vytvořených pracovních míst celkem ⁸	počet	Region	0	854
520101 Core 2	Počet nově vytvořených pracovních míst pro muže	Počet	Region	0	427
520102 Core 3	Počet nově vytvořených pracovních míst pro ženy	Počet	Region	0	427
Indikátory dopadu					
653102	Expozice obyvatelstva nadlimitním koncentracím PM ₁₀	%	ČHMÚ	84	87
212300 Lisabon	Emise primárních částic a prekurzorů sekundárních částic	kt/rok (v potenciálu tvorby částic)	ČHMÚ	52,63	52,13
520800 Lisabon	Obecná míra nezaměstnanosti za region NUTS 2 celkem	%	ČSÚ	9,7	7,5

⁸ Vytvořená pracovní místa jsou definována jako přímo vytvořená pracovní místa brutto, v přepočtu na plnou pracovní dobu.

Prioritní osa 1: Doprava

Kód NČ	Název indikátoru	Měrná jednotka	Info. zdroj	Kvantifikace	
				hodnota 2005	Indikativ. hodnota 2015
Indikátory výstupu					
511100 Core 13	Počet podpořených projektů na rozvoj dopravy (dopravní dostupnost) <i>relevance oblastí podpory: 1.1, 1.2, 1.3</i>	počet	region	0	96
610101 Core 14	Délka nových silnic II. a III. třídy <i>relevance oblastí podpory: 1.1</i>	km	region	0	14
610102 Core 16	Délka rekonstruovaných silnic II. a III. třídy <i>relevance oblastí podpory: 1.1</i>	km	region	0	128
610241	Počet nově pořízených ekologických vozidel ve veřejné dopravě <i>relevance oblastí podpory: 1.2</i>	počet	region	0	60
610112	Délka nově vybudovaných nebo rekonstruovaných cyklostezek a cyklotras <i>relevance oblastí podpory: 1.3</i>	km	region	0	107
Indikátory výsledku					
610108	Podíl nově zrekonstruovaných a nových silnic na celkové regionální síti silnic <i>relevance oblastí podpory: 1.1</i>	%	region	0	2,7
610212	Počet obyvatel obsluhovaných zlepšenou veřejnou dopravou <i>relevance oblastí podpory: 1.2</i>	počet osob	region	0	2 586 000
610300	Počet odbavených cestujících na regionálních letištích <i>relevance oblastí podpory: 1.1</i>	počet osob	region	0	15 000
Indikátory dopadu					
520211 Core 1	Počet nově vytvořených pracovních míst v rámci projektů na dopravní dostupnost <i>relevance oblastí podpory: 1.1</i>	počet	region	0	6
371101 Core 20	Hodnota úspory času v silniční dopravě v EUR <i>relevance oblastí podpory: 1.1</i>	EUR/rok	region	0	4 185 000

Prioritní osa 2: Integrovaný rozvoj a obnova regionu

Kód NČ	Název indikátoru	Měrná jednotka	Info. zdroj	Kvantifikace	
				hodnota 2005	Indikativ. hodnota 2015
Indikátory výstupu					
511531 Core 39	Počet podpořených projektů na rozvoj (zvyšující atraktivitu) - vybraných měst <i>relevance oblastí podpory: 2.1</i>	počet	region	0	3
511541 Core 39	Počet podpořených projektů –na ostatní města - z toho	počet	region	0	61
511560	Počet podpořených projektů zaměřených na podporu zdravotnictví	počet	region	0	7
511550	Počet podpořených projektů zaměřených na podporu vzdělávání	počet	region	0	41
511545	Počet podpořených projektů zaměřených na podporu sociálních služeb	počet	region	0	8
511546	Počet podpořených projektů zaměřených na podporu kultury a volnočasových aktivit <i>relevance oblastí podpory: 2.2</i>	počet	region	0	17
512100	Počet podpořených projektů na rozvoj venkovských oblastí <i>relevance oblastí podpory: 2.3</i>	počet	region	0	205
650201	Počet regenerovaných, revitalizovaných a nových objektů v podpořených městech a obcích <i>relevance oblastí podpory: 2.1, 2.2, 2.3</i>	počet	region	0	267
380100 Core 7	Počet projektů na podporu MSP <i>relevance oblastí podpory: 2.4</i>	počet	region	0	17
Indikátory výsledku					
516122	Soukromé spolufinancování celkem <i>relevance oblastí podpory: 2.4</i>	mil. Kč	region	0	534
652000	Plocha revitalizovaných nevyužívaných nebo zanedbaných areálů (brownfields) celkem <i>relevance oblastí podpory: 2.1,2.2,2.3,2.4</i>	ha	region	0	20
654110	Počet podniků / organizací služeb založených nebo udržených v revitalizované části města <i>relevance oblastí podpory: 2.1,2.2,2.4</i>	počet subjektů	region	0	510
Indikátor dopadu					
520213 Core 1	Počet nově vytvořených pracovních míst v rámci projektů na udržitelný rozvoj měst <i>relevance oblastí podpory: 2.1, 2.2</i>	počet	region	0	122
520215 Core 1	Počet nově vytvořených pracovních míst v rámci projektů na udržitelný rozvoj venkovských oblastí (obcí) <i>relevance oblastí podpory: 2.3</i>	počet	region	0	46
520251	Počet nově vytvořených pracovních míst v podpořených podnicích MSP působících v průmyslových zónách a brownfields <i>relevance oblastí podpory: 2.4</i>	počet	region	0	178

Prioritní osa 3: Cestovní ruch

Kód NČ	Název indikátoru	Měrná jednotka	Info. zdroj	Kvantifikace	
				hodnota 2005	Indikativ. hodnota 2015
Indikátory výstupu					
511200 Core 34	Počet podpořených projektů na rozvoj cestovního ruchu <i>relevance oblastí podpory: 3.1, 3.2, 3.3, 3.4</i>	počet	region	0	147
632105	Počet podpořených podniků cestovního ruchu <i>relevance oblastí podpory: 3.3</i>	počet	region	0	60
Indikátory výsledku					
516122	Soukromé spolufinancování celkem <i>relevance oblastí podpory: 3.3</i>	mil. Kč	region	0	1 805
633101	Počet vytvořených propagačních nebo marketingových produktů pro cestovní ruch <i>relevance oblasti podpory 3.4</i>	produkt	region	0	54
412701	Podíl návštěvnosti hostů v ubytovacích zařízeních regionu na návštěvnosti ČR (mimo Prahu) <i>relevance oblastí podpory: 3.1, 3.2, 3.3</i>	%	ČSÚ	10,9	11,1
Indikátory dopadu					
520212 Core 35	Počet nově vytvořených pracovních míst v rámci projektů na rozvoj cestovního ruchu <i>relevance oblastí podpory: 3.1, 3.2, 3.3</i>	počet	region	0	502

Prioritní osa 4: Technická pomoc

Kód NČ	Název indikátoru	Měrná jednotka	Info. zdroj	Kvantifikace	
				hodnota 2005	Indikativ. hodnota 2015
Indikátory výstupu					
514100	Počet podpořených projektů zaměřených na technickou pomoc <i>relevance oblastí podpory: 4.1, 4.2</i>	Počet	region	0	20
710500	Realizace evaluačních studií a zpráv celkem <i>relevance oblastí podpory: 4.1, 4.2</i>	Počet	region	0	19
711101	Počet uskutečněných školení, seminářů, workshopů a konferencí <i>relevance oblastí podpory: 4.2</i>	Počet	region	0	100
Indikátory výsledku					
711105	Počet účastníků školení a seminářů <i>relevance oblastí podpory: 4.1, 4.2</i>	Počet osob	region	0	4 000

7.3 Systém indikátorů

Celkový návrh systému indikátorů ROP Střední Moravy je navržen nejen se zohledněním základních metodických postupů pro stanovení monitorovacích indikátorů programu, ale rovněž se zohledněním celkové navržené a stanovené vnitřní logiky a strategie programu. V tomto kontextu byla při návrhu zohledněna i snaha postihnout adekvátně všechny navrhované oblasti intervencí v rámci jednotlivých priorit.

Hodnota indikátorů byla nastavena na základě zkušeností ze SROP, analýzy zásobníků projektů, konzultací s odborníky na indikátory a pracovníky ČSÚ, pomocí kvalifikovaných odhadů. Některé výsledky a dopady realizace ROP Střední Morava bude možné posoudit až na základě výsledků evaluačních studií.

V rámci tvorby indikátorů byly zhodnoceny všechny požadované vlastnosti užitých indikátorů, tj. relevance, citlivost, dostupnost, proveditelnost a náklady či náročnost na jejich měření a získávání, aj.

Upřednostňována je kvalita indikátorů před jejich počtem a ostatní významné vlastnosti, jako např. logická spojitost, míra pokrytí a užitečnost tak, aby byla současně dodržena potřebná míra přehlednosti.

Sledování vývoje indikátorů kontextu bude prováděno průběžně na základě údajů vydávaných jednotlivými oficiálními informačními zdroji (ČSÚ, EUROSTAT). Jejich zveřejňování bude probíhat v závislosti na publikování údajů jednotlivými informačními zdroji.

Základním zdrojem dat a naplnění indikátorů globálního a specifických cílů programu jsou předkladatelé projektů. Již při podávání žádosti se žadatel zavazuje k naplňování indikátorů, které jsou relevantní k jeho projektu, v případě realizace projektu podává příjemce informace v rámci monitorovacích zpráv.

Indikátory jsou vyhodnocovány v IS MONIT a spolu s daty ze statistických zdrojů tvoří podklady pro monitorovací zprávy na úrovni programu, výroční zprávy a závěrečnou zprávu, řízení programu, zpracování evaluačních studií aj. a poskytovány relevantním orgánům: Monitorovacímu výboru programu, NOK a Evropské komisi.

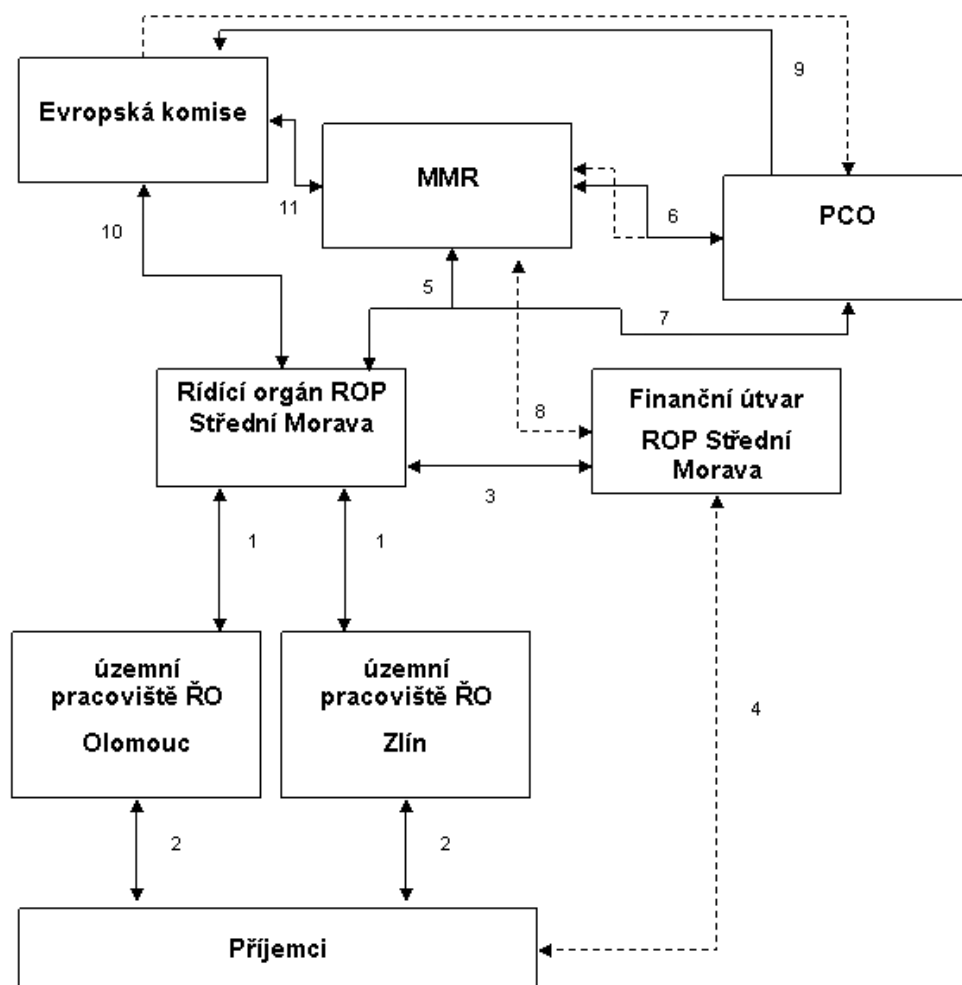
Indikátory budou analyzovány v závislosti na uveřejňování statistik jednotlivými relevantními poskytovateli informací. Sběr indikátorů výstupu bude probíhat 6 - 12 měsíční periodicitou, protože zde bude docházet k nejrychlejší obměně dat. Indikátory výsledků budou sbírány ročně. Analýzy některých indikátorů výsledků a dopadů jsou závislé na vypracování evaluačních studií. Za sběr a analýzu indikátorů je odpovědný ÚRR, Odbor metodiky a monitoringu.

8 Realizační část

8.1 Implementace programu

Implementační struktura ROP Střední Morava je v souladu se zákonem č. 138/2006 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o veřejných zakázkách, kterým se mimo jiné mění zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „Zákon“). Řídícím orgánem programu je Regionální rada regionu soudržnosti Střední Morava.

Obrázek 3 Implementační schéma orgánů ČR a EU v rámci ROP Střední Morava

Vysvětlivky :

MMR Ministerstvo pro místní rozvoj

PCO Platební a certifikační orgán

ŘO Řídicí orgán

—> řídicí a informační tok

- -> tok finančních prostředků

Legenda:

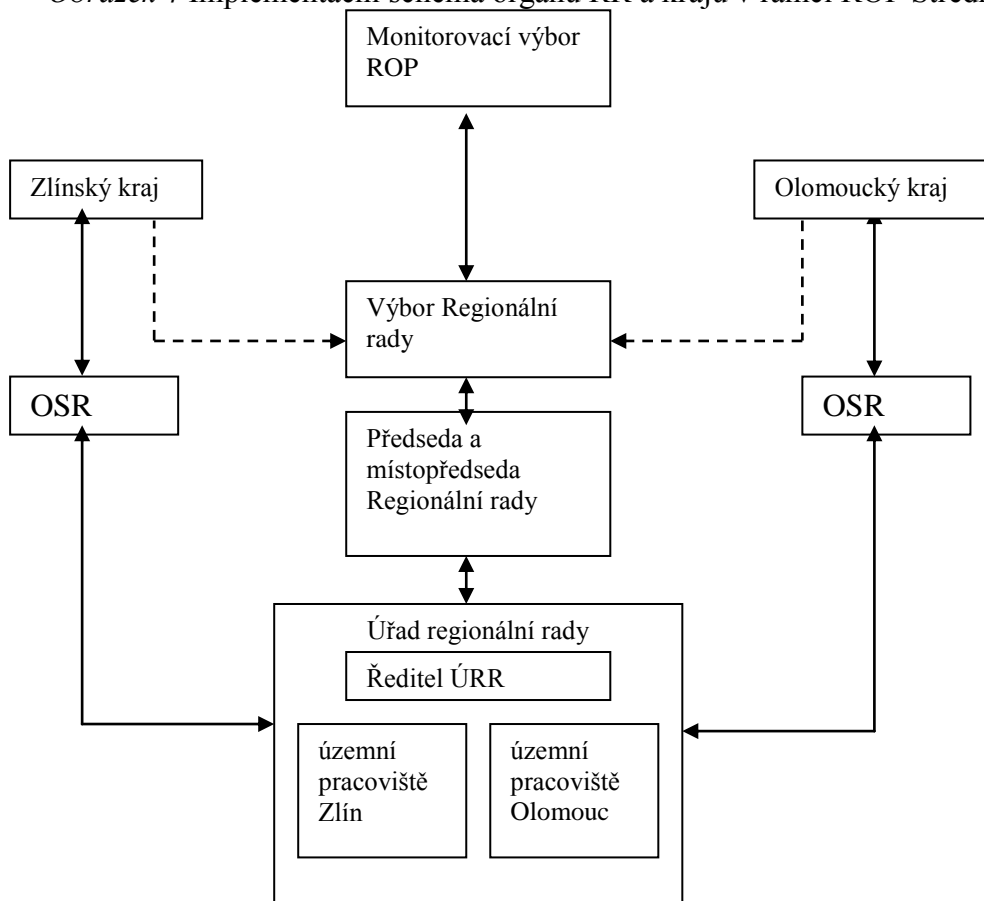
1. V rámci těchto činností se jedná zejména o:
 - ŘO ROP Střední Morava vyhláší výzvy k předkládání projektových žádostí
 - ŘO ROP Střední Morava uzavírá smlouvy o poskytnutí dotace
 - Územní pracoviště ŘO ROP Střední Morava předkládají formuláře F1 Žádost o platbu a formuláře F2 Prohlášení o schválení a příkaz k proplacení způsobilých výdajů projektu
2. V rámci těchto činností se jedná zejména o:
 - Žadatelé předkládají projektové žádosti

- Územní pracoviště ŘO ROP Střední Morava vypracovávají smlouvy o poskytnutí dotace
 - Příjemci předkládají monitorovací zprávy o realizaci projektů
 - Příjemci předkládají žádosti o platbu
 - Územní pracoviště ŘO ROP Střední Morava provádí kontroly realizovaných projektů
3. V rámci těchto činností se jedná zejména o:
- ŘO ROP Střední Morava předkládá Finančnímu útvaru ROP Střední Morava formuláře F1 Žádost o platbu a formuláře F2 Prohlášení o schválení a příkaz k proplacení způsobilých výdajů projektu
 - Finanční útvar ROP Střední Morava informuje ŘO ROP Střední Morava o provedení platby příjemci
4. V rámci těchto činností se jedná zejména o:
- Převod prostředků z rozpočtu Regionální rady na účet příjemce
 - Převod neoprávněně vyplacených prostředků + sankce na speciální účet
5. V rámci těchto činností se jedná zejména o:
- ŘO ROP Střední Morava předkládá MMR Souhrnnou žádost o platbu
6. V rámci těchto činností se jedná zejména o:
- MMR provede kontrolu a potvrzení Souhrnné žádosti o platbu
 - MMR požádá PCO o převod prostředků na příjmový účet správce kapitoly MMR
 - PCO provede kontrolu správnosti a převede finanční prostředky na příjmový účet správce kapitoly MMR
 - ŘO ROP Střední Morava předkládá MMR zprávy o realizaci programu
7. V rámci těchto činností se jedná zejména o:
- Certifikace výdajů
8. V rámci těchto činností se jedná zejména o:
- MMR provede kontrolu a potvrzení Souhrnné žádosti o platbu
 - MMR požádá PCO o převod prostředků na příjmový účet správce kapitoly MMR
 - MMR převede finanční prostředky na účet Regionální rady
 - Převedení neoprávněně proplacených prostředků při zjištění nesrovnalostí
9. V rámci těchto činností se jedná zejména o:
- PCO vypracovává žádost o platbu a předkládá ji EK
 - Evropská komise převádí finanční prostředky na účet PCO
10. V rámci těchto činností se jedná zejména o:
- ŘO ROP Střední Morava předkládá Evropské komisi zprávy o realizaci programu
11. V rámci těchto činností se jedná zejména o:
- MMR předkládá EK zprávy informace o poskytování pomoci EU ČR, a to v rámci věcného a finančního monitoringu
 - MMR předkládá EK strategické zprávy, a to dle čl. 29 obecného nařízení.

8.1.1 Orgány Regionální rady regionu soudržnosti Střední Morava

Celkovou odpovědnost za realizaci ROP Střední Morava nese řídicí orgán - Regionální rada regionu soudržnosti Střední Morava (dále jen „RR“). Orgány RR jsou dle Zákona: VRR, předseda RR (dále jen „předseda“) a ÚRR. Pro potřeby schvalování kritérií pro výběr projektů a monitorování na úrovni programu bude ustaven Monitorovací výbor ROP Střední Morava, který též bude zprostředkovávat vazbu na sociální partnery a orgány EU. Funkci Platebního a certifikačního orgánu a Auditního orgánu bude plnit MF. ŘO ROP Střední Morava nemá zprostředkující subjekty.

Obrázek 4 Implementační schéma orgánů RR a krajů v rámci ROP Střední Morava

Výbor Regionální rady je ustanoven na základě Zákona. Členové VRR jsou voleni z členů zastupitelstva krajů, které tvoří region soudržnosti Střední Morava, tj. Olomouckého a Zlínského kraje. Výbor Regionální rady vykonává své pravomoci i po ukončení volebního období zastupitelstev krajů.

Úřad Regionální rady je výkonným orgánem RR, který zabezpečuje veškeré úkoly spojené s funkcí řídicího orgánu ROP Střední Morava s výjimkou těch záležitostí, které jsou svěřeny nebo vyhrazeny VRR a předsedovi RR. Úřad Regionální rady také plní úkoly spojené s odborným, organizačním a technickým zabezpečením činnosti RR.

Důležitou funkci v implementační struktuře plní územní pracoviště ÚRR v jednotlivých krajích v rámci regionu soudržnosti Střední Morava. To zabezpečuje efektivní a uživatelsky příznivou implementaci programu. Územní pracoviště jsou zabezpečována pracovníky ÚRR, a plní úlohu při podávání informací, přijímání projektových žádostí, zajištění jejich hodnocení

a přípravy smluv o poskytnutí dotace s příjemci a při kontrole projektů, v průběhu i po jeho ukončení.

Za řízení a provádění ROP Střední Morava je jako řídicí orgán zodpovědná RR. V souladu se zásadou řádného finančního řízení bude RR odpovídat zejména za transparentní výběr projektů, monitorování projektů, zajištění spolufinancování z veřejných zdrojů, řízení činnosti Monitorovacího výboru, poskytování informací a zpráv, zajištění publicity programu atd.

Regionální rada regionu soudružnosti Střední Morava zodpovídá za následující činnosti:

Výbor Regionální rady dle Zákona:

- schvaluje realizační a řídicí dokumentaci ROP Střední Morava
- schvaluje opatření, týkající se publicity a informovanosti o ROP Střední Morava
- schvaluje výběr projektů, kterým RR poskytne dotaci či návratnou finanční výpomoc
- schvaluje výroční a závěrečnou zprávu o realizaci, případně i další zprávy a podklady spojené s realizací Regionálního operačního programu
- schvaluje další záležitosti, pokud tak stanoví jednací řád výboru
- schvaluje rozpočet a závěrečný účet
- volí předsedu a místopředsedy RR
- jmenuje a odvolává ředitele Úřadu na návrh předsedy RR
- stanovuje organizační strukturu a počet zaměstnanců RR
- schvaluje další záležitosti, pokud tak stanoví jednací řád VRR

Předseda RR dle Zákona:

- je statutárním orgánem RR a zastupuje ji navenek. Ze své činnosti je odpovědný VRR
- svolává a řídí zasedání VRR

Úřad Regionální rady dle zákona:

- zabezpečuje veškeré úkoly spojené s funkcí řídicího orgánu ROP Střední Morava s výjimkou těch záležitostí, které jsou svěřeny výhradně VRR
- plní úkoly spojené s odborným, organizačním a technickým zabezpečením činnosti RR

Dále RR zajišťuje:

- přípravu a projednání ROP Střední Morava a jeho předložení EK
- zavedení systému pro shromažďování spolehlivých finančních a statistických informací o provádění ROP Střední Morava, zavedení ukazatelů monitorování a hodnocení, předávání těchto údajů v dohodnutém elektronickém formátu Monitorovacímu výboru, Platebnímu a certifikačnímu orgánu a EK
- zpracování výběrových a hodnotících kritérií pro výběr projektů a předložení ke schválení Monitorovacímu výboru;
- zajištění vypracování výroční a závěrečné zprávy o provádění ROP Střední Morava a (po schválení Monitorovacím výborem) předložení EK a kopii výroční a závěrečné zprávy o provádění obdrží AO
- přípravu popisu řídicích a kontrolních systémů a předkládá je AO, a to v takovém termínu, aby bylo možné odeslat jej EK do 12-ti měsíců od schválení programu
- zřízení a činnost Monitorovacího výboru programu
- zajištění, že PCO obdrží všechny potřebné informace o postupech a auditech prováděných ve vztahu k výdajům pro účely vydání potvrzení o oprávněnosti výdajů

- zajištění, že AO obdrží požadované dokumenty a podklady pro účely analytické a zpravodajské činnosti
- zabezpečení vyhotovení hodnocení ROP Střední Morava
- zajištění toho, že subjekty, které se účastní na řízení a provádění ROP Střední Morava včetně příjemců podpory a dalších subjektů zapojených do implementace, povedou samostatný účetní systém, nebo budou používat vhodné kódové označení účtů pro všechny transakce týkající se pomoci
- zabezpečení šetření a řešení nesrovnalostí
- zajištění opatření k nápravě v případě vzniklých nedostatků
- zajištění shody s národními politikami a politikami Společenství, zvláště s ohledem na zadávání veřejných zakázek, pravidla veřejné podpory, ochranu životního prostředí a rovnost příležitostí mužů a žen
- zajištění zdrojů národního spolufinancování
- poskytnutí informací, které EK umožní provést vyhodnocení velkých projektů
- plnění povinností týkajících se informací a propagace ROP Střední Morava
- výběr projektů, kterým RR poskytne dotaci či návratnou finanční výpomoc
- organizování výzev k předkládání projektů a přijímání projektů v rámci vyhlášené výzvy
- podávání informací o ROP Střední Morava,
- posouzení přijatelnosti, úplnosti a formálních náležitostí předkládaných projektů,
- zajištění kvalitativního hodnocení projektů
- přípravu smluv o poskytnutí dotace
- monitorování plnění pravidel pro zadávání veřejných zakázek
- kontrola postupu prací na jednotlivých projektech
- zajištění fungování monitorovacího systému – elektronické evidence dat pro monitorování a vyhodnocení implementace programu
- zpracování údajů o výdajích jako podkladů pro certifikaci
- příprava podkladů pro výroční a závěrečnou zprávu ROP Střední Morava
- provádění a zajištění výkonu finančních kontrol realizace projektů s cílem ověřit, zda spolufinancované výrobky a služby byly dodány a požadované výdaje byly vynaloženy v souladu s podmínkami smlouvy o poskytnutí dotace a legislativou ČR i EU
- přezkoumání předložených žádostí o platbu příjemci (především ověření souladu se stanovenými výkonovými cíli a finančním plánem projektu, souladu s politikami a legislativou ČR i EU, posouzení, zda výdaje jsou způsobilé, atd.)
- příprava rozpočtu a závěrečného účtu RR

Další povinností Regionální rady regionu soudržnosti Střední Morava, jakožto ŘO ROP Střední Morava, je:

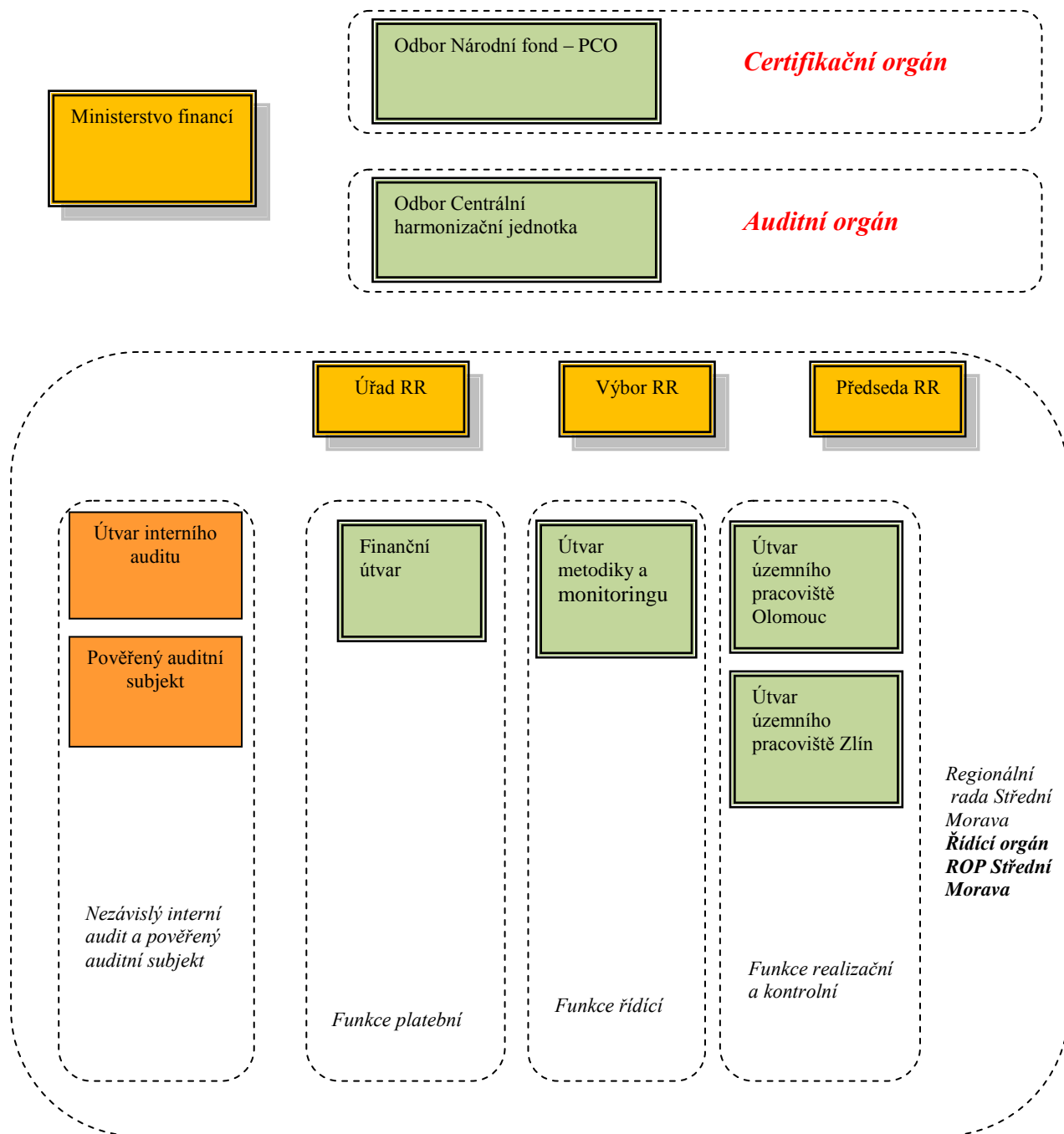
- v souladu s článkem 60, písm. f obecného nařízení, stanovit postupy k zajištění existence systému pro záznam a uchování účetních záznamů v elektronické podobě pro každou operaci v rámci programu a shromažďování údajů nezbytných pro finanční řízení, monitorování, ověřování, audit a hodnocení. Dále pak v souladu s požadavky čl. 90 obecného nařízení zajistí řídicí orgán, aby veškeré podklady týkající se výdajů a auditů operačního programu nezbytné pro zajištění odpovídajícího audit trail byly uchovávány k dispozici Komisi a Evropskému účetnímu dvoru po dobu:
 - a) tří let od uzavření operačního programu;
 - b) tří let od roku, kdy došlo k částečnému uzavření, v případě dokladů týkajících se výdajů na operace a auditů operací podle odstavce 2 článku 90.

Tyto doby se zastavují v případě soudního řízení nebo na řádně odůvodněnou žádost Komise. ŘO zpřístupní Komisi na její žádost seznam dokončených operací, jež jsou předmětem částečného uzavření.

- zajistit aby řídicí a kontrolní systém splňoval podmínky pro poskytnutí požadovaných údajů pro dostatečný audit trail v souladu s čl. 15 nařízení Komise (ES) č.1828/2006;

Řídicí, platební a kontrolní funkce ÚRR jsou striktně odděleny. Administraci jednotlivých projektů do podpisu Smlouvy o poskytnutí dotace mají na starosti oddělení řízení projektů odboru územního pracoviště Olomouc a Zlín. Kontroly projektů provádí oddělení kontroly a plateb odboru územního pracoviště Olomouc a Zlín. V rámci výše uvedených činností se uplatňuje metoda kontroly čtyř očí. Detailnější popis činností oddělení řízení projektů a oddělení kontroly a plateb se nachází v prováděcím dokumentu ROP Střední Morava.

Obr. 5 – Schéma oddělení funkcí (Řídící orgán, certifikační orgán, Auditní orgán) vybraných útvarů Úřadu regionální rady

V případě prioritní osy 4 – Technická pomoc je odbor metodiky a monitoringu garantem projektů předložených RO ROP Střední Morava a veškerých činností zajišťujících zpracování, realizaci projektů, čerpání finančních prostředků. Funkcí příkazce operace je Řídícím orgánem pověřen vedoucí odboru metodiky a monitoringu (tzn. vše ověřuje referent oddělení metodiky a publicity a schvaluje vedoucí odboru metodiky a monitoringu jako příkazce operace – kontrola čtyř očí).

Administrativní kapacita

Nutnost dostatečných administrativních struktur, potřebných k zajištění efektivního využívání prostředků Strukturálních fondů, byla potvrzena a uznána v textu Národního strategického referenčního rámce České republiky.

Adekvátní administrativní kapacita je nezbytná nejen k zajištění absorpční kapacity a používání úředních postupů, ale také k tomu, aby byly finanční prostředky využívány v souladu s principy správného finančního řízení.

Podle NSRR je základem přístupu k zajištění dostatečné administrativní kapacity následující:

- Analýza potřeb ŘO při implementaci operačních programů
- Definice funkcí a postupů
- Formulace profilů zaměstnanců, popisy práce
- Kvalita výběru a přijímání nových zaměstnanců

Dále, v souladu s NSRR: „kvalita výstupů všech funkcí v systému implementace zdrojů EU úzce souvisí s profilem a stabilizací zaměstnanců, kteří se podílejí na přípravě a fungování tohoto systému. Zaměstnanci veřejné správy musí být několik let systematicky připravováni na bezchybné a kvalitní vykonávání těchto aktivit, včetně jazykové výuky. Kvalita výběru a přijímání nových zaměstnanců, která bere v potaz dobrou praxi je základní podmínkou pro kvalitní řízení lidských zdrojů. Tento systém bude využíván na všech úrovních implementace. Hlavním cílem zlepšení řízení lidských zdrojů je minimalizovat nežádoucí odliv těchto vzdělaných a schopných zaměstnanců do privátního sektoru. Toho může být dosaženo primárně nastavením takových podmínek, které umožňují konkurenceschopnost zaměstnání ve veřejné správě vůči privátnímu sektoru”.

Tato nařízení NSRR jsou blíže specifikována v dopise zaslaném českými úřady dne 29. června 2007 (ref. č. 24 449/2007-62) před vydáním rozhodnutí o přijetí NSRR Evropskou komisí takto:

- "Bude věnována pozornost systematickému posilování absorpční kapacity, včetně analýzy potřeb, definice požadavků, popisu pracovních pozic, nezávislých postupů při přijímání zaměstnanců, motivační systém, vzdělávání a stabilizace zaměstnanců.
- Dokument nazvaný "Postupy k vyřešení administrativní kapacity k využívání zdrojů Strukturálních fondů a Fondu soudržnosti v období 2007-2013" byl předložen české vládě”.

Nařízení vlády č. 818 z 18. června 2007, které schvaluje výše zmíněný dokument bude aplikováno na veřejnou správu jako celek a jeho implementace bude monitorována předsedou vlády ČR.

Následně musí být výše zmíněné závazky implementovány na úrovni každého operačního programu. Detailní zpráva popíše, jak jsou tyto závazky vypořádány (např. analýza potřeb ŘO, definice funkcí a postupů, formulace profilů zaměstnanců, popisy práce, kvalita výběru a přijímání nových zaměstnanců). Dále tato zpráva popíše způsob, jakým budou Operační program Technická pomoc a prioritní osa technické asistence v Regionálních operačních programech využívány k dosažení tohoto cíle. Další velmi důležitou otázkou je podpora absorpční kapacity příjemců a vstřícný přístup relevantních úřadů k příjemcům.

Tato implementační zpráva musí být dokončena a představena během prvního zasedání Monitorovacího výboru po přijetí Regionálního operačního programu.

Ke zvýšení administrativní kapacity Řídícího orgánu a k podpoře přípravy projektů (konzultační a informační služby) bude použita Technická pomoc.

Jako hlavní opatření k posílení administrativní kapacity bude využito následujících opatření:

- využívání finanční i nefinanční motivace;
- vzdělávání zaměstnanců, vybavení technikou, školení vedoucích pracovníků v řízení lidských zdrojů a věcné problematice;
- odměny vyplácené v souvislosti se správou prostředků EU;
- další pracovněprávní opatření

Dalším, velmi důležitým úkolem je podpora absorpční kapacity příjemců a vstřícný přístup administrativy k příjemcům pomoci.

Hlavním cílem zlepšování systému řízení lidských zdrojů je omezení nežádoucího odlivu vzdělaných a zkušených zaměstnanců do soukromé sféry, a to především prostřednictvím nastavení takových podmínek, které z práce ve veřejné správě vytvoří konkurenční volbu k soukromé sféře.

8.1.2 Vnější subjekty zapojené do implementace ROP Střední Morava

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR

V rámci tohoto ministerstva jsou do implementace ROP Střední Morava zapojeny tyto útvary:

– Národní orgán pro koordinaci

Vláda ČR schválila dne 22. února usnesením č. 198/2006 roli MMR jako centrálního metodického a koordinačního orgánu politiky hospodářské a sociální soudržnosti (HSS) v programovém období 2007 – 2013. Pro výkon této funkce byl na MMR zřízen NOK.

Centrální metodická a koordinační role Národního rámce politiky soudržnosti vychází z následujících základních principů efektivního řízení:

- existence jednoho oficiálního partnera vůči EK v otázce realizace politiky HSS
- existence jednoho správce monitorovacího systému
- existence jednoho centrálního metodického orgánu v oblasti implementačního prostředí, finančních toků a kontrol
- existence jednoho centrálního orgánu pro oblast publicity a budování absorpční kapacity s dobře fungující regionální sítí.

Národní orgán pro koordinaci plní roli centrálního oficiálního partnera vůči EK. Dále odpovídá za:

- Správu monitorovacího systému
- Metodickou a koordinační roli pro funkční implementační prostředí
- Publicitu a absorpční kapacitu

– Odbor rozpočtu

Zabezpečuje vydávání Rozhodnutí o poskytnutí dotace pro RR v souladu s § 14 zákona č. 218/2000 Sb. a převádí prostředky na účet RR.

Koordinace na úrovni NSRR a celkový popis koordinace je popsán v závěru kapitoly „Socioekonomická analýza“.

Ministerstvo financí ČR

– Platební a certifikační orgán

Provádění certifikace je odpovědný PCO.

– Centrální harmonizační jednotka (dále jen „CHJ“)

Centrální harmonizační jednotka vykonává funkci auditního orgánu, který je odpovědný za ověřování účinného fungování řídicího a kontrolního systému programu.

Výkonem funkce PCO pro SF a FS byl rozhodnutím ministra financí vydaném na základě usnesení vlády ČR č. 198 ze dne 22. února 2006 pověřen odbor Národní fond MF. Platební a certifikační orgán předkládá EK certifikovaný výkaz výdajů spolu se žádostí o průběžnou/závěrečnou platbu a vyžaduje od řídicího orgánu informace o postupech a ověřeních v souvislosti s výdaji, uvedenými ve výkazu výdajů. PCO nedeleguje žádnou část svých kompetencí na zprostředkující subjekt a nemá tedy žádný zprostředkující subjekt ve vztahu k ROP Střední Morava.

Výkonem funkce auditního orgánu (AO) byl rozhodnutím ministra financí pověřen útvar Centrální harmonizační jednotky pro finanční kontrolu MF, který je funkčně nezávislý na ŘO a na PCO. Auditní orgán zejména zajišťuje provádění auditů za účelem ověření účinného fungování řídicího a kontrolního systému operačního programu.

Výkon funkce PCO i AO je zajišťován MF prostřednictvím oddělených organizačních útvarů v souladu s Metodikou finančních toků a kontroly programů spolufinancovaných ze strukturálních fondů, Fondu soudržnosti a Evropského rybářského fondu na programové období 2007 – 2013 platnou od 1. ledna 2007.

Podrobný popis činností PCO je uveden dále v textu.

8.1.3 Procesy spojené s realizací programu a projektů

Procesy spojené s řízením programu, prioritních os a projektů zaměřené zejména na:

- financování projektů, plánování finančních alokací, způsobu finančních toků, certifikaci výdajů
- způsob vyhlašování výzev, administraci projektů a jejich hodnocení a výběr
- monitorování a kontrola projektů a programu
- přijímání opatření při výskytu nesrovnalostí

jsou podrobně rozpracovány v prováděcím dokumentu ROP Střední Morava, Operačním manuálu ROP Střední Morava, v Příručkách pro žadatele a v Příručkách pro příjemce. Další postupy jsou uvedeny ve vnitřních předpisech Úřadu Regionální rady.

8.1.4 Příjemci, systém výběru projektů

Příjemcem může být pouze osoba s právní subjektivitou s výjimkou subjektů v rámci IPRM. Příjemci bude poskytnuta finanční pomoc na základě Smlouvy o poskytnutí dotace dle zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, na jehož základě bude smlouva uzavírána.

8.1.5 Úkoly příjemců

Povinnosti příjemců budou detailně specifikovány v podmínkách poskytnutí podpory. Příjemci zajišťují zejména:

- zpracování žádostí o poskytnutí pomoci zahrnující identifikaci, hodnocení a přípravu projektu včetně finančního plánu
- přípravu zadávací dokumentace projektu
- v úzké koordinaci s Řídícím orgánem zadávání veřejných zakázek a podpis příslušných smluvních dokumentů s dodavateli
- řádnou realizaci projektu dle smluv uzavřených s vybranými dodavateli
- ověřování a proplácení ověřených faktur dodavatelům
- fungující oddělený účetní systém projektu ve smyslu zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů
- vnitřní finanční kontrolu
- podávání pravidelných zpráv Řídícímu orgánu o postupu projektu a případně příležitostných zpráv během přípravy
- zpracování a předávání podkladů Řídícímu orgánu pro monitorování
- regionální a místní publicitu a informační tabule na místě staveb ve smyslu příslušných pravidel EU

Příjemci odpovídají za to, že výdaje projektů požadované k proplacení v rámci ROP Střední Morava jsou uznatelné a že při realizaci projektu budou dodrženy podmínky Smlouvy o poskytnutí dotace a příslušná legislativa ČR i EU.

Při předkládání žádostí o platby příjemci odůvodní předkládané výdaje a doloží, že odpovídají podmínkám realizace projektů obsažených ve Smlouvě o poskytnutí dotace. Veškeré platební nároky musí být podloženy doklady, které prokáží, že se jedná o prostředky vynaložené efektivně, hospodárně, účelně a transparentně.

Příjemci musí zajistit vedení dokumentace o projektech, která bude dostatečnou pomůckou pro audit zaměřený na finanční toky. Příjemci musí umožnit, aby doklady o projektech byly kdykoliv k dispozici pro kontroly a auditní šetření prováděné oprávněnými osobami nebo subjekty. Doklady budou archivovány v souladu s platnou legislativou EU i ČR.

8.1.6 Administrace výběru projektů dle typu podpory

Individuální projekt

Žadatel předkládá projektovou žádost na ÚRR – územní pracoviště dle místa realizace projektu. Územní pracoviště ÚRR provádí kontrolu přijatelnosti a kontrolu formálních náležitostí a zajistí jeho kvalitativní hodnocení dle stanovených kritérií pro výběr projektů. Schválení projektů, kterým bude poskytnuta finanční pomoc z prostředků ROP Střední Morava je v kompetenci VRR. ÚRR informuje příjemce o výsledcích jednání VRR.

Integrovaný projekt

Koordinátor předkládá žádost integrovaného projektu (jako soubor vzájemně navazujících individuálních projektů) na Úřad Regionální rady územní pracoviště dle místa realizace projektu. Územní pracoviště ÚRR provádí u žádostí kontrolu přijatelnosti a kontrolu formálních náležitostí a zajistí věcné hodnocení žádostí dle stanovených kritérií pro výběr projektů, přičemž jsou hodnoceny jednotlivé individuální projekty i integrovaný projekt jako celek. Schválení projektů, kterým bude poskytnuta finanční pomoc z prostředků ROP Střední Morava je v kompetenci VRR. Úřad Regionální rady příjemce informuje o výsledcích jednání VRR.

Integrovaný plán rozvoje města

V rámci přípravné fáze město vytváří IPRM (provádí výběr zóny, popř. tématu, stanovuje cíle a strategii k jejich naplnění, včetně zapojení partnerů). Jednotlivé IPRM jsou předloženy řídicímu orgánu ROP Střední Morava, který je vyhodnocuje a schvaluje. V rámci fáze realizace IPRM město vybírá vhodné projekty k naplnění cílů IPRM. Výběr jednotlivých

projektů je v kompetenci města, které si v souladu s pravidly transparentnosti, rovných příležitostí a principu partnerství vytváří způsob posuzování projektů. Projekty schválené městem jsou následně předkládány formou standardní projektové žádosti řídicímu orgánu ROP Střední Morava, který posuzuje jednotlivé projekty. Za realizaci IPRM je zodpovědné konkrétní město jako předkladatel.

Integrovaný plán rozvoje území

V rámci přípravné fáze předkladatel IPRÚ stanovuje cíle a strategii k jejich naplnění, včetně zapojení partnerů. Jednotlivé IPRÚ jsou předloženy ŘO ROP Střední Morava, který je vyhodnocuje a schvaluje a následně po dohodě s předkladatelem vyhlašuje specifické výzvy k předkládání projektů se záměrem naplnit cíle schváleného IPRÚ. Za koordinaci realizace IPRÚ je zodpovědný předkladatel. Způsob implementace bude podrobně popsán v Prováděcím dokumentu.

Obecná kritéria výběru projektů v ROP Střední Morava:

Projekty předložené žadateli budou posouzeny v rámci kontroly přijatelnosti, formální kontroly a dále bude následovat hodnocení podle stanovených výběrových kritérií.

Kritéria pro hodnocení projektů zahrnou jak kritéria společná pro všechny oblasti podpory, tak i specifická kritéria pro hodnocení projektů v rámci jednotlivých oblastech podpory.

Při schvalování projektů jsou závazná následující obecná kritéria:

- soulad s prioritními osami ROP Střední Morava
- regionální dopad a význam projektu
- hospodářský a sociální přínos, zejména dopad na regionální rozvoj
- vyhodnocení z hlediska horizontálních témat
- udržitelnost projektu

Kontrola přijatelnosti projektu je zaměřena na vhodnost žadatele, soulad projektu s cíli a podporovatelnými aktivitami dané oblasti podpory ROP Střední Morava, souladu projektu s legislativou EU a ČR a dále je posuzováno, zda projekt není v rozporu s horizontálními tématy.

V rámci kontroly formálních náležitostí je posuzována komplexnost zpracování žádosti a jejích příloh dle požadavků uvedených v dokumentaci pro žadatele dané výzvy, vypracovanou ŘO ROP Střední Morava.

Po provedení kontroly přijatelnosti a formálních náležitostí projektu je prováděno **věcné hodnocení projektu** dle výběrových kritérií schválených Monitorovacím výborem ROP Střední Morava. Výběrová kritéria budou vypracovány vždy v závislosti na zaměření dané výzvy k předkládání projektů.

Hlavní hodnocení je rozděleno do těchto skupin:

- **Hodnocení žadatele**
Hodnocen bude systém řízení projektu a schopnost žadatele realizovat projekt z pohledu technického a personálního zabezpečení. Dále bude hodnoceno finanční zdraví žadatele, rizika žadatele a projektu a reference žadatele.

- **Kvalita projektu**

Hodnocena bude připravenost projektu, popis aktivit a jejich provázanost, reálnost rozpočtu, efektivnost a hospodárnost výdajů, udržitelnost, potřebnost projektu a jeho inovativnost, vazba na cílové skupiny

- **Význam projektu**

Hodnocena bude vazba projektu na strategické dokumenty a jejich cíle a vazba projektu na naplňování indikátorů ROP Střední Morava

- **Horizontální kritéria**

Hodnocen bude přínos projektu k udržitelnému rozvoji - tj. zejména k životnímu prostředí a rovným příležitostem. Ve vztahu k udržitelnému rozvoji a životnímu prostředí bude při hodnocení kladen důraz na využití obnovitelných zdrojů energie a dále na kritéria vlivů na přírodu obsažených ve stanovisku MŽP o posuzování vlivů na životní prostředí (SEA).

Cílem navrženého systému je zohlednit oblast životního prostředí v rámci celkového hodnocení a výběru projektů pro udělení podpory. Žádoucí je podpořit ty projekty, které (kromě svého primárního zaměření a účelu) budou mít lepší dopady na životní prostředí a případné využívání obnovitelných zdrojů energií. Navržený systém je zaměřen zejména na pozitivní dopady projektů na životní prostředí a obnovitelných zdrojů energie.

V souladu s usnesením Vlády ČR č. 1302/2006 je udržitelnost na zachování investic nebo pracovních míst vytvořených MSP tři roky, a to v souladu s čl.57 obecného nařízení.

Kritéria budou směřovat k naplnění zejména strategického cíle IV NSRR Vyvážený rozvoj území. Při výběru projektů bude kladen důraz na dopad projektu na rovné příležitosti a na životní prostředí. V případě negativního dopadu projektu na životní prostředí daný projekt nebude vybrán.

Z hlediska komplexnosti hodnocení projektů jsou postihnuty všechny skutečnosti, a to jak z hlediska posouzení formálních náležitostí a vhodnosti projektu do ROP Střední Morava a plnění všech podmínek stanovených ŘO, tak i následné hodnocení kvality projektu a jeho přínosu k hospodářskému a sociálnímu rozvoji regionu soudržnosti Střední Morava.

Schválení projektů, kterým bude poskytnuta finanční pomoc z prostředků ROP Střední Morava je v kompetenci Výboru. Úřad informuje o výsledcích jednání Výboru a o jeho rozhodnutí příjemce.

8.2 Finanční řízení

Základní informace

Finanční řízení ROP Střední Morava vychází z metodik:

- Metodiky finančních toků a kontroly programů spolufinancovaných ze strukturálních fondů, Fondu soudržnosti a Evropského rybářského fondu na programové období 2007 – 2013 s platností od 1. 1. 2007 (dále jen Metodika finančních toků a kontroly)
- Metodiky certifikace výdajů pro programové období 2007 – 2013 s platností od 1. 1. 2007
- metodik ÚRR Střední Morava

Přesný popis finančního řízení na úrovni programu a projektů je uveden v Operačním manuálu ROP Střední Morava a jeho přílohách. Konkrétní popisy se týkají např. kofinancování, definování rolí a působností jednotlivých subjektů, finančních toků, účtování nebo certifikace.

Systém finančních toků prostředků z rozpočtu EU (SF) u ROP Střední Morava je založen na principu financování žádostí o platbu z prostředků Regionální rady, která obdržela prostředky na financování podílu financovaného z rozpočtu EU (SF) z rozpočtu kapitoly MMR a podílu prostředků odpovídajícímu národnímu spolufinancování z rozpočtu kapitoly MMR a z rozpočtů krajů. Prostředky z rozpočtu EU (SF) jsou následně zpětně proplaceny PCO na účet správce kapitoly MMR.

Prostředky z rozpočtu EU (SF) jsou EK zasílány na účet Platebního a certifikačního orgánu. V rámci Platebního a certifikačního orgánu metodicky řídí finanční prostředky z rozpočtu EU (SF) oddělení Metodiky finančního řízení a plateb (MF), které rovněž bude realizovat převody prostředků z rozpočtu EU (SF) do státního rozpočtu.

Finanční toky prostředků z rozpočtu EU probíhají ve 4 obecných krocích:

1. Evropská komise stanoví celkový objem svého závazku na program a fond za programové období. Po schválení programu zašle ČR na účet PCO zálohovou platbu;
2. Evropská komise zasílá průběžné platby a závěrečnou platbu ČR na účet PCO na základě žádostí doložených provedenou certifikací;
3. PCO provádí převody prostředků z rozpočtu EU do kapitoly státního rozpočtu MMR (dále jen SR);
4. MMR prostřednictvím své kapitoly SR uvolňuje prostředky SR, které mají být kryty z prostředků rozpočtu EU, do rozpočtu RR, a to na základě vydaného Rozhodnutí o poskytnutí dotace. Toto rozhodnutí je vydané podle zákona č. 218/2000 Sb.

ROP Střední Morava je financován z Evropského fondu regionálního rozvoje (ERDF). Každá jednotlivá prioritní osa může být financována pouze z jednoho strukturálního fondu. Finanční příspěvek ze strany EU v rámci ROP Střední Morava nepřesáhne 85 % celkových veřejných způsobilých výdajů projektu. Hranice 85 % znamená pouze maximální možný podíl, kterého může finanční podpora ze strany EU dosáhnout (viz obecné nařízení).

Řídící orgán zajistí, že jakákoliv státní podpora, přidělená v rámci tohoto programu bude v souladu s procedurálními pravidly a s pravidly pro přidělování státní podpory, platnými v okamžiku, kdy bude státní podpora poskytnuta.

Finanční toky mezi MMR, Regionální radou a příjemcem

Vztah mezi MMR a Regionální radou je upraven Rozhodnutím o poskytnutí dotace vydaného MMR, dále ustanoveními zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, a Metodikou finančních toků a kontroly.

Platby příjemcům probíhají formou zpětného proplacení příjemcem již uskutečněných výdajů.

- 1) Příjemce na základě uskutečněných výdajů vystavuje žádost v CZK o proplacení prostředků z rozpočtu Regionální rady regionu soudržnosti Střední Morava (dále jen RR) (odpovídající evropskému i národnímu podílu), přičemž žádost je předložena ke kontrole a schválení ŘO

- 2) ŘO žádost příjemce schvaluje a dává pokyn finančnímu útvaru k provedení platby na účet příjemce
- 3) Finanční útvar provádí platbu z rozpočtu RR na účet příjemce
- 4) ŘO ROP Střední Morava na základě potvrzení od Finančního útvaru o provedených úhradách z rozpočtu RR vystavuje souhrnnou žádost o provedení platby prostředků z rozpočtu EU (SF) z účtu PCO do kapitoly MMR
- 5) Souhrnná žádost o platbu je předána správci kapitoly MMR, který ji potvrzuje a následně předává PCO k proplacení.
- 6) PCO provádí kontrolu předložené souhrnné žádosti, její zaúčtování (rozhodným datem pro stanovení kurzu pro přepočtení prostředků z CZK na EUR je datum zaúčtování PCO) a následně úhradu prostředků z rozpočtu EU (SF) do kapitoly MMR
- 7) PCO žádá po provedení certifikace EK o doplnění prostředků na jeho účtu
- 8) EK žádost odsouhlasí a zasílá prostředky na účet PCO

Pro předložení žádosti o platbu je nutné splnit podmínky specifikované v prováděcím dokumentu (Příručka pro žadatele/pro příjemce).

Tento postup se bude lišit u financování projektů prioritní osy 4 – Technická pomoc a bude v souladu s Metodikou finančních toků.

Řídící orgán zajistí, že příjemci a jiné subjekty zapojené do provádění operací vedou buď nezávislý účetní systém nebo odpovídající účetní kód pro všechny transakce související s operací, aniž jsou dotčeny vnitrostátní účetní předpisy.

Finanční útvar ÚRR provádí zejména následující:

- zajišťuje převody prostředků příjemcům na financování projektů spolufinancovaných z rozpočtu EU z prostředků rozpočtu RR
- provádí přesnou a úplnou evidenci převodů prostředků příjemcům z prostředků rozpočtu RR
- sděluje ŘO ROP Střední Morava požadované údaje o provedených převodech prostředků příjemcům dle své evidence (zejména údaje o příjemci, výši převedených prostředků, den platby příjemci)
- při provádění jednotlivých činností spojených s převody prostředků příjemcům postupuje v souladu s interními písemnými pracovními postupy (manuály)

Výdaje v rámci technické pomoci budou hrazeny bezprostředně po jejich vzniku přímo z rozpočtu Regionální rady.

Certifikační orgán

Činnosti Certifikačního orgánu pro implementaci pomoci ze SF a FS dle čl. 31 obecného nařízení vykonává v ČR PCO. Výkonem funkce PCO pro SF a CF bylo rozhodnutím Ministra financí, vydaném na základě usnesení vlády č. 198 ze dne 22. února 2006, pověřen odbor Národní fond MF.

Pro implementaci pomoci ze SF a FS dle čl. 61 obecného nařízení zajišťuje PCO následující činnosti:

- řídí a koordinuje toky finančních prostředků poskytnutých z rozpočtu EU a zabezpečuje plynulost toku finančních prostředků od PCO příjemcům;
- vytváří a aktualizuje metodické pokyny pro provádění certifikace výdajů SF a FS;
- zabezpečuje, aby příjemci pomoci obdrželi příspěvek z EU bez zbytečného odkladu;

- vypracovává a předkládá EK ověřené výkazy výdajů a žádosti o platby (průběžné i konečné) pro všechny programy na základě výkazů výdajů předložených řídicími orgány;
- ověřuje, že výkaz výdajů je přesný, vychází ze spolehlivého účetního systému a je založen na ověřitelných podkladech, certifikuje tyto výkazy a schvaluje žádosti o platby z EU;
- monitoruje manuály pracovních postupů užívané subjekty zapojenými do implementace SF a FS a ověřuje dodržování těchto postupů;
- průběžně monitoruje a ověřuje soulad činností a postupů řídicích orgánů a zprostředkujících subjektů s právními předpisy ČR a EU;
- ověřuje aplikaci procesů řízení a systému kontroly řídicích orgánů a zprostředkujících subjektů (včetně provádění kontrol na místě);
- vyhodnocuje čerpání alokací;
- přijímá platby z rozpočtu EU a zabezpečuje převody prostředků do kapitol rozpočtu;
- metodicky řídí vypracovávání odhadů čerpání prostředků poskytnutých z rozpočtu EU a předává tyto odhady EK;
- zajišťuje koncepci, metodiku, tvorbu, rozvoj a činnost účetního systému využívaného pro administraci SF a FS;
- zajišťuje metodické řízení v oblasti účtování o prostředcích SF a FS;
- spolupracuje s EK při ověřování adicionality mid-term a ex-post;
- zajišťuje vrácení neoprávněně vyplacených prostředků.

Způsobilé výdaje

Definice způsobilých výdajů jsou obsaženy v obecném nařízení a dále jsou rozvedeny v prováděcím dokumentu ROP Střední Morava, metodické příručky Způsobilé výdaje 2007 - 2013 a Příručky pro žadatele.

Křížové financování

Křížové financování je upraveno v čl. 34 obecného nařízení. Princip křížového financování umožňuje doplňkovým způsobem v rámci limitu 10 % na každou prioritní osu operačního programu zafinancovat aktivity spadající do oblasti podpory z jiného fondu, v případě ROP Střední Morava jde o limit 10 % z ESF.

Aktivity v rámci křížového financování budou koordinovány s jednotlivými řídicími orgány operačních programů financovaných z ESF. Při aplikaci křížového financování bude postupováno v souladu s „Pokyny pro křížové financování na programové období 2007 – 2013“ vydanými na národní úrovni tak, aby byla dodržena příslušná ustanovení nařízení ES“.

8.3 Kontrolní systém

8.3.1 Auditní orgán

Auditní orgán se zřizuje ve smyslu čl. 59 obecného nařízení. Usnesením vlády ČR č. 198 ze dne 22. února 2006 je výkonem funkce AO pro SF pověřeno MF. Výkonem funkce AO pro SF byl rozhodnutím ministra financí pověřen odbor 17 „Centrální harmonizační jednotka pro finanční kontrolu“ MF, který je funkčně nezávislý na řídicích orgánech a na PCO.

V souladu s čl. 62 obecného nařízení provádí AO zejména následující činnosti:

- zajišťuje audit připravenosti řídicích a kontrolních systémů programů, na jehož základě předkládá EK zprávu posuzující nastavení řídicích a kontrolních systémů OP;

- předkládá EK před podáním první žádosti o průběžnou platbu a nejpozději do 12 měsíců od schválení příslušného programu zprávu posuzující nastavení řídicích a kontrolních systémů programu včetně stanoviska k jejich souladu s příslušnými ustanoveními právních předpisů ES, jak je požadováno v čl. 71 obecného nařízení;
- předkládá EK do 9 měsíců po schválení příslušného OP strategii auditu zahrnující subjekty, které budou audity provádět, tuto strategii pravidelně aktualizuje;
- zajišťuje provádění auditu za účelem ověření účinného fungování řídicích a kontrolních systémů programů a na vzorku i ověření vykázaných výdajů;
- předkládá každoročně EK konsolidovaný plán auditů prostředků poskytovaných ze SF a FS, který průběžně vyhodnocuje;
- zajišťuje, že PCO obdrží pro účely certifikace výsledky všech auditů provedených AO nebo z jeho pověření;
- zajišťuje metodické vedení dalších auditních subjektů zapojených do auditů u všech OP;
- dohlíží na kvalitu auditů prováděných dalšími auditními subjekty u projektů spolufinancovaných z SF a FS;
- podílí se na tvorbě a aktualizaci metodických pokynů pro provádění auditu prostředků jednotlivých programů;
- předkládá každoročně EK výroční kontrolní zprávu, předkládá každoročně v období od roku 2008 do roku 2015 EK roční zprávy pro jednotlivé operační programy, které obsahují zjištění z auditů;
- vydává každoročně pro EK stanovisko k tomu, zda fungování řídicího a kontrolního systému poskytuje přiměřenou záruku, že výkazy výdajů předložené EK jsou správné a že související transakce jsou zákonné a řádné;
- účastní se auditních misí EK na prověřování aspektů řídicího a kontrolního systému, které vyplynuly z výroční kontrolní zprávy;
- předloží EK prohlášení o uzavření (popř. o částečném uzavření), ve kterém vyhodnotí platnost žádosti o závěrečnou platbu a zákonnost a řádnost souvisejících transakcí zahrnutých do závěrečného výkazu výdajů;
- spolupracuje s EK při koordinaci plánů auditů a auditorských metod a vyměňuje si s ní výsledky z provedených auditů;
- zajišťuje, aby byly při auditorské činnosti uplatňovány mezinárodně uznávané auditorské standardy;
- provádí analýzu nahlášených nesrovnalostí pro účely zpracování prohlášení o uzavření nebo částečném uzavření;
- zpracovává každoročně zprávu o výsledcích finančních kontrol za OP pro vládu.

Auditní orgán nese odpovědnost za zajištění výše uvedených činností s tím, že při zachování vlastní odpovědnosti deleguje vybrané činnosti na pověřený auditní subjekt. Je přípustná pouze jedna úroveň pověření k výkonu výše uvedených činností (tj. auditní subjekt nemůže činnostmi pověřit další subjekt), a to na základě veřejnoprávní smlouvy.

Auditní orgán pověřil v souladu s čl. 62, odst. 3 obecného nařízení a v souladu s usnesením vlády ČR č. 760 ze dne 11. července 2007, o zajištění výkonu funkcí auditního orgánu a pověřených subjektů auditního orgánu, Regionální radu regionu soudržnosti Střední Morava výkonem činností auditního subjektu. Činnosti pověřeného auditního subjektu (PAS) budou v rámci Regionální rady regionu soudržnosti Střední Morava vykonávány Útvarem interního auditu (ÚIA). Tento útvar je funkčně nezávislý, organizačně a personálně oddělený od řídicích a výkonných struktur RR. Nezávislost PASu je zabezpečena vazbami na AO, způsobem hodnocení výsledků činnosti auditorů a vyloučením auditorů z jakékoliv činnosti

výkonné a provozní povahy ŘO, PCO a dalších orgánů státní správy, právnických a fyzických osob podílejících se na řízení, kontrole a užití prostředků v rámci ROP SM. Dle Zásad vládního usnesení č. 760 je pověřený auditní subjekt v souladu s mezinárodně uznávanými auditorskými standardy odpovědný za provádění auditní činnosti AO. Funkční nezávislost ÚIA s ohledem na čl. 62, odst. 3 obecného nařízení, je zajištěna veřejnoprávní smlouvou uzavřené mezi AO - Ministerstvem financí ČR a Regionální radou regionu soudržnosti Střední Morava a podepsanou předsedou RR Střední Morava.

Tento pověřený auditní subjekt bude vykonávat v souladu s čl. 62 odst. 1 a) a 1 b) obecného nařízení a mezinárodně uznávanými standardy následující činnosti:

- a) audit za účelem ověření fungování řídicího a kontrolního systému operačních programů
- b) audit operací na vhodném vzorku pro ověření vykázaných výdajů, přitom bude zejména ověřovat:
 - zda operace splňují kritéria výběru pro operační programy, provádí se v souladu s rozhodnutími o schválení a splňují všechny související podmínky týkající se jejich funkčnosti a využití nebo cílů, jichž je třeba dosáhnout; jedná se například o ověření, zda vykázané výdaje byly skutečně vynaloženy, zda vykázané výdaje odpovídají rozpočtovým složkám projektu, uvedeným v právním aktu zakládajícím závazek poskytnutí finančních prostředků (včetně odsouhlasených změn v průběhu realizace), zda byly uskutečněny dodávky spolufinancovaných produktů a služeb;
 - způsobilost výdajů a správnost vykázaných výdajů z účetního hlediska,
 - soulad uskutečněných operací s vnitrostátními předpisy a předpisy ES (např. o zadávání veřejných zakázek, o veřejné podpoře atd.);
 - zda veřejný příspěvek byl příjemci vyplacen v souladu s článkem 80 Obecného nařízení.

Pověřený auditní subjekt bude AO předkládat podklad pro zprávy posuzující nastavení řídicího a kontrolního systému před podáním žádosti o první platbu, podklad pro stanovení auditní strategie, roční plány auditu, podklad pro výroční kontrolní zprávu obsahující zjištění z auditů vč. zjištěných nedostatků, podklad pro stanoviska zda fungování řídicích a kontrolních systémů poskytuje přiměřenou záruku, že výkazy výdajů jsou správné a související transakce jsou zákonné a řádné a podklady pro závěrečnou kontrolní zprávu při uzavření OP.

Auditní orgán ve vztahu k pověřenému auditnímu subjektu především:

- zajistí, aby tento subjekt měl patřičnou funkční nezávislost
- provádí dohled nad výkonem auditu a poskytuje metodickou podporu

Auditní orgán průběžně připravuje prohlášení o uzavření (dále jen „prohlášení“) na základě obdržných:

- zpráv z auditů vzorku operací od subjektů, které tento audit vykonávají;
- údajů o ostatních auditech/kontrolách provedených subjekty implementace;
- zpráv z provedených systémových auditů od útvarů interních auditů a vlastní auditorské činnosti.

V případě potřeby a na základě vyhodnocení zbytkového rizika je AO oprávněn provádět doplňkové audity řídicího a kontrolního systému OP a vzorku operací. AO zasílá na základě

bilaterálních jednání Evropské komisi konsolidovaný plán auditů prostředků z rozpočtu EU za ČR a zprávy ze systémových auditů. Dále zpracovává výroční kontrolní zprávy podle čl. 62 odst. 1 písm. d) obecného nařízení a zasílá je ve stanovených termínech Evropské komisi.

Auditní orgán spolupracuje s EK dle čl. 73 odst. 1 obecného nařízení za účelem koordinace plánů auditů, metod auditu a výměny výsledků z provedených auditů řídicích a kontrolních systémů.

Auditní orgán průběžně připravuje a zpracovává prohlášení podle čl. 62 odst. 1 písm. e) obecného nařízení a podle čl. 17 odst. 3 s využitím přílohy 11 nařízení Komise (ES) č.1828/2006. Po skončení programového období a před provedením platby konečného zůstatku zasílá AO nejpozději do 31. března 2017 toto prohlášení Evropské komisi, ve kterém vyhodnotí platnost žádosti o platbu konečného zůstatku a legalitu a řádnost souvisejících transakcí zahrnutých do závěrečného výkazu výdajů. Vystavení prohlášení je nutnou podmínkou pro zaslání žádosti o závěrečnou platbu konečného zůstatku Evropské komisi.

Prohlášení se vystavuje:

- po ukončení programového období; nebo
- v obdobích stanovených členským státem v případě částečného uzavření; částečné uzavření se týká operací dokončených do 31. prosince předchozího roku; operace se považuje za dokončenou, pokud byly činnosti v jejím rámci skutečně provedeny a všechny výdaje příjemců a odpovídající příspěvky z veřejných zdrojů byly vyplaceny.

Prohlášení je vydáváno na základě vyhodnocení výsledků všech uskutečněných auditů a kontrol, ke kterým měl AO přístup, na základě průběžného přezkoumávání řídicích a kontrolních systémů, na základě informací získaných od PCO, ŘO a případných doplňkových auditech vzorku operací.

Prohlášení je potvrzeno závěrečnou kontrolní zprávou obsahující všechny odpovídající údaje, ze kterých prohlášení vychází, včetně shrnutí nálezů všech auditů a kontrol provedených kontrolními orgány ČR a EU, které má AO k dispozici, a všech dalších problémů, které se vyskytly v průběhu implementace.

Auditní orgán organizuje svoji vlastní auditorskou činnost a provádí veškerá šetření nutná k tomu, aby získal přiměřenou záruku, že veřejné prostředky jsou vynakládány správně a v souladu s příslušnými ustanoveními.

Řídicí orgán, PCO poskytují AO veškeré požadované informace a zabezpečují přístup k záznamům a ostatním dokumentům nezbytným pro vypracování prohlášení. AO v průběhu čerpání prostředků z rozpočtu EU rovněž sleduje, shromažďuje a analyzuje všechny dostupné protokoly z kontrol a zprávy z provedených auditů ve vazbě na čerpání dotčených prostředků z rozpočtu EU a také zprávy z auditů realizovaných z úrovně EU a výsledky kontrol provedených Nejvyšším kontrolním úřadem.

Způsob předávání vydaného prohlášení příslušným orgánům Evropské komise upřesňuje AO (přitom zohledňuje požadavky orgánů Evropské komise). V případě, že jsou zaznamenány vážné překážky při vypracování prohlášení nebo zjištěná četnost výskytu omylů je vysoká a nelze na základě těchto skutečností zaujmout stanovisko k výkazu výdajů a k žádosti o závěrečnou platbu, ministr financí informuje před odesláním prohlášení příslušným orgánům Evropské komise o tomto stavu vládu ČR. Informace obsahuje návrh dalšího postupu, případně návrh doporučených opatření.

8.3.2 Systém finanční kontroly

Ministerstvo financí jako ústřední správní úřad pro finanční kontrolu v souladu s příslušnými ustanoveními zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy ČR, ve znění pozdějších předpisů, metodicky řídí, koordinuje a zajišťuje výkon finanční kontroly v rámci operačního programu. Základním východiskem pro vydávání dílčích metodických pokynů, konzultovaných s příslušnými orgány EK, jsou platné právní předpisy ČR a ES .

Výkon finanční kontroly upravuje zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole) a čl. 62 prováděcího nařízení upravuje činnosti AO.

V kontrolním systému je zřetelně oddělen systém kontroly ve veřejné správě a řídicí kontroly od systému interního auditu a auditu vzorku operací.

Vnitřní kontrolní systém

Všechny orgány podílející se na implementaci operačního programu budou mít zaveden potřebný řídicí a kontrolní systém, který bude v souladu s národní legislativou a bude způsobilý včas identifikovat administrativní, systémové nebo záměrné chyby a vytvářet podmínky pro prevenci vzniku chyb.

Řídicí kontrola

je zajišťována odpovědnými vedoucími zaměstnanci a tvoří součást vnitřního řízení všech subjektů zapojených do implementace operačního programu, při přípravě operací před jejich schválením, při průběžném sledování uskutečněných operací až do jejich konečného vypořádání a vyúčtování a následného prověření vybraných operací v rámci hodnocení dosažených výsledků a správnosti hospodaření.

S ohledem na principy účinného a efektivního řídicího a kontrolního systému v průběhu implementace programu bude zajištěno, že:

- všechny subjekty zapojené do řízení a kontroly programu mají jednoznačně stanoveny konkrétní funkce, a to jak v rámci celého systému implementace tak i v rámci každého subjektu zvlášť
- je dodržována zásada oddělení platebních, řídicích a kontrolních funkcí mezi jednotlivými subjekty zapojenými do implementace programu i v rámci subjektů samotných
- jsou stanoveny jednoznačné postupy pro zajištění správnosti a způsobilosti výdajů vykazovaných v rámci programu
- jsou zavedeny spolehlivé účetní systémy, systémy monitorování a systémy finančního výkaznictví
- je zaveden systém podávání zpráv o implementaci programu a projektů a monitorování
- jsou přijata opatření pro provádění auditu fungování řídicího a kontrolního systému
- jsou zavedeny takové systémy a stanoveny takové postupy, které zajistí podklady pro audit (audit trail) bližší specifikace viz. kap. 8.1.1.
- jsou stanoveny postupy hlášení a monitorování pro nesrovnalosti a vymáhání neoprávněně vyplacených částek

Pro každou úroveň řízení a implementace programu bude vypracován manuál vnitřního kontrolního systému ve formě řízené dokumentace, která bude obsahovat detailní popis pracovních postupů pro prováděné činnosti.

Interní audit

Interní audit ze zákona 320/2001 Sb. o finanční kontrole v souladu s mezinárodně uznávanými auditorskými standardy přezkoumává a vyhodnocuje přiměřenost a účinnost vnitřního kontrolního systému, včetně prověřování správnosti finančních, provozních a majetkových operací, nezávisle a objektivně přezkoumává a systematicky vyhodnocuje efektivnost řízení rizik. Činnost interního auditu zajišťuje Útvar interního auditu, který je funkčně nezávislý a organizačně oddělený od řídicích a výkonných struktur a je přímo podřízen vedoucímu orgánu veřejné správy, který zajistí, aby Útvar interního auditu nebyl pověřován úkoly, které jsou v rozporu s nezávislým plněním jemu stanovených úkolů.

Útvar interního auditu zabezpečuje mimo jiné předkládání doporučení ke zdokonalování kvality vnitřního kontrolního systému, k předcházení nebo zmírnění rizik a k přijetí opatření k nápravě zjištěných nedostatků a konzultační činnost.

Zprávy z interních auditů jsou předkládány vedoucímu orgánu veřejné správy, který na základě doporučení ÚIA přijímá odpovídající opatření. Zjištění z auditů jsou podkladem pro pravidelnou aktualizaci analýzy a řízení rizik managementu ÚRR.

Výsledky interního auditu jsou souhrnně uváděny v roční zprávě a jsou podkladem k vypracování roční souhrnné zprávy pro Ministerstvo financí ČR podle § 22 zák. o finanční kontrole, která zahrnuje údaje a informace o výsledcích interního auditu. Útvar interního auditu, jak je podrobněji specifikováno v kap. 8.3.1, vykonává činnosti pověřeného subjektu auditního orgánu.

Kontrola ve veřejné správě

Řídicí orgán odpovídá za řízení a provádění operačního programu v souladu se zásadou řádného finančního řízení, a proto zajišťuje, aby operace byly pro financování vybírány podle kritérií pro operační program a aby po celou dobu provádění byly v souladu s příslušnými předpisy Společenství a s vnitrostátními předpisy. ŘO ROP Střední Morava zajišťuje výkon kontroly v rámci primárního systému tím, že ověřuje dodání spolufinancovaných produktů a služeb a skutečné vynaložení výdajů na operace vykázaných příjemci. ŘO ROP Střední Morava zajišťuje existenci systému pro záznam a uchovávání účetních záznamů v elektronické podobě pro každou operaci a shromažďování údajů nezbytných pro audit. Úkolem ŘO ROP Střední Morava je také zajistit, aby postupy a všechny dokumenty týkající se výdajů a auditů operačního programu byly EK a Účetnímu dvoru k dispozici po dobu tří let od uzavření operačního programu.

Audit vzorku operací

Za výkon auditu je ve veřejné správě na všech úrovních realizace finančních prostředků z operačního programu podle zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů a v souladu s přímo použitelnými předpisy Evropských společenství, odpovědný AO. V rámci sekundárního systému ověřuje účinnost systému finančního řízení a kontroly a následně testuje správnost rizikových transakcí v souladu s mírou přípustného rizika pro oblast primárního systému. V rámci centrálního systému AO na základě zbytkového rizika ověřuje a hodnotí přiměřenost a účinnost fungování primárního a sekundárního systému a provádí audit vzorku operací.

Kontrola Nejvyššího kontrolního úřadu

Nejvyšší kontrolní úřad je oprávněn vykonávat nezávislou kontrolní činnost ve smyslu příslušných ustanovení zákona č. 166/1993 Sb., o Nejvyšším kontrolním úřadu, ve znění pozdějších předpisů.

Auditní činnosti prováděné orgány EK a Evropským účetním dvorem

EK se přesvědčí, že v rámci daného operačního programu byly zavedeny a účinně fungují řídicí a kontrolní systémy v souladu s článkem 72 odst. 1 obecného nařízení. Tento audit provádí EK na základě výročních kontrolních zpráv a stanoviska AO k těmto zprávám a na základě vlastních auditů.

Evropský účetní dvůr, který v rámci své působnosti vykonává samostatné a nezávislé kontroly vyplývající z jeho působnosti.

8.3.3 Nesrovnalosti

Řídicí orgán ROP Střední Morava je zodpovědný za řešení nesrovnalostí. Všechny orgány, zapojené do implementace operačního programu, mají povinnost hlásit ŘO ROP Střední Morava zjištěná podezření na nesrovnalosti.

Řídicí orgán ROP Střední Morava podezření prošetří a ta, která se na základě kontrolních zjištění prokáží jako opodstatněná, dále řeší. Hlášení kontrolních orgánů je třeba vždy považovat za opodstatněné. Pokud z důvodu zjevné neopodstatněnosti podezření nezamítne, bez zbytečného prodlení zahájí řízení podle zákona č. 320/2001, o finanční kontrole. ŘO ROP Střední Morava zároveň do patnáctého dne následujícího měsíce hlásí tato opodstatněná podezření subjektům, zapojeným do vnější úrovně hlášení.

Prostředky dotčené nesrovnalostí vymáhá ŘO ROP Střední Morava sám, a to na základě zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů. Při ukládání, vybírání a vymáhání sankcí uložených za porušení rozpočtové kázně dále postupuje ŘO ROP Střední Morava dle příslušných ustanovení zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů.

V případě, že neoprávněně použité prostředky nemají charakter porušení rozpočtové kázně dle zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů, vyčíslí ŘO ROP Střední Morava částku dotčenou nesrovnalostí a vyzve příjemce k navrácení prostředků odpovídajícím podílu prostředků z rozpočtu EU a SR z neoprávněně použitých prostředků. Současně stanoví lhůtu k tomuto vrácení a účet, na který mají být prostředky vráceny. Pokud příjemce neoprávněně použité prostředky ve stanovené lhůtě a stanovené výši nevrátí, zahájí ŘO ROP Střední Morava další kroky k vymožení těchto prostředků (např. zahájí soudní řízení).

Detailní postup řešení nesrovnalostí je detailně popsán v příloze Operačního manuálu ROP Střední Morava.

8.4 Monitorování

8.4.1 Monitorovací výbor ROP Střední Morava

V souladu s článkem 63 a 64 obecného nařízení zřizuje monitorovací výbor členský stát po dohodě s řídicím orgánem do 3 měsíců od oznámení rozhodnutí o schválení operačního programu.

Monitorovací výbor je složen ze zástupců navržených příslušnými organizacemi a institucemi, které oslovila Regionální rada regionu soudržnosti Střední Morava. Oslovené organizace a instituce byly v žádosti o nominaci svého zástupce do MV upozorněny, aby při nominaci svých zástupců respektovaly princip rovných příležitostí.

Složení MV plně respektuje princip partnerství, neboť členové výboru jsou zástupci všech nejvýznamnějších partnerů, a tedy i příjemců v rámci ROP Střední Morava, v regionu.

Tímto je zajištěn přenos informací a podnětů mezi řízením a implementací programu a partnery a veřejností na regionální úrovni. Členství zástupců MMR a MD, která jsou řídicími orgány tématických operačních programů (Integrovaný OP a OP Doprava), významně posiluje partnerství a synergické efekty mezi ROP Střední Morava a těmito operačními programy.

Členy MV jsou především zástupci:

- Regionální rady regionu soudržnosti Střední Morava
- státní správy (MMR – NOK, MD a MF – PCO, AO)
- územní samosprávy (OK, ZK, Svaz měst a obcí)
- hospodářských a sociálních partnerů (Krajské hospodářské komory a další)
- univerzit (Univerzita Palackého v Olomouci a Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně)
- nestátních neziskových organizací.

Monitorovací výbor má spolu s Regionální radou regionu soudržnosti Střední Morava za cíl zajistit účinnost a kvalitu realizace ROP Střední Morava a provádění monitorování. Na základě článku 65 obecného nařízení se monitorovací výbor přesvědčuje o účinnosti a kvalitě provádění operačního programu v souladu s těmito ustanoveními:

- posoudí a schválí kritéria pro výběr financovaných operací do šesti měsíců od schválení operačního programu a schvaluje veškeré revize těchto kritérií podle potřeb programování
- na základě dokumentů předložených řídicím orgánem pravidelně hodnotí pokrok v dosahování konkrétních cílů operačního programu
- posuzuje výsledky provádění, zejména dosahování cílů stanovených pro každou prioritní osu, a hodnocení podle čl. 48 odst. 3 obecného nařízení
- posuzuje a schvaluje výroční zprávy a závěrečné zprávy o provádění
- je informován o výroční kontrolní zprávě nebo o části zprávy týkající se dotyčného operačního programu a o veškerých souvisejících připomínkách vznesených EK po posouzení této zprávy nebo vztahujících se k dotyčné části zprávy
- může řídicímu orgánu navrhnout jakoukoli revizi nebo přezkum operačního programu, které by mohly přispět k dosažení cílů fondů nebo zlepšit jeho řízení, včetně finančního řízení
- posuzuje a schvaluje veškeré návrhy na změnu obsahu rozhodnutí EK o příspěvku z fondů

8.4.2 Informační systémy, přenos dat

Informační systém pro monitorování programů pro období 2007 – 2013 (dále jen ms2007)

Vytvoření Monitorovacího systému strukturálních fondů vychází z požadavku EK na existenci systému pro monitorování (viz obecné nařízení), požadavku na elektronickou výměnu dat (viz prováděcí nařízení - články 39-42) a je v souladu s usnesením vlády č.198/2006 vybudovat jednotný monitorovací systém.

Řídící orgán ROP Střední Morava odpovídá za řízení a provádění operačního programu v souladu se zásadou řádného finančního řízení, a zejména ŘO zajišťuje existenci systému pro záznam a uchování účetních záznamů v elektronické podobě pro každou operaci v rámci operačního programu. Zajišťuje shromažďování údajů o provádění operací nezbytných pro finanční řízení, monitorování, ověřování, audit a hodnocení.

Monitorovací systém musí být tedy kompatibilní s účetními systémy ROP Střední Morava. Informační systém pro monitorování programů je informační systém sloužící pro monitorování implementace programů a projektů spolufinancovaných ze strukturálních fondů. Musí zajistit aktuální informace v adekvátní podobě a rozsahu, integritu dat a obsahovat kompletní data za program. Monitorovací systém strukturálních fondů slouží k efektivní správě ROP Střední Morava a k zajištění reportů pro příslušná Generální ředitelství EK, vládu, parlament a v poslední řadě i pro regiony.

V rámci procesu monitorování plní koordinační a metodickou roli MMR, které vydává pokyny a metodiky v oblastech řízení, provádění evaluací, sběru dat a jejich elektronické výměny, zakládání a činnosti monitorovacích výborů, kontroluje a dohlíží na všechny aktivity, které spadají mezi úkoly řídicích orgánů operačních programů. MMR dále zakládá a zajišťuje fungování integrovaného monitorovacího informačního systému, který bude používán řídicími orgány všech OP, PCO a AO a zajišťuje elektronickou výměnu dokumentů a dat.

Základním prostředkem zajištění jednotnosti monitorovacího systému je stanovení rozsahu závazných dat a závazných postupů pro jejich pořizování a předávání.

Poskytování srovnatelných, věcně správných a aktuálních dat pro podporu řízení, monitorování a hodnocení je zajišťováno závaznou Metodikou monitorování SF a FS 2007 - 2013. Tato metodika definuje centrálně závazný datový rozsah, závazné postupy a lhůty pro monitorování operačních programů a projektů na všech úrovních implementace. Spolu se stanovením jednotných a závazných postupů pro předávání dat je tak zajištěn plně integrovaný jednotný monitorovací systém na všech úrovních implementace, který zajistí potřebná data pro řízení, monitorování a hodnocení programů a projektů včetně pravidelného sběru dat od příjemců pomoci pro účely sledování pokroku realizace projektů prostřednictvím webového účtu příjemce.

Pro monitorování programového období 2007 – 2013 bude zajištěna plná funkčnost monitorovacího systému - ms2007, který zajistí monitorování na všech úrovních implementace. Systém zajišťuje plnou podporu pro řízení, monitorování, hodnocení a administraci programů a projektů. Respektuje požadavky EK a zajišťuje požadovanou funkci sběru dat a předávání těchto dat EK a PCO.

Monitorovací systém zajišťuje sledování následujících činností:

- čerpání prostředků ze strukturálních fondů a národního spolufinancování
- monitorování, hodnocení a kontrolní činnosti
- komunikaci s EK
- poskytování údajů do standardní monitorovací tabulky EK
- sledování údajů na úrovni příjemce
- napojení na relevantní systémy státní správy
- naplňování monitorovacích indikátorů (plnění stanovených cílů)

Ms2007 je nadále řešen ve třech úrovních: centrální/řídicí (ms2007), výkonné - informační systém operačního programu (MONIT) a úrovni příjemce - webová žádost (Benefit).

Informační systém ms2007

Centrální databáze ms2007 je základním nástrojem shromažďování a uchovávání informací o procesu poskytování pomoci EU do ČR. Úroveň zajišťuje plánování rozvoje, programování a vyhodnocování operačních programů z hlediska věcného a finančního monitoringu. Poskytuje souhrnné informace o přípravě i stavu realizace programu i celkové pomoci EU v ČR. ms2007 slouží jako základní SW nástroj Řídícího orgánu ROP Střední Morava, PCO a NOK. Správcem ms2007 je Odbor správy monitorovacích systémů MMR (dále jen OSMS), který je odpovědný za správu uživatelských přístupů, přenosy, definici rozhraní, havarijní plány a rozvoj systému.

Základem pro elektronickou výměnu dat s EK je právě MSC2007, z něhož jsou data za všechny programy v ČR přenášena do monitorovací databáze EK - System for Fund Management in the European Community 2007 - 2013 (dále jen SFC2007). V rámci MSC2007 byl vytvořen modul „Data pro SFC2007“, jenž slouží k autorizaci požadovaných výstupních sestav ŘO - subjekty zodpovědnými za řízení a koordinaci programu. Tento modul zajišťuje tvorbu exportních souborů (s povinnými údaji), posílaných do SFC2007. Každý uživatel MSC2007 má náhledový přístup do modulu „Data pro SFC2007“ v MSC2007. Editační přístup, definovaný seznamem rolí, je umožněn pro jmenované zástupce subjektů zapojených do procesu řízení, monitoringu a kontroly, a to na základě přidělení role a kompetencí OSMS MMR.

MSC2007 je napojen také na informační systém Platebního a certifikačního orgánu (IS VIOLA), tento systém slouží k finančnímu řízení a účtování o prostředcích z rozpočtu EU. Z MSC2007 do SI VIOLA jsou předávány Souhrnné žádosti o platbu. Z IS VIOLA se do MSC2007 zpětně předává Souhrnná skutečnost.

Informační systém Monit

Informační systém Monit je informační systém administrace a řízení projektů. Zajišťuje výkonné činnosti přípravy a realizace vlastních projektů, tj. sběr a vyhodnocování žádostí, operativní evidenci projektů, věcné a finanční monitorování na úrovni projektu, reporting či poskytování dat nadřízeným orgánům. IS Monit slouží jako základní SW nástroj implementace ROP Střední Morava. Správcem IS Monit je CRR, které je odpovědné za správu uživatelských přístupů, bezpečnost, zálohování, přenosy, definici rozhraní a zajištění rozvoje systému. Přístup do databáze IS Monit je prostřednictvím webového rozhraní.

Webová žádost Benefit

Webová žádost Benefit je softwarový nástroj žadatele. Jedná se o elektronickou žádost, která slouží žadateli pro vyplňování údajů o plánovaném projektu a jejíž nová nebo upravená verze je vytvořena pro každou výzvu k předkládání projektů. Jednotná žádost slouží k oboustranné

komunikaci mezi ŘO ROP Střední Morava a žadateli/příjemci. Všichni uživatelé budou k systému webové žádosti přistupovat prostřednictvím sítě Internet. Centrální úložiště webových žádostí bude na serveru MMR.

Monitorovací systém ms2007 je upravován pro potřeby současného programového období. Nedostatky monitorovacího systému na úrovni MSC2007 odstraňuje OSMS MMR. Požadavky a podněty na úpravy monitorovacího systému na úrovni IS MONIT7+ a BENEFIT7 iniciuje Pracovní skupina monitorování ROP, kterou tvoří zástupci řídicích orgánů všech regionálních operačních programů, nebo ŘO ROP Střední Morava na základě vlastních specifických požadavků.

Odpovědnost za úpravu a provoz monitorovacího systému strukturálních fondů bude rozdělena mezi ŘO ROP Střední Morava a MMR, tak aby byly splněny požadavky NOK pro programové období 2007 – 2013 na vykazování závazných a povinných dat ve struktuře centrální závazné datové věty.

Informační systém EK SFC2007

System for Fund Management in the European Community 2007 – 2013 (dále jen SFC2007) je informační systém EK, který pomáhá dodržovat pravidla fondů EU. SFC2007 tvoří - Informační systém a Systém finančního řízení (používá jej pouze EK). Členské státy a EK využívají Informační systém, který slouží pro komunikaci a výměnu dokumentů mezi členskými státy EU a EK, kam všechny instituce pracující s fondy EU povinně předávají veškeré údaje potřebné pro implementaci nařízení.

Informační systém Evropské komise je provázán na monitorovací systém Central 2007 (dále jen ms2007) díky Web Services přes síť internet, což umožňuje přímý interface. Přístup do databáze SFC2007 je možný jen registrovaným při zadání uživatelského jména a hesla, jehož přidělení je zprostředkováno koordinátorem pro SFC2007 s rolí MS Liaison za ČR. Každá členská země, včetně ČR jmenuje jednu osobu, jíž je přidělena role MS Liaison a která je kontaktní osobou pro všechny úkony spojené s žádostmi o přístup. V případě ČR tuto roli zastává zástupce MMR. Nárok na přidělení hesla mají pouze subjekty zapojené do implementace programů za ČR, a to převážně v náhledovém módu. Aktivní přístup do SFC2007 je udělen pouze výjimečně.

Přístup k monitorování a evaluaci horizontálních témat

a) Rovné příležitosti

Monitoring horizontálního tématu rovných příležitostí je integrální součástí centrálního monitorovacího systému, který zohledňuje rovné příležitosti v podobě genderově (věkově a podle typů sociálního znevýhodnění) členěných indikátorů výstupů, výsledků i dopadů od strategické úrovně NSRR až po monitoring relevantních priorit jednotlivých operačních programů. Jsou programovány tak, aby kvalitativně přispěly k úspěšné implementaci relevantních národních politik a dále politik koordinovaných na evropské úrovni (v ČR blíže určených v Národní zprávě o strategiích sociální ochrany a sociálního začleňování na léta 2006-2008 a Národním programu reforem na léta 2005-2008). Sledování a vyhodnocování účinnosti implementace programu z hlediska stanovených cílů i vlivu na rovné příležitosti cílových skupin zajišťuje ŘO ROP Střední Morava.

b) Udržitelný rozvoj

Sledování environmentálních dopadů je součástí IS MONIT, a to na základě indikátorů navržených zpracovatelem. Posouzení vlivu koncepce na životní prostředí (dále jen SEA)

ROP Střední Morava. Expertní vyhodnocování dopadů bude prováděno ŘO ROP Střední Morava v rámci evaluace programu.

8.4.3 Výroční zprávy a závěrečná zpráva o provádění programu ROP Střední Morava

Povinností Řídícího orgánu ROP Střední Morava je dle čl. 60 odst. 1i) obecného nařízení vypracovat výroční zprávy o provádění programu a závěrečnou zprávu o provádění programu. V souladu s čl. 67 obecného nařízení zasílá Řídící orgán EK výroční zprávu o provádění ROP Střední Morava (po schválení Monitorovacím výborem) do 30. června následujícího roku, přičemž první zpráva za rok 2007 bude EK předložena v roce 2008 a poslední zpráva za rok 2015 bude předložena v roce 2016.

Závěrečná zpráva o provádění ROP Střední Morava bude postoupena EK do 31. března 2017. Výroční zpráva o provádění programu obsahuje v souladu s čl. 67 odst. 2 obecného nařízení zejména následující body (které jsou shodné s body závěrečné zprávy):

- pokrok, kterého bylo dosaženo při provádění operačního programu a prioritních os ve vztahu k jejich konkrétním a ověřitelným cílům, které jsou, dají-li se kvantifikovat, kvantitativně vyjádřeny pomocí ukazatelů uvedených v čl. 37 odst. 1 písm. c) obecného nařízení na úrovni prioritní osy
- finanční provádění operačního programu, podrobně uvádějící u každé prioritní osy:
 - výdaje vynaložené příjemci, které jsou zahrnuty do žádostí o platbu zaslaných Řídícímu orgánu, a odpovídající příspěvek z veřejných zdrojů
 - celkové platby přijaté od EK a kvantitativní vyjádření finančních ukazatelů podle čl. 66 odst. 2a) obecného nařízení
 - výdaje vynaložené subjektem odpovědným za provádění plateb příjemcům
- opatření ze strany Řídícího orgánu a monitorovacího výboru pro zajištění kvality a efektivnosti provádění operačního programu, zejména:
 - monitorovací a hodnotící opatření vč. opatření pro shromažďování dat
 - přehled všech podstatných problémů vyskytujících se při provádění operačního programu a přehled přijatých opatření
 - využití technické pomoci
 - a) opatření přijatá pro zajištění informovanosti a publicity o operačním programu,
 - b) informace o významných problémech vztahujících se k dodržování souladu s politikami a právními předpisy Společenství, které byly zjištěny během provádění operačního programu, a o opatřeních přijatých pro jejich nápravu
 - c) využití pomoci vrácené Řídícímu orgánu nebo jinému veřejnému orgánu v období provádění operačního programu dle čl. 98 odst. 2 obecného nařízení
 - d) případy, kdy byla zjištěna podstatná změna podle čl. 57 obecného nařízení

Dle čl. 68 obecného nařízení EK na základě výroční zprávy posuzuje operační program a hlavní výstupy z předchozího roku. Po tomto posouzení může EK vznést připomínky a Řídící orgán přijme opatření v reakci na připomínky a bude o nic EK informovat. Pokud EK dojde k závěru, že přijatá opatření jsou nedostatečná, může doporučit Řídícímu orgánu změny vedoucí k zefektivnění monitorování nebo řízení podpory. Řídící orgán by měl na takovéto doporučení reagovat zavedením doporučených změn a nebo vysvětlením, proč navržená doporučení nebyla akceptována. Odstraňování nedostatků v řídicím a kontrolním systému (podle doporučení EK) je jednou z podmínek pro uskutečnění průběžných plateb.

8.4.4 Strategické zprávy členských států

V souladu s čl. 29 obecného nařízení poprvé v roce 2007 zahrne každý členský stát do své výroční zprávy o provádění svého národního programu reforem stručný oddíl o příspěvku z operačních programů spolufinancovaných fondy k provádění národního programu reforem.

Do konce roku 2009 a roku 2012 předloží členské státy stručnou zprávu obsahující informace o příspěvku z programů spolufinancovaných z fondů:

- k provádění cílů politiky soudržnosti stanovených ve Smlouvě
- k naplňování úkolů fondů stanovených v tomto nařízení
- k provádění priorit podrobně popsanych ve strategických obecných zásadách Společenství pro soudržnost podle článku 25 a blíže určených v prioritách stanovených národním strategickým referenčním rámcem podle článku 27;
- k dosahování cíle podpory konkurenceschopnosti a vytváření pracovních míst a k práci na naplňování cílů integrovaných hlavních směrů pro růst a zaměstnanost (2005-2008) podle čl. 9 odst. 3.

Každý členský stát vymeze obsah zpráv uvedených v předešlém odstavci s cílem určit:

- socioekonomickou situaci a směry vývoje
- dosažené výsledky, výzvy a výhledy do budoucna, pokud jde o provádění dohodnuté strategie
- příklady osvědčených postupů

Odkazy na národní program reforem ČR, resp. Národní Lisabonský program 2005-2008 se vztahují k integrovaným hlavním směrům pro růst a zaměstnanost (2005-2008) a použijí se stejně na veškeré obdobné hlavní směry nebo zásady vymezené Evropskou radou.

8.5 Publicita a propagace programu

Podle článku 69 obecného nařízení řídicí orgán operačního programu poskytuje informace o spolufinancování programu a zajištění jeho propagace. Informace jsou určeny občanům Evropské unie a příjemcům s cílem zdůraznit roli Společenství a zajistí, aby pomoc z fondů byla průhledná. Řídicí orgán je odpovědný za propagaci v souladu s prováděcími nařízeními k obecnému nařízení.

Řídicí orgán je odpovědný za vypracování, realizaci a monitorování Komunikačního plánu. Dále v souladu s Komunikačním plánem řídicí orgán zajišťuje informační opatření pro potenciální příjemce, pro příjemce a realizuje informační a propagační opatření pro veřejnost.

Článek 67 nařízení Rady stanoví, že počínaje rokem 2008 zašle řídicí orgán EK do dne 30. června každého roku výroční zprávu a do dne 31. března 2017 závěrečnou zprávu o provádění operačního programu. Součástí těchto zpráv je také popis opatření přijatých za účelem poskytování informací o operačním programu a zajištění jeho propagace.

Příjemce podpory rovněž odpovídá za informování veřejnosti o podpoře, kterou obdržel z fondů dle pravidel stanovených řídicím orgánem programu.

8.6 Evaluace programu

Dle ustanovení článků 47 a 48, 58 až 60 a 66 až 68 obecného nařízení vyplývají řídicímu orgánu Regionálního operačního programu Střední Morava povinnosti spojené s uskutečňováním evaluace.

Cílem evaluace je dle čl. 47 odst. 1 obecného nařízení:

- zvýšení kvality a efektivnosti pomoci poskytované z fondů EU a její konzistence s cíli EU a ČR
- zdokonalení strategie a zefektivnění implementace operačního programu
- zkoumání specifických strukturálních problémů ČR a udržitelného rozvoje ve vztahu k předmětu operačního programu

Nezbytným podpůrným nástrojem pro evaluaci je monitorovací systém (IS Monit a MSC2007) dodávající prostřednictvím sestav potřebné informace pro hodnocení mid-term a ex-post.

Východisky pro evaluaci jsou NSRR, doporučení která vydává EK formou Pracovních dokumentů (Working Papers) a její metodická příručka pro provádění evaluace strukturální pomoci poskytované z fondů EU nazvaná „The Evaluation of Socio-Economic Development - The Guide“ a uveřejněná na internetových stránkách Directorate General for Regional Policy (DG Regio). Dále bude evaluace prováděna dle metodik a postupů vydaných NOK MMR. Řídicí orgán ROP Střední Morava bude při evaluaci vycházet z oficiálních statistik ČR nebo EU, z místních šetření a informací z informačních systémů Monit a MSC2007.

V souladu s článkem 48 obecného nařízení bude zároveň prováděno hodnocení v souvislosti s monitorováním ROP, zejména pokud toto monitorování odhalí významný odklon od původně stanovených cílů. V případě identifikace negativních odchylek zjištěných v rámci monitoringu evaluační pracoviště pružně reaguje vypracováním např. ad hoc evaluační studie. Indikátory a jiná data vygenerovaná monitorovacím systémem budou základem pro provedení průběžného hodnocení, jehož cílem by byly návrhy na nezbytné úpravy programu. S výsledky bude seznámen Monitorovací výbor, který může Řídicímu orgánu následně navrhnout revizi nebo přezkum ROP v souladu s článkem 65 obecného nařízení.

Evaluační plán

Evaluační plán obsahuje specifikaci řídicí struktury odpovědné za hodnocení, indikativní časový plán evaluačních aktivit, plánované finanční zdroje a mechanismus možné revize plánu hodnocení.

V evaluačním plánu jsou evaluační aktivity rozděleny na operativní a strategické. Strategické evaluace vyhodnocují zejména přínos operačních programů k národním a evropským cílům (Lisabonská strategie). Mezi strategické evaluace patří ex-post a ex-ante hodnocení ROP Střední Morava a strategické evaluace pro strategické zprávy, které má ČR povinnost předložit Evropské komisi v letech 2009 a 2012. Dále budou v rámci strategických evaluací sledovány dopady ROP Střední Morava na indikátory dopadu „Expozice obyvatelstva nadlimitní koncentrací PM₁₀“ a „Snížení emisí primárních částic a prekursorů sekundárních částic“, které jsou obsaženy v SEA.

Operativní evaluace se soustředí na sledování implementace ROP Střední Morava. Patří mezi ně interně prováděná roční hodnocení implementace programu, hodnocení monitorovacích a implementačních systémů, horizontálních témat (analýza vlivu intervencí na rovné příležitosti a životní prostředí) a evaluace související s absorpční kapacitou.

Upřesnění obsahu těchto aktivit a jejich rozpracování v podrobnosti na úrovni projektů, plánované finanční zdroje (s rezervou pro hodnocení ad hoc ap.) a indikativní (měsíční) harmonogram evaluačních aktivit bude obsahovat roční konkretizace evaluačního plánu.

Organizace a řízení evaluace ROP Střední Morava

Za provádění evaluace odpovídá podle čl. 60 písm. e) obecného nařízení řídicí orgán ROP Střední Morava.

Evaluační pracoviště – interní evaluační kapacita

Čl. 48 odst. 1 obecného nařízení vyžaduje vytvoření podmínek pro provádění evaluace. To předpokládá zejména zřízení evaluačního pracoviště v implementační struktuře ROP Střední Morava a jejich postupné zkvalitňování.

Dále evaluační pracoviště podporuje činnost NOK v oblasti evaluace účastí svých zástupců na činnosti pracovních a poradních orgánů NOK nebo i přímou spoluprací. Evaluační pracoviště zabezpečuje taktéž podklady pro evaluaci NSRR. Pro zajištění nezávislosti je evaluační pracoviště vytvořeno v rámci samostatného odboru metodiky a monitoringu a je tak funkčně odděleno od odborů zabývajících se implementační, platební a kontrolní funkcí programu

Evaluační pracoviště připravuje / provádí / zajišťuje:

- a) návrh evaluačního plánu a jeho roční aktualizace,
- b) realizaci evaluačního plánu:
 - vypracování zadání pro výběr externího zpracovatele,
 - zadávání výběrových řízení pro realizaci evaluačních projektů,
 - vytváření optimálních podmínek pro realizaci evaluačních projektů, jejich koordinace s využitím odborných skupin,
- c) vyhodnocování plnění evaluačního plánu,
- d) předkládání výsledků plnění evaluačního plánu MV ROP Střední Morava a MV NSRR (prostřednictvím evaluační jednotky NOK),
- e) rozvíjení evaluační kapacity pro operační program,
- f) co nejširší prezentaci výsledků evaluačních aktivit zodpovědným subjektům,
- g) širokou publicitu výsledků evaluačních aktivit a šíření získaných zkušeností z evaluací,
- h) komentáře k materiálům předloženým v rámci spolupráce s ostatními evaluačními pracovišti, včetně NOK.

Evaluační pracoviště podporuje činnost evaluačního orgánu NOK účastí svých zástupců na činnosti pracovních a poradních orgánů evaluačního orgánu NOK (pracovní skupina, odborné skupiny) nebo i přímou spoluprací, zejména při vytváření podkladů pro strategické zprávy podle čl. 29 odst. 2 obecného nařízení.

Při realizaci evaluací využívá evaluační pracoviště externí, na řídicím orgánu nezávislé, odborné firmy, jímž je evaluační projekt zadán formou zakázky a které jsou vybírány na základě transparentního výběrového řízení.

Pracovní skupina pro evaluaci operačního programu

Úlohu poradního a koordinačního orgánu pro rámcové evaluační aktivity jako je sestavování evaluačního plánu, pro aktivity rozvíjení evaluační kapacity, pro využívání výsledků evaluací a jejich předkládání Monitorovacímu výboru ROP Střední Morava bude plnit pracovní

skupina pro evaluaci ROP Střední Morava. Pracovní skupina pro evaluaci tak bude vytvářet koncepční rámec pro činnost evaluačního pracoviště. Členové pracovní skupiny pro evaluaci jsou zástupci ÚRR jmenovaní ředitelem.

Pracovní skupina zajišťuje:

- přípravu evaluačního plánu
- aktualizaci evaluačního plánu pro další rok
- postup realizace plánu
- rozvíjení evaluační kapacity
- vyhodnocování plnění plánu
- přípravu výběrového řízení na zadání zakázky evaluačních aktivit
- navrhuje obsazení hodnotící komise pro výběr zpracovatele evaluačního projektu
- zprávy pro Monitorovací výbor NSRR a MV ROP

Pracovní skupina se schází dle potřeby, zejména při přípravě, aktualizaci a vyhodnocování evaluačního plánu a při přípravě výběrového řízení na zadání zakázky na evaluační aktivity. Pro odborný dohled nad realizací evaluačního projektu, bude zřízena i odborná oponentní skupina, která by přispívala k transparentnosti realizace projektu.

Její obsazení volí řídicí orgán ROP Střední Morava tak, aby byla zahrnuta různá názorová hlediska. Z důvodu transparentnosti a nezávislosti budou přizváni do skupiny i členové mimo řídicí orgán, např. partneři, jichž se dotýká strukturální zásah, který je předmětem hodnocení. Určitou část skupiny budou tvořit nezávislí odborníci (alespoň jeden).

Využití a uveřejnění výstupů evaluace

Výstupy evaluace zveřejňuje řídicí orgán zejména na Internetu. Povinnost uveřejňovat výsledky evaluačních aktivit vyplývá z ustanovení čl. 47 odst. 3 obecného nařízení.

8.7 Hodnocení programu Ex-ante

Ex-ante hodnocení ROP Střední Morava

Pro zajištění efektivnosti pomoci Společenství ze strukturálních fondů bude v souladu s čl. 47 obecného nařízení zajištěno ex-ante hodnocení, mid-term hodnocení a ex-post hodnocení, navržená pro vyhodnocení dopadů a analýzu efektů na specifické strukturální problémy. Ex-ante hodnocení má za cíl ověřit vhodnost navrhovaných cílů a prioritních os ROP Střední Morava a jejich vzájemnou provázanost, ale například i přiměřenost. Jde o mnohostranný proces, jehož výsledkem jsou expertní názory a doporučení, vypracované nezávisle na zpracovatelích programu. Hodnocení programu Ex-ante provedl Ústav technického rozvoje a informací, s.r.o. se sídlem v Praze.

Stanovisko ex-ante hodnotitele

Tato zpráva je zpracována jako **shrnutí** hlavních výsledků, závěrů a doporučení z provedeného finálního ex-ante hodnocení Regionálního operačního programu regionu soudržnosti Střední Morava na programové období 2007 – 2013, a to k verzi 10 ze srpna 2007. Je hodnocením, které vyjadřuje stanovisko vůči změnám provedeným v poslední verzi. Opakuje resp. přejímá hodnocení v předchozím ex-ante hodnocení

Ex-ante evaluace probíhala paralelně s tvorbou ROP Střední Morava a ve svých východiscích navazovala na výstupy ex-ante evaluace Národního rozvojového plánu a Národního

strategického referenčního rámce (dále jen „NSRR“). Souběžně s ex-ante evaluací probíhalo také posouzení vlivů operačního programu na životní prostředí (SEA), které je rovněž nedílnou součástí předběžného hodnocení strategických programových dokumentů.

Základem pro zpracování ex ante hodnocení bylo vypracování metodiky hodnocení, která reflektovala pracovní dokumenty EK „Working Paper on Ex Ante Evaluation“ a „Indicators for Monitoring and Evaluation: A Practical Guide“. V rámci hodnocení tak byly uplatněny všechny základní principy, na něž klade EK důraz. Z hlavních metod použitých pro ex-ante hodnocení lze uvést srovnávací analýzu, sekundární analýzu strategických dokumentů a statistických dat, analýzu intervenční logiky, SWOT analýzu, problémovou analýzu a participační metody.

V rámci zpracování hodnocení byla věnována pozornost „konzistenci programu“, vnější koherenci, posouzení a hodnocení odůvodněnosti zvolené strategie, relevance zaměření prioritních os včetně výše alokací na finanční zajištění, nastavení indikátorů, kvantifikace cílů a očekávaných dopadů.

Hodnotitelský tým spolupracoval se zpracovatelem ROP Střední Morava Střední Morava, se zadavatelem prací Krajskými úřady Olomouckého kraje a Zlínského kraje. V průběhu hodnocení se uskutečnilo více než 20 pracovních schůzek na nejrůznější úrovni. Tím se zdrojem pro ex-ante hodnocení stala nejen analýza předložených dokumentů, ale také vlastní analytická práce hodnotitelů a řízené skupinové diskuse a individuálních konzultací.

Výsledky a závěry ex-ante hodnocení

Pokrok v období říjen červen 2007/srpen 2007

- *Analytická část* doznala rozšíření resp. rozvedení o oblasti obsažené v zaměření operačního programu. Jedná se zejména o oblast cestovního ruchu, dopravy, Dopracování přispělo zejména k bližšímu konkrétnímu odůvodnění významnosti témat, která jsou předmětem podporovaných aktivit.

Vnější koherence strategie byla rozvedena zejména s důrazem na potřebu posílení významu synergie mezi operačním programem a tématickými operačními programy. V tomto směru se jeví jako důležité navázání a vyvození zkušeností z období 2004 – 2006, jak z pohledu obsahového zaměření pomoci, tak i z praktických zkušeností z implementace. Rozšíření SWOT analýzy bylo vedeno snahou o zvýraznění potřebnosti komplementarity s ostatními operačními programy a větším zaměřením na zvýraznění problémů regionu soudržnosti. SWOT analýza by měla sloužit zejména ke stanovení strategie ROP Střední Morava a odrážet vztahy, vazby a potřeby vyplývající ze strategie rozdělení alokací i mezi regionální a tématické operační programy.

- *Nastavení indikátorů, kvantifikace cílů a očekávaných dopadů* doznala změna zejména uvedení kontextových ukazatelů a zavedení nových ukazatelů. Byla zohledněna výhrada ex-ante hodnocení předchozí verze a zavedení nových indikátorů v jednotlivých prioritních osách se jeví jako důvodné. Doplněn byl způsob práce s indikátory. Rozšířeny byly i ukazatele u osy 2: Integrovaný rozvoj a obnova regionu
- *Implementace a monitorování* reflektuje jednak projednaný NSRR, tak i pozice EK vůči IOP a ROP Střední Morava. Doplnění některých částí o popis je přínosem pro přehlednost implementace operačního programu. Doplnění části přístupu k administrativní kapacitě implementace programu, včetně uvedení východiska, resp. popisu současného stavu k červnu 2007, tedy aktualizace programu je však příliš obecné. Schází zejména uvedení údajů a informací o realizačních dokumentech, zejména operačním manuálu a významu, který řídicí orgán klade v návaznosti na potřeby administrativních kapacit co do struktury, počtu a odbornosti zaměstnanců.

Závěry

Analytická část

Socio-ekonomická analýza byla doplněna zejména o části cestovního ruchu a dopravy. Z analýzy jsou je patrné, které problémy bude ROP Střední Morava řešit.

SWOT analýzy byla rozšířena s tím, že zahrnuje i faktory, které jsou obsahem intervencí tématických operačních programů. SWOT analýza upřednostňuje koherenci intervencí strukturálních operací v období 2007 – 2013, a to reflektováním oblastí, které nejsou úplně relevantní s intervencemi ROP Střední Morava. Tím dochází k posunu přijetí strategie v návaznosti a zvýšení důrazu na komplementaritu operačního programu. Byla zachována logická linka mezi situační analýzou, disparitami, SWOT analýzou a strategií.

Strategie

Definovaná strategie programového dokumentu ROP Střední Morava byla rozšířena o důraz na komplementaritu operačního programu se zaměřením na koncentrovanost a posílení významu synergických efektů pomoci.

Východiska zvolené strategie se jeví jako odůvodněné, ale jeví se však jako rizikové při posouzení schopnosti zajistit potřebné vztahy a vazby mezi ROP Střední Morava a tématickými operačními programy.

Indikátory a kvantifikace cílů

Indikátorová soustava byla rozšířena a v zásadě odráží jak vazbu na NSRR, tak i globální a specifické cíle.

Implementace

Kapitola obsahuje veškeré informace požadované legislativou ES, zejména obecným nařízením.

Popis realizace v operačním programu byl rozšířen. Přetrvává nedostatek v popisu strategie v přístupu k administrativní kapacitě implementace programu, ale celkově lze však konstatovat, že kapitola o implementaci dává dostatečnou představu o realizaci operačního programu.

8.8 Hodnocení SEA ROP Střední Morava

8.8.1 Průběh posuzování, konzultace a postupy

Oznámení koncepce, zpracované v rozsahu přílohy č. 7 zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 100/2001 Sb.“), bylo MŽP předloženo dne 10. 3. 2006. Zjišťovací řízení bylo zahájeno dne 9. 6. 2006 zveřejněním informace o oznámení koncepce na úřední desce Olomouckého a Zlínského kraje. Informace o oznámení byla rovněž zveřejněna na úředních deskách dotčených obcí s rozšířenou působností a v Informačním systému SEA (<http://www.ceu.cz/EIA/SEA>), kód koncepce MZP036K.

Zjišťovací řízení bylo ukončeno dne 11. 7. 2006 vydáním závěru zjišťovacího řízení.

Návrh koncepce včetně vyhodnocení vlivů na životní prostředí, zpracovaném v rozsahu přílohy č. 9 zákona č. 100/2001 Sb., byl MŽP předložen dne 8. 8. 2006. Součástí tohoto vyhodnocení je posouzení vlivů na evropsky významné lokality a ptačí oblasti podle § 45h a §45 i zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů. Návrh koncepce včetně posouzení byl zveřejněn dne 22. 8. 2006 podle §16 zákona.

Veřejné projednání se konalo dne 8. 8. 2006 v Kongresovém sále Hotelu Jana v Přerově. Na veřejném projednání bylo vzneseno vůči ROP Střední Morava a SEA několik připomínek. Připomínky/dotazy a jejich vypořádání jsou uvedeny v zápisu z veřejného semináře, který je přílohou č. 2 dokumentu. Zápis z veřejného projednání obdrželo MŽP dne 18. 9. 2006. Zápis byl taktéž zveřejněn.

Návrh koncepce ROP Střední Morava včetně posouzení vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví byl předložen příslušným orgánům státní správy a samosprávám a veřejnosti.

Průběh posouzení programu je přístupný v Informačním systému SEA.

Vyhodnocení došlých vyjádření k návrhu koncepce ROP Střední Morava včetně vyhodnocení vlivů na životní prostředí (SEA) je uvedeno v Příloze č. 4 dokumentu Vyhodnocení vlivů na ŽP.

Postupy při SEA hodnocení

V souladu se zadáním rozsahu a obsahu posouzení se SEA tým při posuzování ROP Střední Morava zaměřil zejména na:

- Stanovení referenčních cílů ochrany životního prostředí a ochrany veřejného zdraví;
- Vyhodnocení souladu oblastí podpory s referenčními cíli ochrany životního prostředí a ochrany veřejného zdraví;
- Stanovení podrobných ukazatelů pro sledování a hodnocení míry dosažení referenčních cílů ochrany životního prostředí při realizaci ROP Střední Morava;
- Stanovení systému pro sledování skutečných vlivů realizace posuzovaného ROP Střední Morava.

Součástí vyhodnocení ROP Střední Morava bylo i posouzení dle § 45i zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny (dále též jen „zákon č. 114/1992 Sb.“), ve znění pozdějších předpisů, a to z hlediska důsledků na evropsky významné lokality a ptačí oblasti a stav jejich ochrany z uvedených hledisek dle § 45h zákona č. 114/1992 Sb.

Výstupy posouzení byly již v průběhu posouzení konzultovány se zadavatelem a zpracovatelem ROP Střední Morava. Všechna provedená hodnocení, zjištění, navržená doplnění, závěry a doporučení SEA týmu jsou uvedena v tomto SEA vyhodnocení.

Hlavní výstupy SEA posouzení ROP Střední Morava jsou:

- Vyhodnocení současného stavu a hlavních problémů jednotlivých prioritních os a určení možných vývojových trendů ve vztahu k životnímu prostředí;
- Návrh referenčních cílů ochrany životního prostředí a veřejného zdraví (VZ);
- Posouzení souladu oblastí podpory s referenčními cíly ochrany ŽP a VZ;
- Návrh systému sledování a hodnocení skutečného vlivu realizace Programu;
- Návrh podrobných ukazatelů pro sledování a hodnocení míry dosažení referenčních cílů ochrany životního prostředí a veřejného zdraví při realizaci Programu;
- Doporučení pro aktualizaci Programu.

8.8.2 Popis opatření týkající se výběru projektů a monitorování

Stanovisko SEA klade důraz na vytvoření systému indikátorů a environmentálních kritérií pro výběr projektů a návrhu na jejich začlenění do systému hodnocení a výběru projektů, předkládaných k získání podpory v rámci ROP Střední Morava. ŘO ROP Střední Morava zajistí, aby nebyly podpořeny projekty s významnými negativními vlivy na životní prostředí. Indikátory vlivů ROP Střední Morava na životní prostředí byly stanoveny na základě referenčních cílů ochrany životního prostředí, tj. jejich sledováním bude možné hodnotit, zda jsou stanovené cíle naplňovány či nikoliv.

Proces monitorování dle čl. 9(1)(c) a čl. 10 Směrnice 2001/42 pro ROP Střední Morava vychází ze SEA vlivu koncepce na životní prostředí. Stanovení indikátorů (kritérií) pro výběr projektu a je popsán v kapitole věnované horizontálním tématům (indikátory byly vybrány z Národního číselníku indikátorů pro programové období 2007-13 (MMR, Odbor Rámce podpory Společenství, Evaluační jednotka strukturálních fondů, květen 2006)). Tento proces reflektuje i požadavky obsažené ve Stanovisku MŽP.

Výsledky monitoringu vlivu ROP Střední Morava na životní prostředí budou formou monitorovacích zpráv a evaluačních studií zveřejňovány na internetových stránkách Řídícího orgánu ROP Střední Morava (www.rr-strednimorava.cz).

8.8.3 Vypořádání podmínek souhlasného stanoviska Ministerstva životního prostředí :

- 1) Při realizaci koncepce budou respektovány podmínky, stanovené vyhodnocením pro jednotlivé oblasti podpory.

Stanovisko ŘO ROP Střední Morava:

Při realizaci ROP Střední Morava budou respektovány podmínky definované tímto stanoviskem, a to zejména ve vztahu k podporovaným aktivitám, environmentálním kritériím, monitorovacím indikátorům a kritériím pro výběr projektů

- 2) Bude zaveden systém sledování vlivů koncepce na životní prostředí tak, aby data z něj získaná byla srovnatelná s daty ČSÚ a jeho výsledky budou pravidelně zveřejňovány.

Stanovisko ŘO ROP Střední Morava:

Řídící orgán ROP Střední Morava bude sledovat vliv ROP Střední Morava formou evaluačních studií a dalších analýz, kde jako jeden ze základních vstupů budou dostupné statistické podklady vydávané ČSÚ či ČHMÚ.

- 3) Navazující strategické dokumenty Regionálního operačního programu NUTS II Střední Morava budou plně respektovat platné koncepční materiály z oblasti životního prostředí, zejména Státní politiku životního prostředí ČR, Integrovaný národní program snižování emisí v ČR, Plán odpadového hospodářství ČR, Strategii biologické rozmanitosti ČR, a další koncepční materiály Olomouckého a Zlínského kraje.

Stanovisko ŘO ROP Střední Morava:

Při tvorbě ROP Střední Morava bylo vycházeno z aktuálních navazujících strategických dokumentů a současně se tyto dokumenty budou brát v potaz i při přípravě jednotlivých výzev k předkládání projektových žádostí.

- 4) Do návrhu koncepce požadujeme do oblasti podpory „1.2. Veřejná doprava“ začlenit aktivity týkající se eliminace vlivu dopravy v intravilánech měst a obcí v souladu s programem ke zlepšení kvality ovzduší, tj. aktivity spočívající:
- v nákupu a přestavbě vozidel MHD a vozidel technické obsluhy s alternativními pohony (včetně vybudování doprovodné infrastruktury, např. plnirny plynu, měnirny pro trolejbusy apod.),
 - pořízení prachových filtrů pro naftové motory vozidel MHD, technické obsluhy a veřejné správy.

Stanovisko ŘO ROP Střední Morava:

Tyto aktivity jsou součástí prioritní osy 1, oblasti podpory 1.2. „Veřejná doprava“.

- 5) Do návrhu koncepce, do kapitoly 5., podkapitoly „Úkoly příjemců, systém výběru projektů“, požadujeme pro příjemce podpory uvést následující připomínku: „Přednostně budou podporovány projekty, které budou obsaženy v krajských a místních programech ke zlepšování kvality ovzduší zpracovaných v souladu se zákonem č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší, v platném znění“.

Stanovisko ŘO ROP Střední Morava:

Tuto problematiku řeší nastavení systému výběrových kritérií. Výběrová kritéria budou schválena Monitorovacím výborem

- 6) V kapitole 4. „Indikátory“, v části prioritní osy Doprava, požadujeme sledovat z hlediska ochrany ovzduší indikátor dopadu „Expozice obyvatelstva nadlimitním koncentracím PM₁₀“ a „Snižování emisí primárních částic a prekurzorů sekundárních částic“.

Stanovisko ŘO ROP Střední Morava:

V rámci celkového systému sledování dopadů implementace ROP Střední Morava byly do soustavy indikátorů programu zařazeny oba požadované indikátory.

- 7) Je nezbytné stanovit environmentální kritéria pro hodnocení a výběr projektů, jejichž použití by mělo zajistit realizaci projektů v rámci jednotlivých specifických cílů koncepce. Podpořené projekty nesmí mít významné negativní vlivy na přírodu a krajinu.

Stanovisko ŘO ROP Střední Morava:

Taková kritéria jsou stanovena a jsou sledována v rámci udržitelného rozvoje. Projekty budou následně hodnoceny z hlediska přínosu k udržitelnému rozvoji.

Již při výběru je posuzováno, zda projekt nemá negativní dopad na životní prostředí. V takovém případě je projekt z hlediska kritérií přijatelnosti nepřijatelný. U každého projektu se následně hodnotí a bodově zohledňuje vztah k životnímu prostředí.

- 8) Mezi kritéria pro výběr podporovaných projektů zahrnout též kritéria vlivů na přírodu, jakými jsou např.:
- Narušení ochranných podmínek zvláště chráněných území,
 - narušení územní ochrany a integrity lokalit soustavy NATURA 2000 (evropsky významných lokalit a ptačích oblastí),
 - poškození nebo likvidace biotopů s výskytem zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů,
 - zásahu do prvků ÚSES a VKP, negativnímu ovlivnění přírodních stanovišť, biotopů, fauny, flóry,
 - zvýšení fragmentace krajiny, snížení průchodnosti krajiny.

Stanovisko ŘO ROP Střední Morava:

Tato problematika je řešena v Prováděcím dokumentu ROP Střední Morava. Při předložení žádosti je nutné předložit povinnou přílohu, ve které je vyjádření relevantních orgánů o tom, že projekt nemá negativní dopad na životní prostředí. Následně je vliv projektu na dané kritérium bodován.

- 9) Při výběru projektů je nezbytné sledovat, zda v souvislosti s realizací daného projektu nedojde k:
- narušení ochranných podmínek zvláště chráněných území,
 - narušení územní ochrany a integrity lokalit soustavy Natura 2000 (evropsky významných lokalit a ptačích oblastí),
 - poškození nebo likvidace biotopů s výskytem zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů,
 - zásahů do prvků ÚSES a VKP, negativnímu ovlivnění přírodních stanovišť, biotopů, fauny, flóry,
 - zvýšení fragmentace krajiny, snížení průchodnost krajiny.

Stanovisko ŘO ROP Střední Morava:

Tato problematika je řešena v Prováděcím dokumentu ROP Střední Morava. Při předložení žádosti je nutné předložit povinnou přílohu, ve které je vyjádření relevantních orgánů o tom, že projekt nemá negativní dopad na jednotlivé lokality.

- 10) Zohlednit problematiku životního prostředí v rámci celkového systému hodnocení a výběru projektů, tj. zejména:
- aplikovat doporučené environmentální indikátory zdraví (s přihlédnutím k aktuální verzi Národního číselníku indikátorů pro programové období 2007 – 2013) do celkového systému hodnocení a výběru projektů (přičemž je nutné provést jejich výběr a případné modifikace pro jednotlivé oblasti podpory, respektive pro jednotlivé projekty),
 - navázat systém environmentálního hodnocení projektů na monitoring dopadů implementace koncepce,
 - zajistit dostatečnou informovanost žadatelů o environmentální problematice a o možných vazbách předkládaných projektů na životní prostředí.

Stanovisko ŘO ROP Střední Morava:

Tato problematika je popsána v kapitole věnované horizontálním tématům ROP Střední Morava a dále bude popsána v Prováděcím dokumentu ROP Střední Morava.

- 11) Při přípravě jednotlivých projektů je nezbytné respektovat zvláště chráněná území, jejich ochranné podmínky a plány péče o ně. Při posuzování konkrétních projektů je také nezbytné respektovat lokality výskytu zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů. Dále je nutné do následného výběru konkrétních projektů zapojit příslušné orgány ochrany přírody a krajiny.

Stanovisko ŘO ROP Střední Morava:

Tato problematika je řešena v Prováděcím dokumentu ROP Střední Morava. Při předložení žádosti je nutné předložit povinnou přílohu, ve které je vyjádření relevantních orgánů o tom, že projekt nemá negativní dopad na zvláště chráněná území, jejich ochranné podmínky a plány péče o ně a také na lokality výskytu zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů.

Detailní postup při výběru projektů bude detailně popsán v Prováděcím dokumentu ROP Střední Morava.

- 12) Koncipovat konkrétní projekty řešení brownfields, revitalizace území ve městech, venkovských sídlech a projekty v oblasti zlepšování kvality veřejných prostranství a venkovské krajiny tak, aby navrhované řešení dbalo na ochranu, zachování a vhodné využívání kulturního dědictví v souladu s požadavky zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů.

Stanovisko ŘO ROP Střední Morava:

Tato podmínka bude řešena v rámci koncipování a zaměření jednotlivých výzev k předkládání projektových žádostí a současně je řešena tím, že každý projekt musí být v souladu s legislativou ČR a EU.

- 13) Podmínkou realizace navržených priorit je respektování závěrů posouzení vlivů na životní prostředí procesem EIA.

Stanovisko ŘO ROP Střední Morava:

Při realizaci ROP Střední Morava budou respektovány závěry posouzení vlivů na životní prostředí procesem EIA, a to zejména ve vztahu k podporovaným aktivitám, environmentálním kritériím, monitorovacím indikátorům a kritériím pro výběr projektů.

- 14) V rámci celkového systému sledování dopadů implementace koncepce sledovat dopady na životní prostředí, tj. zejména:

- aplikovat doporučené environmentální indikátory a indikátory pro oblast veřejného zdraví (s přihlédnutím k aktuální verzi Národního číselníku indikátorů pro programové období 2007 – 2013),
- pravidelně zveřejňovat výstupy monitoringu, tj. průběžné dopady implementace koncepce na životní prostředí a veřejné zdraví,
- navázat systém monitoringu na systém hodnocení a výběru projektů s využitím environmentálních kritérií,
- zajistit dostatečné personální a odborné kapacity pro oblasti životního prostředí v rámci monitoringu koncepce.

Stanovisko ŘO ROP Střední Morava:

V rámci celkového systému sledování dopadů implementace ROP Střední Morava byly do soustavy indikátorů programu zařazeny indikátory pomocí nichž je oblast životního prostředí. Dále je vypracována soustava environmentálních kritérií projektů, které budou ve vztahu k jednotlivým oblastem podpory a podporovatelným aktivitám sledovány.

- 15) Pravidelně vyhodnocovat celkový vliv koncepce na životní prostředí a na základě toho navrhnout jeho aktualizaci (zejména v případě, kdy budou zjištěny významné negativní vlivy této koncepce na životní prostředí. Lze např. předpokládat, že většina nových aktivit bude znamenat hlukové příspěvky ke stávající hladině hluku).

Stanovisko ŘO ROP Střední Morava:

Řídící orgán bude tuto problematiku sledovat formou evaluačních studií, které budou následně předávány i odborům životního prostředí příslušných krajských úřadů.

- 16) Při aktualizaci Regionálního operačního programu NUTS II Střední Morava zejména:
- Věnovat větší pozornost opatřením směřujícím do oblasti zlepšování kvality ovzduší.
 - Klást větší důraz na účinnou ochranu kvalitní zemědělské půdy.
 - Zvážit rozšíření specifických cílů o aktivity zapojující vlastníky pozemků do spoluvytváření podmínek pro polyfunkční vytváření některých částí regionu.
 - Věnovat větší pozornost systému nakládání s odpady, včetně likvidace a následného využití biologicky rozložitelného odpadu, resp. biomasy ze zemědělských pozemků.
 - Analytickou část koncepce rozšířit i o aktuální hodnocení imisních dat, zejména o informace o vyhlášených oblastech se zhoršenou kvalitou ovzduší.

Stanovisko ŘO ROP Střední Morava:

Při dalších aktualizacích ROP Střední Morava byly tyto připomínky respektovány.

- 17) Předkladatel koncepce zveřejní na svých internetových stránkách vyhodnocení došlých vyjádření a připomínek z veřejného projednání, a to jak ke koncepci, tak i k jejímu posouzení.

Stanovisko ŘO ROP Střední Morava:

Výsledky monitoringu vlivu ROP Střední Morava na životní prostředí budou zveřejněny na internetových stránkách Řídícího orgánu ROP Střední Morava (www.rr-strednimorava.cz).

Prohlášení ve smyslu článku 9 (1)(b) Směrnice 2001/42 v návaznosti na vypořádání souhlasného stanoviska MŽP

- ROP Střední Morava maximálně zohledňuje aspekty životního prostředí na řešeném území a doporučenými aktivitami sleduje zlepšování nejen kvality složek životního prostředí, ale i veřejného zdraví na území NUTS 2 Střední Morava.
- Při tvorbě ROP Střední Morava byly maximálně vzaty v potaz připomínky od dotčených orgánů životního prostředí a veřejného zdraví.
- Relevantní připomínky obdržené od veřejnosti byly do dokumentu průběžně zapracovány.

- Přeshraniční vlivy z hlediska životního prostředí a veřejného zdraví nebyly v ROP Střední Morava identifikovány.
- Ke schválení byl předložen konečný text ROP Střední Morava se zohledněnými závěry a výsledky z procesu jeho hodnocení vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví.
- Povinností Řídícího orgánu ROP Střední Morava je zajistit sledování vlivů programů na životní prostředí a veřejné zdraví. Oblast životního prostředí bude zohledněna v rámci celkového hodnocení a výběru projektů.

Podmínky souhlasného stanoviska z hlediska vlivů na lokality soustavy Natura 2000:

Každý projekt, vyplývající z navržených priorit ROP Střední Morava, bude realizován s respektováním ochrany území evropsky významných lokalit a ptačích oblastí soustavy Natura 2000 a nesmí vést k poškození nebo zhoršení stavu předmětu ochrany těchto území.

Stanovisko ŘO ROP Střední Morava:

Tato problematika je při posuzování projektů od počátku zohledněna. Při předložení žádosti je nutné předložit povinnou přílohu, ve které je vyjádření relevantních orgánů o tom, že projekt nemá negativní dopad na životní prostředí. V rámci tohoto vyjádření se posuzují zmíněné body.

8.8.4 Závěry posouzení SEA

Ministerstvo životního prostředí jako příslušný orgán podle § 21 zákona č. 100/2001 Sb., na základě návrhu koncepce, zpracovaného posouzení koncepce dle zákona č. 100/2001 Sb., včetně vyhodnocení koncepce dle § 45i zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění, vyjádření dotčených orgánů státní správy, dotčených územně samosprávných celků a veřejnosti a výsledků veřejného projednání, vydalo k ROP Střední Morava dne 10. 11. 2006 souhlasné Stanovisko (č.j. 79166/ENV/06). Souhlasné stanovisko MŽP je přílohou tohoto dokumentu.

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/42/ES ze dne 27. 6. 2001 o posuzování vlivů některých plánů a programů na životní prostředí byla implementována do české legislativy zákonem č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů. SEA hodnocení ROP Střední Morava bylo zpracováno v souladu s tímto zákonem a odpovídají tedy i Směrnici 2001/42/ES.

Shrnutí - plnění požadavků směrnice evropského parlamentu a rady č. 2001/42/ES ze dne 27. června 2001 o posuzování vlivů některých plánů a programů na životní prostředí:

Požadavek směrnice	Plnění
<p>Článek 4 - Obecné povinnosti</p> <p>1. Posuzování životního prostředí uvedené v článku 3 je třeba provést během přípravy plánu nebo programu a před jeho přijetím nebo předáním do legislativního procesu.</p>	<p>Předmětem strategického posouzení vlivů na životní prostředí byla verze ROP Střední Morava, která byla spolu se souhlasným stanoviskem MŽP předložena Vládě ČR, která ji schválila. Vydání souhlasného stanoviska bylo podmínkou schválení Vládou ČR.</p>
<p>Článek 5 - Zpráva o životním prostředí</p> <p>1. Vyžaduje-li se podle čl. 3 odst. 1 posuzování životního prostředí, vypracuje se zpráva o životním prostředí, ve které budou určeny, popsány a zhodnoceny pravděpodobně významné vlivy na životní prostředí vyplývající z provádění plánu nebo programu a rozumné alternativy zvažující cíle a zeměpisný rozsah plánu nebo programu. Údaje, které je třeba za tímto účelem poskytnout, jsou uvedeny v příloze I. - Informace uvedené v čl. 5 odst. 1 – stanovuje informace, které mají být poskytnuty podle čl. 5 odst. 1 a podle čl. 5 odst. 2 a 3.</p>	<p>Posouzení vlivů Programu na ŽP vychází ze zákona č. 100/2001 Sb, o posuzování vlivů na ŽP, ve znění pozdějších předpisů. Do tohoto zákona je transponována Směrnice EU č. 2001/42/EC. Bylo zpracováno hodnocení SEA, s náležitostmi a poskytovanými informacemi podle PŘÍLOHY I Směrnice, včetně netechnického shrnutí (písm. j))</p>
<p>Článek 6 – Konzultace</p> <p>1. Návrh plánu nebo programu a zpráva o životním prostředí vypracované v souladu s článkem 5 musí být zpřístupněny orgánům uvedeným v odstavci 3 tohoto článku a veřejnosti. 2. Orgány uvedené v odstavci 3 a veřejnost uvedená v odstavci 4 musejí dostat včasnou a účinnou příležitost, aby se v přiměřené lhůtě k návrhu plánu nebo programu a připojené zprávě o životním prostředí mohli vyjádřit, a to před přijetím plánu nebo programu nebo jeho předáním do legislativního procesu.</p>	<p>Návrh koncepce ROP Střední Morava byl zveřejněn na webových stránkách řídicího orgánu a poskytnut dotčeným správním orgánům, dotčeným územně samosprávným celkům a veřejnosti k vyjádření a připomínkám. Veřejné projednávání a vypořádání připomínek veřejnosti proběhlo v rámci zjišťovacího řízení a bylo plně v souladu se zákonem o posuzování vlivů na životní prostředí.</p>
<p>Článek 8 - Rozhodování</p> <p>Zpráva o životním prostředí vypracovaná podle článku 5, vyjádření podle článku 6 a výsledky přeshraničních konzultací zahájených podle článku 7, musí být vzaty v úvahu během přípravy plánu nebo programu a před jeho přijetím nebo předložením do legislativního procesu.</p>	<p>Výsledkem vyhodnocení vlivů koncepce na ŽP bylo Souhlasné stanovisko MŽP, jehož podmínky byly vzaty v úvahu při přípravě konečné verze ROP Střední Morava.</p>
<p>Článek 9 - Informace o rozhodnutí</p> <p>1. Členské státy zajistí, aby v případě přijetí plánu nebo programu byly informovány orgány uvedené v čl. 6 odst. 3, veřejnost a kterýkoliv z členských států,</p>	<p>Průběžné verze programu jsou zveřejňovány na webových stránkách řídicího orgánu. Průběh a výsledky posouzení</p>

Požadavek směrnice	Plnění
<p>s nímž proběhly konzultace podle článku 7, a aby jim byly zpřístupněny následující údaje:</p> <p>a) plán nebo program v podobě, v jaké byl přijat,</p> <p>b) prohlášení shrnující, jak byly aspekty životního prostředí včleněny do plánu nebo programu a jak byla zpráva o životním prostředí, připravená podle článku 5, vyjádření podle článku 6 a výsledky konzultací vyvolaných podle článku 7 vzaty v úvahu v souladu se článkem 8 a důvody pro volbu plánu nebo programu tak, jak byl přijat, ve světle dalších rozumných alternativ, jež byly pojednávány a</p> <p>c) opatření, o nichž bylo rozhodnuto v souvislosti s monitoringem podle článku 10.</p>	<p>programu je přístupný v Informačním systému SEA na internetových stránkách MŽP http://www.ceu.cz/EIA/SEA; kód koncepce je MZP036K.</p> <p>V průběhu realizace programu bude respektováno stanovisko MŽP a jeho podmínky, zejména v nastavení hodnotících kritérií pro naplnění environmentálních kritérií.</p> <p>Vypořádání připomínek obdržených ke koncepci z hlediska vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví je obsaženo v příloze 4 dokumentu SEA, který je v souladu s podmínkou MŽP zveřejněno na internetových stránkách řídicího orgánu.</p> <p>Při nastavování výběrových kritérií budou zohledněna navržená kritéria pro výběr projektů. V ROP Střední Morava jsou zpracovány kontextové indikátory – Expozice obyvatelstva nadlimitními koncentracemi PM10 a Snížení emisí primárních částic a prekurzorů sekundárních částic. Projekty, které budou vykazovat souhrnný negativní vliv na ŽP budou vyřazeny z procesu hodnocení.</p> <p>Postup při výběru projektů, zahrnující požadavky vyplývající ze stanoviska MŽP k SEA, bude detailně popsán v prováděcího dokumentu ROP Střední Morava.</p>
<p><i>Článek 10 – Monitoring</i></p> <p>Členské státy musí monitorovat významné vlivy na životní prostředí způsobené prováděním programů a plánů, aby především včas určily nepředpokládané nepříznivé vlivy a aby byly schopny podniknout patřičné nápravné kroky.</p>	<p>Součástí stanoviska MŽP jsou tyto podmínky:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zavést systém monitorování vlivů koncepce na ŽP a jeho výsledky pravidelně zveřejňovat - je nezbytné stanovit environmentální indikátory pro hodnocení a výběr projektů - vyhodnocovat dopady implementace ROP Střední

Požadavek směrnice	Plnění
	<p>Morava na životní prostředí a veřejné zdraví.</p> <p>Způsob monitorování významných vlivů na životní prostředí, souvisejících s realizací ROP Střední Morava bude upřesněn v Prováděcím dokumentu.</p>

Závěr

Tento dokument, který je vyjádřením podle ustanovení čl. 9 odst. 1 písm. b), shrnuje, jakým způsobem byly do ROP Střední Morava zapracovány ohledy na životní prostředí a jakým způsobem byla zohledněna dokumentace SEA a výsledky konzultací. Dokument obsahuje:

- netechnické shrnutí údajů obsažených v dokumentaci SEA,
- bližší informace týkající se konzultací, v průběhu posuzování nebyla vznesena žádná námitka, týkající se postupů v procesu posuzování a zohlednění připomínek vznesených v rámci konzultací a vyjádření. Konzultace v rámci posuzování vlivů na životní prostředí byly ukončeny vydáním souhlasného stanoviska MŽP,
- popis opatření týkajících se monitorování.

Žádná ze zainteresovaných stran neshledala na způsobu zohlednění požadavků na ochranu životního prostředí nesprávný postup. SEA byla zpracována v souladu s právními požadavky ČR, které implementují požadavky směrnice.

SEA hodnocení ROP Střední Morava je zpřístupněno na stránkách: <http://www.ceu.cz/EIA/SEA/Koncepce/Default.aspx>.

9 Finanční plán

Regionální operační program regionu soudržnosti Střední Morava bude financován z ERDF a bude využito křížového financování. Finanční plán ROP Střední Morava je vypracován v návaznosti na rozdělení prostředků v rámci cíle Konvergence uvedeného v NSRR.

Finanční alokace ze strukturálních fondů Evropské unie pro ROP Střední Morava vycházející z aktuálních jednání MMR byla stanovena pro regionální operační programy ve výši 18 % z celkových alokací určených pro ČR na cíl Konvergence. Rozdělení této částky na jednotlivé roky 2007 – 2013 a jednotlivé prioritní osy ROP Střední Morava je obsaženo v následujících finančních tabulkách.

tabulka 64 **Regionální operační program regionu soudržnosti Střední Morava (v EUR)**

Rok	Strukturální fondy (ERDF)	Fond soudržnosti	CELKEM
	1	2	3=1+2
2007	81 564 381	0	81 564 381
2008	85 576 422	0	85 576 422
2009	89 606 002	0	89 606 002
2010	93 824 009	0	93 824 009
2011	105 604 840	0	105 604 840
2012	105 895 389	0	105 895 389
2013	110 172 982	0	110 172 982
CELKEM	672 244 025	0	672 244 025

tabulka 65 Regionální operační program regionu soudržnosti Střední Morava (v EUR)

Číslo priority	Název priority	Fond	Příspěvek Společenství	Národní veřejné zdroje	Národní soukromé zdroje	Celkové zdroje	Míra spolufinancování	Pro informaci	
			a	B	c		d=a+b+c	e=a/d	EIB
1	Doprava	ERDF	251 065 837	44 305 736	0	295 371 573	85,0%	0	49 915 907
2	Integrovaný rozvoj a obnova regionu	ERDF	272 012 822	48 002 263	0	320 015 085	85,0%	0	7 672 184
3	Cestovní ruch	ERDF	127 471 515	22 494 973	0	149 966 488	85,0%	0	67 091 992
4	Technická pomoc	ERDF	21 693 851	3 828 327	0	25 522 178	85,0%	0	0
	CELKEM		672 244 025	118 631 299	0	790 875 324	85,0%	0	124 680 083

